

1695

A 11 a 54

8. 31. D: 311

12

SYNODUS
CÆSENATENSIS:

000000

1. The first group of people who are interested in the study of the history of the United States are the people who are interested in the history of the United States.

۷۰

SYNODUS

DIOECESANA

CÆSENATENSIS

A B

EMINENTISS. AC REVERENDISS. D.

D. JO. CASIMIRO

S. R. E.

CARD. DENHOFF

EPISCOPO CÆSENATEN.

IN ECCLESIA CATHEDRALI

Sub Diebus XXX. Junii, & I. ac II. Julii

CELEBRATA

Anno à reparata Salute M.DC.XCIII.

INNOCENTIO XII. REM CHRISTIANAM

Felicitèr moderante.

CÆSENÆ M.DC.XCV.

Apud Petrum-Paulum Receputum Episc. Typograph.

EDICTUM

Pro convocanda Synodo.

IOANNES CASIMIRVS

Tit. S. Joan. ante Portam Latinam S. R. E.

Presb. Card. DENHOFF, Miseratione

Divina, & Apostolicæ Sedis gratia

EPISCOPUS CÆSENÆ.

Erlustrat à hætenus singulis annis, ad præscriptum Tridentini Concilii, totà Diœcesi nostrà, nihil fari nobis optabilius accidere potuit, quàm eo in statu, Divina favente Providentiâ, res nostras constitutas videre, ut tandem sepositis aliquantisper cæteris curis, Synodum convocare liceat. Enimverò Sacri illius Concilii Sapientissimi Patres adeò arcto vinculo sibi coherere arbitrati sunt hæc duo sollicitudinis Episcopalis præcipua capita, Visitationem nimirum & Synodorum convocationem, ut utrique eisdem limites annorum singulorum præscribere non dubitaverint: intelligebant si-

† 3

qui-

quidem, nulla ferè commoda, aut certè perexigua, ex *Visitationibus* percipi, nisi *Episcopi* ea, quæ *visitando* extra orbitam esse animadverterent, pristino ordini, ad normam *Sacrorum Canonum*, in *Synodis* restituerent.

Quapropter de *Consilio Capituli Ecclesie nostræ Cathedralis* cogendam *Synodum* decrevimus, eamque hisce *Edictis* nostri literis pro die trigesima proximi mensis *Iunii*, quæ erit feria tertia post *Dominicam* septimam post *Pentecosten*, indicimus: ad quam quidem *Synodum*, præfatum *Capitulum nostrum* peramanter invitamus; *Parochis* verò, & curam animarum quomodocumque exercentibus, cæterisque omnibus, & singulis, qui in hac *Diœcesi* nostrâ *Beneficia* seu officia *Ecclesiastica* obtinent, stricte in virtute Sanctæ obedientie, & sub pœnis à *lure* sancitis præcipimus, ut die præstituta summo mane ad *Ecclesiam* *Cathedralem* conveniant, ibique veste talari & superpelliceo induti *Synodo* modestè intersint; neque inde, si ve dicta die 30. *Iunii*, si ve sequentibus, ullo prætextu discedant (nisi fortè venià à Nobis impetratà) donec singulis vicibus conventus dimittatur. Et si qui præterea alii *Clerici* si ve *Seculares*, si ve etià *Regulares*, de jure vel de consuetudine *Synodo* adesse debent, eos pariter præsentés illic assidere vel adstare omninò volumus.

Porrò, etsi omni tempore oporteat *Clericos* vite illibate

bata, et optime conversationis fragrantia Christi fideles ad virtutes allicere, his certè diebus quibus Synodus celebrabitur, in id præcipuo studio incumbant, necesse est; utpote qui tunc omnium in se oculos converfos habent. Quo circa tum in accessu, tum in recessu, ac quamdiu in ipsa Civitate moram facient, frugalitatis, modestiæ, gravitatis, atq; totius Clericalis sanctimonie specimina præbeant quàm studiosissimè.

Verùm, ut Spiritus Sanctus cumulatè dona sua in nos effundat, atque ipse divino lumine omnes actus nostros dirigat, singulis feriis quintis, quæ præcedend diem Synodo præstitutam, apponetur in Missa Conventuali, quæ in Ecclesia Cathedrali cani solet, collecta ad postulandam gratiam Spiritus Sancti, quæ in Missali habetur post Missam de eo Votivam; finitè verò Missa Conventuali, recitabuntur in Choro, presentibus Canonici, et omnibus Beneficiatis ejusdem Cathedralis Ecclesiæ, Litanie de Sanctis, cum consuetis precibus et orationibus: iisdemque feriis quintis omnes Sacerdotes Sæculares addent paritèr in Missis supradictam collectam ad postulandam gratiam Spiritus Sancti. At Parochi prædictas Litanias de Sanctis singulis Dominicis diebus recitabunt, unà cum populo, ante missam Conventualem; hortabuntur quoque fideles eorum curæ commissos, ut in eum finem privatim etiàm assiduas ad Deum preces fundant, seque

*Pœnitentiæ et Eucharistiæ sacramentis, saltèm semel
intra id tempus, muniant; ut vel in gratiam Dei
restituti, vel eàdem cumulati, efficacius ab im-
mensà bonitate ipsius impetrent quæ bono publico de-
poscunt. Dat. Casene ex Palatio nostro Episcop.
hac die 17. Maii 1693.*

JOANN: CASIMIRUS CARD. DENHOFF EP.

Joann: Ant. Pirini Canc.

ORA

ORATIO

Habita in Synodo

Ab Eminentissimo, & Reverendissimo Domino

CARDINALI EPISCOPO

AD CLERUM CONVOCATUM.

Venerabiles Confacerdotes, & Fratres nostri Charissimi.

Rdua fanè res fuit ,
Synodi hujus Con-
stitutiones rectè cõ-
dere . Cùm enim
mentis aciem inten-
deremus in Deum,
occurrebat Sanctitas illius infinita,
quæ utiq; exigebat leges instituen-
dæ vitæ in omni statu illibatæ aptis-
simas . Istud siquidem Dei filius
cunctis Fidelibus, præcipuè tamen
Sacerdotibus, qui mysteriorum Cœ-
lestium effecti sunt non modò parti-
cipes,

cipes, sed & Dispensatores ac Mini-
stri, notum fecit, docens : Deum in
spiritu, & veritate adorandum esse,
ipsum super omnia diligendum, e-
jus in nobis imaginem, per pecca-
tum deturpatam, ac penè abolitam;
ejusdem Christi Domini gratià atq;
imitatione quotidie reparari, & re-
novari debere; peccato mori, soli-
q; Deo vivere: quæ profectò non segniter,
sed magna curà & labore paran-
da sunt. Rursus perpendentes ve-
nerandæ antiquitatis Canonum ri-
gidiorē disciplinā, hanc ad Evan-
gelii normam efformatam agnovi-
mus, ac in illis Sacris Canonibus me-
dicamina curandis animæ morbis,
erigendoque homini lapsò accomo-
datissima reperimus. At alterà ex
parte considerantes sæculi nostri ge-
nium, quod remedia fortiora non
fusti-

sustinet , infirmitati levamentum aliquod afferre cupiebamus : sicque cogitationibus nostris in diversa distractis , hærebat sæpè animus , quæ via , quæve ratio condendorum statutorum Synodaliū tenenda esset. Assiduis porrò precibus lumen Spiritūs Sancti deposcentibus , id consilii mentem subiit ; ut in exequendo opere Synodorum nostro ævo in Italia celebratarum ope uteremur , nam quicumque illas ad hujus ætatis mores efformatas cogitaverit , suspicari neutiquàm poterit , quod priscorum Canonum severitatem emulentur , à quà quàm longè distent , facile dignoscet , si disciplinā istis recentioribus Synodis institutam , cum ea quam S. Carolus Borromæus in Cōciliis Provincialibus , & Diœcesanis condidit , diligenter

contu-

contulerit ; inter quam nihilominus
& illam quæ antiquis Canonibus
continetur , quantum discriminis
intercedat , nemo rerum Ecclesiasti-
carum peritus non videt. Accipite
itaque, dilectissimi, quæ quanta fas
fuit circumſpectione , & diſcretione
veſtro proſectui , nec minùs infir-
mitati, accomodavimus : ſtudete vi-
tam veſtram ad normam in hac Sy-
nodo præſcriptã diligentiffimè com-
ponere , ut in ſortem Domini voca-
ti , jam non quæ veſtra ſunt quæra-
tis , ſed quæ Ieſu Chriſti : populuf-
que fidelis nihil in vobis deprehen-
dat , quod cum ſtatùs veſtri ſancti-
tate , & ſublimate non benè cohæ-
reat .

PRÆ-

PRÆFATIO AD SYNODVM.

JOANNES
CASIMIRUS

Tit. S. Joann. ante Portam Latinam
S. R. E. Presbyter

CARDINALIS DENHOFF,

Miseratione Divina, & Apostolicæ Sedis gratia
EPISCOPUS CÆSENÆ.

Dilectissimis, Capitulo, Clero universo, ac Populo, Civitatis, & Diœcesis Nostræ Salutē, perpetuamq;
in Domino felicitatem.

BI primū, præter merita nostra,
ad gubernacula Sanctæ Cæsena-
tensis Ecclesiæ pervenimus, inter
quotidianas cordis nostri medita-
tiones, præcipua fuit de cogenda
Synodo; ut & Sacrosancti Concilii Tridentini
decretis morem gereremus, & jactis in illa ro-
tius disciplinæ Ecclesiasticæ fundamentis, soli-
dius ædificii spiritualis structura assurgeret.

Vc-

Verùm mox gravi morbo impediti, deinde his ad Comitata Vaticana vocati, tandèm solitudine Ecclesiarum Parochialium, Monasteriorum Deo dicatarum Virginum, nec non Hospitalium distenti, hucusque optatis potiri Nobis non licuit. Nunc verò eò libentiùs propositum nostrum exequimur, quo post absolutam aliquoties Diœcesis nostræ visitationem, necessitatibus, quas in illà observare licuit, utiliùs in Synodo prospicere poterimus.

Et si verò, dilectissimi, confidimus in Domino, & in virtute ejus, inveniri nonnullos inter vos, qui in Charitate Dei, & proximi radicati, sua Sponte currunt vias mandatorum Dei, nec indigent calcaribus legum; quia tamen fortitudo hæc paucorum est, externa etiàm morum similitudo atque consonantia, animorum consensionis, qualis decet Christianos, certissimum est argumentum, ideò hęc normam omnibus communem benè vivendi, pro cuiusvis statu & conditione præscribere volumus.

Continuata siquidèm sæculorum serie, & ferè ab ipsis Apostolis, mos ille ad nos perductus est; ut sive pro conservanda inter Christi fideles orthodoxa fide, sive pro instauranda morum Sanctimonia, & erigenda collapsa pietate,

Epi-

Episcopi, Ecclesiarum Principes, cogerent cœtus Presbyterorum, quorum consilio ea decernebant, quæ magis in Domino Saluti animarum expedire judicabant.

Hortamur itaque vos singulos, & Christi nomine, cujus vices etsi indigni inter vos illius miseratione gerimus, simulque monemus, ut ea omnia, quæ in hujus Synodi Constitutionibus, solo Dei gloriæ promovendæ studio, & salutis vestræ æternæ amore concessimus, recenti semper memoriâ teneatis, sincero corde diligatis, opere pleno perficiatis: neque illa, quæsumus, accipite ut humani ingenii fœtum, aut voluntatis imperare cupientis pruritum, sed veluti illius in Cœlis nutum, qui dum in terris degeret, ore proprio promulgavit, eos ipsum audire, qui à se constitutis Pastoribus obtemperarent, ipsi etiâ injuriam irrogari, dum Præpositorum jussa puniendâ temeritate spernuntur.

CON-

CONSTITUTIONVM SYNODALIVM

Liber Primus.

*De Fide , ac multiplici Verbi Dei dispensatione :
de observantia Fæstorum , et Jejuniorum : necnon
de Cultu , et veneratione Sanctorum ,
Sacrarũ Reliquiarum , et Imaginum*

CAPUT I.

De Fide Catholica.

Ecclesia , quæ è latere Christi , nov-
vi Adam , immaculata prodiit
sponsa , fœcunda multorum po-
pulorum Mater , semper tamèn
Virgo , fidem , quam ab eodem
Christo accepit , puram conser-
vat ; & filiis suis communicat illibatam . Fides
autem illa est (a) virtutum omnium stabile fun-
damentum , (b) origo Justitiæ , (c) Sanctitatis caput ,
(d) devotionis principium , (e) fons orationis , (f) li-
gnum Vitæ , (g) animarum medicamentum maxi-
mum , ac saluberrimum . Ipsa (h) cæcos illuminat ;
Justos augmentat : Clericos ordinat ; Sacerdotes com-

A

se-

- (a) S. Ambr.
- (b) S. Chrysost.
- (c) Id. (a) Id.
- (e) S. August.
- (f) S. Bernard.
- (g) S. Chrysost.
- (h) S. August.

secrât; Martyres coronat. Ut ergo in hac nostra Diœcesi inviolabiliter ab omnibus fides illa teneatur, quam Catholica, Apostolica, Romana profitetur Ecclesia, nemo unquam audeat aliquid proferre, nedum docere, quod istius supremo judicio probatum non fuerit, sed singuli anathematizent, & condemnent, quidquid illa anathematizat, & condemnat.

Volumus autem, ut omnes, mox enuntiandi, professionem fidei ex formula à fel. rec. Pio Papa IV. præscriptâ, intrâ statuta à Jure tempora, emittere teneantur; * Et primò quidem, Dignitates, & Canonici, saltèm intrâ duos menses à die adeptæ possessionis computandos, coràm Nobis, vel Vicario nostro Generali, & præterea coràm Capitulo, professionem illam emittere debeant, alioquin sciant se, absque ulla hominis declaratione, fructus suos non facere, neque eis in hoc pacificam possessionem suffragari.

Ex eadem formula fidem infra prædictum tempus profitebuntur, qui Ecclesiis Parochialibus præficiuntur; sub eadem pœna.

Item Concionatores, tam Seculares, quam Regulares, Sacerdotes omnes ad audiendas Confessiones, etiam Monialium, approbati; necnon Vicarii foranei; Procurator fiscalis, & Cellarius Curia Episcopalis; Magistri Grammatices,

* Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. & sess. 25. ap. 2. Et Constit. Pii IV. 89. in unum Nobis.

Ex Constit. Pii IV. 88. in Sacroiancta.

tics, & alii si qui fuerint in Civitate, vel Diocèsi nostra, alterius scientiæ & disciplinæ professores. Qui omnes impofterum, nisi prævia dicta professione, munera sua exercere nequeant; qui verò jam illa exercent, teneantur elapso bimestri post præsentium Constitutionum publicatione, fidei professionem, ut supra, omnino emittere, sub pœna suspensionis ab exercitio eorundem munerû, & aliis graviorib⁹ arbitrio nostro declarandis.

Medicam autem artem, & Chirurgiam exercentes, præter fidei professionem, etiã juramentum in manibus Nostris, vel Vicarii Nostris Generalis, de diligentè observanda B. Pii V. Constit. incipiente *Super Gregem* præstare debebunt: nisi in susceptione gradûs utrumq; se fecisse probaverint. Quod ut inviolabiliter servetur, præcipimus, ut Parochi Civitatis dictam Constit. B. Pii V. unà cum Epistola circulari, aliàs à Sac. Congreg. Episcoporum, & Regularium circa Medicos evulgatâ, quas ambas in fine hujus Synodi reperient, quotannis inter Missarum solennia, Dominicâ secundâ Quadragesimæ, alta & distincta voce legant. Caveant verò Medicæ artis, vel Chirurgiæ periti, ne pro corporali sanitate, vel famæ conservatione, aliquid suadeant, aut fieri permittant, per quod animæ salus periclitetur.

Ut autem pro fidei orthodoxæ tuenda puritate adeò necessaria disciplina plenum sortiatur effectum; Parochorum cura erit, super quo eorum conscientias graviter oneramus, sciscitari, an aliquis intra ipsorum fines non existat, qui decretis nostris de emittenda professione hìc sancitis non obediverit; & ubi aliquem hujusmodi repere-
rint, eum quam primum Nobis denuntient, sub pœnis arbitrio nostro infligendis.

Habebitur verò in Cancellaria nostra Episcopali liber destinatus, in quo notabuntur nomina, & cognomina profitentium; illorum status, professione causa, dies, mensis, & annus, enuntians-
do duos saltem Testes ex iis, qui adhibiti fuerint. Formulam porrò professionis fidei ex præfata Pii IV. Constitutione desumptam, hìc exhibemus.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet.

Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, Factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium: & in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos ho-
mines

mines , & propter nostram salutem descendit de Cœlis ; & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine , & Homo factus est . Crucifixus etiàm pro nobis sub Pontio Pilato , passus , & sepultus est ; & resurrexit tertià die secundùm Scripturas , & ascendit in Cœlum , sedet ad dexteram Patris , & iterùm venturus est cum gloria judicare vivos , & mortuos , cujus Regni non erit finis ; & in Spiritum Sanctum Dominum , & vivificantem ; qui ex Patre , Filioque procedit ; qui cum Patre , & Filio simul adoratur , & conglorificatur ; qui loquutus est per Prophetas . & unam sanctam Catholicam , & Apostolicam Ecclesiam . Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum ; & expecto resurrectionem mortuorum , & vitam venturi sæculi . Amen .

Apostolicas , & Ecclesiasticas traditiones , reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes , & constitutiones firmissimè admitto , & amplector . Itèm Sacram Scripturam juxtà cum sensum , quem tenuit , & tenet Sancta Mater Ecclesia , cujus est judicare de vero sensu , & interpretatione Sacrarum Scripturarum , admitto ; nec eam unquam , nisi juxtà unanimem consensum Patrum accipiam , & interpretabor . Profiteor quoque septem esse verè , & propriè Sacramenta Novæ Legis à Jesu Christo Domino nostro instituta ,

atq; ad salutem humani Generis, licet non omnia singulis, necessaria: scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extrêmam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de Justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro Vivis, & Defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realitèr, & substantialitèr Corpus, & Sanguinè unà cum anima, & Divinitate Domini Nostri Jesu Christi, fieriq; conversionè totiùs substantiæ panis in Corpus, & totius substantiæ Vini in Sanguinem; quâ conversionè Catholica Ecclesia Trâsubstantiationem appellat. Fateor etiâ sub altera tantùm Specie totum, atq; integrum Christum, verumq; Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas Fidelium suffragiis juvari: similiter & Sanctos unà cum Christo regnantes venerandos, atque

invo-

invocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse; atque eis debitum honorem, ac venerationem impertientdam. Indulgentiarum etià potestatem à Christo in Ecclesià relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cætera itè omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipuè à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia atque Hæreses quascunque ab Ecclesià damnatas, rejectas, & anathematizatas ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam Fidem, extrà quam nemo saluus esse potest, quam in præsentì spondeo profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam usque ad extremum vitæ Spiritum constantissimè [Deo adjuvante.] retinere, & confiteri, atque

à meis Subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro: sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CAPUT II.

De lectione Sacra Scripturæ.

CUM Sacra Scriptura sit certa Fidei nostræ norma, morumque regula; ne cœlestis ille Thesaurus, quem Spiritus Sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceret, providè Sacra Tridentina Synodus decrevit, * ut in majoribus Ecclesiis ejus expositio fieret, vel ab ipsis Canonicis Theologis, vel ab aliis Viris idoneis ad hoc deputandis. Quocirca & Nos, inhærendo huic decreto, mandamus, ut deinceps Canonicus, in Ecclesia nostrà Cathedrali Theologus, unum ex Libris Canonicis, qui ei à nobis, vel successoribus nostris singulis annis indicabitur, interpretetur bis in hebdomadà; diebus videlicet Lunæ, & Mercurii, statà horà post meridiem. Si verò aliquando urgens exigeret necessitas tradere potiùs Clericis tractatum aliquem Theologiæ moralis, quia ejus lectio ab
alio

* Sess. 5. c. 1.
de Refor.

alio non haberetur : eo casu explanatio Sac. Scripturæ non omninò à Canonico Theologo intermittatur, sed saltem mensibus Maii, & Junii ut supra explicetur.

Porro idem Canonicus vacabit prorsùs singulis annis ab omni lectione, à Festo Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, usque ad festum S. Michaelis.

Huic explicationi assidui aderunt omnes Clerici, qui intrà, & propè moenia Civitatis habitant, ac etiàm Sacerdotes qui legitimè non erunt impediti; qui si negligentes essent, proderent suam Spiritus Ecclesiastici inopiam. Nec tamen propterea aberunt à Conventibus, in quibus Sacra Scriptura semel quolibet mense exponetur die inferiùs declaranda.

Verùm publico ejusmodi Sacrarù Literarum studio minimè sint contenti, qui muneris sui partes fidelitè exequi cupiunt. Hortamur siquidè omnes Clericos, Parochos verò & obsecramus in Domino, ut sæpè privatim legant, animoque revolvant libròs illos divinos, quorum Spiritus Sanctus est Auctor, quibusque ille tribuit virtutem singularem ad convertendas animas, & ad Cœlestia erigendas. Meditentur verò præcipuè Novi Testamenti paginas, quæ Veteris umbras depellunt, figuras complent, proph-

phetias exsolvunt ; Christumque jam revelatum , & hominibus Redemptorem datum exhibent, ac demonstrant . Ex hoc enim purissimo fonte sana haurient salutis æternæ medicamenta, quæ & ipsi sumant , & aliis exhibeant : hoc admoto lumine perspicuè deprehendent quæ sint vitanda quæve fugienda in humanis : & certe , si spem suam in consolatione scripturarum , juxta Apostoli monitum, collocare studuerint, faciliùs mundi hujus oblectamenta contemnent, aliisque eorum contemptum suadebunt .

CAPUT III.

De Doctrina Christiana ,

Fidei rudimenta , & prima ejus elementa parvulis Ecclesia tradi jubet, ut qui solidiorem cibum sumere nondum possunt , lacte, piæ Matris providentiâ, nutriantur. Inhærendo itaque decretis Sacri Concilii Tridentini, omnibus Parochis strictè præcipimus, ut in suis Ecclesiis Parochialibus, vel in aliis intra eorum Parœcias existentibus, si ità ratio majoris commoditatis suaserit, Doctrinam , ut vocant Christianam , pueris, & puellis exponant; in Civitate quidem, non solum singulis diebus Dominicis , sed etiam
omni-

omnibus aliis diebus Festis per totum annum, juxta decretum ejusdem Concilii sess. 24. c. 4. §. *Idem etiam*. At extra Civitatem, à Paschate usq; ad Festum omnium Sanctorum, singulis quoque Festivitatibus: reliquo autem tempore, Dominicis diebus tantum, propter itinerum hyeme difficultates; qui si semel illam tradere neglexerint, duos aureos; si bis consecutivè, altera vice quatuor pro pœna solvent: quod si verò majori no-rentur negligentia etiam Carcere mulctabuntur: poteritque contra ipsos procedi, etiam per inquisitionem ad instantiam Procuratoris Fiscalis Curiae Episcopalis.

Quotiescunque Parochus non erit legitimè impeditus, ipse per se munus illud obibit, at superveniente causâ legitima, per Substitutum id præstare poterit: si secùs egerit, pœnas arbitrio nostro imponendas dabit.

Integram autem horam infumet in tradenda Doctrina Christiana; quam pro cujusque captu benignè, & patientèr dispensabit; incipientibus faciliora, provectioribus altiora proponendo, & suggerendo. Meminerit verò Parochus debere se hic maximè gerere Patrem, frangendo, & comminuendo parvulis cœlestem hunc Verbi Dei panem, ut ipsi faciliùs cum in vitæ æternæ alimentum convertant.

Paro-

Parochi tam Civitatis, quàm reliquæ Diœcesis, æstate horis pomeridianis huic exercitio incumbunt, hyemali verò, vel pluvio tempore, poterunt Suburbani, & Rurales Parochi catechizare parvulos finita Missa principali, consulendo commoditati eorum; horà tamen integrà, & non diminutà.

Omnes utriusque sexùs fideles, qui ætatis suæ decimum quartum annum nondum compleverunt, teneantur Doctrinã Christianã frequentare. Ideòque Parochi primà Dominicà cujuslibet mensis, finito in Missa Evangelio monebunt de hoc adstantes; in primis verò parentes, & heros, quibus efficaciter suadebunt, eos gravitèr peccare in Deum, & in se ipsos, si filios, & famulos, in illa ætate constitutos instruendos non curent.

1. Quia hæc Parentum, & Patrum familias circa filiorum, & domesticorum æternam salutem incuria, manifestè indicat eos parvipendere fidem, & religionem: dicente Apostolo; * *Qui suorum, maxime domesticorum, curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior.* 2. Quia languescit in eis fide; fiducia, quam ponere in auxilio Dei debent, simul etiã periclitatur; Divinum enim adiutorium postponere videntur exspectationi lucri ex filiorum, & inservientium modici temporis ministerio, sive in pascendis gre-

* 1. Tim. 5. 8.

gregibus, siue in curanda re familiari; quasi verò hæc sine Deo augeri possint. 3. Quia illi charitatem graviter lædunt, cum sub eorum custodia constitutis alimenta vitæ æternæ crudeliter subtrahunt; cuius rei strictissimam Deo reddituri sunt rationem. 4. Denique, quod sibi ipsis sint injurii; nam vitia filiorum, & famulorum plerumquæ ex ignorantia eorum, quæ Christiani scire tenentur, originem trahunt; quomodo enim illi poterunt res Parentum aut Dominorum fideliter administrare, qui divinorum mandatorum ignari, vitam hanc temporalem solis sensibus dijudicant, ad oculum servientes.

Si his repetitis suasionibus Parentes, Heri, ac Curatores, non obtemperaverint: injungimus strictè Parochis, ut eos à Sacramentis Pœnitentiæ, & Sanctissimæ Communionis arceant, donec disponantur ad percipiendos illorum fructus, per propositum verum de cetero non negligendi notabiliter salutem sibi, ut supra, subditorum.

Omnes etiã Confessarios, inhærendo Synodo Diœcesanæ Illustrissimi D. Bonaventuræ anno 1638. habitæ, seriò monemus, ut memores officii sui denegent absolutionis beneficium Parentibus, & Heris, qui filios, vel famulos fidei & religionis rudimentis imbuendos, siue in Ecclesiis, siue in Scholis non curaverint, postquam de hoc
à Pa-

S Cong. Cœc. in
Cæsaten. Synodi
16. Febr. 1695.

à Parocho, aut à Confessario seriò admoniti fuerint . Sciant autem iidem Confessarii , quod ignaros rudimentorum fidei absolvere non debeant, si effugere velint justam suspicionis notam , quod propositionem LXIV. à S. mem. Innocentio XI. damnatam , adhuc , & animo , & usu retineant : quos verò ignorantia inculpabili laborare invenerint , pro illa vice admonitos de urgenti obligatione discendi necessaria ad salutem , absolvere poterunt , postquam ipsi, ductu Confessariorum, fidei actus circa primaria Religionis mysteria expressè elicuerint .

Præcipimus prætereà Parochis , ut quotiescunque Doctrinam tradere aggrediuntur, omniū Puerorum, Puellarumque, intra præfatam ætatem annorum quatuordecim constitutorum , indicem præmanibus habeant , in eoque notent qui præsentés , qui absentes sint , juxta formulam ad Calcem Synodi apponendam : desinente verò quolibet trimestri, eundem indicem ob sigillatum Nobis transmittant, unà cum nominibus , & cognominibus Parentum , & respectivè Dominorum eorum qui abfuerunt ; ut rei ad eò gravi , à qua pender , & horum , et illorum salus æterna , remedium aliquod efficax adferamus : qui verò è Parochis hîc decreta præstare neglexerit , duorum aureorum pœnam solvet.

Paro-

Parochi omnes, extra Civitatem verò etiàm cæteri Sacerdotes, qui in Oratoriis publicis Missas celebrant, diebus festivis post Evangelium genuflectant ante medium Altaris, et alta ac distincta voce recitent maternà linguà, populo lentè, et devotè repetentè, præcipua fidei, et Religionis nostræ capita: scilicet factò signo Crucis, Pater noster, Ave Maria, Symbolum Apostolorum, Præcepta Decalogi et Ecclesiæ, numerum, & vim Sacramentorum, necnon primaria Redemptionis nostræ mysteria; qualia sunt: Sanctissimæ Trinitatis, Incarnationis, Mortis, & Resurrectionis D. N. Jesu Christi, ac admirabilis præsentix ipsius in Sanctissima Eucharistia; juxtà tabellam compendiosam iussu nostro impressam, titulo Exercitii Christiani insignitam: seù aliam accuratiorem, quam Deo adjuvante dare proposuimus. Si verò diebus supradictis plures Missæ in eodem Oratorio publico celebrentur, hæc eadem recitatio in qualibet illarum iterari debebit; in Parochialibus verò Ecclesiis sufficiet ut id Capellanus seù Vicarius Parochi in sua Missa præstet, nàm ipse Parochus intrà Missæ suæ Solemnia prolixius instruere tenetur Populum, ut post Tridentinum Concilium sess. 5. c. 2. in allegata Synodo Diocesana disponitur; & nos infra lib. 3. cap. de Parochis dice-

dicemus . In negligentes quoscunque digna reprehensione animaduertetur , etiam ad instantiam Procuratoris fiscalis .

Hortamur utriusque sexùs fideles , ut institutæ olim sodalitati pro Christiana Doctrina promovenda , nomina dent ; quo & meritum adeò pii operis assequantur , & Indulgentias à Sede Apostolica ejusmodi sodalibus concessas lucrentur : quarum summam exhibebit tabella ad calcem hujus Synodi .

Clerici , juvandis Parochis , & Operariis Doctrinæ Christianæ deputati , sollicitè & fidelitè officium suum exequantur , si ad altiores Ordinum gradus ascendere cupiunt .

Locorum piorum Alumnis , eorundem locorum Capellani , seù alii ad id destinati Sacerdotes Doctrinam Christianam singulis paritèr diebus Dominicis , et festivis tradant , sub pœna amotionis ab officio , et aliis pro magnitudine culpæ .

Quolibet trimestri , postquàm Parochi ad nos transmiserint notam præsentium , et absentium , ut supra dictum est , fiet Cōgregatio sub nomine Doctrinæ Christianæ ; in Civitate quidè in Palatio nostro Episcopali , extra verò Civitatem in solitis locis , in quibus Conventus mensuari celebrari consueverunt , idque mox peractis collatio-

lationibus mensis tunc obvenientis. Proponen-
tur verò in illa Congregatione quæcunque pro
recto hujus pii operis usu, & illius progressu oc-
current: aut quæ ibi emendanda videbuntur.
Vocari etiam illuc interdum poterunt ii, qui in
aliquo cooperantur Doctrinæ Christianæ, ut
ipsis auditis, meliùs necessitatibus provideri pos-
sit; prout id fusiùs explicabitur in libello pro
restauranda hac sodalitate procudendo.

Et ne aliqua ex parte in re tanti momenti
deesse videamur: statuimus, ut in Ciuitate, quæ-
libet hebdomadà, stata die, & hora designanda,
eàque integra in Ecclesia S. Mariæ, vulgò dictæ,
di *Boccaquattro*, catechizentur adulti; quos fre-
quentes esse impensè cupimus. Confessariosque
hic iterùm admonemus, ut eò difficiliùs in Con-
fessionibus excusationes ignorantium admittant,
quò nunc faciliùs omnes scire poterunt ad quæ
renentur. Catechismus porrò ille tradetur adul-
tis sine interrogationibus, ne malo pudore suffusi,
ab instructionibus hujusmodi abhorreant.

CAPUT IV.

De Prædicatoribus Verbi Dei.

Quos Ecclesia in tenera ætate levi & exiguo
nutrit doctrinæ Catechisticæ alimento, eos
B pro-

procedentibus annis solidiori , & copiosiori Verbi Dei pascit cibo, ergò Verbi istius Depositarium , & Dispensatores, ut tanto muneri satisficiant, sciant.

Quod quicumque munus prædicationis intrà hujus Diœcesis, & nostræ Jurisdictionis fines exercere voluerit , ante omnia testificationem bonæ conversationis in forma legitima Nobis, aut Vicario nostro, exhibere debet: & si ille è Clero Sæculari fuerit, alteriùsque Episcopi subditus, ipsius Episcopi literas testimoniales producat; si autem Regularis, Superioris saltem localis attestationem adferet.

Tum examen subibit, ut liqueat an sufficienti doctrinà præditus sit; hæc autem doctrina in tribus potissimùm consistit: nempe; 1. in notione Sacræ Scripturæ, necnon modo eà utilitèr utendi: quod sedula illius, ac Sanctorum Patrum lectione, tum & pia meditatione comparatur. 2. In structura ipsius Sermonis, ut hic ad suadendum, & ad movendum sit aptissimus: contineatque media assequendæ salutis æternæ, profligandi vitia, acquirendarum virtutum, &c. 3. In delectu rerum, ex quibus Sermo componitur, ne scilicet ex suggestu proferantur vana, profana, dubia, aut aliquo modo apocrypha.

Circa hæc omnia Examinatores varias formare de-

re debebunt quæstiones, quo melius iudicium suum ferant de Prædicatore. Qui si idoneus probatus fuerit, ad Nos se conferet pro benedictione, ut cujus nomine hanc ei elargiemur, illius in prædicando regatur lumine, roboretur virtute.

Destinabitur dein ad certam Ecclesiam, simulque monebitur, ut perpendat partium suarum esse *docere, suadere, monere*, verbo, & exemplo. *Doceat* ergò ea omnia, quæ Christus Dominus, veræ Religionis Auctor, & Magister, scire nos voluit, ut vitam æternam consequeremur; exponatque propterea auditoribus suis, nunc ipsius Religionis nobilitatem, ob eiusdem Auctoris Jesu Christi supereminentem excellentiam, & dignitatem; nunc vitæ ejus & mortis admiranda, ac planè divina Mysteria: tum ea quæ ipse operatur in nobis per Sacramenta, & gratiam. Ut ita fideles Religionis Sanctissimæ, ac rerum cœlestium suavitate, & amore, à terrenarum cupiditate jugiter abstrahantur. *Suadeat* etiam, debere homines componere vitam actionesque suas ad Evangelium, veluti ad infallibilem non modò fidei, sed & morum regulam: nec sufficere ad salutem, credere, nisi id quod fide creditur, charitate perficiatur: monente Apostolo: * non Auditores legis justos esse, sed factores legis justificari. *Moneat* tandem, custodienda esse religiosè

* Epistola ad
Roma. c. 2.
13.

præcepta Ecclesiæ, qui enim Ecclesiam non audit, & ejus mandatis obedire detrectat, ipsius Christi oraculo Ethnicis, & Publicanis accensendus est: Episcoporum item jussis obsequendum; etenim ipsos tanquam Apostolorum successores spectant illa Salvatoris verba: * *qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit*. Et Apostolus dicit: * *Obedite Præpositis vestris, & subiaceite eis, ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri*, subdens, dignam planè charitate Apostolicà, causam, *ut cum gaudio*, inquit, *hoc faciant, & non gementes*.

* Luc. 10. & 16

* Epist. ad Heb.
c. 13. 17.

Infectetur denique vitia, quæ in populo magis grassantur, & præ cæteris vitiis dominari videntur, servatis nihilominus prudentiæ, & charitatis legibus, ne aut aliquem singularitèr designet, aut probrosà & mordaci censura mores hominum carpat.

Verùm quia non sufficit ut præfata, Evangelicus Prædicator, solo verbo præstet, nisi ea confirmet exemplo, curabit studiosè sanctè conversari, & omnes actiones suas ad pietatem componere, sunt enim istæ, ut admonuit Conc. Trid. perpetuum quoddam prædicandi genus. Porro inter prædicandum abstinere.

1. A' scurrilibus quæ ad rem non pertinent: si enim nugæ, teste S. Bernardo, in ore Sacerdotis confa-

confabulantis sunt blasphemix; quid erunt in ore Prædicatoris, qui nomine Christi verba vite æternæ fidelibus dispensare debet.

2. Abstineat & à profanis, precipuè verò à fabulosis Poetarum commentis: alliciunt enim hæc vanitatis pabula audientium mentes ad humana, quo fit ut eas à divinis retrahant; atque ad instar cujusdam fermenti è sæculi fœcibus deprompti, massam cœlestis doctrinæ inficiunt, & corrumpunt.

3. Sedulò etiam animadvertat, ne ab humanis scientiis mutuato fucò veritatem evangelicam plùs æquo exornet: inest enim veritati divinæ sua genuina venustas: & monemur ab Apostolo, * *non in sermone esse Regnū Dei, sed in virtute.*

* 1. Cor. 4. 10.

4. Observet tandem Gregorii Magni admonitionem, * *ne plùs prædicet, quàm ab Auditoribus capi possit, ne se magis curet ostendere, quàm auditoribus prodesse.* Et illud Hieronymi dictum sibi accomodet: * *Docente se in Ecclesia, non clamor Populi, sed gemitus suscitetur: lachryma auditorum laudes tue sint.*

* In Iob. 19. libi
20. c. 2.

* Epist. ad Nepotianum.

Ut autem ea quæ hìc summatim attigimus, altas in cordibus Prædicatorum huius Diœcesis radices agant, volumus, ut cuilibet eorum exhibeatur à Cancellario Curix nostræ Episcopalis exemplum literarum enciclycarum Sacre

B 3

Con-

Congregationis Eminentissimorum, & Reverendissimorum DD. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum super Verbi Dei prædicatione, quæ anno 1680. 6. Julii emanavit, quam observare omninò teneantur; unà cum instructione jussu nostro edita, cujus pariter exemplum ad manum habebunt: legantque hujus Synodi caput de Prædicatoribus, antequam se operi accingant.

Regulares qui in Ecclesiis sui ordinis sermonem habebunt, à Nobis prius benedictionem petent juxtà Sac. Conc. Trid. decreta, & Constitutiones Apostolicas: qui verò in Ecclesiis alterius Ordinis concionari volent, licentiam præterea obtinere tenebuntur.

Iidem Regulares nullas Indulgentias, etiam in propriis Ecclesiis, ex Ambone, aut aliter publicent, non obtenta à Nobis in scriptis venià, juxta ejusdem Concilii sancita, & statuta Synodi Diocesanae 1638. superiùs memoratæ.

Neminem quoq; eleemosynis populi commendent, absque nostra pariter licentia in scriptis, prout in præfata Diocesana Synodo edicitur.

Qui quadragesimali tempore ad prædicandum à Nobis mittentur, ubi ministerium illud compleverint, intra octo dierum terminos Nobis referent, quos fructus spirituales collegerint, & si
quæ

quæ animadversione digna reppererint , ea sincerè & candidè aperient .

At Parochi , antequàm aliquo tempore admittant Prædicatores ad concionandum , exhiberi sibi jubeant licentiam cum subscriptione nostra , aut Vicarii nostri Generalis , ex qua eis constet de facultate prædicandi , & de professione fidei emissâ . Tum diligentè attendant , an Prædicatores servant decreta harum Constitutionum , & an se gerant secundùm documenta , & præscripta , quæ pro eorû instructione lingua vulgari typis evulgata sunt ; ut deindè ad nos omnia præscribant epistolâ missivâ sigillo munitâ , in qua etiâ testimoniû fidele perhibeant de vita , & conversatione Prædicatorum .

Dum in Ecclesia Cathedrali diebus Dominicis , & Festivis sermo fit ad populum , Dignitates ejusdem Ecclesiæ , & Canonici præsentés sint , nisi legitimo excusentur impedimento ; suo enim exemplo præire debent , & aliis Clericis , & Laicis . Caveant verò præ cæteris , ne qui inter eos passim negligent audire Verbum Dei , quia accidiæ cujusdam supinæ notam non evaderent .

Volumus verò ut supradictis diebus ad concionem conveniant , & Beneficiati Ecclesiæ Cathedralis , nec non omnes Clerici intrâ vel propè Civitatis Mœnia habitantes , quî nondum Sacer-

dotio sunt initiati; & ut à Magistro Cēremoniarum absentes notentur, qui si absque legitima causa sæpiùs abfuerint, animaduersione digni erunt.

Contentant tandem totis viribus utriusque sexùs fideles concionibus quam frequentissimè interesse: Beatos etenim pronunciat Christus, qui audiunt, & custodiunt Verbum Dei. Eos autem severè reprehendit, qui idem Dei Verbum audire negligunt, declarans eos ex Deo non esse. Ergò omnes, qui Christiano nomine gloriantur, leponant, dum instat concio, hujus sæculi curas; memores, primùm quærendum esse Regnum Dei, & justitiam ejus, tùm verò cætera ipsis adiiicienda esse. Nunquàm verò fiat concio horis nocturnis etiàm in Ecclesiis Regularium: nec ipse sermo qui infra Hebdomadam Sanctam fieri solet de Passione Domini.

CAPUT V.

De Ludi Magistris -

Pastoralis officii participes quodammodo efficiuntur Ludi Magistri: cum enim institutorum puerorum curam gerunt, eosque primis Doctrinæ Christianæ elementis imbuunt, Parochos

chorum eà in parte vices obeunt . Quo circa ut isti sanà Doctrina , & bonis moribus , præditi sint , sollicitè procurare decrevimus ,

Quia vero plerumque evenit , ut quæstus ac sublevandæ egestatis gratià Ludi Magistrorum officium suscipiatur ab hominibus scientià docendique arte destitutis , ac qui ipsi fidei nostræ præcipua capita ignorât : statuimus , ut nemo , sive in Civitate , sive in reliquis Diœcesis partibus , hoc munus exercent , * nisi priùs à Nobis fuerit idoneus repertus , & approbatus , emisericque professionem fidei juxta Sancita superiùs cap. *de Fide Catholica* : qui autem hanc legem perfregerit , pœnam decem aureorum incurreret , quæ sicut & cæteræ pœnæ pecuniariæ inflictæ aut infligendæ , tam in Constitutionibus Synodalibus , quàm etiàm in Edictis , & ordinationibus præceptivis , applicari debebunt locis , aut operibus piis , juxta exigentiam eorum necessitatum : quibus locis , vel operibus piis aut eorum Curatoribus pœnæ illæ rectà per mandatum solventur , ut hac ratione omnibus certiùs sit , eas ad istius Constitutionis præscriptum impendi .

Hortamur verò Ludi Magistros , qui approbationem nostram merebuntur , omnes vires suas , & nervos in id intendere , ut pueri sub eorum disciplinà degentes tam in linguà latinà , quàm

* Concil. Trid. sess. 5. c. 1. & expressiùs Pius IV in Const. 88. quæ incipit. In Sacrosancta.

quàm in Doctrina Christianà quam' maximum capiant profectum: ideòque non cursim, & perfunctoriè, sed maturè, & diligentèr doceant discipulos: hoc ab ipsis exigente, & charitate, cujus merces magna nimis, & justitià commutativà, ne frustrà mercedem accipiant.

In tradenda Grammatica, eam tenebunt methodum, quæ ipsis jussu Nostro indicabitur: Doctrinam verò Christianam tradent ex libello qui in Ecclesia nostra Cathedrali huic usui à nobis destinatus fuerit. Bis in hebdomada doctrina ista omninò recitabitur, & explicabitur in Scholis privatis, fierque repetitio illius Sabbato. Si autem Dominicis, & aliis festivis diebus commodè convocari poterunt pueri aliquà horà matutinà, eàdem doctrinà erudientur; at tunc ab aliis scientiis prorsùs vacabunt, juxta Decretum fel. record. Leonis X. in Concilio Lateranen. s. sess. 9.

Ii qui Scholis priuatis visitandis præficientur, eàdem initio cuiuslibet trimestris, idest primis diebus mensium Januarij, Aprilis, Julij, & Octobris visitabunt, ibique diligentèr observabunt, an hic statuta ad effectum deducantur; & an pueri in studiis proficiant; nobisque referent quæ observaverint.

Parochorum partes erunt neminem pati ut do-

doceat intra fines suarum Paræciarum nisi is approbationem à Nobis , aut à Vicario nostro subscriptam ipsis exhibuerit , constetque eis certò de emissâ professione fidei , sive ex eadem approbationis schedulâ , sive aliundè . Qui verò Parochi in hac re affectu aliquo aut respectu humano conniverint , Nosque quamprimùm certiores non reddiderint , pœnam trium aureorum subibunt . Observabunt etiàm Parochi ludi Magistrorum approbatorum vitam , mores , & conversationem , & si quid dissonum aut suspectum , precipuè circa sanam doctrinam , in illis advertent , ad nos paritèr pro munere suo deferent , sub pœnis mox latis .

Tandem seriò præcipimus ludi Magistris , ut abstineant ab iis quæ alicujus Scandali possent adolescentulis esse occasio : qualia sunt ludus foliorum lusoriorum , & tesserarum , seu aleæ ; vini immoderatus usus , & quidquid puritati , sive in verbo , sive in factò , minimùm adversatur : prohibentes ipsis hæc omnia sub pœna carceris , & aliis ad arbitrium : quibus etiàm interdicimus , ne pueris legant ; aut legendos suggerant libros ab Ecclesia prohibitos , vel qui sanæ doctrinæ , & bonis moribus quoquo modo repugnant , sub pœnis amotionis ab officio , & aliis pro merito excessus . Immò verò hortamur eos seriò , ut se præbeant

beant adolescentulis quos erudiunt perfectum virtutum exemplar : sintque Christi bonus odor in omni loco .

CAPUT VI.

De Collationibus Sacra Scriptura, Sacrorum Rituum, Casuum Conscientia , necnon circa materias aptas ad excitandam ac conservandam in Clericis pietatem .

Solicita plurimorum Episcoporum providentia perutilem olim invexit Collationum Ecclesiasticarum usum , ut quod Clerici privata lectione aut meditatione didicerunt, in publico ad communem utilitatem conferant ; sèque ad excolendum doctrinà , & pietate animum mutuò excitent . Et harum quidè collationum consuetudo jam ab aliquot annis Deo auspice in hac Diœcesi invaluit : quia tamen illæ nulla hæcenus lege firmatæ , nulla methodo circumscriptæ fuerunt ; ac circa solas materias morales , & ad pietatem spectantes versabantur , ideò eas hæc constitutione firmas , & stabiles edicimus , etiàm ad alias materias extendimus , eisque certum modum , & formam præscribimus .

Sacræ porrò Scripturæ amorem , & reverentiam

tiâ Clericis ante omnia inspirare cupiêtes , statui-
mus, ut in Civitate primo die lunæ cujuslibet men-
sis conveniant, ad Sacrarium Ecclesiæ Cathedralis
Dignitates, Canonici, cæterique Sacerdotes, &
Clerici, qui intra, & extra, prope tamen mœnia
Civitatis habitant; ibique interpretationi Sacræ
Scripturæ attentas aures præbeant; quo inde &
sibi, & aliis uberem fructum referant; explicent
etiam in præcedenti Collatione audita, jubente
Scripturæ Sacræ Interprete.

Secundo die lunæ cujuslibet mensis, quem
Collationibus Theologiæ moralis destinamus, ii-
dem qui suprà ad dictum Sacrarium se conferant,
atq; ibi illi qui nostro nomine moniti fuerint, de
propositis Casibus conscientiæ differant: plerum-
que verò tres nominabuntur; unus nimirum è
Parochis urbanis, vel suburbanis; alter è nume-
ro eorum qui sunt Monialibus à Confessionibus,
& tertius Confessarius è reliquo Clero: postremò
Theologus noster, aut Ecclesiæ Cathedralis, pro-
posita dubia resolvat, & Conventum dimittat.

Tertium diem lunæ cujusvis mensis deputa-
mus Collationi circa materias aptas ad excolen-
dam in Clericis pietatem, quæ eadem formâ, &
methodo, quam mox præscripsimus, peragatur:
tàm verò hujus Collationis quam præcedentis ar-
gu-

gumenta, mensium serie foliis impressa, annuatim conspiciuntur .

Quartum, & ultimum diem lunæ cujuscunque mensis assignamus Collationi circa Sacros Ritus, quorum non modò praxis ibi ante oculos proponitur, sed & eorum etiàm significatio mystica, & moralis explicabitur: quo Clerici noverint eò Sacras Cærimonias ab Ecclesia fuisse institutas, ut mentes fidelium ad res divinas, sensuum etiam adminiculis, erigerentur .

Congregationibus circa pietatem & Sacros Ritus intererunt omnes ii, quos suprà adesse volumus interpretationi Sacræ Scripturæ: porrò ad Congregationes Casuum conscientiæ solos Parochos, eorum Administros, & quoscunque Confessarios Clericos sæculares adstringimus, sub pœna dimidii aurei . Monemus nihilominus cæteros, ut & hos pro Casibus conscientiæ Conventus frequentent; eorum enim in hoc negligentia notabitur, quæ ipsos morabitur in assequendis Beneficiis, & officiis, necnon respectivè in ascensu ad Ordines majores .

Si in diem lunæ inciderit festivitas, aut tunc obvenerit aliud aliquod impedimentum legitimum, eo casu ad proximam diem non impeditam differetur Congregatio obstringens .

Quia verò in pagis eadem quæ in Civitate
fer-

servari non potest circa hæc disciplina ; ideo rurales Parochi, alique curam animarum exercentes, vel Parochos adiuvantes ; itemque Sacerdotes Sæculares pro confessionibus approbati, semel tantum quolibet mense convenient in loco assignato, ibique tractabunt Casuum Conscientiæ, ac pietatem spectantes materias; simul etiam aliquis ex præsentibus Missæ cærimonias exercebit, & Præses earum significationes cæteris explanabit. Hæc verò tria exercitia tribus horis perdurent, & singulis singulæ horæ respondeant.

In Civitate Magister Cærimoniarum notabit ex catalogo omnes absentes, at in pagis illi qui præsidebunt Collationibus; quibus absolutis mox ipsas notas ad manus nostras perferent, aut mittent : & nisi fidelitè munus istud impleverint, animadversionem condignam non effugient.

Quotquot strictè tenentur interesse Collationibus super materiis Theologiæ moralis ; quosq; adesse convenit Collationibus ad excolendam pietatem institutis, ea quæ sentiunt, scriptis exarent, tam qui in Civitate, quàm qui extra illam domicilium habent, et quilibet tradat Præsidi, vel Theologo allatum folium, in quo proprium nomen subscribere meminerit : ut ea ratione, & singulorum attentionis ac studii certum teneatur argumentum, & etiam erui inde possint rationes;

quæ

quæ ad solvendoſ Caſuum conſcientiæ nodos, & ſuadendam pietatem accomodatiffimæ videbuntur; Etenim decrevimus ea, quæ in diſtis Collationibus tractabuntur, in volumina redigere, ad perennē Clericorum hujus Diœceſis utilitatem.

In ſingulis locis Diœceſis, in quibus ejuſmodi Conventus ſient, Præſidum munus erit conſcribere fidelitèr quæ in illis acta fuerunt, eaque referre in librum ad hoc comparatum; adnotando locum, & tempus Conventus habiti, qui ibi præſentes, qui abſentes fuerint: quique de materiis propoſitis diſſeruerunt: ut de his omni tempore, potiſſimū autem in Viſitatione, conſtare poſſit: at in Civitate Secretarius Collationum hoc idem præſtabit.

Semel menſe Maii, & iterum menſe Septembris, die deſignanda, conveniant ad Civitatem omnes Parochi Civitatis, & Diœceſis; illis exceptis qui urgenti aliqua ſuarum Parœciarum neceſſitate detinebuntur: finis verò horum Conventuum generalium hic erit; ut poſtquàm in illis Parochi Eccleſiarum ſuarum ſtatum breviter expoſuerint, conſilia, & remedia opportuna à Nobis recipiant, utque Nos omne illud quod ſaluti animarum profuturum exiſtimabimus, cum iſtis communicemus.

CAPUT VII.

De Studio, & Libris Ecclesiasticorum.

Collationes, quarum frequentiore usum Superiori Capite commendavimus, exercitii cujusdam gratiâ institutæ sunt; ut Viri Ecclesiastici, qui scientiâ pollent, facilius ea quæ didicerunt memoriâ retineant; qui verò Tyrones sunt, aut certè ob ætatem provectiorem res penitus perspectas, & cognitatas habere non possunt, aliquà saltem earum notitiâ imbuantur.

Verùm his minimè contenti sint Clerici, si muneris sui amplitudinem explere cupiunt: ac propterea indefesso labore scientiam in primis sanctorum acquirere contendunt; dein & cæteras disciplinas, quarum gratiâ Collationes Ecclesiasticas quasi quædam illicia & incitamenta instituimus.

Scientiam Sanctorum assequuntur jugi memoriâ Vitæ Jesu Christi summi Sacerdotis, cujus quælibet actio est nostra instructio. * *In quo sunt omnes Thesauri Sapientiæ, & Scientiæ absconditi.* Ab illo, tanquam à Patre luminum, lumen deposcant: ejus unius Magistri salutaria documenta, quæ Novi Testamenti tabulis continentur, sedula meditatione revolvant; cujus rei gra-

* Coloss. 2. 3.

ria quotidie ex eodem Novo Testamento Caput unum, genibus flexis, detectoque capite, devotè legant; nec verò ibi eruditionem quærant, sed potissimùm quæ vitæ sanctimonix, & æternæ salutis conducunt, scrutentur.

Scientiæ sanctorum proximè conjungi debet disciplinarum Ecclesiasticarum studium; cui diligentè incumbere oportet Clericos, ne, si inficià laborent, monstris fiant simillimi, deficientes à proprii statûs natura, & conditione.

Inter Ecclesiasticas disciplinas, Sac. Theologiæ studium primas sibi vindicat partes; docet enim hæc viam, et rationem differendi de Deo, rebusq; divinis, absque erroris aut illusionis periculo: ex quo Clericis, quorum officium est ceteros erudire, studium illud maximè est necessarium; eamque ob causam cursum Theologiæ moralis imprimis ipsis tradi jussimus: quod si verò aliqui & secularis capaces fuerint, etiam isti applicari poterunt judicio Magistri.

Volumus autem, ut ad audiendos hos tractatus, qui publicè bis qualibet die explicabuntur, matutinis scilicet, pomeridianisque horis, conveniant omnes Clerici Sacerdotio nondùm initiati, tam qui in Civitate, quàm qui in reliqua Diœcesi commorantur; eisque addiscendis operam suam strenuè navent; secus sciant difficilem eis futurum

rum

rum ascensum ad altiorem Ordines, Hortamur tamen, & Sacerdotes qui annum ætatis quinquagesimum nondum expleverunt, ut ipsi quoque lectionibus moralibus, frequenter intersint: ita enim & otium profligabunt, & damnum ex jactura anteacti temporis acceptum aliqua ratione compensabunt.

Habebit, & horum, & illorum Catalogum Vicarius noster Generalis, & absentium accuratam notam servabit: nam occurrentibus vacationibus Beneficiorum, negligentia hæc Sacerdotibus, qui descripti erunt in Catalogo, imputabitur, eisque in assequendis Beneficiis & officiis moram faciet, nisi jam Theologiam probe scirent.

Quia verò nemo sine librorum adminiculo proficere valet in disciplinis, curabunt omnino Clerici habere libros ad studium Theologicum opportunos: inter quos Medullâ universæ Theologiæ, quam Illustriß. D. Ludovicus Abelly, Rhurenensis Episcopus, in lucem edidit, eis commendatam cupimus; ejus enim compendio, brevi tempore facilitatem assequuntur solvendi magis obvios conscientix nodos, differendique emendatè de cunctis nostræ Religionis mysteriis, & alios tamen libros fusiùs de rebus Theologicis tractantes apud se habeant; eosque sedula lectio-

ne evolvant, quos præsertim Viri non minus pietate quam eruditione insignes conscripserunt; inter quos eminent post D. Thomam, Navarrus, Toletus, Suarez, Lessius, Filliuccius &c.

Libros præterea ad pietatem fovendam accommodatos manibus quotidie terant, ex quibus vitæ spiritualis salutaria documenta haurire possint; hos inter meritò numeratur aureus ille liber S. Francisci Salesii, cui titulus *Introductio ad vitam devotam*. Item Cardinalis Bonæ *Manu-ductio ad Cælum*, necnon Molinæ Carthusiani tractatus *de Dignitate Sacerdotum*, alique non pauci.

At eos, quorum lectio aut prorsus vana est, & inutilis, aut noxia, longè à se abiciant: è quorum numero sunt fabulosæ illæ narrationes, quæ vulgo *Romanæ* dicuntur; nonnullorum Poetarum carmina amatoria; & cæteræ hujusmodi mentium humanarum pestes.

CAPUT VIII.

De Fæstorum observantia.

NON tam ad proprium commodum erudiuntur Viri Ecclesiastici, quam ut aliorum utilitati prospiciant. Cùm enim eos Christus

ſtus lumen Mundi appellaverit, indicare fanè voluit præcipuum eorum eſſe officium, eos illuſtrare, qui ignorantia tenebris circumfuſi, Deum ejuſque verum cultum non noverunt.

His ignorantia tenebris tribui poteſt feſtorum dierum violatio, quæ hodiè latè in populis increbuit. Quocirca Parochorum, eoſque adjuvantium munus erit, hortari eos, quorum cura ipsis commiſſa eſt, ut debita veneratione proſequantur dies cultui Majæſtatis Divinæ ſpecialiter deſtinatos, & Sanctorum cum Chriſto regnantium honori ſacros; in quorum victoria Dei bonitas, & potentia laudatur. Tranſigendi ergò ſunt dies illi in oratione, in operibus bonis; in curarum ſæcularium ſilentio, & in abſtinentia ab operibus ſervilibus.

Neque verò credendum eſt fortuitò præceptum ſanctificandi Sabbathum initium ſumere à verbo, *memento*; voluit certè innuere nobis Divina Sapientia, facile è memoria hominum illud excidere, ſive propter terrenorum affectuum prædominium, ſive propter multa exempla eorum qui feſtos dies violare non verentur: ex quo etiam Paſtores intelligant frequentius de hoc commo-
nendos eſſe Populos.

Docebunt itaque iſti diligenter, quibus in operibus atque actionibus Chriſtiani homines

Catech. Rom.
p. 3. de 3. præ-
cept. Decal.

diebus festis exercere se debeant.

Illæ verò ejusmodi sunt; ut ad Dei templum accedant, eoque loco sincerà piàque animi attentione Sacrosancto Missæ Sacrificio intersint.

Nihil verò est quod opportuniùs, aut meliùs à Christianis hominibus fieri possit, quàm ut peccata sua Sacerdotibus sæpè confiteantur.

Neque solùm ad hoc Sacramentum populum excitabunt Parochi, sed sedulò etiam atque etiam adhortabuntur, ut Sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum crebrò percipiant.

Attentè præterea diligentèrque Sacra Concio à fidelibus audienda est: nihil enim minùs ferendum est, neque tam profectò indignum, quàm Christi verba contemnere, aut negligentèr audire.

Exercitatio item atque studium fidelium in precibus, divinisque laudibus frequens esse debet.

Precipua etiam cura, ut, quæ ad Christianæ vitæ institutionem pertinent, ea diligenter adiscant.

Sedulòque se exercent in officiis, quæ pietatem continent: pauperibus, & egenis elemosynam tribuendo, ægros visitando, mœrentes, quique dolore affliti jacent, piè consolando: sic enim faciebant veteres Christiani testibus *Justino*, & *Tertuliano*.

Neque

Neque intermittant & Veſperis intereſſe cantatis , ubi id ſine magno ſuo incommodo facere poterunt.

Dies feſti initium ſumunt à media nocte , quæ proximè ipſam diem antecedit , à quo tempore nemini licet opera ſervilia exercere , ſive illa ſint mechanica , ſive ruſtica : proindeque .

1. Prohibemus , ne diebus ad Dei cultum , & Sanctorum honorem institutis mercatus fiant , ſive animalium , ſive frugum , ſive cujuſvis alterius generis eſculentorum , iis dumtaxat exceptis , quæ uſus quotidianus depoſcit , ac pridie ſine gravi incommodo comparari non poſſunt : ſi igitur incidat mercatus in diem feſtum , tunc ille pridie habeatur , aut alio die qui feſtus non ſit ; idque ſub pœna ſex aureorum .

2. Vetamus prætereà quarumvis rerum exportationes , & cujuſlibet generis vecturas : ac ne jumenta clitellis & mercibus onuſta agantur ; niſi fortè iter proſequendo , quod die profeſto inchoatum fuerit ; obtenta tamen priùs à Nobis vel Vicario noſtro licentià , quæ gratis concedetur . Contravenientes pœnam unius aurei ſubibunt .

3. Precipimus verò ut officinæ omnes clauſæ maneat : utque ſoli Pharmacopolæ , Lanii , & qui Calcem , & Salfamenta vendunt , reſerato oſtiolo merces ſuas diſtrahere poſſint ; non ta-

S. Cong. Conc.
in Cæſenaten.
Synod. 16. Feb.
1695.

men, Pharmacopolis dumtaxat exceptis, dum divina officia in Ecclesia Cathedrali solemniter peraguntur, idest, dum Missa, aut Vesperæ cantantur, vel fit Sermo ad populum. Si quis verò hujus legis transgressor fuerit; pœnà unius aurei mulctabitur: cui subiiciuntur non modo ipsi transgressores, sed & ii qui causa erunt inobedientiæ, Patres scilicet respectu filiorum, & Heri respectu famulorum.

4. Interdicimus pariter quævis opera rustica, qualia sunt: Boves sub jugum mittere, arare, seminare, vineam ligone fodere, metere, frumentum in area terere, vites, aut arbores putare, vindemiare, arbores cædere, & alia hujusmodi.

5. Item prohibemus iis qui moletrinis præfunt, ne artem suam exercent festis diebus, nisi exposità nobis necessitate, & obtentà licentià; quæ gratis concedetur.

6. Vetamus item ne aliquis quancunque mechanicam artem exercent, quamvis eam non profiteatur.

7. Pistoribus quoque non liceat panem præparare vel coquere, nisi id publica utilitas exigat; cujus intuitu, petentibus annonæ Præfectis, licentiam libenter & gratis concedemus. In Domibus verò privatis, nisi plura quàm duo festa sine intervallo sibi succedant, vel manifesta adsit

necesse

S. Cong. Conc.
ubi supra.

neccssitas, panis nec præparetur, nec coquatur.

8. Barbitonsoribus, barbam radere, & capillos tondere in officinis, & ædibus illorum, interdici- mus: tempore verò Divinorum Officiorum etiam in Domibus privatis. Si tamen horis pomeridianis extra tempus Divinorum Officiorum venire ad eos contingat exteros, præcipuè rusticos, qui ejus artis peritos ruri habere non possunt, licebit eis tunc talibus hominibus obsequium Charitatis præstare.

9. Veritum esse volumus in Judicio contendere, testes ad juramenta admittere, sententias pronunciare, & quæcunque ad strepitum forensem pertinent. Notariis etiam contractuum rogatum interdici- mus; iis exceptis, quos aut Jura fieri permittunt, aut urgentissima exposcet neccssitas: pœnam delinquentibus quinque aureorum imponimus.

10. Messis, & Vindemiarum tempore, nemini fas sit operari sine prævia licentia nostra, quæ à Nobis opportuno tempore generalis concedetur: qui secùs fecerit, duorum aureorum pœnam luet. Missam tamen primùm audire quilibet tenebitur, prout tenetur extra predicta tempora.

11. Postquam festis diebus in Ecclesia Cathedrali pro Missa Solemni ultimum signum datum fuerit

Rota cor. De nozeto seniore decil. 33. per 10. quæ.

S. Cong. Conc.
ubi supra.

fuerit , Caupones , seu Tabernarii , cæterique omnes , qui in Domibus privatis Vinum bibendum publicè propinant , hospites suos dimittant , ac ostium claudant ; neque illud aperiant , nisi finitè Misa , & Concione : imò nisi finitis precibus , si illæ tunc , urgentibus Ecclesiæ necessitatibus , ad Deum fiant . Idem observabunt & post meridiem , dato ultimo signo Vesperarum , quamdiù illæ durabunt : si autem , & Sermo tunc ad populum habeatur , arcebut paritèr ob ejus reverentiam potatores domibus suis . At viatores , & advenas transcentes admittere poterunt tabernarii in publicas tabernas , etiam tempore Divinorum Officiorum ; videant tamen ne hoc prætextu alios , qui hoc nomine non censentur , recipiant ; nam pœnam mox ferendam non effugient . Die tamen Sacrosancto Paschæ , & die Natalis Domini nullà horà liceat , seu Domorum possessoribus , & Conductoribus , seu Tabernariis , vinum intra ædes vendere , & conventus bibentium cogere ; exceptis , ut supra dictum est , viatoribus , qui illis diebus subsistere solent , & iis qui pro sua , & familiarum necessitate vinum deposcent , ad propria asportandum . Quicumque sive Pater familias , sive Domorum , aut Cellarum vinariarum Conductor , vel Tabernarius , hic præscripta perfregerit , trium aureorum pœnà mul-

mulctabitur : ii qui vinum , & pocula miniſtrabunt carcere punientur : qui verò præfatis temporibus intra compotationum loca deprehendentur , unius aurei mulctam ſolvent .

12. Prohibemus etiã , ne feſtis diebus vinum publicè vendatur , ne ve ad bibendum conventus fiant intra ſpatium quadraginta paſſuum ab Eccleſiis Parochialibus , ab aliis verò Eccleſiis intra triginta paſſuum terminos ; idque non ſolùm in Domibus , ſed etiam extra Domos , niſi fortè illæ Domus jam antea fuerint ejuſmodi uſibus deſtinatæ : vel habeant cellas vinarias . Contravenientes pœnas mox edictas contra vendentes vinum , & reſpectivè compotationibus tempore Divinorum Officiorum indulgentes incurrant . Ab hac nihilominus lege Civitatem excipimus .

13. Tempore Nundinarum illarum quæ ex Indulto Apoſtolico ſingulis annis circa feſtum Aſſumptionis B. Mariæ Virginis celebrantur , officinæ Mercatorum diebus feſtis claudantur , ubi datum fuerit ultimum ſignum in Eccleſia Cathedrali Miſſæ majoris , nec aperiantur niſi peractis de mane iis omnibus , quæ hîc numero 11. declaravimus , ſub pœna decem aureorum piis uſibus applicandorum .

14. Nundinæ verò ad vendendam Cannabim inſtitutæ , diebus feſtis fieri omninò interdictimus

Rota Prou.
Marchiæ apud
Gratian. deciſ.
21. n. 19. & 20.
Aloyſ Riccius
in Praxi p. 1.
reſol. 491. n. 3.
& 4.

Sac. Congr.
Conc. ubi ſup.

mus, si tamen ex temporum circumstantiis grave aliquod damnum inde timendum esset, licentiam ob singulares causas gratis concedemus, quam etiam impertiemur ex causa necessitatis, aut Christianæ pietatis, ad exercenda opera servilia, vel ea quæ sunt ad instar servilium.

15. Prædictarum autem Nundinarum tempore, & alio quocunque, res ante fores Ecclesiæ, vel in Cæmeteriis, venales exponere prohibemus, sub pœna unius aurei.

16. Prohibemus etiam, quod jam Eminentiſſimus D. Cardinalis Ursinus, Ecclesiæ hujus Cæſenatensis vigilantissimus Antistes *, Ediçto suo de observantia Fæstorum prohibuerat, Circulatoribus, Circumforancis Pharmacopolis, Comicis actoribus, funâbulis, cæterisque hujusmodi farinæ hominibus, festis diebus theatra conscendere, ludos apparare, & exhibere; medicamenta in publico vendere, aut dispensare; nec non hastiludia fieri, ad ejusdem Ediçti præscriptum. Si quis ex præfatis histrionibus hæc sancita violaverit, pœnâ quinque aureorum mulcabitur, & crescente contumaciâ etiâ carcere punietur. Ille verò qui in festivitibus hastiludia exercebunt, pœnam decem aureorum luent, ac pariter crescente contumacia, & pœna majori ad obedientiam revocabuntur.

17. In-

* Ediç. Em. D. Card. Ursinide observant. Fæstorum 13. Ianuar. 1681.

S. Cong. Conc.
in Cefenaten.
Synod. 26. Feb.
1695.

17. Interdici mus quoque, inhiarando mox laudato Edicto Eminentissimi D. Cardinalis Urfini, ne festis diebus choreæ in publico agantur, aut quævis saltationes fiant: locum verò publicum illum vocamus, ad quem hominum multitudo concurrere potest; atque ideò non solum compita, & plateæ eo nomine intelligi debent, sed etià domorum aræ, & quæcunque alia loca oculis multitudinis exposita. Qui autores hujusmodi tripudiorum fuerint, vel instrumenta musica pullaverint, pœnam sex aureorum subibunt, actores verò trium aureorum.

18. Pœnas item sex aureorum luent Patres familias, & domorum Conductores, qui apud se iis diebus tolerabunt ludum publicum Foliorum lusorum, aut tesserarum, seu alex. Ipsi lutores, duorum, spectatores autem, unius aurei pœnas dabunt: quarum quarta pars secreto delatori cedere debet.

Ex Synodo Albanen. 1687 &
Edicto in Synodo Farfensi.
1681.

19. Iisdem etiam respectivè subiicientur pœnis ludentes & permittentes supradictos ludos, ac eis assistentes in Tabernis, in Cellis vinariis, in Plateis, & locis publicis, tam in Civitate, quàm in tota Diœcesi.

Porro Concessionem seu tolerantiam, tum generalis, tum peculiare, quas superius hoc capite sparsim enumeravimus, in Dominica Resurrectionis, & in

& in die Nativitatis Salvatoris nostri Jesu Christi, non habere locum declaramus, in quibus diebus sola inevitabilis, & vrgentissima necessitas vetita licita efficiet.

Ut autem omnia hinc decreta sacrosanctè serventur, & ne quis transgressioni ignorantiam obtendat: Parochis universis, nec non iis qui in Oratoriis publicis, per agros sitis, Missas festis diebus celebrant, districtè, & sub pœna duorum aureorum, præcipimus, ut singula festa de præcepto, tam fixa, quàm mobilia, quæ per annum recurrunt, die Dominico præcedente, finitâ Missâ, populo significant; at Parochi pridie cujlibet festivitatis, dato signo Salutationis Angelicæ desinente die, mox Parochialium Campanarum sono, spatio saltem quartæ partis horæ, imminuentem festivitatem populo in memoriam revocabunt.

Inculcare tandem seriò non prætermittant iidem Parochi populis, quod diebus festis præcipuè vitare debeant peccata, omnesquè eorum illecebras, cum ista non modò animum à Divinarum rerum studio avocent, sed eum à Deo prorsùs separent, & sejungant.

CAPUT IX.

De Jejunio .

QUO Sanctius festos dies venerantur fideles, Jejuniis præparantur; horum omnium solemnissimum, cunctorumque sæculorum more consecratum, Quadragesimale nuncupatur; quod ab ipsis Sanctis Apostolis institutum creditur, tum ad honorandum Salvatoris nostri totidem dierum Jejunium; tum ut Christiani eo purificari, festum Paschæ, omnium sanè festivitatum maximum, dignius celebrarent.

Tempus quod præcedit Natalem Domini, olim * Jejunio à plerisque pietatem colentibus venerabatur, nunc verò, frigescente jam charitate, quia à nonnullis tantum Regularibus observatur; idèd illud Monialibus omnibus potissimè commendamus.

* Concil. Matisconen. celeb. anno 582.

Observat Ecclesia & quatuor temporum Jejunia, tum ut Deo primitias cujuslibet anni portionis offerat, tum ut ab eo efficacius obtineat dignos Sacris Altaribus Ministros, qui tunc eliguntur, & ordinantur.

Jejunat etiam in Vigiliis Beatissimæ Virginis Mariæ, Sanctorum Apostolorum, necnon illu-

Iustriorum Martyrum ; ut & protectionem Dei Matris, Sanctorumquè faciliùs promereatur, & fideles ea re admoneat, iter ad Cœlum quo illi pervenerunt, nonnisi laboribus, & corporis afflictationibus confici posse.

Jejunium sacræ Quadragesimæ, cujus in Ecclesia summa semper religio fuit, ab omnibus, qui annum vigesimum primum ætatis suæ expleverunt, observari volumus, & jubemus, sub reatu peccati mortalis; idque singulis diebus, solis Dominicis exceptis.

Nemo etiam infirmæ valetudinis, aut cujusvis corporalis debilitatis prætextu, solâ carni, ovorum, & lacticiniorum abstinentiâ servatâ, Jejunium in quantitate solvere præsumat; nisi cum ad id evidens urgeat necessitas; nam in Casibus dubiis consulendus erit Medicus, & prudens Confessarius, vel Parochus; plerumque enim propria commoda rationis instar accipimus.

Non quilibet labor excusat à Jejunio, sed is tantum qui necessarius est, & ad eò corporis vires atterit, ut cum Jejunio sine gravi incommodo, vel gravis incommodi probabili periculo, simul stare nequeat; ubi dubium occurrat satius est consulere proprium Parochum, aut alium Superiorem, pro majori conscientię securitate.

Parva canula, quam Ecclesia ab aliquot sæculis

lis indulſit , parca omninò eſſe debet , proindèq; monemus populos noſtræ curæ ſubjectos , ut in ea cum ſervent modum quem Autores melioris notæ præſcribunt ; quid verò iſti doceant , petant à Viris piis , & doctis : neque enim eadem omnibus quantitas præſiniri poteſt .

Hortamur eos qui annum vigefimum primum ætatis nondum ſunt tranſgreſſi , quique decimum quintum expleverunt , ut paulatim Jejunio aſſueſcant ; Jejunando nempè virtutis amore aliquoties intra hebdomadam , eà enim ratione fiet , ut cùm poſteà lege Jejunii obligabuntur , faciliùs et pareant : hæc verò in primis curare debent Parentes , quibus ductoribus , & magiſtris inſtituantur filii in omni morum diſciplina .

Ut autem iis , qui juſtā ex cauſā jejunare non poſſunt , charitatis viſcera pandamus , modum hîc & normam diſpenſationum præſcribere conſtituimus . Ergo quicumque cauſam legitimam ſolvendi Jejunii habuerit , de eà atteſtationem Medici ante omnia obtineat , quæ ſubſcriptione proprii Curati probetur ; deinde eandem atteſtationem Vicario Noſtro Generali præſentet , & ab eo diſpenſationem poſtulet . Quod ſi æger tunc ruri commoretur , poterit , & à Vicario foraneo , in cujus regione manet , licentiam ejuſmodi obtinere , ſecundùm formulam typis impreſſam . Et

D

ubi

ubi deerit copia Medici, sola subscriptio Parochi sufficiet ad obtinendam licentiam à Vicario foraneo, quam etiam ipse Parochus concedere poterit, si id urgens exigat necessitas.

Quia tamen nonnulli Parochi, & Medici nimis remissè officium suum hac in parte implent, ac damnabili quadam indulgentiâ Ecclesiasticæ disciplinæ vigorem enervant, omnes Parochos & Medicos seriò monemus, eisque divinum interminamus iudicium, ne testimonium perhibeant iis, quos sanos, & valentes, aut levi valetudinis incommodo laborantes apud se iudicaverint.

S. Carolus in
Conc. Prou. 2.
tit. 1. de cr. 20.

Quibus concessa fuerit facultas comedendi cibos vetitos, secretò iis vescantur, moneantque ii famulos, & cæteros cum quibus in eadem Domo habitant, se id ex necessitate facere, nisi illa per se sit evidens, & manifesta.

Si quis Quadragesimæ tempore carnes sine prævia legitima licentia, extra casum manifestæ necessitatis, juxta superius explicata comederit; noverit peccatum istud Nobis esse reservatum, prout id ex indice Casuum reservatorum, inferius ponendo, apparet.

Medici in impertiendis testificationibus ad illud diligenter attendant, ut quibus sufficiunt lacticia, ad grave valetudinis incommodum,

aut

aut periculum evitandum, iis pro carnibus iudicium suum denegent: nemini autem usum Salsamentorum, aut Carnium subactà farinà inclusarum, permittant; cum ejusmodi edulia gulæ tantùm sint irritamenta, sanitati verò plus ipsis quadragesimalibus cibis noceant.

Prohibemus tam in Civitate, quàm alibi, sub pœna duorum aureorum, & amissione rerum, ne cibi vetiti publicè, aut extra loca ad id deputanda, venales exponantur: cui pœnæ subiecti erunt & ipsi emptores, si emendo vetita legitimam licentiam non exhibeant; & iidem venditores, si illà non visà, prohibita vendant: inter quæ salsamenta, & carnes farinà subactà inclusas connumeramus.

Jubemus præterea Cauponibus, Tabernariis, diversoriorum Conductoribus, cæterisque qui peregrinos aut viatores indiscriminatim hospitio recipiunt, eisque cibos ministrant, ne ullo quæsito colore apud se carnes, vel alios cibos vetitos, coquant; aut illos comedendos hospitibus suis apponant; sed nequidem ab illis coqui vel comedi domi suæ patiantur; iis exceptis qui legitimam facultatem exhibebunt. Contra delinquentes, pœnam duorum aureorum statuimus, & posse contra eos procedi etiam per inquisitionem declaramus. Et ut iidem Edictum nostrum de observanda Quadragesima 1689.4. Februarii evul-

gatum in loco publico, & patenti, toto quadragesimali tempore affixum teneant, sub eadem pœna jubemus.

Jam verò, cū abstinentia à peccatis sit præcipuus Jejunii fructus, hortamur omnes, & commoneamus, ut tunc peccatorum occasiones diligentius fugiant, imò etiam bonis operibus frequentius incumbant; orando, Verbum Dei audiendo, eleemosynas pro facultatibus largiendo; ut his adjumentis amplissimam ex Jejunio utilitatem referant.

Ex Synodo Far
sen. cap. 19.
de Jejunio n. 4.

Et ut tempore Quadragesimali, atque etiam Adventus Domini, scandala quæcunque removeantur à Populo, vetita tunc esse volumus ubique sub pœna carceris, & aliis ad arbitrium; tripudia, saltationes, symphonias, convivia, spectacula, ludos, comedias, & alia hujusmodi, quæ temporum illorum sanctitati non conveniunt.

Evenire verò quandoque solet, ut cœna ultima carnis privii quæ diem Cinerum proximè antecedit, producat post mediam noctem, & ita initium sacratissimæ Quadragesimæ temerè violetur; quocirca jubemus, ut dato tunc signo Campanarum Cathedralis nostræ Ecclesiæ, mox se omnes à mensis proripiant: si qui verò finito dicto signo carnes comederint, aut aliis comedendas subministraverint, sive in Tabernis publicis,
sive

sive in Domibus privatis, præter mortalis culpæ reatum, cujus absolutionem Nobis reservavimus, etiam alias pœnas, contra quadragesimalis Jejunii violatores hæc latas, subibunt.

Per totā Quadragesimam Mercatores, & Opifices, cū in nostra Ecclesia Cathedrali Concio habetur ad populum, officinas clausas teneant, etiam diebus profestis, neque tunc quisquam, non secūs ac festis diebus vendere aliquid præsumat: recepturi sanè à Deo etiā rerum temporalium incrementum, si modici lucri spem, & expectationem Dei amori, & animarum suarum salutis, posthabuerint.

Parochi, necnon ii qui in Oratoriis publicis Missas celebrant, sicut festorum dierum per annum recurrentium, ita & Jejuniorum imminentium admoneant populum in Missa Dominicæ, quæ illa proximè præcedit, sive ea Jejunia sint Quatuor Temporum, sive Vigiliarum: doceant etiam tunc breviter in quo consistat Jejunium Ecclesiasticum, & quæ personæ illi obnoxie sint.

Pridie diei in qua Jejunatur, mediā circiter horā noctis, Parochialis Campanæ detur signum continuum spatio unius circiter horæ quadrantis, ut iterum populo in memoriam revocetur instans Jejunium. Signum tamen istud

Synod. Atimin.
1614. tit. 4. de
Verb. Dei præd.
& Edict. Emin.
Vrsini de Qua-
drag. n. 10.

sic distinctum à signo quo idem populus admonetur de vicina festivitate, ut unum ab alio commodè discerni queat.

Cœtera præcepto Ecclesiastico sancita Jejunia non minori fidelitate, & religione, ac quadragesimale observent cuncti, qui ab illis soluti non sunt; memores, eos qui illa violant, æquè se constituere peccati mortalis reos.

C A P U T X.

De Cultu, & Veneratione B. Virginis Mariæ, & Sanctorum.

Ecclēsia filiorum suorum spiritualibus profectibus semper intenta, deputans certos dies Jejuniis, Sanctorumque triumphis celebrandis, fidelium sanè erga Sanctos devotionem acuere, ac ad imploranda illorum suffragia incitare in animo habuit; suadet enim nobis efficacissimè, insigni illa veneratione quā ipsis exhibet, magni eos esse apud Deum meriti, ac eo loci constitutos, ut intercessione sua plurimùm Nos juvare possint, modò illos vero cultu invocemus.

Sanctorum omnium Regina, Mater Dei Maria, quemadmodum præ cœteris ampliori decorata fuit gratià, ac uberiori cumulata glorià; ita
& ma-

& majori coli debet veneratione, tēneriori adamari affectu, fidentiùsque invocari : * *omnia enim dona , virtutes, & gratiæ Spiritus Sancti, quibus vult, quādo vult, et quomodo vult, per manus ejus administrantur.*

Et si verò, ut monent post Apostolum *, Tridēntini Concilii Patres, * *unus sit mediator Dei & hominum homo Christus Jesus, * neque sit aliud nomen sub Cælo datum, in quo oporteat nos salvos fieri, nihilominus, sine aliqua injuria Christi Domini *, qui solus noster Redemptor, & Salvator est, ad Sanctorum orationes, opem, auxiliumque confugere possumus.*

Doceant ergo opportunè Parochi, atque etiam Prædicatores, usum esse in Ecclesia antiquissimum, cumque à primævis Christianæ Religionis temporibus, Sanctos suppliciter invocare; proptereaque bonum, atque utile esse ad eos confugere, ob impetranda à Deo beneficia, per Jesum Christum Dominum nostrum; cujus meritis tribuendum est totum id quod in Sanctis venerandum conspiciamus.

Beneficia verò quæcunque, ita à Deo exposcenda sunt Sanctorum precibus, ut si gloriæ illius non conducunt, aut salutis nostræ adversantur, prorsus ea nolimus; neque enim Deus exaudit nos cum ea perimus, quæ cum ipsius voluntate, unicà recti regulâ, non coherant; aut Salvator

* S. Bernardinus de Nat. Virginitis Serm. 5. art. unico c. 8.

* 1 Timor. 2. * Scff. 5. de pecc. orig.

* Act. Apost. c. 4. n. 12.

* Conc. Trid. sess. 25. de invocatione SS.

Trid. ibid.

impertit nobis illa, quæ aliena sunt à salute.

Porro moneant fideles, ut Sanctorum invocato auxilio, eorumque ope impetratà venià accessus ad Deum per Jesum Christum, preces suas ipsorum orationibus conjungant, laudes laudibus intermisceant, mentemque ipsis ducibus, & adiutoribus ad Cœlestia erigant.

Neque tamen fideles hîc consistant, sed virtutes Sanctorum, & vitam ab ipsis sanctissimè actam sedulò imitari studeant; hoc enim conatu, veluti solido fundamento, nititur vera erga Sanctos devotio: ipsi huic studio libenter suffragia sua conferunt; si quæ verò alia nobis concedunt, id certè faciunt, ut rebus concessis utamur veluti mediis ad serviendum Deo ferventiùs, & ad promerendum Cœlum pleniori virtutum cumulo.

Cœc. Trid. sess.
25 de Invoc.
SS 6. Omnis
porro,

Si quas superstitiones in Sanctorum invocatione adverterint Parochi, aut Prædicatores, Nobis significabunt, ut illas juxta Trid. Conc. præscriptum tollamus, adhibito ad id, si rei gravitas ita postulet, etiam Theologorum Consilio.

Si demum alicubi miracula à Viris, vel mulieribus, qui cum sanctitatis fama è vita migrarunt, patrari visa, aut credita fuerint, statim ea ad Nos non solum Parochi, sed & locorum Regula-

gularium Superiores deferant, incurfuri fecus pœnas latas in decreto Sac. Congregationis Concil. die 2. Octobris 1625. emanato, quod incipit *Cum Sanctissimus*, aliasque in diplomate fel. record. Urbani Papæ VIII. sub dat. 5. Julii 1634. quod incipit *Demum*. Nec non & illas quæ continentur decreto Sac. Congregationis Rituum habitæ sub die 17. Septembris 1659. Quarum Constitutionum, & respectivè decretorum, in reliquis etiam, observantiam strictissimè edicimus.

C A P U T X I.

De Veneratione Sacr. Reliquiarum, & Imaginum.

Merentur quidem religiosissimâ Venerationē quęcūque Sacre Sanctorum Reliquiæ; singulari tamen honore affici debent corpora eorum quorum animæ jam Deo perfruuntur in Cælo, quia illa * *viva fuerunt membra Christi, & templum Spiritus Sancti, ab ipso ad eternam Vitam suscitanda, & glorificanda; per quæ etiam multa beneficia à Deo hominibus præstantur.*

* Trid. Conc. sess. 25. de invoc. Sâctor. & venerat. Reliquiarum.

Ad exhibendum ergo Sacris Ossibus debitum honorem, volumus, ut illa thecis decentibus, saltem ex ligno deaurato affabrè elaboratis, & cristallo, seu vitro integro ac pellucido contectis inclu-

inclusa, in armariis ad hoc destinatis, & præparatis, sub clavi custodiantur, & constitutis tantum diebus, secundum locorum consuetudinem, venerationi populorum exponantur: nihilque aliud in prædictis armariis, etiam Sacrum, præter Reliquias asservetur.

Trid. Conc. sess.
25. de invoc.
Sanct. & veneratione Reliq.
& Synod. Faif.
1685.

Nulla in posterum Sanctorum Corpora, Ossa, aut quævis aliæ Reliquiæ exponantur publicè populo visendæ, & venerandæ, tam in Altaribus, quam extra Altaria, seu in Ecclesiis & Oratoriis, seu in Sacrariis, etiam à Regularibus, nisi illa prius à Nobis recognita fuerint per exhibitionem authenticæ de iis testificationis, quæ inferenda erit regestro Cancellariæ nostræ gratis. In Ecclesiis verò non exemptis, deficiente scriptura, Rectores illarum inducere debebunt testes, qui certà, & juratà fide affirmant, Reliquiam, de qua non extat autentica scriptura, à tempore immemorabili semper fuisse expositam fidelium venerationi, & habitam pro tali, qualis nunc esse asseritur.

Prohibemus singulis Ecclesiarum Rectoribus, Sacristanis, & quibuscumque alio nomine nuncupatis Reliquiarum Custodibus, ne aliquid de Sacris Reliquiis eorum custodiæ traditis, sive aliis Ecclesiis, & Oratoriis, sive quibuscumque personis dent, aut donent, vel sibi ipsis usurpent, absque nostra
expres-

expressa licentia, quam in Visitationibus scripto exhibere debebunt.

Hoc idem interdiciamus & Capitulo nostro; ne videlicet hi pretiosi thesauri distrahantur, & res Sacræ inordinatè dispensentur.

Cùm Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum publicè venerandum exponitur, nulla Reliquia in Altari ponatur, ut tunc totus religionis cultus ad solum Christum Dominum ibi præsentem referatur: cum quo etiam animas devotas salutis propriæ negotium prolixius tractare convenit.

Nullæ etiam Reliquiæ Sanctorum deferantur in Processionibus Sanctissimi Sacramenti, ob majorem reverentiam Christi præsentis.

Omnes Ecclesiarum Rectores exhibebunt in Cancellaria nostra Episcopali Catalogum, unà cum authenticis Reliquiarum suarum Ecclesiarum, intra duos menses à publicatione harum Constitutionum Synodaliū computandos: ut illæ in libro, hoc nomine ibi servando, describantur. Quilibet tamen Rector præter ipsa authentica originalia, quæ diligenter asservabit, illorum etiam exempla, libro ad id compacto inferere omninò teneatur.

Sacras Reliquias in locis publicis, aut etiam privatis, sine necessitate, præsentibus præsertim laicis, contrectare non liceat Clericis, quibus à sacer-

cris

cris Canonibus vasa sacra contingere veritum est: sacris verò Ordinibus insigniti, non nisi superpelliceo induti illas tangerant in publico: quotiescunque tamen accidet, Sacras Reliquias in loco publico deosculandas dare, aut cum illis populo benedicere; id soli Presbyteri superpelliceo, & stola induti, ac funalibus accensis facere possint.

Sacris quoque Imaginibus Saluatoris nostri, Deiparæ Virginis, ac cæterorum Sanctorum debitus cultus, & Religionis honor exhibendus est; quod & retroactis Sæculis septimum Oecumenicum Concilium contra Iconomacos, & novissimè Tridentina Synodus contra hujus temporis novatores, definivit.

Instruant igitur aptè Fideles, Parochi, & Prædicatores, quid in hoc Doctrinæ Ecclesiasticæ consonum, quidve dissonum sit; neque meliùs istud præstare poterunt, quàm si ea ipsa quæ Sacrosanctum Tridentinum Concilium docuit, in medium proferant. Declarat ergo * Sacra Synodus *Imagines Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum in Templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colende; vel quod ab eis sit aliquid petendum, vel quod fiducia in Imaginibus sit figenda, veluti olim fiebat a Gentibus*

* Sess. 25. de venerat. Imaginum.

bus, quæ in Idolis spem suam collocabant; sed quod honos qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ ille representant: ita ut per Imagines quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus; & Sanctos, quorum ille similitudinem gerunt, veneremur.

Per historias etiam mysteriorum nostræ Redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assidue recolendis: tum verò ex omnibus sacris Imaginibus magnum fructum percipi; non solum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt, sed etiam, quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subiiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem, vitam moresque suos componant, excitenturque ad adorandum & diligendum Deum, & ad pietatem colendam.

Trid. Cōc. ibid.

Si autem alicubi Parochi, & Concionatores Doctrinæ huic contraria facituri repererint, aut diversa quempiam sentire cognoverint, ad Nos sine mora perferant.

Omnis porro superstitio in Imaginum sacro usu, & omnis turpis quæstus tolli debet ab Episcopis, jussu Concilii Tridentini: proinde si quid & hujusmodi animadverterint, Nobis pariter significare non differant.

Cōc. Trid. ibid.

Omnis

Trid. Cœc. ibid.

Omnis denique lascivia in Imaginibus vitetur, ita ut hæ procaci venustate non pingantur, nec ornentur. Ut autem decreto hac de re Sacri illius Concilii efficacius fiat satis, interdicimus Pictoribus, ne ipsi, sub pœna decem aureorum, Imagines quas ad usum sacrum coloribus expriment, ex ædibus suis exportari sinant, nisi illæ prius jussu nostro recognitæ, & à Nobis gratis approbatæ fuerint. Vetitum etiam sit quibuscunque Ecclesiarum Rectoribus, seu Præfœcis, Imaginem aliquam publicæ venerationi exponere, nisi illa pariter nutu nostro recognita, atque à Nobis gratis approbata fuerit; sub pœnis arbitrio nostro infligendis. Benedici autem debent Imagines, quæ publico cultu honorantur, antequam in Ecclesiis ponantur, quod ab omnibus servari jubemus.

S. Cong. Conc.
in Cæsenaten.
Synodi die 26.
Febr. 1695.

Iisdem Pictoribus prohibemus, lascivas quascunque, & impudicas Imagines, etiam ad profanum usum depingere: quam enim istæ bonis moribus adversentur, quàmque indignæ sint Christianis, quibus Lege Nova tantoperè castimonia commendatur, nemo non videt. Si quis Pictorum decretum hoc temerè violaverit, pœnam quinque aureorum pro qualibet vice solvet.

Monemus verò omnes Christi fideles, atque illos etiam amore ejusdem Salvatoris obtestamur,
ne

ne impudicis quascumque Imagines, quas non tolerabimus, in Ædibus suis expositas habeant; memores illius Sancti Spiritus effati: quod * *qui amat periculum, in illo peribit*; & si verò aliqui ipsorum huiusmodi Imaginum specie non moverentur, charitas tamen Christiana ab eis exigit, ut hanc occasionem scandali ab infirmis removeant; si quis autem Clericorum ejusmodi Imagines tenere præsumperit, pœna duorum aureorum mulctabitur.

* Eccl. 5. 17.

Sacras Imagines venales exponi, aut circumferri, nisi præhabitâ licentiâ Nostrâ, aut Vicarii nostri Generalis, gratis impertiendâ, interdici-
mus, quam tamen licentiam per Diœcesim dare poterunt etiam Vicarii Foranei, itidem gratis.

Syn. Albanen.
1687. sess. 1. c.
2. §. 2.

Pavimentis, locisque sordidis, & irreverentiæ expositis, Sacras effingi Imagines omninò prohibemus, & sicubi fuerint, mox illas inde auferri, decentiori sede collocari, aut certe comburi, & earum Cineres in Sacrarium mitti, vel sub pavimento Ecclesiæ reponi, seriò jubemus.

A. B. Mediol.
Conc. 4. p. 1. de
Sac. Reliq. Mi-
raculis, et Ima-
gin.

Sac. Cõg. Ep.
& Reg. in una
Veneta 22. Maii
1596.

Si quas item imagines aut situ, aut vetustate, aut humidiori aere, aliove casu deturpatas, & deformatas in Diœcesi nostra reperiri contigerit, eas aut tollendas, aut igne consumendas; & earum cineres paritèr vel in Sacrarium mittendos, vel sub eodem Pavimento Ecclesiæ deponendos; aut

Synod. Farsen.
1685. de Sac.
Imag. cap. 16.

cer-

certè, si illæ tolli nequeant, dealbandas esse omnino mandamus.

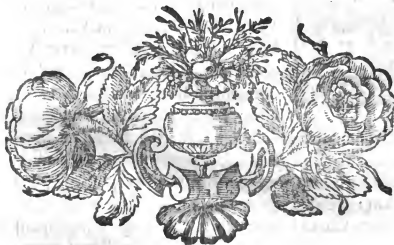
Trid. Conc. sess.
25. de Invoc.
Sanct. & Sacr.
Congr. Conc.
ibid.

Nemini liceat, siue is sit Laicus, siue Clericus Sæcularis, vel Regularis, in quacumque Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, aut ullo alio loco, insolitas ponere, aut ponendas curare sacras Imagines: neque nova miracula evulgare, prædicare, aut jactare: nisi ea omnia à Nobis prius recognita, & approbata fuerint. Quod si verò in his casus aliquis dubius & difficilis evenerit, Sedem Apostolicam de illo consulemus, & tùm dumtaxat juxta ipsius supremum judiciũ, & mandatum, rebus prospiciemus. Interim concursus populi prorsus prohibeatur: & Ecclesiarum, Cappellarum, seu locorum aditus, si opus fuerit, occludantur; aut inde Imago, vel Reliquia Sancti, quæ novis signis inclarescere creditur, amoveatur.

Cum Sanctissimum Eucharistię Sacramentum publicè adorandum exponitur, Imagines speciali cultu honorandæ non ponantur in eodem Altari, ob rationem quam superiùs attulimus, dum Reliquias cum Sanctissimo Sacramento exponi prohibuimus. Imagines tamen, quæ solius ornatus gratià collocantur, nil vetat adhibere.

Curent tandem sedulà diligentia Parochi, ut in omnibus ædibus privatis, piæ Christi Salvatoris,
Bea-

Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ, ac Sanctorum Imagines habeantur; coram quibus fideles manè, cùm è cubili surgunt, & vesperi antequàm lectum conscendant, preces effundant; examen conscientiæ faciant; neque in illarum præsentia ullo tempore aliquid perpetrare audeant, quod Dei, Sanctorumque oculis, si se videri sinerent, displiceret.

E

CON-

CONSTITUTIONVM SYNODALIVM

LIBER SECVNDVS.

De Sacramentis

CAPUT I.

Acramenta Novæ Legis Christus Dominus instituit ; ut Virtutem Passionis suæ salutarifær, quam illa continent, liberaliùs credentibus communicaret : tota enim vis & efficacia Sacramentorum , à meritis Christi proficiscitur , & ideò singulari quadam ratione Passioni Salvatoris asseritur, quæ fuit consummatum meritorum Christi complementum : in cujus signum , ut notat D. Thomas , de latere Christi aqua fluxit , & sanguis, quorum illa ad Baptismum, ille ad Eucharistiam pertinet ; præcipua nempe Ecclesiæ Sacramenta . Et licet aliqua Sacramenta ante Christi Passionem instituta fuisse credantur , ex eà tamèn proximè futura virtutem omnem acceperunt .

Sacramenta communiter definiuntur . *Signa*
visi-

In Summa p. 3.
q. 62. art. 5. in
corp.

visibilia gratiæ invisibilis, ad nostram justificationem instituta. Etsi verò illa gratiæ sint potissimè significativa, attamen Sacramenta Christianorum Passionem etià Redemptoris specialitèr significat, cum non solum sint signa demonstrativa gratiæ præsentis, & prognostica gloriæ futuræ, sed etiam præteritæ Passionis rememorativa.

Catech. Rom.
de Sacram. in
genere n. 5.

S. Thom. ibid.
q. 60. art. 3. in c.

Curèt ergò Sacri Ecclesiæ Ministri, ut hos inexhaustos Redemptionis nostræ thesauros summà religione colant; ac speciali prosequantur veneratione: Ideòquè

Primò; benè obserata custodiant ea quæ Sacramentis administrandis destinata sunt: neque verò tantum res, seu materias Sacramentorum, ab omni irreverentia, & immunditia immunes servant, sed & cætera quæ in ministrandis Sacramentis adhiberi solent, qualia sunt aqua baptismalis, sal benedictus, gossyppia Sacris Oleis tincta, & cætera hujuscemodi.

2. Perpendant etiam, quòd hæc rerum sacramentorum, quam Ecclesia tantoperè commendat, cura, Ministros ejus admonet, quanto studio ipsi curare debeant, ut vitæ puritatem, & sanctimoniam assequantur: nam si res inanimatæ reverentè tractari debent, quia Sacræ sunt, & Sacramentis interviunt, quantà cordis, & corporis munditià præditos esse convenit eos, qui per Sacramen-

ta sanctificati, Sacramentis ministrandis deputati sunt. Itaque Sacramenta sive conficere, sive contrectare, non præsumant, si se mortalis culpæ reos sentiant, aut dubitent; sed prius pœnitentiæ Sacramento illam abluant; aut certè, si Confessarius desit, & ministrandi Sacramenti inster necessitas, sincerè de peccato commissio contendantur.

3. Atque ut internæ animi dispositioni, externus quoque cultus respondeat, fideliumquè menti maxima Sacramentorum imprimatur reverentia, nullum Sacramentum, extra Ecclesiam conferatur, nisi gravi urgente necessitate: hæc autem censetur adesse respectu Baptismi, si infans in tali salutis statu constitutus sit, ut ad Ecclesiam deferri nequeat sine probabili mortis periculo; respectu pœnitentiæ, quoriescunque aliquis reverà æger decumbit: & quod spectat ad Communionem, cum aut æger in aliquo festo ex solemnioribus devotionis gratiâ communicari postulat, aut ei Viaticum adferri debet, vitæ imminente discrimine, quo dein aucto, extrema Unctio adhibetur.

4. Administrando Sacramenta, Parochi cæterique Sacerdotes habeant Vestem talarem, sintque induti superpelliceo, & stola, atque toto illo tempore cæ gravitate, & modestiâ se gerant,
ut se

ut se probent Summi Dei Ministros, resque planè divinas operari.

5. Doceant etiam sæpè Parochi populos intra Missarum solemnia, dumque Christianam Doctrinam tradunt, passim verò in ipsorum Sacramentorum administratione *, *illorum vim, & usum, pro suscipientium capto*, quod, ut & dicti Parochi, & cæteri, quibus cura animarum incumbit, faciliùs exequantur, præcipimus; ut eorum singuli apud se habeant exemplum Cathchismi Romani, qui potissimum in hunc finem ex decreto Concilii Tridentini editus fuit. Neque negligant identidem explanare Sacrarum Cæremoniæ, quibus in quolibet Sacramento utitur Ecclesia, præstantiores significationes: eo etenim consilio institutæ illæ fuerunt, ut animi fidelium per visibilia ad invisibilia ducerentur.

* Trid. Conc.
sess. 24. c. 7.

6. Ea verò præcipuè calleant, quæ essentiam Sacramentorum constituunt: neque illorum materias alterare, aut eorum formis aliquid addere, vel detrahere, ullo prætextu præsumant. Verba omnia distinctè, & devotè pronuncient; illa potissimè quibus formæ constant. Ex Rituali Romano jussu sanct. mem. Pauli V. edito, cuncta legant, neque in rebus tanti momenti memoriæ suæ fidant.

7. Quacunque horà vocati fuerint, diù notuq;

Atque ad Sacramenta ministranda, animo libenti, vultu sereno, ac sine mora ad hoc Charitatis officium se accingant; sæpiùsque ultrò populis exhibeant, tùm publicè, tùm privatim, promptitudinem suam; imò & seriò moneant, ne aliquo ipsorum respectu, aut forsan timore, horis parùm commodis vocare eos negligant. Si quos etiam ægrotare intelligant, mox eos spontè invitant, ad Sacramentum Pœnitentiæ quamprimum disponant, deinde, & cœtera congruo tempore, attamen tempestivè administrent; ac pro diuturnitate, ac varietate morbi, ad eadem Sacramenta sæpiùs reiteranda, ægrotos sedulò cohortentur. Quod si eorum negligentia quispiam, quod avertat Deus, sine aliquo è Sacramentis, quæ ægris ministrari solent, ab hac vita migraverit, ultra peccati gravissimi reatum, etiam pœnam Carceris unius Mensis, absq; spe remissionis, incurrent.

8. Caveant diligenter, ne minimùm quid exigant, ministrando Sacramenta, seu verbis, seu signis, directè vel indirectè, nam neque à labe Simonix, neque à turpis avaritiæ suspitione essent immunes: & verendum quoque esset ne aliqui *vel paupertate cogente deterriti, vel indignatione revocati, redemptionis suæ causas adire despicerent.* Qui secùs egerint, pœnas condignas juxta canonicas sanctiones, aliasque graviores, daturi sunt.

Si

Si tamen spontè aliquid ac liberè eleemosynæ nomine à fidelibus offerri consueverit, occasione Baptismi, & Matrimonii tantum, id peracto Sacramento modestè recipi poterit.

Denique, cum Sacramenta non modò in ministrantibus, sed & in suscipientibus, animi puritatem atque innocentiam, corporisque compositionem humilem ac modestiam jure merito exigant, monendi erunt frequentèr populi, ut ea non suscipiant nisi conscientia diligenter per penitentiam purificatà, ipsoque corporis habitu omnem reverentiam, & devotionem præ se ferant: atque propterea, Viri armis sepositis, mulieres honesto, & sobrio ornatu ad Sacramenta accedant. Omnes verò vitam suam ita instituât, ut sæpè ex his fontibus Salvatoris abundè haurire valeant aquas salientes in vitam æternam.

Io. 4. 14.

CAPUT II.

De Sacramento Baptismi.

Baptismus, qui cæterorum Sacramentorum est janua, recte ex Apostolo definiri potest. (a) Sacramentum regenerationis, per lavacrum aquæ in Verbo vitæ, in eo siquidem sortimur (b) naturam salutarem; ipse est (c) principium sanctificationis

- (a) Tit. 3. 5.
Eph. 5. 26.
(b) S. Cyprianus.
Ep. 7.
(c) S. Dionysius.
c. 2. de Eccl.
Hier.

(d) S. Basil. cap.
10. de Spir. S.

(e) Tert. cap. I.
de Bapt.

(f) Zen. Veron.
serm. 1. ad Ne-
oph. post Bap.

tionis nostræ, (d) *Vitæ initium*; dies omnium pri-
mus. (e) *Felix profectò Sacramentum aque nostræ*,
nam (f) *cùm omnium aquarum natura sit talis, ut*
cum in profundum suscipiant homines vivos, evo-
mant mortuos, aqua nostra suscipit mortuos, & evo-
mit vivos.

Effectus Baptismi, ii ferè sunt qui sequuntur.
Primus, remissio cuiusvis omninò peccati, tùm
originalis, tùm actualis; per Baptismum enim
Christianus fit nouus homo creatus in Christo Je-
su. *Secundus*, totius pœnæ peccatis debitæ plena
relaxatio: nam per Baptismum ita nobis copiosè
communicatur Virtus Passionis, ut per ipsum,
teste Apostolo, Christo commori, & conspeli-
dicamur, ac si ipsi, ut notat D. Thomas, * passi
& mortui fuissetus, & sufficientè satisfecisse-
mus pro peccatis nostris. *Tertius*, infusio gratiæ,
seù Divinæ illius qualitatis in anima inhærentis,
qua Divinæ consortes efficiamur naturæ, Deoque
grati efficiamur, juxta illud Apostoli, sed * *abluci-*
estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis. *Quar-*
tus, Infusio Virtutum gratiam comitantium,
quibus ad Christianæ vitæ officia inclinamur,
quas quidem Virtutes insinuat idem Paulus, dum
dicit, * *per lavacrum regenerationis, & renova-*
tionis Spiritum Sanctum effundi in nos abundè.
Quintus, Fidei lumen, aut certè luminis illius
abun-

* Loco supra
cit. q. 69. art. 2.

* 1. Cor. 6. 11.

* ad Tit. 3. 5.
& 6.

abundantia: nam sicut ad veterem hominem spectat non solum peccatum, verum etiam ignorantia & tenebræ, ita ad novum, non tantum sanctificatio per gratiam, sed etiam illuminatio per fidem pertinet. *Sexius*, animi pax, & sacra quædam tranquillitas, quam Princeps Apostolorum * *conscientiæ humanæ interrogationem in Deum*, appellat. *Septimus*, Januæ Cœlestis aperitio, quæ propter peccatum prius erat occlusa; hinc Gregorius Nazianzenus * *Regni Cœlestis claræm* Baptismum vocat. *Octavus* tandem, Character, quo veluti quadam tesserà, civis Ecclesiæ ab infidelibus discernitur, & jure Christianæ Civitatis donatur, omnium illius commodorum, & privilegiorum particeps factus: quæ quidem nota animæ intimè impressa, ita indelebilis est, ut nullo scelere, nulla defectione, nullis Inferni flammis obliterari possit.

* 1. Pet. 3. 21.

* Orat. 4.

Hos mirabiles Baptismi effectus explanent sæpius Parochi, frequente populo, sicut superiori capite ex Trid. Conc. monuimus; suadeantque validis rationibus, ex eorum consideratione erutis, vitæ sanctimoniam: insigni enim Christum Dominum injuria afficiunt, qui ei per Baptismum quasi membra ipsius inserti, indigna tam Sancto corpore operantur.

Sacramenti hujus necessitatem satis ipse Salvator
decla-

* Ioann. 3 §.

declaravit cùm dixit: * *nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei*. Ex quo colligere licet, quanta cura adhibenda sit, ut quam primùm ad Baptismi lavacrum infantes deferantur; atque ideò monemus parentes cujuscunque gradùs & conditionis sint, ne ultra tres dies, infantium recens natorum Baptismum differant; quinimò citiùs, si adsit probabile mortis periculum, eos baptizari postulent; quod si ultra prædictum tempus absque licentiâ nostrâ, aut Vicarii Generalis protrahatur Baptismus, quinque aureorum solutioni obnoxii erunt tam parentes, quàm quicumque alii, quorum culpâ aut negligentia id commissum fuerit. Parochi verò ejusmodi negligentiam dissimulantes, nec Nos de ea admonentes, trium aureorum pœna mulctabuntur: qui ut huic muneri faciliùs satisfacere possint, jubemus, ut obstetrices eadem die, aut certè sequenti, quo infans in lucem editus est, eosdem hac de re admoneant, sub pœnis à Nobis declarandis.

Nemo ante solis ortum, aut post ejus occasum, baptizare audeat: nec alibi, quàm in Ecclesiis in quibus sunt Fontes Baptismales, nisi forrè, imminente mortis periculo, domi sit conferendus Baptismus, & tunc eo cessante, ubi primùm commodè fieri poterit, ad Ecclesiam deferatur infans,

ut ritus precesque prætermiffæ supplicantur à Parocho, qui ne quandoque fallaci simulatione periclitantis infantis decipjatur, Medici periti confilium, priùs quàm domi baptizet, exponat, fi ille facile confuli poterit, & vitæ periculum non fit manifestum. Quod fi ultra octo dies à Baptismo in neceffitate ministrato numerandos, parentes infantem ad Ecclefiam deferre distulerint, Parochus id Nobis significabit, sub pœna duorum aureorum.

Meminerint Parochi propriam, & unicam hujus Sacramenti materiam effe aquam puram, naturalem, elementarem; neque alia quæ hujusmodi non fit; ullo cafu eos uti poffe, fivè licitè, fivè validè: quæ quidem aqua, excepta neceffitate, debet effe folemniter benedicta in Sabbato Sancto, vel in Vigilià Pentecoftes, aut certè juxta præfcriptum Ritualis Romani; fi intra illa tempora corrumperetur.

Ritum verò illum folemnitè benedicendi aquam, nunquàm Parochi omittant, non tantùm in Sabbato Sancto, fed & in Vigilia Pentecoftes: quod à plerifque negligi in Vifitatione deprehendimus. Ejusmodi verò functioni devote affiftant cæteri Sacerdotes, & Clerici, qui intra fines cujufvis Parœciæ habitant.

Fons Baptismi fit ex lapide fectili, duro, integro;

gro; intùs bipartitus, ita ut in una concavità, eaque laxiori, aqua benedicta contineatur, altera verò sit ad instar piscinæ, quæ aqua è baptizati capite defluentem excipiat: vacuitas porrò illa laxior Vas è metallo confectum formæ confimilis habeat, ut aqua benedicta non proximè in cavo lapidis, sed in vase asservetur, quia istud extractum congruis temporibus mundari commodiùs poterit.

Turricula quæ ad operiendum Fontem ad instar Tabernaculi efficta est, sit saltem ex ligno fabrefacta & ornata, seràque semper clausa, & conopeo decenti contecta: sit etiam intra illam contignatio, seu tabularum, ubi vascula Sacrorum Oleorum Chrismatum, & Catechumenorum cum inscriptionibus cuique propriis reponantur: hæc verò Olea Sacra singulis annis in Paschate mutantur, modo, & tempore mox præscribendis.

Archipresbyter cujuslibet regionis, seu tractus, mittet sub tempus Paschæ, expensis communibus Sacerdotem aliquem, uel saltem Clericum in Sacris Ordinibus constitutum, Cæsenam; qui ferià quintà majoris hebdomadæ summo manè ad Ecclesiam Cathedralem se conferet, ibique consecrationi Sacrorum Oleorum præfens adstabit: deindè peracta consecratione, Olea Sacra à Præfecto Sacrarii accipiet, quæ iste gratis omninò, & expe-

expeditè dare debebit: moxque illa ad Archipresbyterum, à quo missus fuit, diligenter perferet; hic vero nova Olea per totum Parasceves diem Parochis distribuet, nec nisi ipsis Parochis, vel aliis Sacerdotibus, aut Clericis sacris Ordinibus initiatis in manus tradet, ut eà, qua par est, reverentià res Sanctæ tractentur. Id verò eò tendit, ut quivis Parochus nova sacra Olea Sabbato Sancto in benedictione Fontis adhibeat, veteribus priùs combustis. Si quis autem hanc Constitutionem perfregerit, pœnam duorum aureorum solvet.

Doceant Parochi legitimam hujus Sacramenti formam à Christo Domino præscriptam, & necessario adhibendam, esse: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti*: quorum verborum prolationi contemporanea esse debet aquæ super Catechumenum trina, in crucis modum, infusio, trium Divinarum Personarum nominibus correspondens: animadvertendum etià est, ut eadem persona aquam adhibeat quæ verba profert.

Curent verò Parochi quàm maximè, ut quæ mox diximus, benè noverint obstetrices, & si quæ aliæ mulieres intrà eorum Parœcias reperiuntur, quæ interdum operam suam parturientibus præstant. Edoceant porrò ista suavitè, & patientèr,
& sal-

& saltem quolibet anno diligentèr investigent, utrùm illæ probè memorià retineant quæ didicerunt: in quo eorum conscientiam, ut potè in re gravissimè momenti, strictè, & sub periculo salutis æternæ, oneramus: injungendo iisdem, ut ad hoc officium eas quæ satis non sunt instructæ, non admittant, nec patiantur intra terminos suarum Paræciarum fœminas alteriùs Diœcesis, vel Paræciæ, hoc munere fungi, nisi ipsis planè constet quod sciant ritè baptizare.

Quas Parochi idoneas judicaverint ad Vicarium foraneum mittant, ut ab eo iterùm examinentur, & licentiam gratis concedendam obtineant, quam ad annum tantùm Vicarius foraneus impertietur, ut recurrente anno iterùm examini subiiciat obstetrices; & si quidem aptè calleant quæ didicerant, eas in officio ad alterum annum confirmet; neque aliter admittantur aut tolerantur à Parochis, sub pœna quinque aureorum, & aliis ad arbitrium.

Quia verò quandòque contingit, dum Baptismus ex necessitate confertur, seù ab Obstetricibus, seù à rudioribus, quod aliqua ex iis quæ ad substantiam Sacramenti pertinent, præmittantur, idcirco Parochi, scientes infantes ab hujusmodi personis fuisse baptizatos, ante omnia diligenter inquirent, cum quà materià, quà ver-
bo-

borum forma, & quo modo baptizaverunt; & si per accuratum examen conſpicerent rectè omnia fuiſſe acta, ſolos ritus, & præces omiſſas ſuppleant ex Rituali; ſin autem probabiliter dubitent, fuiſſe erratum circa eſſentiam, tunc, ne periculum Salutis æternæ ſubeat infans, baptizabitur ſub conditione hoc modo: *ſi non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Neque hæc repetita baptiſmi cum conditione collatio, iterario dici poteſt; nam ut bene monuit Gregorius Magnus: *Non monſtratur iteratum, quando certis inditiis non oſtenditur riſè peractum.* Quod ſi dubium grave incidat, utrùm Infans baptiſmi ſit capax, ut evenire ſolet, cum partus eſt monſtruoſus, nihil temerè aut feſtinantèr Parochus agar, ſed conſulat Medicos, aut in eorum defectu peritiores Parochos, & ſi adhuc res dubia perſiſtat, neque manifeſtum ſit non eſſe humanum corpus, hac forma ille baptizandus erit: *Si tu es homo, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.*

Ex Rit. Rom.
loco ſup. citato.

Ex Rit. ſup.

Expoſiti Infantes, de quibus certa ſcientia non habetur quod ſint baptizari, conditionalibus ſimiliter verbis baptizari debent; *ſi non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Sciant verò tam Parochi, & eos adjuvantes, quàm Cappellani, & Adminiſtratores

Loco-

Locorum Piorum , in quibus expositi Infantes recipiuntur, eos solum non esse sub conditione rebaptizandos , penès quos invenietur fides seu attestatio literis exarata Parochi alicujus, vel alterius Sacerdotis : aliter enim semper res manet dubia : nam ignoratur quis baptizaverit , & an ille , aut illa noverint , & observaverint , substantialia hujus Sacramenti .

Edi&. Em. V. c.
Ani 1681.

Ut autem ejusmodi Infantes mortis æternæ, simulque & temporalis pericula evadant, præcipimus sub excommunicationis pœna, ut quicumque adverterit esse alicubi expositum Infantem , eum mox ad viciniorem intra Diœcesim Parochum deferat , aut deferri curet ; Parochus verò ille sine mora Infantem baptizabit, juxta superiùs tradita ; & Nutrici idoneæ alendum dabit , tùm illum ad unum è duobus Hospitalibus , in Civitate ad hoc institutis , transmittet , Nobisque referet cuncta à se gesta .

Et quoniam iis qui baptizantur, tanquam cœlestis adoptionis filiis peculiariora nomina imponuntur , cavebunt Parochi , ne illa sint profana , conficta , Gentilium , sed omninò Sanctorum in Ecclesiæ Catalogo descriptorum , quorum & exemplo ad piè vivendum excitentur , & patrocinio adjuventur fideles .

Ut autem quilibet fidelis pro insigni regeneratione

rationis, & reconciliationis beneficio, quod in Baptismo accipit, singulares Deo referat gratias, suadeant Parochi fidelibus; eosque adhortentur, ut exemplo priscorum Christianorum, anniversariam quique suscepti Baptismi devotè recolat diem, Deoque tunc supplices porrigat preces, quò inestimabilem gratiæ sanctificantis thesaurum, quà Divinæ tunc facti sunt consortes naturæ, aut integrum servant, aut certè, si eum amiserint, per veram pœnitentiam quantocius recuperare valeant; ad quem finem orationi eleemosynam conjungant, quò faciliùs misericordiam consequantur.

Legitimus Minister Baptismi, est proprius Parochus, aut de ejus licentia quicumque alius Sacerdos. At quoties mortis manifestum aut probabile imminet periculum, quilibet esse potest Baptismi Minister, dummodò ritè applicatà materià & formà, intentionem habeat faciendi quod facit Ecclesia. Eo tamen casu hic ordo servandus est; ut præsentè Parocho non baptizet simplex Sacerdos, nec hoc præsentè Diaconus, aut Subdiaconus; nec his adstantibus Clericus, neque præsentè Clerico laicus, neque præsentè Viro mulier, nisi hæc fortè meliùs sciret formam, & modum baptizandi; aut infans nondùm omninò in lucem prodiiisset.

F

Paro-

Parochus omni cura invigilet, ne quis sine hoc Sacramento à vita discedat: si enim id ejus culpa accideret, severè puniretur, non obstante quacunque excusatione, nisi hæc manifestis rationibus justa censeretur.

Quotiescumquè Parochus baptismum conferre aggreditur, doceat quæ cognationem spiritua-lem spectant; Hæc autem intercedit * *inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique Patrem, & Matrem; necnon inter suscipientem de Baptismo ipsumque susceptum, ac illius Patrem, & Matrem tantum*: quæ cognatio impedit ex toto matrimonia contrahere. Si tamen urgente periculo mortis, & cum nemo alius idoneus præsens reperitur, Pater, aut Mater baptizarent propriam prolem, * nullam propterea contraherent cognationem, quæ usum Matrimonii impediret.

Parentes illi spirituales, Patrini vulgò dicti, qui in hoc Sacramento ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine adhibentur, suscipiant in se onus instruendi regeneratos, * cum ad usum rationis pervenerint, in omnibus Christiani hominis officiis, si aliis careant magistris. Ad summum unus tantum vir, & una mulier admitti debent ad hoc ministerium, quos tamen Parochus, nisi ei aliunde perspectum sit, examinet prius, an Symbolum fidei, Orationem Dominicam, Salutationem An-
geli-

* Trid. Conc. cap. 2. sess. 24. de Refor. Ma- trim.

* C. Ad limina 30. q. 1.

* C. Vos ante omnia dist. 4. de Consec.

gelicam, Dei Ecclesiæque præcepta calleant: & si eorum ignaros repererit ab hoc munere arceat. Ad illud etiam admitti prohibemus: 1. Mares qui nondum annum decimum quartum ætatis compleverunt. Et fœminas, quæ necdum duodecimū exegerunt. 2. Confirmationis Sacramento nondum inunctos. 3. Ipsius baptizandi parentes. 4. Notoriè excommunicatos, & interdictos. 5. Non confessos, nec sacra Communionem refectos in proximo Paschate. 6. Publicè criminosos aut infames. 7. Quosunque Regulares utriusque sexus*. Denique 8. Clericos etiam Sæculares sacris Ordinibus initiatos*. Parochi hujusmodi admittentes gravibus pœnis arbitrio nostro subiacbunt. Et ne quis injuriæ loco habeat si in ipso actu, non præviâ admonitione, repellatur, publicè omnibus denuntient, se tales admittere non posse.

* C. Non licet & C. Monachi dist. 4. de Cōsec. S. Greg. lib. 3. Ep. 40.

* Ad Mediol. Eccl. p. 2. Syn. Diœc. 1. decr. 17. & Syn. Raven. 1. sub Petr. Card. Aldob. de Bapt. n. 6.

Rituum, & Cœrimoniarum Baptismi significationes breviter exponant, antequam illum ministrent: ut scilicet omnes majorem attentionem præstent rei ad eò sacræ. Quidquid verò aut Christianæ gravitati, aut loci reverentiæ adversatur, severissimè prohibemus.

Peraçto Baptismate, moneant Parochi obstetrices, ut parentibus denuncient, ne aut ipsi, aut nutrices, aut quispiam alijs infantem, ante ex-

pletum annum , in lecto retineant sine convenienti repagulo , quo à suffocationis periculo tutè defendatur : id enim sub excommunicationis pœna , actu incurrenda , veritum eis esse volumus .

Moneantur etiam puerperæ , ut quamprimum commodè poterunt , ad Ecclesiam se conferant , Deo acturæ gratias pro beneficiis , quæ acceperunt . Parochus autem gratis eis benedictionem impertiatur : ne si illæ aliquid dare quocumque prætextu cogerentur , retraherentur ab isto religiosæ gratitudinis officio .

Prætereà habeant omnes Parochi sub diligenti custodia decentem , & bene compactum ac contextum librum , in quo baptizatorum , eorumque parentum , & patrinorum nomina , diem , & annum collati baptismi , & alia juxta formulam Ritualis Romani , accuratè describant : & quidem nullà interiectà morà , si id licebit ; sin secùs , alià commodiori horà , sed tamen intra eàdem diem ; quod eis sub pœnà suspensionis à perceptione fructuum Parochialis Beneficii ipso facto incurrenda , præcipimus .

Obligamus porrò Parochos illos , quòrum Ecclesiis in Visitatione generali anni 1689. ex urgentissimis causis Fontem Baptismi concessimus , quique antea nullam tenebant notam suorum baptizatorum , ut intra quatuor menses à publicatione-

catione harum Cōstitutionum Synodaliū computandos, colligant ex libris Ecclesiarum Parochialium in quibus illi baptizati fuerunt, attestationes Baptismi collati iis qui adhuc superstites sunt; exscribendo de verbo ad verbum integros contextus singulorum, prout à baptizātibus, libris præfatis insertos invenient.

Nemini Parochorū liceat baptizare subditum alterius Paręciæ, sub pœna quinque aureorum; si autem probetur, eum fraudulentè omisisse nomen Paręciæ, aut certè nomen baptizati falsò adnotasse, dupli pœnam subibit. Si quis verò laicorum, extra casum periculi mortis, Infantes ad alias Paręcias, aut quod grauius esset, extra Diœcesim baptizādos trāsportaverit, vel ad id faciendum mandatum dederit, seuerè in eum animadvertetur.

Si de licentia proprii Parochi, vel etiam in casu necessitatis sine licentia, alienus Parochus aliquem baptizaverit, tunc hic Baptismi sic collati notulam, sub pœna suspensionis à perceptione fructuum, ut supra, latæ sententiæ, eadem die transmittat proprio Parocho, quæ ab utroque, libris baptizatorum inseratur.

Ut autem libris huiusmodi plenior adstruatur fides, volumus ut omnes eorum paginæ no-
tentur numerorum serie, prout conspicitur in li-

bristypis impressis, utque iidem numeri apponantur etiam singulis baptizatis, eo ordine, quo describuntur; inchoando à primo baptizato inunte anno, & prosequendo ad ultimum qui annum claudet: & in fine libri index adiiciatur.

Verùm quia per sæpè evenit, ut libri baptismales partim vetustate, partim negligentia Parochorum consumantur, indeque grave incommodum sentiant, qui testificationibus in hoc genere indigent: præcipimus, sub pœna trium aureorum, ut omnes Parochi, alique Sacerdotes qui curam Animarum primariò exercent, quotannis circa Nativitatem Domini, exemplum, autenticum baptizatorum illius anni, ex suis libris desumptum ad Cancellariam Nostram Episcopalem transmittant: originalibus penès proprias Ecclesias relictis: Cancellario tamen Episcopali nullas attestaciones ex præfatis exemplaribus desumptas extrahere, aut concedere liceat. Quod si, Deo ita permittente, dicta originalia perdi contingat, tunc idem Cancellarius, cum licentia Vicarii Generalis, fidem, seu attestacionem petentibus, imò etià integrum libri deperditi transumptum Parocho id postulanti, extradere teneatur. Si autem Cancellarius, contra hujus Cōstitutionis præscriptum, attestaciones extraxerit, noverit se pro qualibet, pœnā duorū aureorū incursum.

CA.

CAPUT III.

De Sacramento Confirmationis.

Appellatur Confirmatio à S. Thoma . *Sacramentum plenitudinis gratia* : quia in hoc Sacramento gratia divina abundè per Spiritum Sanctum diffunditur : unde & communis ferè consuetudo obtinuit , ut hoc Sacramentum diebus Pentecostes solemnitè administretur , quod scilicet Apostoli eo tempore Spiritu Sancto cumulatiùs repleti , divinaque ejus virtute roborati fuisse legantur .

3. p. 9. 73. a. 1.
ad 2. & 4.

Effectus hujus Sacramenti quatuor numerantur . *Primus* , isque Confirmationi cum cæteris Sacramentis communis, quod novam tribuat sanctificantem gratiam . *Secundus* , & quidem ei proprius & peculiaris, quod Baptismi gratiam perficiat : qui enim per Baptismum Christiani effecti sunt, quasi infantes modò geniti, teneritatem adhuc & mollitiem quandam habent , ac deinde Chrismatis Sacramento adversùs omnes carnis , mundi , & diaboli impetus , robustiores fiunt . *Tertius*, quòd Deus, hujus Sacramenti virtute, non solum in nobis id confirmat quod Baptismo operari cœpit , nosque ad Christianæ soliditatis per-

Ex Cath. Rom.
de Sacra. Confir.

fectionem adducit, sed insuper augmentum nobis præstat ad gratiam; cum Spiritus Sancti illabentis virtute induimur ex alto. *Quartus* demum, quod imprimat Characterem, quo fit ut nulla unquam ratione iterari possit.

Explanent has mirabiles Divinæ bonitatis profusiones Parochi, cæterique qui curam animarum administrant. Doceant Characterem hoc insignitos, & divino sigillo munitos, in Dei tutelam recipi, & veluti res Sacratissimas Divinis obsequiis mancipari. * *Signabantur olim Israelitæ, sed circumcissione sicut ovīs, & bruta, at nos spiritu signamur: ergo spiritu vivamus, spiritu ambulemus; spiritus enim est qui vivificat, & qui spiritum Christi non habet, hic non est ejus.*

Meminerint Parochi, materiam hujus Sacramenti esse Chrisma *, seu unguentum, quod ex oleo & balsamo, solemnī Episcopi consecratione conficitur. Etsi verò passim Sancti Patres Confirmationem, manuum impositionem appellent, attamen, & unctiōem adhibitam fuisse priscis Ecclesiæ temporibus, * iidem perspicuè testantur: unde & nunc Chriftatis unctio, quæ Confirmationis propria est, manus impositionem non excludit; nam ut declarat Innocentius Papa III. * *per frontis Chriftationem, manus impositio designatur: & alio in loco docet, quod * Episcopi, Chriftando*

rena-

* S. Leo in
Annu. suæ as-
sumpt.

* Ex Cath.
Rom. de Con-
firm.

* S. Pacian.
serm. de Bapt.
S. Chrys. hom.
1. in Ep. ad Rom

* Innoc. III.
c. uni. de Sacr.
Vnct. 9. 7.

* C. Quanto.
de Confect.

renatos, soli debent per manus impositionem Sacramentum Confirmationis conferre.

Postquam Parochi ex literis nostris circularibus, quando & ubi hoc Sacramentum uniuscujusque Paræciæ Populo à Nobis administrandum erit, acceperint; id diebus Dominicis, festisque infrequentibus inter Missarum solemnità denunciant; ac tunc ejusdem Sacramenti naturam, vim & dignitatem, partim ex his quæ hìc attigimus, reliquum ex Catechismo Romano plenius demonstrant: ut omnes intelligant, non modò illud non esse negligendum, aut nimium differendum, sed & ardenti animo exoptandum, ac summa cum pietate, & religione suscipiendum: quia per Confirmationem, juxta Sanctorum Patrum Sententiam, provehitur homo, in baptismo de Spiritu natus, in perfectam gratiæ ætatem, & adolefcit; fitque vir, ac plenus, ut ipsi loquuntur, Christianus. Quare, dum quis, intra vel prope mœnia Civitatis, Septennio major, non Confirmatus in mortis discrimine versatur, id nobis Parochi tempestivè significant, ut ex hac vita sine illo vitæ, ætatisque Spiritualis incremento nemo, quantum fieri poterit, discedat.

Edocebunt etiam, in Confirmatione eandem planè cognationem oriri, quam supra ex Baptismo ortam indicavimus; adeoque, quod & hæc
non

Conc. Mediol.
§. p. 1. de Sacra.
Confirm. & Pa-
tis. l. 6. c. 33.

non modò matrimonia legitima contrahere prohibeat, verùm etiam illegitima carnis commercia, incestuosa efficiat. Significabunt deinde hoc Sacramentum suscepturis, ut ad se quamprimum cum suis patrinis, vel matrinis accedant; tùm hi, tùm illi privatim instruendi; ubi enim deessent, qui confirmatos bonis disciplinis instituerent, onus istud Patrinis impositum est. Nam cum illi in Confirmatione novi creentur milites, meritò Sancta Ecclesia edixit, ut tanquam tyrones inexperti, artisquè ignari, veteranos sibi adsciscerent, quorum ductu, & consilio securius in arena cum hostibus congredierentur.

part. 2. de Confirmation. n. 15.

Jam verò quia, ut monet Cathéchismus Romanus, maximè convenit differre hoc Sacramentum ad septimum ætatis annum; volumus ut Parochi neminem approbent ante præfatum annum exactum.

* C. in Baptif. 102. diff. 4. de Consecr.

Excludimus porrò à munere Patrinorum qui Sacramentum hoc nondum suscepērūt,* omnesque illos, quos supra in Baptismi Sacramento repellendos, aut non admittendos, mandavimus: quibus addimus eos qui Patrini, & Matrinæ in Baptismo Confirmandorum adhibiti fuerunt*, nisi aliud necessitas exigat. Volumus etiam ut mares à maribus, & fœminæ à fœminis suscipiantur, sintque unus tantùm aut una, juxta leges

* C. in Cathéchif. 100. diff. 4. de Consecr.

ges Canonicas . *

* C. Non plu-
res 101. dist. 4.
de Consecr.

Postquam Parochus sedulam adhibuerit diligentiam, ut & Confirmandi, & suscipientes plenè sint edocti de iis quæ scire tenentur, tradat cuiq; Cõfirmantium schedulam attestatõis, in qua ejus nomen, & cognomen, Parècia, itemque nomen & cognomen Patris & Matris, ac Patrini, seu Matrinæ expressum sit : perhibendo testimonium de idoneitate, tùm ejus qui confirmandus est, tùm qui hunc suscipere vult. Videat verò, ne id temerè faciat, beneque memoria retineat, quos ab his officiis arcendos hìc decrevimus.

Curabunt Parochi, ut statuto pro Confirmatione die, omnes tempestivè ad Ecclesiam designatam conveniant : qui ibi modesto ac decenti induti habitu, fronte aperta, deductisque ab ea capillis, tenebunt in manibus lineam vittam, & approbationis schedulam; ac ne gratiæ Sancti Spiritus obstaculo sit rea mortalis culpæ conscientia, confitebuntur illi peccata sua; cujus rei fidem faciet in eadem approbationis schedula, sive Parochus, sive alius ab eo deputatus, manu propria, hoc verbo: *Confessus* vel *Confessa*.

Animadvertant etiam Parochi, ne unus aut una plures quàm duos in eadem hujus Sacramenti administratione suscipiant, ne nimirum Spiritualis Cognationis vincula, ac suscipientium ergà sus-
sce-

sceptos onera multiplicentur. Ac si quos, ut Capite *de Baptismo* monuimus, nomina vana aut profana habere deprehenderint, illa in Sanctorum, Sanctarumque vocabula commutare meminert.

Dabunt tandē Parochi fidelē operā in colligendis singulis schedulis fuorū Confirmatorū, ex quibus in librum benè compactū, per omnia baptizatorum libro similem, cum iisdē cautelis, & sub iisdē pēnis quas suprà de Baptismo præscripsimus, transcribent intra decem dies à Confirmatione numerandos, nomina & cognomina eorundem Confirmatorum, parentum, & patrinorum, præmisso nomine Episcopi confirmantis, consignatoque mense, & anno, juxta formulam Ritualis Romani. * Quod si verò aliqui ex vicinis Paræciis, seu aliena Diçcesi, Sacramentum hoc susceperint, nequē tunc eorum Parochi præsentés adfuerint, horum Confirmationis notam non modò libro suo, more aliorum, inscribet Parochus Ecclesiæ in qua Confirmatio celebrata fuit, sed & intra decem dies Parochis Confirmatorum transmittet, sub pēna ut supra, suspensionis à perceptione fructuum Parochialis Beneficii ipso facto subeundā: quam paritèr incurreret, nisi etiam infra triginta dies actorum Confirmationis exemplar integrū, & autenticum, ex libro suo extractum, ad nostram

* Rit. Rom.
in fine.

stram Cancellariam miserit . Obligatos nihilo-
minus esse volumus , & cœteros nostræ Diœcesis
Curatos, in quorum Ecclesiis non fuit celebrata
Confirmatio, ad inferenda Confirmatorum suo-
rum acta in librum ad hunc finem destinatum,
intra decem pariter dies ; & ad transmittendum
ad Cancellariam nostram eorundem exemplum,
ante triginta dierum exitum , sub eadem prorsus
pœnâ .

Ad extremum commonebunt Parochi paren-
tes, ut filiis qui ætate tenera Confirmationem su-
sceperunt , subindè suggerant, eos fuisse Confir-
mationem, ne ipsis mortuis, filii hæsitent de suscepto
Sacramento .

Synod. Cœsen.
1638. de Con-
firm. § Deniq;

C A P U T IV.

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento .

Augustissimum Eucharistiæ Sacramentum ,
quod Christus Dominus in ultimâ Cœnâ,
quæ Passionem ejus præcessit * , in memoriam mi-
rabilium suorum instituit , jure à S. Thoma appel-
latur , * *miraculorum à Deo factorum maximum* : à
S. Bernardo , * *Sanctum Sanctorum , Sacramentum*
Sacramentorum , amor amorum , dulcedo omnium
dulcedinum . Cum enim Jesum triumphans æquẽ

* Ex interpret
S. Laur. Iustin.
in psal. 10.

* Opusc. 57.

* Serm. de ex-
cell. SS. Sacr.
& Sacerd. di-
gnit. cap. 10. in
ter opera Ber-
nard.

ac

ac militans Ecclesia sibi assereret ; illa , quia Deus est , revocaret ad Cœlum ; hæc , quia homo est , retinere cuperet in terra : Angeli attolli & elevari portas æternales, ut introiret Rex gloriæ , instarent , homines Christum sibi datum , sibi natum , à se divelli non sustinerent : ineffabili sanè ejus sapientià effectum est , ut nullo Cœlitum damno , qui ejus visibili præsentia in patria perfruuntur , etiam Civibus adhuc hìc peregrinantibus , invisibilis quidem sub speciebus Panis , & Vini , verè tamen & re ipsa præsens adesset : nec jam ditissimus Divinus amor plus haberet quod daret, alendo fideles se ipso, per Carnem Christi , in Vitam Æternam .

Effectus seu fructus hujus Divinissimi Sacramenti, alii ad animam, alii ad corpus referuntur. Qui animam spectant, quatuor ferè sunt . *Primus*, quod speciali quodam modo gratiam augeat ; aliter tamen quàm Sacramentum Confirmationis . Confirmatio enim gratiam illam largitur * , quà exterioribus inimicorum impugnationibus repugnemus : Eucharistia verò gratiam auget , ut homo Christianus interiùs perfectior , & spiritualiior , Deoque conjunctior evadat : quod Christus ibi præsens , fons , & origo totiùs gratiæ , liberalissimè præstat : *Tantum* * *sitiat pectus & pateat*, & fide magna accedamus . Quantum enim * *illic fidei*

* S. Thom. 3.
p. 9. 79. att. 1.
ad. 1.

* S. Cyprian.

* Idem.

*fidei capax afferimus ; tantum gratiæ inundantis haurimus . Secundus effectus, est gratia quædã actualis , quæ nos in Dei amore ferventes efficit , suavitatemquæ & gaudium internum in nobis operatur . Tertius , quod defendat animam à peccato mortali ; juxta illa Salvatoris verba : *Hic est Panis de Cælo descendens , ut si quis ex ipso manducaverit , non moriatur . Quartus , remissio peccatorum venialium ex opere operato , quatenus excitat in nobis fervorem charitatis , qua veluti quadam cœlesti flamma consumuntur peccata venialia .**

Io. 6. 50.

Effectus porrò quibus corpus nobilitatur, quatuor itidem numerantur præcipui . *Primus*, quod Eucharistia suo contactu sanctificet , & sacrum quodammodo efficiat corpus ipsam suscipientis , quemadmodum consecrata censemus Vasa , alioquin profana , si in ipsis vel semel repositum fuerit Corpus Christi . *Secundus*, quod temperet fomitem peccati , videlicet concupiscentiam : Unde Bernardus suis dicebat * : *Si quis Cestrum non tam frequentes modò , non tam acerbos sentit iracundie , luxurie , invidie motus , gratias agat Corpori , & Sanguini Domini ; quia virtus Sacramenti operatur in eo . Tertius*, quod in hoc Sacramento uniantur divino planè modo corpora nostra Christi Corpori , quo fit , ut * efficiamur Caro illius , qui amore nostri Caro factus est . *Quartus*, quod ad glorio-

* Serm. de Cœna.

* S. Leo ep. 19.

rio-

Io. 6. 55.

riofam Refurrectionem corpora difponat, & præparet, ipfo Redemptore id attestante, dum ait *:
Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, habet vitam æternam, & ego refuscitabo eum in noviffimo die.

Sæpiùs itaque Parochi, præfertim verò cùm generalis communio inftat, hos mirabiles Euchariftiæ fructus populis explicent, nifi enim illorum recordatione provocentur ad defiderandum, & ad religiofè venerandum tantum bonum, indignè, aut certè tepidè, & fine magno fructu, Sacramentum hoc fufcipient.

Cath. Rom.
hic n. 13.
Idem ibid. n.
16.

Meminerint Sacerdotes, alteram materiam huic Sacramento aptam, effe Panem triticeum; ifque apud latinos azimus effe debet ex præcepto fûmorum Pontificum; qui etfi in fermentato confici poffe Sacramentum haud negaverint, ut potè quod & ifte veram & propriam Panis rationem nomenquè habeat; attamen illi Jefum Christum in azimo Pane confecrafle validis argumentis perfuafum fibi habentes, hunc ipfum ritum imitandum effe cenfuerunt. Materia altera, eft Vinum ex vitis fructu expreffum, cui fit modicum aquæ permiftum: quæ admifcenda quidem eft, fub reatu peccati mortalis; fi tamen deeffet, Sacramentum fine illa conftaret.

Cath. Rom.
hic nu. 17.
Id. ibid. n. 18.

Sciant nihilominus iidem Sacerdotes, Vinum

num pro Missæ Sacrificio debere esse purum & defecatum, non evanidum, non acidum, aut acerbum; Sacramenta enim in materia dubia qui conficere aggreditur, gravis irreverentiæ culpam admittit.

Ut autem pretiosum istud pignus æternæ nostræ felicitatis, maximà qua decet veneratione tractetur & servetur, quæ sequuntur, observari præcipimus & mandamus.

1. Sanctissimum hoc Sacramentum asservari volumus in Tabernaculo mundo, affabrè factò, decentèr intùs & foris ornato, prout in Visitatione nostra Generali ediximus: Vetamusquè in illo aliquid aliud, etiam Sacrum, reponi, præter* duas Pyxides argenteas, intùs auratas, & orbiculatas, cum congruis cooperculis: quæ Pyxides supèr Corporali mundo, in imo Tabernaculi strato, & singulis bimestribus mutando, collocentur. In harum majori, quæ velo serico albi semper coloris contegenda est, conserventur sacræ Particulæ, hyeme singulis quindecim, æstate octo diebus renovandæ: ea verò sit illarum copia, ut fidelibus, Corpore Christi pasci petentibus, & maximè Infirmis, nunquam desint: alioquin Parochi, quorum negligentia defecerint, severè punientur. In altera verò Pyxide minori, Particulæ ad ægrotos deferantur eo numero, ut

* c. Relinquitur
de Custod. Euchar.

saltem una remaneat ad Ecclesiam reportanda ; nec unquam Parochus relinquat Ecclesiam , Parasceves die excepto , sine Sanctissimo Sacramento , cujus continua ibi præsentia , indissolubilis Christi cum Ecclesia matrimonii , perenne est Symbolum .

2. Lampas saltèm una diù noctuque singulis horis antè Sanctissimum Sacramentum ardeat , in signum reverentiæ , & ardentissimi amoris quo ferri debent fideles in hoc divinæ charitatis ineffabile mysterium ; si verò negligentia Parochi , aut Custodis , Lampas extincta permaneret non modico tempore ; vel quod gravius est , accensa non fuisset , pœnà condignà , cujus culpà id accider , mulctabitur .

Adhortabuntur animarum Curatores populos ad frequentiore hujus Sacramenti usum : qui tamen priùs seipsum probent per penitentia actus , & sacramentalem Confessionem . Ad minùs verò quater in anno illud devotè sumere satagant ; scilicet in Natali Domini , in Pentecoste , in Assumptione B. M. Virginis , & in festo Omnium Sanctorum ; nam quod attinet Communionis Paschalis indispensabile præceptum , de hoc inferiùs dicemus .

Sacerdotes omnes , etiam qui curam animarum non habent , ne potestatem sacrificandi frustra
acce-

accepisse videantur , singulis saltem Dominicis diebus, & festis solemnioribus Missam celebrent*; Clerici in minoribus Ordinibus constituti, primis minimùm Dominicis cujuslibet mensis, præsentè populo, ad hanc Sacram Mensam unà accedant. Et nisi se huic decreto paruisse Parochi attestati-
onè probaverint; noverint se ad Ordines Superiores difficiliùs ascensuros. Quia verò Diaconos, & Subdiaconos maximè decet, ut saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cùm Altari ministrant, sacram Communionem percipiant, volumus ut ii qui in Ecclesia nostra Cathedrali Missis decan-
tandis, præfatis diebus inservient, Communione in illis reficiantur, juxta Sac. Trid. Conc. sanctio-
nem*: Ut autem idem & in aliis Ecclesiis serve-
tur, optamus. Reliquos etiam Diaconos, & Sub-
diaconos bis saltem in mense communicare vehe-
mentèr cupimus.

Ufus quotidianæ Communionis, etiam per-
sonis singulari pietate conspicuis, non nisi matura
deliberatione concedi debet, quare circa istud
serventur adamussim ea, quæ Sacra Congr. Trid.
Concilii, decreto suo hac de re edito, sancivit*,
quodquè ad calcem hujus Synodi ponetur. Ca-
veant verò Confessarii, & animarum duces, ne
prætextu vitæ innocentis, criminisq; expertis
suorum pœnitentium, sinant eos per plures dies

* Trid. Conc. c.
xiv. sess. 23.
de ref.

* Sess. 13. c. 13.

* Decr. Sacr.
Cong. Triden.
Cœc. à S mem.
Innoc. XI. ap-
prob. sub die 12
Febr. 1679.

Communionem sumere sine prævia sacramentali Confessione: ne ita secreta præsumptioni dent occasionem, & superbiæ humanæ noxium suppeditent fomentum:

Communicaturi, à media nocte jejuni esse debent, eosque ad Sacram Synaxim non modo conscientia purificatà, sed & corpore mundo accedere oportet; quapropter sciant Parochi, & Confessarii ea quæ hac de re Sancti Patres, & Ecclesiæ Doctores scriptis reliquerunt, ut in his alios verecundo & cauto sermone instruant. De quibus verò hic monendi sint Conjuges, inveniunt in libello S. Francisci Salesii, quem ipse, Introductionem ad Vitam devotam inscripsit; p. 2. c. 20. circa finem.

Si Communicandi pauci fuerint, communicari poterunt ex Patena: si verò numerus eorum superet sex, tunc ex Pyxide dumtaxat communio dispensanda erit, proximè post Communionem Sacerdotis, si Missa tunc celebretur. Semper autem servantur ritus in Missali, & Rituali Romano præscripti: & ubi adest consuetudo, ut Vino purificentur fideles sumpta Communione, non ministretur illud in Calice, sed in Cyatho vitreo, ab unoquoque Parocho ad id comparando, qui ad alium usum non adhibeatur, sub pœnis arbitrio nostro infligendis.

A Sa-

A Sacra illa Mensa excludant Parochi publicè Excommunicatos, Concubinarios, Meretrices, Blasphemos, Maleficos, publicos Usurarios, ac publicè Criminosos. Eos qui in odio proximi cum scandalo perseverant, & signa communia benevolentiae ei dare recusant. Conjuges qui simul habitare, sine causa legitima, renuunt, nisi hi omnes priùs certum poenitentiae signum dederint, & se re ipsa emendaverint. Deniq; Amentes, qui lucida intervalla non habent.

Sed quoniam his calamitosis temporibus adeò sunt obtusæ sæculi curis atque illecebris Christianorum mentes, ut aliqui eorum nec semel in anno communionem perciperent, nisi præcepto Ecclesiastico urgerentur; Parochi, diebus Dominicis quarta Quadragesimæ, & Passionis, Præceptum Ecclesiæ * de Communione Paschali, singulis annis in propria Paræcia à cunctis fidelibus percipienda, vulgari lingua, intra Missam, promulgent, Dein à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusivè, ipsi per se, si multitudo communicantium id permittat, Oves sibi creditas Cœlesti hoc Cibo reficiant: nec quemquam non Parochianum communicare permittant, nisi de Nostra, vel Vicarii nostri Generalis licentia, aut fortè expressè id indulgente proprio Parocho. Quod etiam in nostra Ecclesia Cathed-

* C. Omnis
utriusq; sexus.
de poenit. & re-
missis,

drali fervari tam à Parocho, quàm ab aliis vices illius supplentibus, volumus, & jubemus: ne publicis peccatoribus via pateat evadendi, & eludendi Parochi sui judicium, & animadversionem.

Quod si quis à Paræcia tempore Paschali abfuerit, intra octo dies post reditum, in eadem communicare, sub pœnis contra non communicantes sancitis, teneatur: nisi huic præcepto in alia Ecclesia se satisfecisse, attestazione legitima probaverit.

Verùm quia aliqui data operà, ut Parochi proprii judicium declinent, à sua Paræcia hoc tempore absunt, idcirco nisi per octo continuos dies, ante feriam quintam in Cœna Domini abfuerint, nulla habeatur ratio attestationis Communionis alibi factæ, sed nihilominus post reditum, ad præceptum adimplendum teneantur.

Sæculares etiam in Monasteriis vel Conventibus Regularium inservientes, privilegiis particularibus exceptis, quæ Nobis aut Vicario nostro exhiberi debebunt, præcepto Communionis Paschalis in Ecclesia Parochiali satisfacere teneantur. Canonici, Presbyteri, & Clerici Civitatis in Cathedrali, alii in suis Ecclesiis, feria quinta in Cœna Domini, in Missa solemni, Communionem sumant.

Ægro-

Sacr. Cong. in
una Firmana
17. Julii 1655.

Ægrotis etiam, & carcere detentis in Paschate Communio deferatur à Parocho, intra cujus fines ægri decumbunt, & carceres siti sunt.

Ut autem planè compertum sit Parochis, utrum omnes huic præcepto paruerint; recensentur illi Quadragesimæ initio animas intra Paræciarum suarum limites degentium, inquirendo ostiatim de cujuslibet ætate, & qualitatibus; ac omnia dein in libro, quem status animarum titulo inscribent, connotabunt; juxta formulam quam in fine Constitutionum Synodaliū invenient: hac ratione etiam pœnitūs discent, quæ cujusquæ vitæ sit ratio, & conditio, quæque necessitas sive spiritualis, sive corporalis.

Dispensabunt Parochi Communicantibus, ministerio alicujus Presbyteri, vel saltem Clerici in minoribus constituti, in ipso Communionis actu schedulas testificationis, quotannis notà distinctà imprimendas; neque id different post Communionem, ne detur errori occasio. Si autem siue Parochus, siue alius Sacerdos, aut Clericus dispensator, sciens præfatam schedulam non communicato dederit, pœnam suspensionis à divinis latæ sententiæ incurret.

Exacto Paschali tempore Curati omnes, collectis per se ipsos schedulis, diligentèr investigabunt, an aliquis dolo comparatà schedulà, Com-

munionem sumptam mentiatur . De illis verò qui modò sub una , modò sub alia Paræcia habitant , Parochorum alter alterum sciscitabitur , aut illi ab alterutro Sanctissimū hoc Sacramentū acceperint : et si una ex dictis Paræciis in aliena fuerit Diœcesi , etiam eo casu Parochus Nobis subditus exquiret ab alieno , utrū præcepto Ecclesiæ satisfactum sit .

Quos Parochi non communicasse , aut ex schedulis , aut aliunde adverterint , eos primū privatim hortentur , ut præcepto satisfaciant : deinde suppresso nomine ter eos moneant , scilicet diebus Dominicis secundā , tertiā , & quartā post Pascha : demū per citationem ad Ecclesiæ valvas , tacito item nomine , cum interminatione excommunicationis commonefaciant ; ac si contumaces persistierint , descripta eorum nomina , & cognomina in notula ad Nos ante festum Ascensionis omninò transmittant , sub pœna suspensionis à divinis latæ sententiæ , quam Nobis reservamus . Tandem verò adhuc pertinaces , de mandato nostro , aut Vicarii nostri Generalis tertia die Pentecostes excommunicationem incurrisse , publicè ac nominatim populo denuncient , etiam per affixionem eorum nominum ad valvas Ecclesiæ : de quibus omnibus ad exitum deductis , pro festo Sanctiss. Trinitatis , certiores nos facere

cere sub gravioribus pœnis, omninò debeant :

Pueros, quos in conficiendo, ut supra, animarum statu duodecimum annum egressos, necdum communicasse cognoverint, vix enim illi citiùs tanta myſteria percipere & gustare poſſunt, ſedulò toto Quadrageſimæ tempore rudimenta fidei, & hujus Sacramenti vim & efficiẽtiam, edoceant, ut illud in Paſchate ſumere poſſint : ſin autem aliquos, adhibita omni diligentia, ob ingeni tarditatem, nondum idoneos judicaverint, eorum Communionem in provectiorem ætatem, nunquam tamen ultra decimum quartum ætatis annum, differant . At ſi etiam in hac ætate incapaces videantur, eorum nomina Nobis tranſmittant, ſub pœnis arbitrio noſtro infligendis .

Si quis auſu temerario minitari Parocho, aut Sacerdoti, communionem ei juxta ſancita Canonica, & has noſtras Synodales Conſtitutiones, deneganti præſumpſerit, volumus ut is excommunicationem latæ ſententiæ Nobis reſervatæ incurrat .

Curent maximè Parochi, ut nemo abſque Sanctiſſimæ Eucharistiæ Viatico ex hac vita decedat ; & ubi iſtud, abſquè notabili incommodo Ægroti gravitèr decumbentis, adminiſtrari poterit jejuno, id facere omninò ſtudeant ; ſecùs Communionem ſcrupuloſè non differant, ne creſcen-

Edi&. 1689. de
Cõmun. Paſch.

sciente periculo moriatur ille, hoc salutari Viatico privatus. Quod si æger diutius in eodem vitæ discrimine constitutus maneat, vel superato mortis periculo, in illud iterum recidat, sacrumque Viaticum denuò sibi ministrari devotè petat, annuet voris ipsius Parochus, etsi non esset jejunus; dummodo decem dies ab altera Viatici sumptione intercefferint.

Verum, ne quis sine Viatico, suà aut Parochorum negligentia, vità excedat, quod in Parochis severissima animadversione dignum foret, oportet istos non modo promptos esse quacumque hora, diù nocturne ferre ægrotantibus hoc salutis æternæ consequendæ efficacissimum remedium, sed insuper & sollicitos esse, ne nimis differant illud ministrare: invalescente enim morbo, decrescit attentio, & devotio; ac persæpe accidit, ut Phrenesis, faucium agritudo, & vomitus periculum, moribundos penitus à Communione excludant.

Instante hora, qua deferri debet Sanctissimum Viaticum, pulsentur campanæ ad convocandum Populum, quem frequentem esse convenit; tum præcedentibus sodalibus societatis Sanctissimi Sacramenti, cum una vel duabus laternis accensis, nec non aliquot funalibus pro facultatibus Ecclesiarum, & ejusmodi sodalitatum, Parochus super-

superpelliceo , & stolâ indutus , veloque albi coloris collo obducto , Sanctissimum Sacramentum ambabus tenens manibus , umbellâ desuper connectus , ad domum ægroti procedat ; recitans memoritèr psalmos ; & servans reliqua omnia quæ in Rituali Romano , titulo de Communionem , præscribuntur . Si tamen longiùs eundem esset , supradictum modum observabit tantùm in ingressu ab Ecclesia , & in ingressu ad ædes ægroti , quatenus & id temporum angustia permittant : urgente enim vi morbi , involuto Sanctissimo Sacramento corporali mundo , eoque burse albi coloris incluso , istam vittis seu funiculis adhaerentem collo suspender , & pectori ita aptabit , ut immota permaneat , & hoc modo sive equitans , sive pedibus , iter conficiet .

Antequàm ægroto Communionem præbeat , confessionem illius excipiat , si opus fuerit ; deinde brevi , sed ardenti exhortatione eum excitet ad sperandum in Divina misericordia , ad amandam infinitam ejus bonitatem , & ad tolerandos , exemplo Passionis Christi Domini , morbi cruciatus , ipsamque mortem subeundam in ejusdem mortis unione , & societate . Ubi verò ad Ecclesiam redierit , data Populo benedictione , cum Pyxide velo cooperta , si cum illa ab Ecclesia discesserit , promulgabit Indulgentias concess-

* Const. Mart.
v. 12. in Bulla
Incipien. Inef-
fabile Sacram.
§ 2.

cessas * comitantibus hoc divinum Sacramen-
tum, & ægrotum orationibus adstantium com-
mendabit. Sciat etiam Parochus, Sacerdoti gra-
viter ægrotanti, etiã nisi eodem die celebraverit,
Viaticum ministrandum esse.

Ferià quinta majoris hebdomadæ, nec non
ferià quinta post festum Sanctissimæ Trinitatis,
Sacramentum Eucharistiæ speciali cultu profe-
qui oportet fideles, juxtà rubricarum Missalis,
& Constitutionum Apostolicarum *, præscrip-
tum; in cujus peculiaris reverentiæ argumen-
tum non modò in Civitate, sed etiam in oppidis
& pagis plura luminaria accendantur, tum ad
sepulchrum, ut vocant, in die Cænæ Domini,
tum in Altari majori in festo Corporis Christi;
eoque tempore semper aliquis Sacerdos, aut Cle-
ricus superpelliceo indutus, vel saltem duo soda-
les, societatum in Parochialibus existentium, sac-
cis cooperti, devotè flexis genibus assistant.

Ceterùm ejusdem Sacrosanctæ Eucharistiæ pu-
blicam expositionem, * nisi ex causa publica &
gravi, à Nobis, vel Vicario nostro approbanda,
fieri prohibemus, sub censuris; etiam in Ecclesiis
Regularium utriusque sexus. Expositio verò
præfata non fiat nisi orto jam Sole, & eodem oc-
cidente desinet.

Quotiescunque prædictam licentiam expo-
nen-

* Bulla Urb IV.
que incipit Trā-
siturus. Mart.
§. Ineffabi-
Eug. IV. Excel.
lentissimum.

* Sac. Cōg. Ep-
& Reg. 10. De-
cemb. 1602. &
in una Dectio-
nen. 13. Martii
1647.

nendi Sanctissimum Sacramentum , sive pro oratione quadraginta horarum , sive ex alia quacunque publica & rationabili causa concedemus , ceteri non plures quàm duodecim , nec pauciores quàm decem , in Altari accendi debebunt ; his tamen poterunt adiungi in Candelabris grandioribus ante Altare collocari duo , vel ad summum quatuor funalia .

Conc. Mediol.
4 1576.

Nunquam fiat expositio, nisi in Altari majori, vel in quo Tabernaculum pro asservanda jurgiter Eucharistia habetur. In actu expositionis serventur exactè ritus ab Ecclesia præscripti, idèq; fiat, cum reponitur Venerabile Sacramentum: quamdiù verò istud expositum manet, assistant ei similiter devotè Sacerdotes, aut Clerici, superpelliceis induti, vel in defectu illorum sodales saccis cooperti, eo modo, quo superiùs ediximus: factà etià priùs inter se distributione horarum, quæ in Ecclesia Cathedrali subscriptione Vicarii nostri Generalis firmari debet.

Parochi, in quorum Ecclesiis nondum instituta est sodalitas Sanctissimi Sacramenti, ad eam vehementè hortentur Populum, & ut quamprimum instituat, sedulò curent; ut tamen faciliùs istud consequantur, Indulgentias à S. mem. Paulo V. Archiconfraternitati Sanctissimi Corporis Christi in Ecclesia S. Mariæ supra Minervam

de Ur-

Paulus V. in suo
Brevi quod incipit.
Cum certis 14. Nov.
1606 apud Lavorium de In-

dulg. p. 2. c. 14
num. 98. Sact.
Congr. Indulg.
15. Feb. 1608.
apud eundem
n. 97.

de Urbe concessas, quotannis in die Dominicā infra octavam festivitatis Corporis Christi frequente populo publicent; & simul notum faciant quod iisdem omnibus Indulgentiis aliæ Confraternitates ejusdem nominis ubivis institutæ plenè gaudeant.

* Sacr. Congr.
Ep. & Reg. 10.
Decemb. 1602.

Si aliquando privata ex causa, qualis esse solet gravis infirmitas, Sanctissimum Sacramentum Nobis permittentibus adorandum exponatur, à Tabernaculo non extrahatur, * sed in Pyxide clausa & velata, aperto ejusdem Tabernaculi ostiolo, conspicienda præbeat: tunc verò Sacerdos superpelliceo, & stola indutus, flexis genibus assistat, & saltem sex cerei sint accensi.

Cùm post publicam quadraginta horarum, aut aliam solemnem expositionem, Sanctissimum Sacramentum reponendum erit, signo campanis dato convocabitur Populus, & facta incensatione, cantatoque hymno *Pange lingua*, benedictio adstantibus impertietur: ac, si amplius exponendum non erit, sequenti die in Missa sacras species consumet Sacerdos.

CAPUT V.

De Sacrificio Missæ.

IN Divino Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruentè obtulit. Quapropter unum idemque Sacrificium esse fate-
mur, & quod nunc in Missa offertur, & quod olim in Cruce oblatum fuit: eadem quippe est utriusque Hostia, idem præcipuus Sacerdos, nempe Christus; sola offerendi ratio diversa; Resurgens ille à mortuis in Eucharistia non moritur, mortis tamen suæ ibi refert similitudinem, unde S. Joannes aiebat: * *Vidi agnum tanquàm occisum*: etenim tanquàm occisus offertur, cujus Sanguis è Corpore mysticè separatur. Hæc est illa oblatio munda, quam sacrificandam à Solis ortu usque ad occasum in omni loco vaticinatus fuerat Malachias Propheta: quamque Isaias, anticipato suavitatis ejus odore illectus, convivium Viudemix defecata appellavit; ac propterea meritò summa cura adhibenda est, * *ut Sacrosanctum Missæ Sacrificium omni religionis cultu, & veneratione celebretur*, utque quantà maxima fieri potest interiori cordis munditià, & rectitudine, atque exteriori devotionis, & pietatis specie peragatur.

Proin-

* Sac. Trid. Conc. c. 2 Sess. 22. de Sacrif. Missæ. Catech. Rom. p. 2. de Euch. Sacram. circa finem.

* Apoc. 5. 6.

Malach. 1. 11.

Isa c. 25. 6.

* Trid. Conc. Sess. 22. de evit. in Missæ celeb.

* Id. Conc. ibid.
& C. nullus, ac
C. præter hoc
dist. 32.

Proinde præcipimus in primis, necubi ad Missam dicendam admittantur publicè & notoriè criminosi, aut scandalosi. * Qui tales admiserit, Sacrorum exercitio interdicetur: ipsi verò ejusmodi Sacerdotes temerariè ad Altare accedentes, pœnis etiam corporalibus subiicientur, nequè eos juvabit excusatio; quod à Curia nostra super corû publicis criminibus processum non fuerit.

* Sac. Cong.
Conc. 29. Nou.
1670. & Epir.
& Reg. 14. Jan.
1625.
Conc. Trid.
loco supracit. et
c. 16. sess. 23.
de Reform.

Arceantur paritèr à celebrando in quacunq; Ecclesia, etiam Regularium. * Sacerdotes exteri, itemque vagi, nisi in Civitate licentiam Vicarii nostri Generalis, extrà verò, saltem Vicarii foranci, quæ pro tribus vicibus tâtum valeat, exhibuerint.

Nemo recentèr Presbyter ordinatus, ad primâ Missam celebrandam admittatur sine licentia nostra, vel Vicarii nostri Generalis, scriptis exaranda: quæ quidem nemini in posterum concedetur, nisi generalem Confessionem peccatorum suorum præmiserit, & attestationem Magistri Cærimoniarum super earundem peritia scripto produxerit. Quod si quis hoc nostrum decretum violaverit, ipso facto incurrat Suspensionem à celebratione Missæ nostro arbitrio duraturam.

Diaconi quoque & Subdiaconi ad ministeria sua prima vice exercēda, sine prævia attestatione dicti Magistri cærimoniarum super eorum peritia, non admittantur.

Atten-

Attentos porrò esse volumus Parochos, Ecclesiarum Rectores, & Sacristiarum Præfectos, ne occasione celebrationis Missarum abusus aliqui irreperant, aut si qui iam irrepererunt perdurent. Itaque si quædam aduerterent, * quæ redolerent vel *avaritiam, quæ est idolorum servitus, vel irreverentiam, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitionem, quæ est vera pietatis falsa imitatrix*, illicò ea nobis significant, ut errata emendemus, debitumque Deo cultum, & Sanctis honorem, ad fidelis populi ædificationem restituamus.

* Conc. Trid. loco sup. alleg. de observ. & evitand. in celeb. Missæ.

In eum finem præcipimus, ne in Missis novis oblationes fiant intra ipsas Missas: nevé pro illis celebrandis aliquid detur præter consuetas elemosynas. * Ne etiam ea occasione ludi, choreæ, & convivia celebrentur.

* Trid. Conc. loc. cit.

Curati nunquam elemosynas seu oblationes, quæ certis diebus à populo dari consueverunt, ipsi circumeundo per Ecclesiam colligant, sed ad Altare Offertorii tempore modestè recipiant; Sodales etiam Confraternitatum, cum eas à fidelibus petunt, decenrè id faciant, non tamen intra illud tempus, quod ab initio Canonis Missæ usque ad Communionem sumptam excurrit: caueantque iidem quolibet tempore strepitum intra Ecclesiâ edere, arculam cum numisagitando.

H

Sacer-

Sacerdotes, quos semper stola innocentiae indutos esse oportet, sæpè ad Christum totius innocentiae fontem per poenitentiae Sacramentum confugiant, licet sibi nullius mortalis culpæ conficii videantur: quapropter omnes seriò monemus, & obtestamur in Domino, ut saltem semel in hebdomada peccata sua confiteantur: nemo enim se eo animi candore, eaque cordis puritate præditum esse præsumat, ut longo tempore absque irreverentiæ nota, & superbiæ labe, Sacramentali Confessione non prævia, Eucharistiam sumere possit.

* Cap. 7. sess.
13. de Euchar.

* Id. ibid.

Si quis autem Sacerdos lethali culpa, quod Deus avertat, conscientiam suam gravari sentiat, * *quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione, ad Sacram Eucharistiam non accedat*, quod perpetuò servandum decrevit Trident. Conc. * *etiam ab iis Sacerdotibus quibus ex officio incumbit celebrare, modò non desit illis copia Confessoris. Quid si necessitate urgente Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur.*

Nullus Sacerdos ad celebrandum accedere præsumat sine veste talari, & tonsurà clericali decenter attonsa, sub poenis arbitrio nostro infligendis: quod decretum extendimus ad Diaconos, & Subdiaconos in officio solemniter ministran-

tes:

res: Sacristiarum verò Præfecti, non solum arce-
re debebunt, sub iisdem pœnis, Sacerdotes, &
præfatos ministros hujus Diœcesis, si aliter com-
pareant; sed etiam quoscunque exteros, peregrin-
nos, & viatores, pro quorum commoditate man-
damus, ut in Sacrariis Ecclesiæ Cathedralis, Ho-
spitalis S. Tobia, nec non Sodalitatis Suffragii,
duæ Vestes talaræ absque manicis, perpetuis tem-
poribus habeantur, sumptibus dictarum Eccle-
siarum comparandæ, & conservandæ.

Injungimus omnibus, sed præcipuè Sacerdo-
ribus jam sacris Vestibus in Sacristia indutis, ut
in ea silentium servant, & Sacerdotio dignam
gravitatem ac modestiam præ se ferant. Si quis
autem Sacerdotum vel Clericorum id observare
neglexerit, una libra ceræ albæ mulctabitur.

Sacerdotes celebraturi præparent se in primis
convenienti temporis spatio, ad tanta mysteria
tractanda, & sumenda: nec sint contenti preces
aliquas pias Missæ præmittere, sed peculiariè
semper cogitent: quis sit cui Sacrificium offerre
pergunt, infinita nempe majestas, sanctitas, mi-
sericordia, justitia &c. Quæ hostia? Ipse nimi-
rum Unigenitus Dei Filius, qui ex purissimo
Virginis Mariæ Utero progenitus in tempore,
vult etiam ore puro produci, & manibus mun-
dis contrèctari in Altari. Verùm quis illam ho-

stiam offert? homo peccator, in iniquitatibus conceptus, propriis peccatis fœdatus; qui propterea peccata sua amarè debeat, vitam quotidie emendare studeat, ut si nunquam satis dignè, saltem non indignè, accedat ad tremenda hæc mysteria.

Sacerdotes in celebratione Missæ rubricas Missalis accuratè observent: quæ ex libro legenda sunt, memoriter non recitent; quæ ab adstantibus audiri debent, altè pronuntient; quæ secreto proferenda, submissè legant: neque voce, neque actione nimium festinent, aut è contra plùs æquo morastrahant; ne ex festinatione, irreverentià & irreligione notentur; tarditate verò adstantes tædio afficiant: quare nec breviores sint horæ quadrante, & dimidio, nec longiores semihora. Si quis præfata omnia servare studiosè neglexerit, sacris interdiceretur: quà pœnà etiam illi Sacerdotes mulctabuntur, qui verba non integra sed dimidiata & truncata proferunt, donec se correxerint.

Postquam ad Sacristiam redierit Sacerdos, depositis ibi modestè sacris vestibus, genibus flexis, Deo gratias ager pro suò beneficio mox accepto: si quis autem sæpiùs notetur, quod nullo, aut certè admodum exiguo post celebratam Missam intervallo discedat, vel quod illicò ad confabu-

fabu-

fabulandum se recipiat, duas libras ceræ albæ in pœnam solvet.

In Oratoriis, quorum Capellanas mobiles sine nostra licentia nulli Sacerdoti, sub pœna duorum aureorum, suscipere liceat, diebus Dominicis & festis de præcepto Missæ non dicantur ante Parochialem; quam quidem ipsi Parochi celebrare teneantur, * præfatis diebus in propriis Ecclesiis, æstivo tempore horâ decimâ quartâ, hyemali verò decimâ septimâ; quod si ipsi legitimè impediti fuerint, id per alium Sacerdotem supplebunt, sub pœnis arbitrio nostro infligendis. Meminerint porrò se teneri * pro Ovibus suis Sacrificium offerre, sæpiùsque illud, & præcipuè in majoribus solemnitatibus, pro iisdem applicare; quibus diebus eleemosynam accipere nequeunt. Quod etiam in nostra Cathedrali observari volumus.

Hortentur * Parochi, ut omnes festis diebus Missam audiant in Ecclesia Parochiali, in qua regenerati per Baptismum, hæredes Regni cœlestis facti sunt. * *Moneantque diligentèr, teneri unumquemque Parochiæ sue interesse, ubi id commodè fieri potest, ad audiendum Verbum Dei.*

Si in Parochiali Ecclesia plures Sacerdotes celebraturi sunt, prima Missa summo mane dicatur, ut illi qui huic interfuerunt domum redire,

H 3

& qui

* Sacr. Cong.
Conc. in una
Castellan. 27.
Iulii 1602. apud
Nicol.

* Trid. Conc.
c. 1. sess. 23. de
Reform.

* Sacr. Cong.
Conc. 16. Martii
1593. in una
Salernit. apud
Nicol.

* Conc. Trid.
c. 4. sess. 24. de
Reform.

& qui remanserant, inde ad Ecclesiam tempestivè venire possint, antequam altera Missa incipiat.

Quotiescumque in Ecclesia nostra Cathedrali solemnè Missæ, Vesperis, aut Processionibus, interfuerimus; volumus ut ibi omnes Sacerdotes, cæterique Clerici Beneficiati ejusdem Ecclesiæ, cum superpelliceis, & biretis, à principio usque ad finem, sub pœna unius aurei, præsentés adsint, utque absentium nomina Magister Cœremoniarum Nobis, vel Vicario nostro Generali, finito divino officio, illicò exhibere teneatur, sub eadem pœna;

In Missis autem, & Vesperis primæ, & secundæ classis, præsentibus Nobis, ut suprà, jubemus interesse etiam reliquos Sacerdotes, & Clericos, qui intra, vel prope mœnia Civitatis habitant, nec erunt legitimè impediti, sub eadem pœna unius aurei.

Rectores Ecclesiarum seu Beneficiorum, quibus nullum peculiare Missarum onus incumbit, vel ex fundatione, vel ex consuetudine, quæ vim legis obtinuerit, saltem * in festo Sancti, sub cujus invocatione Ecclesia vel Beneficium erecta fuerunt, Missam pro anima Fundatorum seu Benefactorum applicare per se, vel per idoneum substitutum, meminerint.

Missæ votivæ non dicantur diebus Dominicis, neque

* Synod. Fas-
cen. 1685 cap.
10. de Sacrific.
Missæ n. 15.

neque Festis duplicibus, etiam ad libitum, & translatis*; neque illis diebus in quibus non potest fieri Officium de Duplicibus, juxta Rubricas Missalis, & Breviarii.

* Nicol. in
Flosc. V. M. ffæ
na. 7.

Idem servari volumus, & circa Missas Defunctorum, quæ dici poterunt in duplicibus ad libitum, & Translatis. Si verò sit duplex de præcepto, unica tantum Missa Defunctorum, eaque principalis dici potest, præsentè Corpore.

In Ecclesiis Monialium nulli Sacerdoti, etiam Regulari*, liceat Missam celebrare, absque Nostra, vel Vicarii nostri Generalis, speciali licentia, illarum Confessario scriptis exhibenda, qui à celebratione suspendetur ad tempus, si secus permiserit. Hæc tamen facultas celebrandi neminem juvabit ad colloquendum cum Monialibus, nisi id expressè concedatur.

* Sac. Cong.
Conc. in una
Placent 9. De-
cemb. 1651.
Edict. de celeb.
Missar. 7. Febr.
1689.

Parochi explicent identidem adstantibus*, inter Missarum Solemnia, excellentiam, vim, & fructum hujus Sanctissimi Sacrificii, id verò adeò circumspicte declarent, ut nemini in suspensionem veniant, eos id facere ad uberiores eleemosynas pro Missis colligendas; idemque studiosè observabunt in suffragiorum pro mortuis commendatione.

* Conc. Trid.
c. 8. sess. 22. de
Sacrif. Missæ.

Moneant pariter, teneri omnes legitimè non impeditos ad audiendam Missam diebus Domi-

nicis, & Festis; & ut ad eam parentes liberos, heri famulos mittant, modò oblectent, modò increpent in omni patientia. Si quos verò adverterint tempore Missæ confabulantes, aut ridentes, vel obambulantes, seu aliud quidpiam Dei maiestate indignum operantes, & palàm, & privatim, bis aut ter admoneant, tandem verò obstinatos ad Nos deferant.

Prohibemus strictè Parochis, aliisque Sacerdotibus, ne quos laicos, & præcipuè mulieres, dum Missa, vel divina officia celebrantur, intra Altaris, vel Chori cancellos admittant, & ne istos, ubi cancelli desunt, tam propè ad Altare accedere permittant, ut propterea, celebrando sacra mysteria, & divina officia, distrahantur, & impediantur.

Præcipimus omnibus, & singulis ad quos spectat exsolvere onera Missarum quæ ex foundationibus, vel piorum eleemosynis, celebrari debent; ut fideliter observent decreta Sac. Congregationis Concilii de celebrat. Missarum, jussu Urbani VIII. edita, quæ legenda erunt in Congregationibus Casuum conscientiarum bis in anno, mensibus scilicet Maii, & Septembris.

Manuales verò eleemosynas pro Missis celebrandis, ita dumtaxat Capitulum, Societates, & Ecclesiarum Sæcularium ac Regularium Superiorio-

c. Laici de Vit.
& honest. Cler.
& c. Inhibentiu
de coh. b. Cler.
& Mulier.

Bulla confirm.
di. & decreti §.
Ad hæc.
Ead. Sic. Cõg.
in una Reg. 17.
Iuni 1655.

riores, necnon Rectores accipere se posse intelligant, si pro jam acceptis satisfecerint, aut si intra modicum tempus, unius nempe mensis, se posse satisfacere confidant.

Anticipatas autem Missarum celebrationes pro incerta eleemosyna exhibenda, sciant ab Ecclesia improbatas esse.

Ead. Sac. Cōg.
25. Novembris
1615.

Præterea, pecuniæ vel Bona mobilia quæ ab Ecclesiis, Capitulo, Hospitalibus, nec non Societatibus cum onere perpetuo Missarum acquiruntur, debebunt, ab iis ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda, statim à die acquisitionis deponi penès personam idoneam, ad effectum illa, seu horum pretium, in stabilibus, cum oneris expressione, investendi.

Eadem Bulla §.
Præterea.

Ne verò hujusmodi perpetua onera temerè, & imprudenter suscipiantur, strictè prohibemus Capitulo, Parochis, Ecclesiarum Rectoribus, Confraternitatibus, aliorumque Locorum Piorum Administratoribus, ne impofterum sine nostra, sive Vicarii nostri Generalis licentia, in scriptis obtinenda, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda, nova onera perpetua Missarum celebrandarum suscipiant: ut autem redditus, qui præfatis Ecclesiis vel Locis piis relinquuntur, omninò respondeant oneribus adjunctis,

d. Bulla §. Ad
hæc.

ctis, volumus, & declaramus nova onera Missarum perpetua non posse suscipi, nisi ad rationem Juliorum duorum pro qualibet Missa.

Et quia nonnulli Beneficiarii seu Capellani satisfactiones Missarum quæ certis diebus anni, mensium, vel hebdomadarum respondent, pro libitu ad alios dies transferunt, fraudantes ea ratione piam Fundatorum mentem, qui divino cultui præ devotionis suæ instinctu statos dies addixerunt; abusum hujusmodi tollere cupientes, omnibus id Beneficiariis, cæterisque qui onera Missarum sustinent, sub pœna duarum librarum ceræ albæ, usui Ecclesiæ applicandæ, vetitum esse volumus, jubemusque, ut in posterum definitis in fundatione temporibus Missæ celebrentur.

Quod ut accuratiùs ac diligentius observetur, præcipimus omnibus Parochis, Ecclesiarum Rectoribus, ac etiam Sodalitatum Administratoribus, quod & in Visitatione mandavimus; ut sedulò perquisitis inspectisque omnibus scripturis, quibus Missarum onera eorum Ecclesiis, Oratoriisque incumbunt, continentur, suam quisque Tabellam in Sacristia publicè exponendam, conficiat, in qua dilucidè & distinctè eadem onera notata sint cum omnibus adjunctis; videlicet: sintne onera illa titulo Beneficii, an solo pio

lo pio legato conſtituta ? Ad tempus , an perpetua ? Quo die , & quoties in hebdomada , vel in menſe ? aut qua anni parte adimplenda ? Nomina quoque & cognomina Fundatorum , vel Benefactorum , & rogius Notariorum , ac acta penès quæ reperiuntur , ibidem deſcribantur . Denique adnotetur , ſi auctoritate Sac. Congregationis fuerint aliquâdo diminuta ; ſciant quippè Beneficiarii caurum eſſe decretis ejuſdem Sacræ Congregationis , pro ratione accretionis fructuum Beneficii , creſcere rursùm debere & onera .

Liber etiam habeatur in Sacriſtia cujuſlibet Eccleſiæ cui incumbunt onera Miſſarum , in quo ſatiſfactiones manu propriâ ſcribant Sacerdotes qui illas celebraverunt , exprimendo Nomina , & cognomina ſua , diem hebdomadæ , & menſis , atque Altare ; quod faciant mox depoſitâ caſulâ , juxta Ediſtum de celebratione Miſſarum ſub die 7. Februarii 1689. à Nobis promulgarum .

Qui ejuſmodi Miſſas celebratas falſò adnotaverit , ſuſpensionem à divinis ipſo facto incurrat . Qui verò Miſſas quas celebrare teneretur ex hoc libro perſolutas non docuerit , pœnâ quatuor librarum ceræ albæ una aut altera vice mulctabitur , ac tandem ſacro interdicitur .

iv. Nemini liceat ſub pœna excommunicationis late ſententiæ , Nobis reſervatæ , auferre librum qui

qui ad hunc usum in Sacristia Ecclesiæ nostræ Cathedralis destinatus est, aut illum aliò transferre, sine expressâ licentia nostra, vel Vicarii nostri Generalis, sive personæ ad revisionem satisfactionum à Nobis deputandæ. Item eundem aliqua ratione vitare. Libris paritèr aliarum Sacristiarum vetitum sit quicquâ addere, vel detrudere, eosque quomodocumq; Superiorum notitiæ subducere, sub reatu culpæ mortalis, & onere compensandi damnâ quæ inde orirentur.

At verò istos libros bis in anno, scilicet sub finem mensis Junii, & exeunte mense Decembri, mittere debebunt Rectores, seù respectivè Sacristani, sub pœna duorum aureorum, ad manus illius qui ad eorundem recognitionem deputabitur; decernentes nullis attestationibus privatis juvandos fore, qui extra hos libros satisfactiones notaverint. Neque Beneficiati libros suorum onerum alibi servare poterunt, præterquàm in Sacristiis Parochialium Ecclesiarum, sub quibus Beneficia erecta sunt: cumque libri illi completi fuerint, & in totum conscripti, ad Cancellariæ nostræ Episcopalis Archivium omninò transmittantur.

Postremò sedulò Sacerdotes attendant, ne dum Missas sola spe mercedis illecti celebrant, gravibus culpis conscientias suas illaqueent; docet enim

enim Sanctus Thomas * *non posse Sacerdotem illa intentione celebrare, ut ex hoc pecuniam consequatur, quia peccaret mortaliter*: an verò hac præcipua intentione Missæ Sacrificium offerant, viderint ii qui Sanctissimæ Communionis in ægritudine nullo, aut perexiguo tenentur desiderio, cum tamen recuperata valetudine, vix aliquam prætermittant diem, quâ ad Altare non accedant. Consultius ergo foret hujusmodi Sacerdotibus non tam frequentè sacris operari: cum præsertim, propter cordis de mundano pulvere contractas maculas, etiam Viris religiosis id consilii Sanctus Bonaventura dare non dubitaverit, dicens * *Circa Sacerdotes potest hæc forma teneri, ut nec nimis rarò, nec nimis continuè celebrare studeant; nimis enim continuè celebrare, aliquam videtur notare irreverentiam*. Perspectum etiam habemus ex vitis Sanctorum Joannis Chrysostomi, Gregorii Magni, Romualdi, & Caroli Borromæi, quod Viri illi insigni pietate conspicui, quandoquè humilitatis & pœnitentiæ instinctu, à sacris abstinuerint.

* Opus. 65. de Off. Sac. tit. de horis Canonic.

* l. 2. de professione Religiosorum c. 77.

CAPUT VI.

De Sacramento Pœnitentiæ.

Trid. Conc. c. 1.
sess. 14. de Pœ-
nit.

Pœnitentia in lege nova non modo est virtus inclinans ad dolorem de peccato contra Deum, summum bonum, commissio, sed est quoque Sacramentum à Christo Domino institutum, quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur: Deus enim dives in misericordia, cognoscens figmentum nostrum, voluit renatæ in Baptismo novæ creaturæ, in Confirmatione auctæ, & in Eucharistia pastæ, aliud parare remedium, quo amissam semel innocentiam restaurare, recuperareque posset. Hæc est * *Secunda post naufragium tabula*, quæ sola superest ad tenendum Portum. Hæc * *Salutis quasi Pharus*, quam Deus in Ecclesia posuit, ut peccatores naufragi eâ suspicientes non aberrarent. Hæc virga aurea quam ipse tendit pro signo clementiæ. Hæc denique misericordiæ vexillum, quo præeunte ad patriam tutè reducimur.

* C. Secunda,
de Pœnit. dist. 1.

* Tertul. c. 17.
de Pœnit.

Effectus Pœnitentiæ hi sunt præcipui. *Primus* remissio peccati mortalis: quocirca nullum est peccatum lethale tam grave, vel immane, nullus tantus peccatorum numerus, qui verà pœnitentiâ

teutiâ non delearur : * *Si enim post suspensionem Baptismi quisquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram potest semper Pœnitentiam reparari, juxta Lateranensis Cœcilii 1 v. definitionem. Secundus effectus est remissio pœnæ æternæ, atq; etiâ temporalis, pro ratione pœnitentiæ susceptæ, & fervore contritionis pœnitentis. Tertius, remissio peccatorum venialium, si etiâ de his peccatorem pœniteat. Quartus, restitutio gratiæ & virtutum, unde bene S. Chrysologus ; * Paterna pietas contenta non est innocentiam reparare solam, nisi pristinum restituat honorem. Quintus tandem, reviviscentia meritorum, quæ per peccatum mortificata fuerunt ; juxta illud Ezechielis, * Impietas impii non nocebit ei in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua.*

Hos effectus, quos ineffabilis Dei misericordia Sacramento Pœnitentiæ addixit, Parochi sæpè populis explanent, non modò publicè intra Missarum solemnia, sed & in Confessione potissimum cùm tempus suppetit. Quod & alii Confessarii facere meminerint.

* *Sunt autem, quasi materia hujus Sacramenti, ipsius Pœnitentis actus, nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio. * Contritio, quæ primum locum inter dictos Pœnitentis actus habet, animi dolor ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cetero. * Necessarium est jure divino confiteri omnia, & sin-*

* C. Firmirè, de Sâctis. Trinit. & fide Cathol.

* Serm. 3.

* C. 33. n. 12.

* Trid. Conc. c. 3. sess. 14. de Pœnit.

* Idem Conc. ibid. c. 4.

* Ibid. Can. 7.

* Id. ibid. c. 8. *& singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præparatione habeatur; etiam occulta, & circumstantias quæ peccati speciem mutant.** Divinam etiam clementiam decet, ne ita nobis absq; ulla satisfactione in hoc Sacramento peccata dimittantur, ut occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injuriis & contumeliosis Spiritui Sancto, in graviora labamur: nec verò securior ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem à Domino pœnam, quàm ut pœnitentie opera homines cum vero animi dolore frequentent.

Absolutionis forma hæc est: *Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* Huic formæ Ecclesia præmittit præces, *Misereatur tui &c. & Indulgentiam &c.* quæ tamen instante multitudine pœnitentium prætermitti possunt, unà cum subsequen-
 Ritu. Rom. de Sacram. Pœnit. tibus, *Passio Domini nostri &c.* Verùm formula absolutoria censurarum quæ incipit; *Dominus noster Jesus Christus te absolvat &c.* nunquam est omittenda, nisi urgente mortis periculo, & tunc sufficiet hæc forma; *Ego te absolvo ab omnibus censuris, & peccatis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*

Quoniam verò nisi Sacramentum Pœnitentiæ rectè administretur, remedium animarum saluti præparatum, vergit in earum exitium, breviter

ter hic primùm attingemus, quâ methodo, & quo ordine ministrari debeat hocce Sacramentum: deindè indicabimus, quis sit usus illius legitimus ex SS. Patrum consensu; ac Ecclesiæ præscripto.

Itaque instruendi erunt ante omnia à Parochis fideles, unumquemque teneri ante Confessionem debirè examinare conscientiam suam, eamque esse primam dispositionem necessariam: quodque notabilis in instituendo ejusmodi examine negligentia culpabilem efficiat omissionem peccatorum mortalium, etsi illa studiosè non reticerentur. Ubi Pœnitens ad sedem confessionalem pervenerit, junctis manibus, oculis ad terram demissis, vultuque ad humilitatem composito, reum se læsæ Divinæ Majestatis agnoscat, seque ad pedes Confessarii deiiciens, facto Sanctæ Crucis signo, & recitata Confessione generali *Confiteor Deo &c.* usque ad illa verba *mea culpa* exclusivè, dicat Confessario modesto vocis sono: *Benedic mihi Pater, quia peccavi*; cui ille benedictionem impertietur his verbis: *Domine sit in corde tuo, & in labiis tuis, ut ritè confitearis peccata tua*. Tum idem Confessarius, antequam Confessionem excipere aggrediatur, inquiret prudenter, habita ratione personarum, & nisi aliunde sciat, ea quæ sequuntur: 1. cujus

* Rit. Rom. de ord. ministr. Sacram. Pœnit. §. Mox Confessarius.

rùs & conditionis sit pœnitens? ut nimirum eundem de peccatis conditioni ejus peculiaribus interrogare, aut saltem de ipsis rectè judicare queat: 2. cujus sit ætatis? multùm enim juvat hæc notio ad dignoscenda certa peccata, præsertim verò ad indagandum numerum peccatorum in Confessionibus generalibus: 3. * An in præcedentibus Confessionibus non omiserit aliquod peccatum mortale ex oblivione gravitèr culpabili, vel ex verecundia? Nam utroque Casu repetendæ essent Confessiones; in primo quidem Confessio illa in qua culpabiliter peccatum prætermisum fuit; in altero verò omnes quotquot subsecutæ sunt reticentiam, & præterea ad eundem peccatorum censum revocandæ essent sacrilegæ Communiones sacrilegarum Confessionum comites. 4. * An Pœnitentiæ in ultima Confessione injunctæ satisfecerit? an illa fuerit notabilis? si enim hæc pro gravibus peccatis notabilis fuisset, gravis iridem ex illius omissione oriretur culpa: 5. An liber à censuris? nam si pœnitens censurà reservatà innodatus existeret, ulterius procedendum non esset: * 6. An ille norit rudimenta fidei, & ea quæ ad salutem sunt necessaria? nisi de Pœnitente id suspicari non liceat. 7. An ei ab alio Confessario fuerit denegata aut dilata absolutio, & ob quam causam? de quo dicemus

* Rit. Rom. ib.

* Id. ibid.

* Rit. Rom. ib.
§. Si verò.

cemus inferiùs . 8. An satisfecerit obligationibus in præcedentibus Cōfessionibus sibi declaratis, aut impositis; videlicet, an aliena bona vel famam restituerit? odia & inimicitias deposuerit? proximam peccandi occasionem à se removerit? &c. 9. * An nunc conscientiam suam, ut debet, diligenter discusserit, quod ad Confessionis, ut supra monuimus, integritatem spectat. His absolutis Confessarius audiet de quibus pœnitens se accusabit, * eumque si opus fuerit circumspèctè juvabit ad detegendam, & declarandam conscientiam suam, omnesque ejus recessus pervestigandos & perquirendos; * attamen intra Confessionē monita salutaria non suggerat, ne memoriā Pœnitentis confundat, sed totum conatum tunc conferat ad eruenda omnia peccata mortifera quoad numerum, & species diversas, fiduciamque ei ad id præbeat quam maximam, humanitèr eum adhortando, ut peccata sua ritè, & integrè confiteatur: quibus expositis, pœnitens perficiet *Confiteor*, à Verbis *mea culpa &c.* Confessarius verò addet *Misereatur tui &c.* & *Indulgentiam &c.* ut idem Pœnitens, Deo adjutore, & ex monitis; quæ daturus est, uberem percipiat fructum, & vero dolore de peccatis suis concutiat. * Mox eum monebit affectu paterno, & verbis charitatem spirantibus, de seria vitæ emendatione, &

* Ibid. §. Mox Confessarius.

* Ibid. §. Si Pœnitens.

* Ibid. §. Tum Pœnitens.

* Ibid. §. Deum.

ad Deum summum & unicum bonum conversione: recensebit breviter pericula quibus se exponit peccator; minitabitur judicia divina: proponet pœnitentium præmia æterna: promittet conscientie pacem, & serenitatem. Tandem dabit remedia peccatis quibusque peculiaria, quæ Viri pii & docti scriptis tradiderunt, & in Rituali Romano loco citato §. *Quare curet*, summam indicantur. Intelligent verò benè Parochi & Confessarii, monita hujusmodi maximè conferre ad conversionem peccatoris: gratia enim Divina se sola non operatur, juxta illud Augustini, * *qui fecit te sine te, non te justificat sine te*. Ergo ut peccator gratiam Dei non repellat, imò verò ei fidelitèr obtemperet, is à Dei ministro Verbo Dei commoneatur, stimuletur, piè corripiatur.

* Serm. 169. in
Edit. noviss. de
Verb. Apostol.
c. 11.

Id. Rit. ibid. §.
Penult.

Tandem Confessarius ad contritionem excitet pœnitentem, ipsèque voce præeat, corde potius, quam ore sequètem, nisi pœnitens aliundè probè sciat elicere contritionis actum; si tamen pœnitens rudis sit & agrestis, vel qui diu in cœno peccatorum jacuerit: expedit ut primò dolorem concipiat consideratione divinorum judiciorum; ex gehennæ scilicet, & illius pœnarum metu; deinde beneficiorum à Deo acceptorum recordatione ad grati animi significationem provocetur; ad extremum tandem peccata sua ut offensam Dei infi-

infinîtè boni detestetur : quæ quidem tria motiva brevi , sed efficacissima verborum formula , continentur ; adjecto proposito emendationis , cum spe veniæ peccatorum ; his ferè verbis . *Doleo Domine Deus , ex toto corde meo , de peccatis commissis , quibus pœnas æternas promerui : detestor illa ex animo ; & propono firmiter , me illa amplius non admis- surum , sed tot beneficiorum liberaliter in me collato- rum gratum deinceps futurum ; teque summè bonum super omnia amaturum : propitiùs ergo esto mihi ma- ximo peccatori .* Ultimo loco condignam pœni- tentiam confitenti assignet : eumque absolvat , si absolutionis , secundum Ecclesiæ leges , capacem judicaverit . Hæc enim accepta à Christo Domi- no , non modo remittendi , verùm & retinendi peccata , potestate , à Spiritu Sancto edocta intel- lexit , non debere à Sacerdotibus in Sacramento Pœnitentiæ absolutionem dari indiscretè & indi- scriminatim , sed cœlesti quadam sapientiâ eam dispensari . * Confessarius enim Judicis paritèr & Medici personam sustinet , ac divinæ Justitiæ , simul & Misericordiæ , Minister à Deo constitu- tus est ; ut tanquàm arbiter inter Deum & homi- nes , honori Divino , & Animarum saluti consulat . Qua proptèr S. Carolus Boromœus , lumen Pastorum Ecclesiæ , monet Confessarios suos , *no*

absolutionis beneficium iis impertiantur , qui eorum cor

* Rit. Rom. tit.
de Sacramento
Pœnit. 9. In pri-
mis.

Instruct. Con-
fess.

indigni sunt: id quod, ut ipse loquitur, vel incuriâ vel negligentia, vel alia de causa sepè accidit, ac proinde multi in iisdem semper peccatis herent, cum animarum suarum lamentabili ruina.

Admonet & Rituale Romanum, * ut videat diligenter Sacerdos, quando & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda sit absolutio, ne absolvat eos, qui talis beneficiis sunt incapaces, quales sunt.

* De Sacram.
Pœnit.

* Rit. Rom tit.
de Ord. Ministr.
Sacram. Pœnit.
§. Videat aut. e.

* in Confessio-
nali c. 4. de Viâ
Claustrâ n. par-
ticul. 1.

* Rit. Rom. ib.

* Rit. Rom. ib.

* S. Thom. 2.
2. q. 73. art. 2.
in corpore.

* Rit. Roman.
loco cit.
* Ecclesi. 3. 27.

1. * *Qui nulla dant signa doloris, unde rectè docet S. Bonaventura, * primus Casus in quo Sacerdos non potest confitentes absolvere, est cum quis non est verè contritus: talis enim nec à Summo Pontifice potest absolvi à peccatis.*

2. * *Qui odia, & inimicitias deponere nolunt, eorum enim falsas esse pœnitentias, declarat Concilium Lateranense secundum Can. 22.*

3. * *Qui aliena si possunt, restituere nolunt; * tenetur autem aliquis ad restitutionem fame, sicut ad restitutionem cujuslibet rei subtractæ: neque illi absolvendi sunt antequàm cum effectu restituant, si in alia Confessione moniti, restituere neglexerunt.*

4. * *Qui proximam peccandi occasionem deferre nolunt: * Quis enim amat periculum, in illo peribit: removenda porro est occasio illa, quæ propinquè ad peccatum incitat, aut inducit, quo-*

vis

vis temporali incommodo & damno posthabito; * *quid enim prodest homini si mundum univer-*

* Matt. 16. 26.

sum lucretur, anima vero suæ detrimentum patiatur? Ejusmodi autem occasio quandòque non ex natura sua, sed per accidens esse potest; ut evenit in iis, qui aliquod vitæ genus profitentur, quod impossibilitate quadam morali, ex prava eorum animi dispositione, absque Dei offensa, prosequi nequeunt; * Tales occasiones, ob mundi corruptelam, plurimis esse solent, in castris esse, mercaturam sequi, Magistratus obire, Advocati, & Procuratoris officia exercere &c. nisi ergo hujusmodi homines, ex sententia pii & probati Confessarii, verè existiment se in posterum abstinere posse à peccatis, in quæ occasione talium officiorum labuntur, illis se abdicare tenentur. * *Falsa* etenim, ut inquit Innocentius Papa II. *fit Pœnitentia, cum Pœnitens ab officio curiali vel negotiali non recedit, quod sine peccato agi nulla ratione prævalet.*

* S. Carol. in Instr. Confessorum.

* In Conc. Lateran. gen. 2. anno 1139.

§. Qui aliis præbent occasionem peccandi, nec eam remove curant; quique malo, cujus causa fuerunt, remedium efficax, quod ab eis pendeat, afferre renunt; inter quos meritò numerantur. 1. Mulieres invecunda, quæ pectore, & scapulis nudatis provocant viros ad libidinem. 2. Tabernarii, qui advententes ex ludo publico

foliorum lusoriorum gravia nasci peccata, veluti blasphemias, injustitias, rixas &c. illa nihilominus in Tabernis suis ministrat. 3.* Qui componunt, typis imprimunt, aut vendunt libros fidei, vel bonis moribus adversantes. 4. Qui lascivas tabellas coloribus expressas ad peccatum excitantes depingunt, & distribuunt: quas sub excommunicationis poena, pingi vetaverat sexta Synodus generalis*.

* Gerson. in Dom. 4. Adu.

* Anno 630. Can. 100.

6. Qui habitum peccandi mortaliter non exuunt, donec facto non verbis sese emendaverint.* *Ad emendanda enim crimina, ut inquit S. Augustinus, vox peccatoris sola non sufficit: nam in satisfactione ingentium peccatorum, non verba tantum sed opera queruntur.*

* S. Aug. Ser. 57. de temp.

7.* *Qui publicum scandalum dederunt, nisi publice satisfaciant, & scandalum tollant.*

8. Qui moniti, præcipua Religionis Christianæ mysteria; Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, & decem Dei præcepta, quæ in Decalogo continentur, addiscere neglexerunt.

9. Qui ignorant ea quæ necessariò scire tenentur pro statu, & conditione sua: vel qui notabiliter officium suum implere negligunt. *Manifestum est enim, ait D. Thomas*, quod quicumque negligit habere vel facere id, quod tenetur habere vel facere,*

* Rit. Rom. supra de Sacram. prænit.

S. Carol. Borrom. Instr. Confess.

S. Carol. Borrom. Instr. Confess.

* S. Thom. 1. 2. q. 76. art. 2. in c.

re, peccat peccato omissionis: unde propter negligentiam, ignorantia eorum quæ aliquis scire tenetur, est peccatum. Et * quislibet peccator, subdit idem Angelicus Doctor, interrogetur de peccatis quæ consueverunt in hominibus illius conditionis abundare.

* S. Thom. in
4. distin. 19. in
expolit. textus.

10. Qui mutuum dant, & ex eo lucrum quodcunque percipiunt, absque alio legitimo titulo. * *Vsura* etenim juxta Canones est, ubi amplius requiritur quàm datur: v. g. Si dederis solidos decem, & amplius quesieris; vel dederis frumenti modium unum, & super aliquid exigeris. Eadem servari debet disciplinæ ratio cum iis qui alios quoscunque contractus iniquos, & injustos ineunt; * nisi debita restitutio, aut satisfactio ex Canonum præcepto prius intercedat.

* C. Usura 14.
q. 3.

11. Qui popinas, omnium vitiorum sentinas, frequentant, atquè in iis vino se ingurgitant: ebrietas enim flagitiorum est fomes; & Apostolus ebriosos cum cæteris grandium criminum reis à Regno Dei excludit, dicens: * neque fures, neque avari, neque ebriosi &c. Regnum Dei possidebunt.

* Cœc. Mediol.
1. tit. de pertin.
ad Sacram. pœ-
nit. administra-
tionem.

Et hi ferè sunt casus magis obvii, in quibus absolutio aut differri, aut prorsus negari debet; Ut autem, quantum fieri potest, vitetur scandalum, quod quandoquè oriretur, si circumstantes cognoscerent pœnitentem non fuisse absolu-
tum.

* 1. Corinth.
6. 10.

tum . 1. Caveant Confessarii , ne formulam absolutionis clarà voce proferant : 2. Super eum , cui hanc negant , repetant iterum submissa voce *Misereatur & Indulgentiam &c.* ita enim fiet , ut nemo suspicetur negatam , aut dilatam fuisse absolutionem . Quod si Sacerdotes credunt peccatores cum Deo pacem aliter habere posse ; & se , & ipsos miserè fallunt : cum Dominus dicat in Isaia . * *Non est pax impiis* . Unde S. Cyprianus exclamat . * *Irrita & falsa pax , periculosa dantibus , accipientibus nihil profutura ; operiuntur enim vulnèra , & plaga lethalis contegitur , non curatur* .

Et si verò ad satisfactionem spectet , causas peccatorum excidere , & eorum suggestioni aditum non indulgere , * antiquissimo tamen Ecclesie usu receptum est , ut cum pœnitentes à peccatis solvantur , pœna aliqua eis irrogetur , cuius pœne solutio , satisfactio propriè dicta vocari consuevit : hæc verò satisfactoriæ pœnæ . * procul dubio magnopere à peccato revocant , & quasi freno quodam coercent , cautioreſque & vigilantiores in posterum pœnitentes efficiunt : atque etiam participatione meritorum Jesu Christi , pro contritionis vi & magnitudine , Justitiæ divinæ satisfaciunt : ac * Dei animadversionem , suppliciaque in eos constituta antecertunt . * In irroganda autem satisfactionis pœna , Sacerdotes nihil sibi suo arbitrato flatuen-

* C. 48. 22.

* Delapsis.

* Cath. Rom.
de Sacram. pœ-
nit. n. 89.

* Id ibid. n. 87.

* Ibid. n. 52.

* Ibid. n. 98.

* b. n. 113. 114.

statuendum esse; sed omnia iustitiâ, prudentiâ, & pietate dirigenda existimabunt. Atque ut hac regula peccata metiri videantur, & pœnitentes scelerum suorum gravitatem magis agnoscant; opere pretium erit interdum eis significare, quæ pœnæ quibusdam delictis, & veterum Canonum præscripto, qui Pœnitentiales vocantur, constitutæ sunt. Igitur universæ satisfactionis modum culpæ ratio temperabit.

Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggererit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutare, & convenientes satisfactiones injungere: ne si fortè peccatis committantur, & indulgentius cum peccatoribus agant, levissima quedam opera, pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut satisfactio quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad prætorum peccatorum vindictam, & castigationem.

* Quando verò ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensos commotosque fuisse non sit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè injungi * ante absolutionem operetur, ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suæ emendationis testimonio, ad rectam revocet vitam. Porro nemo Confessariorum pœnitentiam hanc

Trid. Conc. c. 8. sess. 14. de Pœnit.

* Idem Conc. c. 8. sess. 24. de Reform.

* S. Carol. Rom. Inst. Confess.

* Trid. Conc.
loc. cit.

hanc publicam, publicè peccantibus debitam, in secretam, * nobis inconsultis, commutare præsumat.

* Serm. 237.
de Temp.

Nihil certè, rigidior hæc circa satisfactionem Ecclesiæ disciplina, officit Christianæ charitati, quæ illa peccatores complectitur; imò verò quisque vestigiis illius inharens, regulis ab ea præscriptis fideliter morem gesserit, peccatoribus veri erga illos amoris exhibebit argumentum.

* *Medicus enim, ut inquit Augustinus, non amat aegrotantem. si non odit aegritudinem, ut liberet aegrotum, persequitur febrem.*

* Trid. Conc.
c. 7. sess. 14. de
Pœnit. & sess.
23. cap. 15. de
Reform.
Const. Clem.
x. quæ incipit
Superna.

Sacr. Cong.
Conc. super ari.
ministrat. San-
ctissimæ Euch.
& Pœnit. 12.
Febr. 1679.

At quoniam curandis occultis animi vulneribus, bene periti, & apprimè intelligentes Medici adhibendi sunt. Præcipimus ut nullus Sacerdos, sive Sæcularis, sive Regularis, sub pœna excommunicationis, confessiones etiam peccatorum venialium, Clericorum, vel Laicorum, extra mortis articulum, audire aggrediatur; nisi sit aut Parochus, aut à Nobis, vel à Vicario nostro Generali, prævio examine, approbatus, & licentiam in scripto obtinuerit; quam nec ultra terminos præscriptos duraturam, nec extra fines locorum ad quæ restringitur, valituram, omnes intelligent. Nisi insignis personarum doctrina, & singularis in tractandis animabus experientia, indefinitas has concessionem fieri suadeant.

Et si

Et si verò omnibus utilissimum sit sæpè in anno peccata confiteri , consultissimum verò iis , qui peccati mortalis reos se sentiunt , Confessionem ubi possunt non differre , ne in peccato suo moriantur ; præcepto tamen Ecclesiæ * semel tantum in anno fideles utriusque sexus ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere obligantur : cui ut omnes satisfaciant , sub pœna excommunicationis jubemus .

* C. Omnis utriusque sexus de pœnit. & remiss.

Trid. Conc. c. 5. sess. 14. de Pœnit.

Adultos , ne ad hebdomadam usque Sanctam Confessiones suas differant , hortamur , atq; etiam obsecramus : difficilè enim tunc , ob prolixiora divina Officia , proximitatem festivitatum , populique confluentiam , accurata & diligens conscientiæ ratio , qualem plerique inire debent , adhiberi potest . Pueros verò & puellas per ætatem doli capaces , ut iidem Parochi , saltem in Paschate , ad Confessionem Sacramentalem efficacissimè adhortentur , eisdem seriò mandamus : tam verò hos , quàm cæteros omnes sæpè illi , potissimum verò toto tempore Quadragesimæ , doceant , quæ partes sint hujus Sacramenti ? Quomodo discutienda & examinanda conscientia ? Quæ peccata necessariò declaranda in Confessione ? Qualis Contritio requiritur ? Cujus etiam formam supra enunciata patientèr & benignè eis inculcent : quodque sine vero proposito emendandi vitæ præ-

præteritæ acta, vitandique de cætero peccata, non modò nequeant assequi remissionem peccatorum, verùm & horrendum sacrilegii crimen committant. Quod denique, qui promptè & hilaritèr pœnitentiam injunctam suscipit & exequitur, pœnas peccatis suis debitas, & in hac, & in altera vita minuit: vbi multa alia congerent, quæ in hoc capite sparsim tradidimus.

Iidem Parochi infirmitate Domi detentos invisant, & ad pœnitentiam stimulent, quos & Medici de facienda Confessione commonere debent, juxta Bullam B. Pii V. * & Epistolam Saceræ Congregationis *, quas isti accuratè sub pœnis ibi contentis, aliisque arbitrio Nostro infligendis, omninò observent. Quod si facta monitione, post triduum, confessionis expletæ fidem, iidem Medici non viderint, ad ægrotos ampliùs non redeant, nisi fortè illa ex æquo Confessarii judicio ulteriùs protracta fuerit. Confessarii verò omnes sive Sæculares, sive Regulares, teneantur de audita decumbentis confessione Parochum certiore reddere, sive per Schedulam manu propria subscribendam, quam in Domo infirmi relinquent, sive alia efficaci ratione, idque sub * pœna suspensionis ab audiendis Confessionibus ipso facto incurrenda.

Extra casum infirmitatis, & urgentis necessitatis

* Quæ incipit
super Grægem.

* Sac. Cong.
Ep. & Reg. 30.
Septemb. 1682.

* Bulla Clem.
X. Incipien. Su-
perna §. aq hæc.

fitatis, nemo audeat excipere confessiones, præfertim mulierum, alio quàm diurno tempore, aut alibi quàm in Sede Confessionalis, extra quam, si quis Sacerdos Sæcularis vel Regularis, mulieres audire præsumperit, suspensionem à Confessionibus ipso facto incurrat, juxta ea quæ in libello circa Casus Nobis reservatos, jussu Nostro edito, declaravimus, cujus singula contenta hic innovamus, eisque perpetuæ Constitutionis vim & robur adiicimus.

Confessarii sæculares Superpelliceo, & Stola amicti, ac capite Bireto clericali connecto, Sæcto huic, tam in Ecclesiis, quàm in aliis locis Sacris, incumbant ministerio: Regulares vero eo tunc utantur habitu, quem festis diebus in Choro, ex suæ Regulæ præscripto gestare consueverunt: nullus vero Sacerdos sacris paramenis indutus, nec Clericus superpelliceo veltitus, ad confitendum peccata sua accedat.

Cæterùm nemo Confessariorum, siue illi sint Sæculares, siue Regulares, audeat prætextu privilegiorum, aut opinionum probabilium, absolvere aliquem à Censuris, & Casibus Nobis reservatis, excepto mortis articulo, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, aliisque contentis in decretis jussu S. mem. Clementis VIII. Pauli V. Urbani VIII. & Clementis X. editis.

Imò

* Const. Clem.
X. superna §. &
habentes.

Imò * quantumvis aliqui facultatem habeant absolventi à Casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non propterea à reservatis Nobis poterunt absolvere. Et ne ignorantia excusationem adducant, tabellam censurarum, & Casuum Nobis ut supra reservatorum, unà cum Casibus Sedi Apostolicæ reservatis, sedi Confessionali affigi, & ibi perpetuis temporibus haberi jubemus: quos omnes Casus cum compendio Bullæ Cœnæ Domini, singulis annis feria v. majoris hebdomadæ, intra Missarum solemnias, ab omnibus Parochis voce distincta, & intelligibili, publicari volumus, sub pœna duorum aureorum.

Sigillum Confessionis Confessarii omnes inviolatè servant, neque illud ullo, etiam urgentissimæ necessitatis prætextu temerare præsumât, directè vel indirectè, sed nec cum ipsis Pœnitentibus, extra Sacramentum Pœnitentiæ, de auditis in illa loquantur, nisi justis de causis, & illis spontè assentientibus, imò id deposcentibus: memores pœnarum gravissimarum quas Sacri Canones sanxerunt contra eos qui hanc arcanissimi secreti legem sacrilegè perfringunt.

Nec verò satis superque commendari potest Ministris Christi, ut se alienos quam maximè ostendant à quovis turpis lucris, & sordidæ avaritiæ studio, cum Cœlestes Vitæ æternæ dispensant the-
sau-

sauros: ne alioquin videantur cœlestibus terrena mercari, mundique hujus opes, & caduca bona, verbis dumtaxat contemnere, operibus quærere & deperire, ac ita veluti in scœna ludere; proindeque in administrando hoc Sacramento, nihil dicant, nihil agant, quo in suspicionem veniant pœnitentium, eos propria commoda sectari; sed potiùs omni industria privatæ utilitatis neglectum luculenter ostendant, quod præstabunt, si nullas eleemosynas, nulla dona, nulla munuscula, occasione Confessionum recipiant: * caveant autem potissimùm pœnitentibus suggerere, ut restitutiones incertas sibi, Ecclesiæ, vel Conventui suo tribuant: neque Missas, pro pœnitentia forsitan impositas, celebrandas suscipiant.

* S. Carolus in
Instructionibus
Confess.

Reliqua, quæ ad Sacramenti hujus doctrinam pertinent, invenient Parochi in Trid. Conc. in Rit. Rom. & in Catechismo dicti Concilii. Consulant etiam probatiores Authores, qui casus pœnitentiæ singulares dilucidè, & ad Evangelii regulam, tractaverunt.

*Casus Lege Synodali Reservati Eminentissimo
Episcopo cum Excommunicatione.*

- I. Exportatio, vel corruptio librorum in Sacristia Ecclesiæ Cathedralis teruari solitorum, in quibus

K

bus

bus notantur nomina Sacerdotum , seu Capellanorum , & satisfactioes onerum Missarum .

- II. Ornatus inverecondus Mulierum quæ notabiliter nudatæ , vel transparentibus tantum coopertæ velis, accedunt ad Sacramentum Pœnitentiæ , vel Eucharistiæ .
- III. Scribentium ad Superiores vel alios: item mittentium , aut scribi, & mitti procurantium Memorialia, seu *Literas*, quas vulgò *cæcas* vocât, id est sine nominis subscriptione, vel etiã ficti suppositione , contra Proximi famam .
- IV. Prostitutio Fëminarum in primo consanguinitatis gradu , necnon Uxorum , alienæ libidini, seu consensus ad illam, secutà copulã .
- V. Minarum intentatio Parocho , aut Sacerdoti Communionem Paschalem , iuxta sancita canonica, & Synodales Constitutiones, denegãti .

*Casus Reservati Eminentissimo Episcopo, sine
Excommunicatione .*

- I. Blasphemia hæreticalis contra Deum , vel B. Virginem .
- II. Adoratio , vel invocatio Dæmonis expressa .
Item Maleficiũ , necnon quælibet superstitio , quæ fiat cum abusu Sacramentorum , vel Sacramentalium, vel Sanctarum Reliquiarum;
quan-

quantumvis fiat cum tacita tantùm Dæmonis Invocatione .

III. Homicidium voluntarium, nō solùm quoad Committentes, sed etiā quoad Mandantes, consilium præbentes, auxilium vel favorem quomodolibet præstantes, effectu secuto .

IV. Abortus factus, vel consilio procuratio, effectu secuto .

V. Incestus in primo, vel secundo gradu Consanguinitatis, vel in primo Affinitatis. Sodomia tam activè, quàm passivè consummata inter masculos. Bestialitas. Copula carnalis cum filia spirituali .

VI. Accessus, propter finem obscœnum, ad Moniales, seu alias feminas in earum Clausura manentes; necnon scripta obscœna, vel amatoria ad easdem .

VII. Mulierum inverecundia, quæ pectus, vel humeros in loco publico notabiliter denudât, vel transparentibus solùm velis cooperiunt .

VIII. Usura manifesta quoad Contrahentes, & Conficientes scienter scripturas .

IX. Delatio filiorum ad Hospitale, citra gravem Parentum necessitatem .

X. Carnis comestio, vel subministratio ad comedendum tempore Quadragesimali, sine licentia Superiorum .

Suspensiones Reservatæ Eminentissimo Episcopo :

- I. A Divinis, in Ecclesiasticos in sacris constitutos, qui in Comædiis Actores fuerint. Itē in eisdē, & in Beneficiatos qui personati incederēt.
- II. A Confessionibus, in Sacerdotes, qui Mulierū Confessiones audierint extra Cōfessionalē sedē.
- III. Ab Ordine suscepto, in eos, qui cum falso vel ficto, vel fiduciario Patrimonii titulo scienter se impoſterum ordinari fecerint.
- IV. A Divinis, in Parochos, qui neglexerint trāſmittere notulam cum nominibus & cognominibus eorum, qui Communionis Paſchalis præcepto non ſatiſfecerint. Item in Sacerdotes Sēculares & Regulares, qui mulieres inverecūdē veſtitas ad ſacram Cōmunionē admittunt, vel eas in Confessione abſolvere præſumunt.

CAPUT VII.

De Sacramento Extremæ Unctionis.

Trid. Conc. ſeſſ.
24. Can. 1. de
hoc Sacram.

Sacramentum Extremæ Unctionis unum eſt è Septem novæ Legis Sacramentis, inſtitutum à Chriſto Domino, & à B. Jacobo Apoſtolo promulgatum; quod rectè à Tridentina Synodo appellatur * *totius Chriſtiana Viſæ conſummationum* : à quibuſdam * *Sigillum totius Spiritualis curationis* : à *ab aliis* * *Medicina Sancta & ſalubris* : in vitæ enim

* Emanuel Ca.
leca.

* Goffridus Vin
docipen.

enim discrimine constitutis, animæ est simul & corporis præsentissimum remedium, quod aut utriusque substantiæ morbos depellit, aut certè felicius totam vim, & virtutem suam in solam Animam exerit, ut destructo corpore peccati, spiritus saluus sit in die Domini nostri Jesu Christi.

Vocatur hoc Sacramentum, *Unctio extrema*, non quod ultimo loco, & post omnia Sacramenta ægris conferatur, * olim enim quandoque Eucharistia post Extremam Unctionem ministrabatur: sed quod hæc sit ultima omnium Unctionum quibus Ecclesia in ministrandis Sacramentis utitur: præcedunt namquæ semper illæ quæ sunt in Baptismo & Confirmatione, & sæpè etiam illæ quæ adhibentur in Ordinatione. Catechismus Trid. Concilii jussu editus * quinque recenser effectus, seù fructus hujus Sacramenti. *Primo*, enim remittit leviora seù venialia peccata, nam mortifera solo Baptismo & Pœnitentia abluuntur. *Secundo*, liberat Animam à languore, & infirmitate quam ex peccato contraxit, & à cæteris omnibus peccati reliquiis. *Tertio*, cùm nihil ad mortis tranquillitatem magis conducatur, quàm si tristitiam abiiciamus, & læto animo Christi adventum expectemus; paratique simus depositum nostrum, quodcumque illud à nobis repetere voluerit, libenter reddere, ut hac sollicitudine

* S. Bernardus in Vit. S. Malachie. Et antiquæ consuetud. Cluniacensis. l. 1. c. 28. & 29.

* p. 2. de hoc Sacr. n. 28.

fideliū mentes liberentur, animusque pio & sancto gaudio repleatur, Extremæ Unctionis Sacramentum efficit. *Quarto*, alleviat & erigit ægrotantium animos spe Divinæ bonitatis eo potissimum tempore pernecessaria, quo salutis humanæ hostis omnibus viribus desperationis cogitationes suggerit: quo fit ut illi & morbi incommoda omnia ferant libentiùs, & Dæmonis calliditatem faciliùs eludant. Tandem *quinto loco*, corporis sanitatem, dum hæc saluti animæ non adversatur, restituit, si præsertim illam æger magna fiduciâ præstoletur.

Videant igitur Parochi quàm stricta eis reddenda erit Deo ratio, si hos suaves Sacramenti Extremæ Unctionis fructus populos edocere negligant, eosque sedulò hortari prætermittant, ut tam salubre animæ & corporis remedium suscipere non differant, donec sensibus destituantur; tunc enim neque ampliùs corporis sanationem sperare possunt, neque fidei cæterarumque virtutum actus, recipiendo istud Sacramentum, exercere. Admonet verò Catechismus Romanus

* loco cit. n. 18. quod * *gravissimè peccant, qui illud tempus agroti unguendi observare solent, cum jam omni salutis spe amissa, vita & sensibus carere incipiat: quare, subjungit ille, Parochis animadvertendum est, ut eo potissimum tempore cælestem medicinam adhibeant, (illam*

lam quidem semper vi sua admodum salutarem) cum eorum etiam pietate & religione, qui curandi sunt, magis profuturam intellexerint. Ubi ergo Viaticum delatum fuerit ad ægrotum, subinde non multò post Extrema Unctio ei ministretur, ne is exponatur periculo sine illa decedendi, aut saltem cum minori animæ suæ fructu eam recipiendi.

Materia hujus Sacramenti est Oleum olivarum ab Episcopo consecratum; Aptissimè autem hæc materia illud significat, quod vi Sacramenti interiorius in anima efficitur: nam ut Oleum ad mitigandos corporis dolores magnoperè proficit, ita Sacramenti virtus anime tristitiam ac dolorem minuit. Oleum præterea suavitatem restituit, hilaritatem affert; & luminis tanquam pabulum præbet: tum vero ad recreandas defatigati corporis vires maximè accommodatum est: quæ omnia, quid in ægrotò Divina virtute per hujus Sacramenti administrationem efficiatur, declarant.

Forma est verbum, & sollemnis illa precatio quam Sacerdos ad singulas unctiones adhibet; cum inquit, Per istam sanctam unctionem & c. quam formam, sicut & cæteras omnes quibus Sacramenta conficiuntur, distinctè Sacerdos pronuntiet: in hoc verò Sacramento istud præterea observet, * ut dum oculos, aures, & alia paria corporis membra tangit, non priùs totam formam perficiat,

Catech. Rom.
n. 10.

Id. ibid. n. 11.

* Rit. Rom. de
Sac. Extrem.
Unct. 9. Dum
oculos.

ciat, quàm utrumque perunxerit : cæterùm antequam Parochus Domo sua discedat ad ungendum Infirmum, diligentèr perlegat monita Ritualis Romani, quæ ordini ministrandi Sacramentum Extremæ Unctionis præmittuntur, nisi jam illa memorià benè retineat: quod idem servet dum se aliis Sacramentis ministrandis accingit: plerique enim errores, qui circa Sacramentorum rectam dispensationem committuntur, inde originem ducunt, quod ea Parochi, cæterique Sacramentorum ministri addiscere negligunt, quæ Rituale Romanum luculentèr docet, & præscribit.

Sanctum istud Oleum, sicut & cætera, singulis annis renovandum erit, modo suprà, capite *de Baptismo*, præscripto; in ea verò copia habeant Parochi omnia Olea Sacra, ut intra annum non deficiant; his porrò admiscere olea non benedicta severissimè prohibemus, sub pænis arbitrio nostro infligendis. Si autem Ecclesiæ Cathedralis Parochus, vel ejus Sacrarii Custos Oleis sacris, quæ pro usu omnium Ecclesiarum in vasis grandioribus fervari consueverunt, Oleum non benedictum admiscere præsumpserint, ipso facto suspensionis à Divinis pœnam incurrant.

Eadem verò Olea Sacra nulli alteri concedantur præterquàm Parochis; at Oleum Infirmorum iis
etiam

etiam Regularibus detur quibus illud in suorum dumtaxat usum habere permittitur, sciant nihilominus iidem Regulares, non licere sibi * sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendę, Sedi Apostolicę reservatę, illud ministrare, sive Clerico, sive Laico, qui ex eorum numero non sit.

* Clem. 1. de Privileg.

Oleum Sanctum Infirmorum publicè semper à Parocho deferatur : qui superpelliceo, & stola indutus, uno saltem comitante Clerico, vel in ejus defectu, socio Sodalitatis quę in Parochiali Ecclesia existit; illo superpelliceo amictu, hoc sacco decenti vestito; Vasculum Sacri Olei, sericā bursa violacei coloris inclusum, & cordulis item sericis collo appensum, reverentèr gestabit : & capite quidem bireto clericali, aut etiam pileo usuali, si vel longiùs, vel tempore incommodo eundum sit, recto; vultu attamen ad modestiam composito, preces depressà aliquatenus voce recitabit : Christique Domini Crucifixi Imaginem, unà cum aqua benedicta, & Rituali Romano, à præeunte sive Clerico, sive Sodalitatis socio, sine Campanula, & sine luminaribus, portari jubebit. Atquē hic ritus sub pœna quinque aureorum à singulis Parochis servetur, nisi urgentissima necessitas, ab eis studiosè non expectata, aliter fieri compellat.

Admonemus etiam Parochos, ne Sacramentum

rum hoc ministrare cunctentur ægris subitâ vî morbi adcò oppressis, ut nec peccata confiteri, nec Communionem sumere possint ; ea tamen ratione, ut si illi aliquod contritionis signum dederint, priùs eis absolutionem impertiant, quod si verò non constet de aliquo contritionis signo, saltem testimonio aliorum, ministrent nihilominùs extremam Unctionem, si æger piè & Christianè vixerit, neque gravis subsit suspicio eum esse in peccato mortali.

Intelligent quoque Parochi, nullam Nos negligentia eorum excusationem recepturos, si qui sine hoc Sacramento è vivis exceßerint. Et ne illi causentur Parentes ægrotantium, præcipimus eisdem Parochis, ut si qui, charitate præpoltera, suorum vitæ periculum quocumque prætextu occultaverint, aut administrari hoc Sacramentum, seù vi, seù dolo impediverint, eos acritè reprehendant, deindè verò ad Nos sine mora deferant, ne tantæ inhumanitatis rei impuniti remaneant.

Ad extremum volumus, ut Parochi omnem curam adhibeant in juvandis Moribundis, quò hi Vitam æternam consequantur : cujus rei gratiâ, præter ea quæ in Rituali Romano, tit. *de modo juvandi* Morientes, præscribuntur, alia quoque ex libris probatis conquirant : meminerint verò maximum esse istud charitatis officium,

à cu-

à cujus nimirum recto usu æternitatis causa, paucis momentis post decidenda, pendet.

CAPUT VIII.

De Sacramento Ordinis.

ORdo benè definitur, *Sacramentum conferens supernaturalem potestatem implendi aliquod officium relatiuè ad Corpus Christi, naturale & mysticum*: Ecclesiam scilicet & Sanctissimam Eucharistiam.* Imprimitur verò in eo Character indelebilis, sicut in Baptismo, & in Confirmatione.

* Trid. Conc. can. 4. sess. 23. de Ordine.

Sacramenti hujus fructus sunt; 1. Quod illud in ejus anima, qui sacris iniatur, sanctificationis gratiam efficiat, quæ idoneus habilisque ad rectè munus suum fungendum, Sacramenta que administranda reddatur. 2. Quod hoc Sacramentum tribuat præcipuam potestatem, quæ ad Sanctissimum Eucharistie Sacramentum referatur: in Sacerdote quidem plenam & perfectam; ut qui Domini nostri Corpus & Sanguinem unus potest conficere, in aliis verò inferiorum Ordinum ministris, majorem minoremve, quo quisque ministerio suo magis minusve ad altaris Sacramenta accedit. 3. Quod Characterem imprimat, quo fit ut Qui sacris imbuti sunt, interiori quadam notâ animæ impressâ, ab aliis fidelibus distingu-

Cath. Rom. hic n. 58.

stinguantur, ac Divino cultui mancipentur.

Apud Latinos, materia Sacræ Ordinationis in Ordinibus hierarchicis, quales sunt Episcopatus, Presbyteratus, & Diaconatus, est manuum impositio, & instrumentorum traditio: in cæteris sola instrumentorum traditio.

Christus Dominus Apostolis suis, & per Apostolos Episcopis omnem Sacerdotii plenitudinem contulit; quare cæteri omnes Ordines, ne Presbyteratu quidem excepto, rivuli dumtaxat, & radii esse videntur, ab augustissimo Episcopatus fonte & Sole dimanantes: inde quippe factum est, ut non modò aliqui ab Episcopis limitatà, & circumscriptà Sacerdotii potestate, Presbyteri simplices crearentur, aliqui solùm Diaconi ordinerentur: sed & postea, dilatatà per Orbem Ecclesià, multi alii ministrantium gradus constituerentur; ut ita distributà per partes plenarià illà potestate, & constituto ampliori ministrorum numero, commoditati Christi fidelium confu-leretur, & illorum speciosa varietate Majestati Divinæ major conciliaretur reverentia.

Adeò sublime ministerium, quo Sacerdotii ipsius Christi participes efficitur, quæ dotes aut præcedere, aut saltem comitari debeant, breviter hîc oculis subiiciemus.

Ante omnia verò perpendat quisquis ordina-
ri

ri desiderat, nùm à Deo ad Clericalem statum vocetur; nec enim quisquam **sumit sibi honorem*, Hebr. 5. 4.
sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron: nam si, nec
Christus seipsum clarificavit ut Pontifex fieret, quomodo Deo non vocante, Sacerdotii honorem, &
 onus Angelicis humeris formidandum, suscipere
 præsumet homo multorum peccatorum reus, &
 qui nec propriis viribus tam insigni muneri par
 esse potest, nec id sibi Dei gratià polliceri, cujus
 ministerium punienda temeritate invasit.

Vocationis porrò Divinæ Signa, hæc communiter assignantur. *Primum*, vocari ad statum Ecclesiasticum à proprio Episcopo; id certè Concilium Tridentinum insinuat, cum dicit: *quod nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis*. Et in Evangelio legimus, quia dixit Dominus *Vineæ Procuratori suo, voca operarios*. *Secundum* Vocationis Signum, est propensio ad Clericalem militiam, quam Deus animo ingerit, vel ab ipsis teneris annis, vel procedente ætate, cui comitem addit singularem existimationem hujus sublimis statûs. *Tertium*, Intentio pura & recta solam in eo statu Dei gloriam & proximorum salutem quærendi: eo enim fine Christus Dominus Sacerdotii sui dignitatem communicavit hominibus. *Quartum*, Amor constans officiorum quæ Clericorum sunt propria,
 ubi

C. 16. sess. 23.
 de Reform. Ca-
 tech. Rom. de
 Sacrm. Ord. n.
 3.

Matth. 20 8.

ubi præsertim amoris aptitudo ad illa exercenda conjuncta est, quæ Spiritus Ecclesiastici haud leve est indicium. *Quintum* denique, si Virtutibus quibus Virum Ecclesiasticum ornatum esse oportet, præditus sis, aut minimùm earum peculiari flagres desiderio; ejusmodi sunt; in Deum pietas, erga proximum Charitas, Divinæ gloriæ ardens zelus; animi constantia; honorum & divitiarum contemptus; literarum studium; castitas &c.

* Cath. Rom.
hic n. 3.

* Id. ibid. n. 5.

Nam * *qui in hoc ministerio se ipsos arrogantè inserunt, atque intrudunt, eo hominum genere nihil infelicius ac miserius, nihil Ecclesiæ calamitosius esse potest: ejusmodi vero sunt, qui * eo consilio ad hanc vitæ directionem se convertunt, ut quæ ad victum vestitumque necessaria sunt parent; ita ut præter questum, nihil aliud in Sacerdotio, quemadmodum vulgò ceteri omnes in quovis sordidi artifiis genere, spectare videantur: hoc ergo modo questus & lucri causa ad altare accedere, maximum sacrilegium est.*

* Ibid. n. 6.

* Ibid. n. 7.

* *alios honorum cupiditas & ambitio ad Sacerdotalè ordinem auct. * Alii verò ut divitiis affluant, initiari volunt, cujus quidem rei illud argumentum est, quod nisi opulentum aliquod Ecclesiasticum Beneficium eis deferatur, nullam Sacri Ordinis cogitationem habent. Neque sibi quicquam levitè persuadeat se ab intentionibus hujusmodi pravis immu-*

munem esse, nemo enim in causa propria sanè iudicat, & plerumque accidit, ut mens ad eam partem facile flectatur, ad quam tota jam voluntas propendet.

Vocationem Divinam necessariò comitatur vitæ innocentia, aut à Baptismo conservata, aut pœnitentiæ operibus reparata: divinarumque rerum scientia. Primum S. Gregorius affirmat dicens: *quomodo alius veniam postulabit, qui utrum sibi Deus sit placatus, ignorat? Quis in re est adhuc aliud sollicitius formidandum, ne qui placare iram posse creditur, hanc ipse ex proprio reatu mereatur.* Alterum S. Chrysostomus docet, dum ait: *Quomodo Sacerdotes lucerna, si non lucent? profectò inseparabile est lucere a lucerna; tenetur ergo lucere, utique abundantia doctrinæ, quem Dominus habere voluit officium lucerna.*

S. Greg. in Past.
p. 1 c. 11.

S. Io. Chrysost.
homil. 15. in
1. ad Tim.

Quoniam verò monemur ab Apostolo his verbis: * *Manus citò nemini imposueris, neq; communica-veris peccatis alienis,* quæ ad rectum Ordinandorum examen plurimùm conducunt, hîc præscribere constituimus.

1. ad Tim. 5. 22.

Quotiescumque ergo ordinandi erunt Clerici, sive Sæculares, sive Regulares; diligens imprimis subibunt examen, in quo quidem Regulares exhibebunt ante omnia attestationem legitimam suorum Superiorum, quâ constet eos esse opti-

Sac. Cœc. Trid.
c. 12. sess 23.
de Reform.

optimis moribus præditos, nullis censuris irretitos, ac in ætate quam Sac. Conc. Trid. cuilibet Ordini præfinivit, constitutos: si verò interstitia non servaverint, adsit insuper testimonium eorundem Superiorum necessitatis, vel utilitatis præsentis, ob quas super his cum Ordinandis dispensari oporteat.

Clerici autem Sæculares adferent attestationem Baptismi & Confirmationis; itemque Vitæ & morum, nec non frequentationis Sacramentorum & Doctrinæ Christianæ.

Qui in loco Natali semper manserunt, testificationem conversationis bonæ, proprii Parochi manu subscriptam, habere curabunt: qui verò per annum alibi commorati sunt, etià aliam Parochi loci illius exhibebunt: videant verò Parochi, ne de Ordinandorum Vita innocua nimis facile testimonium perhibeant: neque enim sufficit ad id quòd nihil sinistri de ipsis sciant, sed requiritur omninò, ut eis ex secreta inquisitione certò constet vitam illorum verè esse illibatam: at, qui ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines promoveri cupient, à Magistro insuper scholæ, tum de morum probitate, tum de profectu in literis, attestationem habebunt. Admonemus autem omnes sub comminatione Divini Judicii, ut verum & sincerum perhibeant testi-

testimonium : gravis enim fit Deo , Ecclesiæ , & Ordini Sacerdotali injuria , cum impellente affectu privato , & præposterâ quadam charitate , ad sacra ministeria indigni atque inhabiles promouentur .

Omnes hujus Diœcesis Clerici Examen subibunt coràm Nobis, vel Vicario nostro Generali, siue Nos ipsi Ordines conferamus , siue Nobis legitime impeditis alibi cum literis dimissoriis ordinentur. Neque ab hoc examine liberi erunt alienę Diœcesis subditi , si in nostra ad Ordines promoveri volent .

Trid Conc. c. 3.
sess. 23. de Re-
form.

Porro Examinatores in Synodo constituti , cùm ad examinandos eos qui , aut Ecclesiis Parochialibus præficiendi sunt , aut ad Ordines promovendi accedunt , jurisjurandi ante omnia quo se obstrinxerunt memores , diligentè curent , ut omni humana affectione deposita, munus susceptum rectè administrent , nec quod strictè religiosèque sponponderunt , temerariè violent .

Conc. Prouini
Mediol. 5.

Caveant iidem , ne quidquam prorsus occasione Examinis accipiant , neque antè , neque postea : alioquin si Examen pro Parochiali Ecclesia habendum sit , simoniæ labe tam Examinatores accipientes , quàm Examinandi dantes, ex decreto Conc. Trid. inquinabuntur ; à qua absolvi non poterunt nisi Beneficiis , si quæ obtinent di-

c. 18. sess. 24.
de Refor.

L

missis,

missis, & ad alia in posterum inhabiles reddentur: Si autem examen futurum sit Ordinandorum, Confessariorum, vel Concionatorum, accipientes, à munere Examinatorum repellentur, & arbitrio Nostro condignà pœnà afficientur.

Conc. Prouin.
Mediol. §. de
Examinatione

Examinator neminem cuiquam è Collegis ullo prætectu commendet; neque quempiam, qui examē subitūrus est, privatim doceat, examine jam indicto: quod si fecerit, illa vice privatus sit exercitio muneris sui.

Examen inchoabitur ab invocatione Divini Numinis, quomodò enim homines sine cœlesti lumine consilia Dei agnoscere possent, quorum tamen in eligendis Ecclesiæ Ministris constituuntur interpretes: hujus porrò agniti luminis ductum fidelitèr sequantur; ut omnia gravitèr, maturè, prudentèr, rectèque deliberent, probando quos secundum Deum dignos censebunt, reiciendo verò, quos Ecclesiæ inutiles, aut certè etiam nocivos fore judicaverint.

Conc. Mediol.
§. de Exam.
ratione.

Eorum qui ad examen venient vultus, habitus corporis, vestitus, incessus, gestus, necnon sermo inspiciatur diligentèr, si quis verò compareat sine veste clericali talari, vel sine tonsura, & corona, Ordini, quo est initiatus, congruenti, nequaquam ad examen admittatur.

Antequam experimentum fiat scientiæ Ordinan-

nandorum in Theologia morali, & Sacris Canonibus, testificationes aliquæ ab iis exhibendæ erunt: videlicet præter superius enumeratas Baptismi, Confirmationis, Vitæ & morum, frequentationis Sacramentorum, & Doctrinæ Christianæ; peritiæ insuper in Cantu Gregoriano, in Rubricis Breviarii: naturæ & valoris Beneficii Ecclesiastici, Pensionis, Patrimonii, si sint admittendi ad Subdiaconatum; quæ omnia pridie examinis à Vicario Generali in præsentia duorum Canoniorum, ab Episcopo pro tempore eligendorum, producenda, & discutienda erunt: hæcque Cancellarius Episcopalis ad tabulas publicas, seu ad acta referet, sigillatim ac distinctè, & deinde sequenti die ex iisdem actis Episcopo suggeret quibus quisque instructus, quibus orbus fuerit.

Habebit verò dict. Cancellarius librum eo nomine confectum, qui in Archivio Episcopali conservabitur.

Cùm examinatur is cujus curæ certa Ecclesia Parochialis tradenda est, videant Examinatores ut ferendo suffragium, juxta Trident. Conc. præscriptum, æqua lance perpendant illius mores, doctrinam, prudentiam, aliasque res ad gubernandam vacantem Ecclesiam opportunas, quæ nimirum sit Parochiæ amplitudo & situs, quæ etiam Candidati corporis habitudo, ac laborum

c. 18. sess. 14.
de Reform.

patientia ; non enim quicumque generalitèr aptus ad animarum curam censetur , is etiam omnibus locis idoneus est .

Ut verò aliqua ratione consulatur timori Examinandorum , quo subindè correpti , ea ipsa quæ probè norunt explicare nequeunt ; poterit pro concursu ad Beneficia Parochialia examen institui in hunc ferè modum .

Die examinis , hora competenti convenient omnes Examinandi , quibus ad mensam oblongam confidentibus , & ad scribendum paratis , dictabit quilibet Examiner tres ad minus quæstiones , ex eo tractatu Theologiæ moralis depromptas , qui unicuique illa vice obtinget , Episcopo , vel ejus Vicario Generali præmonente ; ne in eadem materia plures convenient . Aderit tunc præsens Vicarius Generalis , & toto tempore quo Examinandi resolutiones scribent , aderunt cum illo saltem duo Examinatores . Assignabitur etiàm iisdem Examinandis sententia aliqua ex Evangelio deprompta , quæ sermonis ad populum sit thematis instar ; propositionemque , quam inde probandam assument , argumentis fusiùs explicatis communient , ut ingenii sui , & eruditionis Ecclesiasticæ experimentum præbent : nec enim minùs istud exercitium ad instruendum populum necessarium est , quam Theologiae

logiæ moralis scientia ad reliqua Parochialia munia ritè obeunda. Omnibus his absolutis, scripta arcæ includentur, & vocatis Examinatoribus, qui dubia proposuerunt, coràm Episcopo, vel ejus Vicario Generali leget ea Cancellarius, præsentibus singulis qui scripserunt; iisque postea dimissis, Examinatores suffragia secretè ferent, tum super scientià, & docendi populum peritià, tum super reliquis, quæ in illo examine ponderanda sunt, ex præscripto Tridentinæ Synodi.

Hic modus servari poterit in examine non modò ad Parochias, sed quandoq; etiàm ad Confessiones excipiendas. Cùm verò examen fit per interrogationes; si is qui examinatur adeò * se rudem & ignarum prima fronte prodat, ut rerum magis obviarum nullam ferè scientiam, usumq; habere videatur, Examinatores ultrà non procedant, ne tempus frustrà teratur. Rursus, cùm quempiam doctum, & literarum benè peritum Examinatores animadvertent, ejusmodi paucis expediant.

Præter hæc, sive ipso die examinis, eo nimirum finito, sive pridie, post discussa, & diiudicata ea quibus examinandi antecedentè præditi esse debent, interrogabunt Examinatores: *an in Orationis sanctæ studio usque versati sint? quibus meditationibus instructi Deum tacitè orent? Quæ Orationis*

* Cœc. Mediol.
§. loco supra
citato,

S. Car. in Cœc.
Mediol. §. loco
citato.

modus? Qui illius fructus, quæve utilitas? Quot, quibusve partibus illa constet? Quæ regule præparationis ad orationem, & cætera multa, quæ illis prudentia, & pietas abundè suggerent.

In iis qui ad primam Tonsuram promoveri cupiunt, hæc diligenter in examine perscrutanda erunt. An sint Confirmati? An sciant fidei rudimenta? An legere, & scribere probè norint? An Clericalem statum non ambiant, fugiendū Judiciū sæcularis, aut alterius terreni affectus, causā: denique, an probabilis spes habeatur, eos Ecclesiæ fore utiles, & dignos qui ad Ordines etiā Sacros sublimentur; his enim calamitosis temporibus simplicem pudet esse Clericum, ideòque non modò præsens tonsurandi status, & intentio perpendenda sunt, sed potissimū ea quæ futurum tempus spectant.

Qui ad quatuor minores Ordines examinandi accedent, nisi saltem * latinam linguam intelligant, & nisi eos scientiæ spes majoribus Ordinibus dignos ostendat, nequaquam approbentur.

Subdiaconatum suscepturi ante omnia plenè comprobent, * eos *Beneficium Ecclesiasticum, quod ad Victum honestum sufficiat, pacificè possidere*; cujus quidem annui fructus sint scutorum triginta monetæ Romanæ. Si quos verò patrimonium, vel pensionem obtinentes, pro necessitate, vel com-

Trid Conc. c. 4.
sess. 23. de Re-
form.

* Conc. Trid.
c. 11. sess. 23. de
Reform.

* Id. Conc. c. 2.
sess. 21. de Re-
form.

moditate Ecclesiarum assumi contingat, sive patrimonium, sive pensio, ejusdem valoris annui scutorum triginta esse debbit.

Qui ad titulum Beneficii ordinari volet, illius annui redditus fidelem notulam exhibebit in Cancellaria Episcopali: deinde à Vicario nostro Generali deputabitur artis agrariæ peritus, qui prævio juramento asseret, quid de Beneficii solo, situ, & bonitate sentiat, quiquè inde in anno fructus percipi possint.

Et si verò quis de jure communi ordinari queat ab Episcopo loci ubi Beneficium obtinet, si tamen Beneficium illud assequatur in fraudem proprii originis Episcopi, ut se scilicet ea ratione ejus examini, & jurisdictioni subtrahat, sciat is malè se esse promotum, * atque, si in susceptis Ordinibus ministraverit, Irregularitatem contrahere.

* Sacr. Cong.
Conc. in un.
Carnuten. 7. O.
Rob. 1662.

Ut autem in titulis patrimoniorum constituendis omnis fraus arceatur, volumus ut hujusmodi Patrimoniales titulos concedentes, & constituentes, jurent in actis nostræ Cancellariæ, præsentente Vicario nostro Generali, oblata ab eis bona, esse vera, & realia; nullamque inter ipsos & Ordinandos collusionem intercedere: pejerantes noverint se pœnam excommunicationis ipso facto incurrere. Prohibemus præterea eisdem consti-

tuentibus, sub pœna centum scutorum, ne deinceps Bona ad hunc effectum, etiam ante hanc Synodum donata, vel quomodocumque assignata; sub Coloni, Procuratoris, Conductoris, aut quovis alio nomine possideât. Et quia Patrimonia ista constitui debent in re fructifera, cujus annui reditus judicio peritorum, per Vicarium nostrum Generalem deputandorum, ascēdere debent ad summam scutorum triginta; idēo sancimus peritos hujusmodi, si in æstimatione facienda fraudulentè se gesserint, teneri de proprio supplere, quidquid patrimonio ad complendam summam mox expressam deesse compertum fuerit.

Quod si Constituentes sint Parentes, illorum donatio, seu cessio nequaquam recipiatur, nisi prius ad acta Cancellariæ Nostræ constet per examen Testium, quod donatione illa, seu cessione non obstante, dicti Parentes aliunde habeant unde honestè, pro statùs qualitate, sustentari queant; tam ipsi, quam reliqui eorum filii; nam secùs non modò Conc. Trid. mens non impletur, verùm insuper Clerici sic ordinati molestis exponuntur incommodis curandæ familiæ, gravissimoque oneri eam de Altari alendi subiiciuntur.

Pàtrimonium sic assignatum, post Subdiaconarùs suscepcionem, & non antè, ab oneribus laicalibus exemptum esse declaramus; exemptio-

nem.

Conc. Trid. sess.
21. c. 2. de Ref.
Et Sac. Cong.
Conc. in Cæse-
naten. Synodi
26. Febr. 1695.

nemque, ubi Beneficium postea obtentum in Patrimonii locum legitimè subrogatum fuerit, ex toto cessare, si Beneficium congruo victui sufficiat; sin minùs, pro ea tantum rata illam adhuc durare decernimus, quæ valori fructuum Beneficii ad integram constituti Patrimonii summam exequandam deest. Porro, qui falso, vel ficto, vel fidejussorio Patrimonii titulo scientèr se ordinari patientur, suspensionem à suscepto Ordine, Nobis reservatam, ipso facto incurrent.

Sac. Cong. Im-
mun. Eccles. in
Aquilana, Au-
gusti 1617. &
Auximana 28.
Septemb. 1666.

Cætera quæ in Subdiaconis perquirenda erunt, referri commodè possunt ad ea quæ circa examen Ordinandorum generalitèr attigimus, quæque ad calcem hujus Synodi accuratiùs per singulos Ordines majores, & minores, consulendo Examinatorum commoditati, exhibebimus.

Ad Diaconatum promovendi, intelligant se Ordini hierarchico adscribendos, cujus dignitatem sedulà prius meditatione pervestigent, ut sanctè viventes, suavi virtutum odore Dei Ecclesiam recreent.* In primis verò Examinandi erunt circa Doctrinam, & rectum usum Sacramentorum: deinde experimentum fieri debebit, nùm annunciando Dei verbo apti futuri sint, cùm & ipsi planiori methodo, absente Episcopo, & Sacerdote, idem Dei Verbum populo dispensare possint, non tamen ex eminentiori loco.*

Conc. Mediol.
5. loco sup. cit.

* Catech Cœc.
Trid. hic n. 39.

Sacer-

Sacerdotio initiari cupientes intelligant, Angelica puritate præditos esse debere, qui mysteria ipsis Angelis reverenda quotidie contrectant, ac proprio ore conficiunt: quodque certæ damnationi sese ultrò exponant; qui inter quotidiana sacra vitam profanam ducunt.

An ergo Diaconi exemplo optimo populis præluxerunt, studiosè ante omnia perquirendum erit. Deinde, an sufficientè instructi sint iis quæ ad Missæ Sacrificium rectè, & sanctè peragendum pertinent. Tum interrogandi circa ea quæ ad Pœnitentiæ Sacramentum administrandum spectant. Et quidèm si audiendis Confessionibus mox exponendi sint, accuratè examinentur de omnibus quæ ad rectum hujus Sacramenti usum, juxta Superiùs dicta pertinent; sin minùs, saltem de illis interrogentur, quæ scire quisque Sacerdos tenetur, in eventum necessitatis, absente Sacerdote approbato. Scrutandum postea, an & aliorum Sacramentorum Doctrinam benè teneant? An muneri concionandi & catechizandi pares sint? An denique scientiæ Sanctorum acquirendæ studium suum impendant? In cujus rei testimonium vitæ spiritualis principia enumerare & exponere debebunt examinandi. Hac igitur ratione examen instituendum erit pro Ordine Præsbyteratus, qui cum ad promerendum salutis Animarum

rum

rum negotium à Christo institutus fuerit, neque certò constet examinandum nunquàm animas ex officio curaturum, magnà propterea diligentia & solertia Diaconos examinare oportet.

* *Qui ad singulos majores Ordines erunt assumendi, per mensem ante Ordinationem sistent se coràm Nobis, quos si tunc Ordinandos judicaverimus, nomina illi sua, & desideria Vicario Nostro Generali enunciabunt, qui illa Parochis singulorum promovendorum tradet, ut tribus Festivitatibus consequentibus publicè Populis notificentur, intra Missarum solemnità: tùm verò diligentèr à fide dignis perquirent iidem Parochi de ipsorum Ordinandorum natalibus, ætate, moribus, lectà prius ad hunc effectum, voce clara, & distincta, notulà impedimentorum ad Sacros Ordines suscipiendos, quam lingua vernacula ad calcem hujus Synodi inferi curabimus: tandem literas testimoniales, ipsam inquisitionem factà continentes, ad Nos quamprimum secretò transmittent: in quo si Parochi negligentes aut indulgentes fuerint, pœnam trium aureorum subibunt: quod si verò quandocumque compertum fiat, Parochum falsam testificationem, sive favore, sive odio dedisse, pro tam enormi veritati & fidei publicæ facta contumelia, carcere punietur.*

Examen Ordinandorum communiter habebitur

* Trid. Conc.
c. 5. sess. 23. de
Reform.

Epist. circuli.
Sacr. Cong. Ep.
& Reg. sub dat.
2. Octob. 1682.

tur feriâ tertiâ hebdomadæ quæ præcedit hebdomadam Quatuor Temporum : ut qui in illo approbabitur , ad exercitia spiritualia decendalia se recipiant ; ubi divinarum rerum meditatione ad sacra ministeria se præparent : ipsa porro die Ordinationis attestationem directoris ejusmodi exercitiorum quilibet Ordinandus Vicario nostro Generali exhibebit .

Nicol. in Flosc.
v. Exorcismus
n. 1.

Jam ordinati , Ecclesiis quibus addicentur fidelitè inserviant , festis præcipuè diebus , in quibus superpelliceis induti Missæ Conventuali , & Vesperis devotè assistant , sub pœnis arbitrio nostro infligendis .

Exorcistatûs officium à nemine , etiâ Regulari , in ulla , etiam propria Ecclesia , absque nostra speciali licentia , exerceatur , sub gravissimis pœnis .

Meminerint demùm Ordinandi , consultissimum esse , Confessionem sacramentalem Ordinationi semper præmittere , ut & justi , & peccatores unum eundemquè usum servant , neque quis præsumat seipsum ab aliis discernere .

CAPUT IX.

De Sacramento Matrimonii.

* **H**onorabile, uti Apostolus vocat, Matrimonium, * verè, & propriè Sacramentum est à Christo institutum, idemquè Symbolum cōnubii Christi cum Ecclesia; propter quam, sicut Hieronymus ait, *Dominus Patrem suum reliquit, & venit ad terras*, prout de Homine dictum est, * *dimittet homo Patrem, & Matrem, & adhærebit Uxori suæ.*

* Hebr. 13. 4.

* Trid. Conc. Can. 1. sess. 24. de Sac. Matrim.

* Math. 19. 5.

Matrimonii natura & essentia consistit in mutuo jure, sive in mutua potestate quam, propter reciprocā corporum traditionem, uterque Conjux habet in corpus alterius: quapropter rectè illud definitur; legitima Viri fœminæque conjunctio, ad individuatam vitæ consuetudinem retinendam, Divinè instituta.

Ex quo colligitur, Matrimonium non solum esse Sacramentum, sed etiā Contractum; cui cū Ecclesia possit conditiones eā lege addere, ut his non servatis, ipse Contractus sit irritus, potest quoque Matrimonii impedimenta statuere, de quibus infra dicitur.

Sacramentum hoc præter gratiam habitua-
lem,

lem, quæ est communis effectus omnium Sacramentorum, confert etiam grâtiâs opportunas ad vitam Conjugalem sanctè & piè transigendam; quæ utique conceduntur. 1. Ut Conjuges in Matrimonii usu prolis procreationem quærant, eamque deindè in Dei timore & Sancta Conversatione instituant. 2. Ut concupiscentiam refrenent, eamque intra Matrimonii concludant terminos. 3. Ut se mutuò diligant, ac corporis animique infirmitates invicem tolerent, atque alia Matrimonii incommoda patienter ferant. Hæc identidem Parochi fideles edoceant; studeant verò diligentè *, ut dum de his loquuntur, verbis compositis id faciant, ne quid proferant, quod aut castas aures & mentes lædat, aut risum populo moveat.

Nec tamen inani quadam formidine, & malefuadâ verecundia deterreantur à tradenda populis adeò salutari & necessaria circa hoc Sacramentum Doctrina; quæ sanè perutilis erit, si illam singulari gravitate & mentis integritate explanent: cujus quidem rei exemplum Nobis præbuerunt Sanctissimi Apostoli Petrus & Paulus, qui multa in Epistolis suis in eodem argumento ad erudiendam Ecclesiam conscripserunt.

* *Disserino enim spiritu afflati optimè intelligebant, quanta & quam multa commoda ad Christianam Societatem*

* Catech. Roman. de Sacr. Matrim. n. 38.

* Catech. Conc. loco cit. n. 2.

cietatem pervenire possent , si fideles Matrimonii sanctitatem cognitam haberent , & inviolatam servarent : contra verò eà ignoratà vel neglectà , plurimas maximasque calamitates ac detrimenta in Ecclesiam importari .

Moneant etiam discretè , * quo animo affectas esse oporteat fideles cùm Matrimonium contrahunt ; neque enim se humanam aliquam rem aggredi , sed Divinam putare debent ; in qua singularem mentis integritatem & pietatem adhibendam esse , Patrum Veteris Legis exempla satis ostendunt . * Non ergo voluptatis aut libidinis causà Matrimonio operam dandam esse , sed eorum intra illos fines qui in Scripturis Sacris à Domino præscripti sunt : meminisse enim convenit quod Apostolus hortatur , qui habent Uxores , tanquam non habentes sint ; tùm verò à Sancto Hieronymo dictum esse : * sapiens Vir iudicio debet amare conjugem , non affectu . Et post pauca : nil est sædus quàm Uxorem amare quasi adulteram .

* Sed quoniam bona omnia sanctis precationibus à Deo impetranda sunt , docere præterea oportet , ut fideles Deum orandi & obsecrandi causà à Matrimonii officio interdum abstineant . In primisque id sibi observandum sciant , tribus saltem diebus antequam Sacram Eucharistiam percipiant ; sæpius verò , cùm Solemnia Quadragesimæ jejunia celebrantur : quemadmodum Patres nostri rectè , & Sanctè præceperunt .

Matri-

* Catech. Cōc. n. 36.

* Id. ibid. n. 38.

* Ibid. ex S. Hieron. lib. 1. Cōtra Iovinianum cap. 30.

* Catech. Cōc. n. sup. cit.

Matrimonii celebrationem publicæ denunciationes, à Sacro Concilio Tridentino præscriptæ, & tribus continuis Festis diebus, inter Missarum Solemnia publicandæ, semper præcedant; illæque ex quacumque causa, etiàm gravissima, absque Nostra dispensatione in scriptis concedendæ, nunquàm omittantur, aut minuantur. Festa autem continua hoc loco intelligimus, non ea quæ se proximè consequuntur, * qualia sunt Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes, sed ea dumtaxat, quæ duorum saltem dierum spatio ab invicem dividuntur. Nemo tamen Parochorum præsumat inchoatas denunciationses suo jure interrumpere, illasque sequentibus ex intervallo festis diebus quoquo modo prætermittere; sub pœnis arbitrio Nostro infligendis. Quod si Contrahentes in diversis Paræciis habitent, in utraque trinæ denunciationses, ex Romani Ritualis formula præmittantur; nec antea alter Parochorum celebrandis Nuptiis interfuit, quàm alterius attestationem acceperit de hujusmodi proclamationibus in ejus Paræcia ritè publicatis, quodque nullum ex his detectum fuerit legitimum impedimentum: quæ attestatio *gratis* omninò detur. Si verò alter Contrahentium sit alienæ Diœcesis, proprii item Parochi consimile Testimonium exhibeat, sed nisi istud & ejus Episcopi legalitate sit firma-

* Sanch. lib. 3.
de Matrim. dif.
6. n. 8.

firmatum, atque à Nobis, vel à Vicario nostro Generali approbatum, neutiquàm admittatur.

Caveant autem qui Animarum curam gerunt, ne exteros, ignotos, incertis vagantes sedibus, aut ex aliena Diœcesi, seù propinquà, seù longinquà, atque etiàm eos qui per sex menses continuos ab hac nostra Diœcesi abfuerint, ad Matrimonia contrahenda ulla ratione admittant, imò nec ea quidem in Ecclesiis denuncient, absque Nostra, sive Vicarii nostri Generalis licentia, in scriptis concedenda; quæ utique non dabitur, nisi priùs legitimis documentis, sive per idoneos testes, status eorum liber ad acta Cancellariæ nostræ probatus fuerit; juxta instructionem Sacræ Congregationis supremæ & universalis Inquisitionis, quæ omninò servetur, cujusque exemplum ad finem harum Constitutionum apponemus.

Similitèr ubi agitur de Conjugiis cum Viduis contrahendis, denunciationes ne fiant, nisi priùs coram Nobis, vel Vicario nostro Generali, per legitimas & perspicuas probationes de obitu prioris Conjugis certò constiterit. Adeò ut nulla, quantumvis longa absentia, aut alia probabilis mortis conjectura ad hunc effectum suffragetur. Secùs agentes, gravissimas inobedientiæ pœnas arbitrio Nostro dabunt.

C. Dominus
delectus Nap.
& C. in præsen-
tia de Spons. &
Matrim.

M

Cùm

* Synod. Ritu.
1607. de Ma-
trim. n. 10.

* Cùm Sponsi ex Viduitate ad secundas nuptias transeunt, nulli Conventus aut clamores antecorum Domos nocte fiant, sub pœna decem aureorum: vetitus etiã sit quivis alius abusus, qui Matrimonii libertati vel sanctitati officiat, sub pœnis juris & arbitrii.

Ad cujuscumquẽ autem Conjugii denuncia-
tiones non aliter Parochi deveniant, nisi prius di-
ligenti examine qualitates contrahere volentium
exploratas habuerint. An scilicet legitimæ sint
ætatis? ita ut, vir saltem decimum quartum, mu-
lier verò duodecimum annum, expleverint. An
eo anno Cõmunionis Paschalis præcepto satisfacce-
rint? An illi summa atquẽ præcipua Doctrinæ
Christianæ capita rectè teneant? in quibus dein-
liberos quos susceperint erudire valeant. Ante
omnia autem, an inter eos non reperiatur pro-
pinqunitatis vinculum, aut aliud Canonicum im-
pedimentum, super quo si à Sede Apostolica fue-
rit dispensatum, ejusmodi dispensationem nemo
exequatur, nisi prius in Curia nostra, servato
juris ordine, de precum veritate constiterit. Por-
rò exquirent diligentissimè, * an spontè ac liberè,
an verò parentum vel aliorum minis, aut se-
ductionibus coacti, nuptiis assentiant? quocirca
eorum assensum seorsim, & semotis arbitris exci-
pian, sique Parochi vis aut metùs gravem su-
spi-

* Rit Rom de
Sac. Matrim. 9.
Has autem.

spicionem habeant, procedere ulteriùs non præsumant, donec eis certò constet de plena Contrahentium libertate. Quod si verò aliquos compererint, cujuscumque tandem illi sint statùs, & conditionis, qui minis aut collusionibus, directè vel indirectè, Matrimonii libertatem quoquo modo violare tentaverint, confestim ad Nos eos deferant, ut præter anathematis sententiam, quam * ex sacris Canonibus ipso facto incurrunr, aliis etiàm pœnis arbitrio nostro plectantur.

* Concil. Trid.
c. 9 sess. 24. de
Refor. Matrim.

Jam verò, quia inutiles forent Conjugiorum promulgationes, nisi populo impedimenta quæ Matrimonia contrahi vetant, & contracta dirimunt sapiùs publicentur, idcirco ea Parochi bis saltem in anno, iis nempe temporibus quibus solemnes nuptiæ aperiuntur, ex formula ad calcem Synodi rejecta, inter Missarum solemnità recensebunt.

Si quod, vel inter ipsas denunciationes, vel post, impedimentum dirimens referatur, etiam si illud falsò & dolosè factum probabiliter * credatur; nihilominùs Parochus neque ad Matrimonii celebrationem, neque ad ultiores denunciationes, Nobis aut Vicario nostro Generali inconsultis, procedere præsumat: is tamen qui falsò, & dolosè impedimentum aliquod detulerit,

* C. cum inhi-
bitio de Clau-
dest. Sponsal.

præter pœnas falsi à legibus inflictas, excommunicationis sententiam eo ipso incurrat: ejusdemque excommunicationis latæ sententiæ pœnæ ii paritèr subjecti sint, qui vera impedimenta sciunt, nec ea, terriâ denunciatione in Ecclesia factâ, revelant, sed studiosè reticent.

Ea die qua tertia denunciatio facta fuit, Matrimonium non celebretur, si verò ex aliqua, etiam legitima causa, post omnes denunciationes differri Matrimonium ultra duos menses contingat, illi Parochus non assistat, nisi iterùm tri-næ proclamationes repetantur, si Nobis alitèr visum non fuerit.

Synod. Subla-
cen. 1674. de
Sac. Matrim.
& Farfensanno
1685 nec non
Albanen. 1687.
ibid.

Ad evitanda gravium malorum periculâ, quæ propter lapsæ naturæ fragilitatem, & corruptos hominum mores ex frequenti spon- sorum consuetudine ante Matrimonii celebrationem exoriri solent, atque ad perniciosam nostræ Dicesis in hac re corruptelam (quod dolentes didicimus) prorsus extirpandam, vehementèr cupe- remus, factis denunciationibus Matrimonium ipsum quamprimùm contrahi, imò & ad denun- ciationes post inita sponsalia, quàm citissimè de- veniri, quæ sponsalia sedulò etiam Parochi ad- vertant, ne temerè contrahantur, neve contra- cta iniquo jure dirimantur. Quod si nihilomi- nus, absolutis ut supra proclamationibus, sive
non

non paratæ Dotis, five cujusvis alterius rationis simulato prætextu, ultra duos menses nuptiarum celebratio protrahatur, præter repetendarum, denunciationum præceptum, duorum aureorum mulctà piis usibus applicandorum refractarii punientur; quæ mulctà iis quoque irrogabitur, qui post mensem à celebrato, extra tempora à jure vetita, coram Parocho & Testibus Matrimonio, Uxores ad Domum suam non traduxerint, vel cum iis non cohabitaverint. At iis qui illud cum licentia nostra, vel Vicarii nostri Generalis, tempore vetito celebrabunt, ad effectum dictæ mulctæ non incurrendæ, mensis ab extrema ejusdem vetiti temporis die computandus conceditur. * Propterea, ut radicitiùs invalescentis abusus originem evellamus, omninò prohibemus, ne Sponsi antequam Matrimonium per verba de præsentì ritè contraxerint; ullam ob causam, quamvis honestam, se invicem ultra tres vices invisant, aut alloquantur: quibus quidèmi vicibus, ut modestæ urbanitatis officium explere possint, ad modicum tempus eos conversari permittimus, parentibus tamen aut duobus eorum consanguineis semper præsentibus, & habità priùs licentià Parochi, cujus in hoc conscientiam stricte oneramus. Verùm si alterutrum ex his defecerit, aut ultra præfinitas vices mutua con-

* Eadem Synodi
nodi quæ supra.

Sac. Cong. in
una Heracen.
20. April. 1587.

suetudine uti quoquomodo præsumpserint, pœnâ decem librarum ceræ albæ Parochiali Ecclesiæ illicò exsolvendâ mulctabuntur: imò et pro auctæ inobedientiæ culpa, gravioribus pœnis, atque etiâ in subsidium excommunicatione, plectentur. Parochi autem qui hujusmodi contravenientes Nobis denunciare neglexerint, severè paritèr, atque ipsâ à Divinis suspensione punientur. Demùm si, quod damnabilius est, Sponsi, ut supra ante Matrimonii celebrationem rem simul habuerint, sciant se gravissimis, etiâ corporis afflictivis pœnis, coercendos esse: quibus illi quoque punientur quicum proborum scandalo, licentiâ quasi Maritali cohabitabunt, vel sub eodem recto pernoctabunt. Mandamus proindè Parochis, ut sæpius populo præsentis decreti Nostri contenta modestè ac prudentèr insinuent.

Ipsa Matrimonii celebratio de mane, orto jam sole, in Ecclesia Parochiali Sponsi vel Sponse, coram proprio Parocho, sive alio idoneo Sacerdote, de illius vel Nostri licentia, non tamen facilè cuicumque concedenda, præsentibus itidem duobus aut tribus Testibus fieri debet. Nec unquàm Matrimonium extra Ecclesiam contrahatur, nisi ex causa à Nobis, vel Vicario nostro Generali, scripto approbanda. Eadem verò die celebretur Sacrum pro Sponso & Sponsa, prout
præ-

præscribitur in Missali Romano , cui iidem devorè intersint , & Sacramentali priùs confessione expiati , simulque Dominici Corporis pabulo refectioni , tum demùm Sacerdotalem benedictionem ex ritu suscipiant, ut ita , cumulatim in eis Spiritus Sancti donis , mutux invicem charitatis , castæq; ac indissolubilis Conjugalitatis unitatis , munera uberius consequantur .

Tempora, quibus à Sacro Concilio Tridentino veritum fuit solemnes celebrare Nuptias, observari omninò jubemus , videlicet; ab Adventu Domini, usque ad diem Epiphaniæ , & à feria quarta Cinerum , usque ad Dominicam in Albis, inclusivè ; idque sub pœna interdicti ipso facto incurrendi : Matrimonia verò, etiam sine Solemnitatibus , tunc celebrari absque licentia Nostra , vel Vicarii nostri Generalis , prorsùs prohibemus : porrò hortamur Conjuges , * *ut ante benedictionem Sacerdotalem in Templo suscipiendam , in eadem Domo non cohabitent .*

Et quia *Sancta res est Matrimonium, & Sanctè tractandum* , * *Filii quippè Sanctorum*, id est Deum colentium, *non possunt ita conjungi, sicut gentes que ignorant Deum* , modeste & religiosè cuncta peragantur , atque ideò omnes ioci , risus , cantus , alique indecori , superstitiosi , ac profani abusus , à sacris hisce ritibus penitè excludantur . Si qui

M 4

verò ,

c. 10. sess. 24.
de Refor. Ma-
trim.

* Trid. Concil.
c. 1. sess. 24 de
Refor. Matrimo.

Trid. Concil.
c. 10. sess. 24 de
Ref.

* Tob. 3. 5.

verò, quod absit, maleficiis, seu Fascinationibus, contra Matrimonia aliquid moliti fuerint, aut ad hoc consilium vel mandatum præstiterint, excommunicationi latæ sententiæ subiecti erunt.

Peraçtâ tandem Sacramenti administratione, illicò quidem, si fieri potest, sin minùs, eàdem die, Parochi omnes in librum ad hoc destinatum, & bene compactum, eodem modo, ac sub iisdem omninò pœnis, quas pro describendis Baptizatis supra imposuimus, atque hìc repetitas volumus, contractus omnes Matrimoniorum accuratè ac diligentèr referant; adnotatis Conjugum ac Testium, qui interfuerint, nominibus, cognominibus, & patriâ, nec non die ac loco celebrati contractùs; adjectis insuper diebus factarum denunciationum, aliisque omnibus fusè ac distinctè in Rituali Romano pro casuum diversitate notatis, à cujus formula latum unguem non discedant. Hujus verò libri exemplum, ut de alio Baptizatorum paritèr mandavimus, ipsimet Parochi quotannis, sub pœna trium aureorum, circa finem mensis Decembris, ad Vicarium nostrum Generalem mittant, in Cancellaria Episcopali custodiendum.

Ne verò Conjuges proprio jure à se invicem discedant, Parochi si quos separatim habitare compererint, primùm moneant, deinde verò
ad

ad Nos celeritèr deferant, ut illos ad servandas honorabilis connubii leges opportunis remediis adigamus.

CAPUT X.

De Indulgentiis.

Indulgentia est remissio pœne facta à Prelato Ecclesiastico, per dispensationem thesauri Ecclesie. Summus enim Pontifex supremus ejusmodi thesauri dispensator, itemquè Episcopi bonorum Ecclesie communium, pro concessa sibi portione, Administratores, per applicationem superabundantium satisfactionum Christi, & Sanctorum, in acceptione divina, ad modum depositi permanentium, remittunt fidelibus, culpas verè detestantibus, pœnas temporales Deo pro iis debitas; ut scilicet Christi, & Sanctorum *abundantia* nostræ *inopie sit supplementum*.

* 2. Cor. 8. 14.

Doceant nihilominus Parochi & Concionatores, non idèò Ecclesiam liberalitèr filiis suis valorem meritorum Christi, & satisfactiones Sanctorum communicare, ut ipsi ex toto liberètur ab onere vindictæ de se sumendæ pro mensura delictorum suorum, cum Sac. Trid. Concilium * expresse declaraverit, quod nulla *securior via in Ecclesia Dei*

* C. 8. sess. 14. de Pœnit.

unquam

unquam existimata fuit ad amovendam imminentem à Domino pœnam, quam ut pœnitentiæ opera, nempe satisfactoria, homines cum vero animi dolore frequentent: verùm provida & amantissima Mater eo respexit, ut hujusmodi Indulgentiis fideles alliceret ad exercendos ferventiùs sinceræ pœnitentiæ actus, spe totalis remissionis, & culpæ & pœnæ; qua tandem assecutà, strictioris cujusdam amicitie nexu Deo conjungerentur.

Absurdum verò & planè detestandum foret, si quis fiducià Indulgentiarum liberiùs peccatis indulgeret; id enim & mente Christiana profectò indignum, & admodum periculosum esset; nam cum in istiusmodi homine pravi peccandi habitus, ex frequentibus peccatorum actibus robur fumerent, difficilè is à culpa liberaretur; qua permanente, Indulgentia pœnæ in cassum abiret.

Quotiescunque pro lucrandis Indulgentiis sese offert occasio, eam fideles magna devotione amplectantur; animum tamen ad illas lucrificiendas priùs præparent. Atque 1. Humilient animas suas, & indignos se libentè fateantur qui pro peccatis suis Deo dignè satisfaciant: ideòque 2. Offerant Justitiæ Divinæ merita Passionis Christi, quibus illa unice placatur, eaque sibi abundè applicari cupiant. 3. Proponant firmitè se nihilominùs ** in carne sua adimpletuos ea quæ*
jux-

* Coloss. 1. 24.

juxta Divi Pauli effatum, *desunt Passionum Christi*. 4. Efflagitent remitti sibi plenariè pœnam, ut perfectiùs Deo reconcilientur. 5. denique, media sibi efficacissima proponant ad vitanda omnia, tùm verò præcipuè hætenùs commissa, peccata.

Et hæc quidem Parochi & Concionatores subinde Populos edoceant, præcipuè verò tempore Jubilei, in quo & Confessarii idem præstent.

Nullus, etiàm quomodolibet exemptus, cuiusvis privilegii prætextu, in Ecclesiis etiàm exemptis, sine nostra aut Vicarij nostri Generalis licentia, scripto obtinenda, Indulgentias publicare, seu evulgare, præsumat: licentia verò prædicta minimè concedetur, nisi assertarum Indulgentiarum exemplum cum authentico suo exemplari conferatur, & cum illo in totum conveniat.

Conc. Provin.
Ravenn. 1583.

Ut autem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri omnes intelligant, caveant summoperè Ecclesiarum Rectores, Confraternitatum Priores, cæterique omnes, ab importunis eleemosynarum exactiõibus, ut spontè & omninò liberè detur à fidelibus, quidquid singulis amor in Christum, & devotio erga Sanctos, suggesserit. Brevia verò seu Indulta concessiõis Indulgentiarum si exponenda

da sint, nunquam exponantur in loco ubi colliguntur eleemosynæ, sed in alio conveniente, etsi optandum esset, ut earum exemplum nulli nisi ad valvas Ecclesiæ affixum cerneretur.

CON

CONSTITVTIONVM SYNODALIUM

LIBER TERTIVS.

De Ecclesiis , earum Ministrorum diversis
gradibus , & officiis ; deque aliis personis
divino cultui specialitèr mancipatis .

C A P U T I.

*De Sacrosanctis Ecclesiis , & earum reverentia ,
ornatu , ac immunitate .*

Raditè disciplina de Sacra-
mentis, rerum naturalis or-
do postulat, ut de Ecclesiis,
in quibus illa conferuntur,
ac de ipsis Ministris à qui-
bus administrantur , sta-
tuatur .

Nemini liceat , absque
nostra licentia , novas Ecclesias , Oratoria , Ca-
pellas vel Altaria erigere , seù ædificare . Nemo
etiàm audeat erecta diruere , vel in alium locum
transferre ; sub pœna , in utroque casu , interdi-
cti :

C. Nemo Eccl.
nullus Presb di-
stinct. 1. de
Confecto

Et: ad obrinendam porrò dictam licentiam, ante omnia de Dote sufficienti & parata docere oportebit.

* cap. Quicūq;
de Ecclesiæ ædi-
fic. vel repar.

* sess. 21. c. 7.
de Reform.

* Can. Ligna
dist. 1. de Con-
f. c. Et c. Ad hæc
de Relig. Do-
mibus.

Ecclesiæ ex parte collapsæ ab iis, ad quos de jure * spectat, reparentur; si quæ verò ob nimiam egestatem eorum, quibus istud onus incumbit, restaurari nequeant, ex decreto Concilii Tridentini * solo æquabuntur, translatis ad aliam Ecclesiam oneribus quæ ibi forsan existent; cæ nihilominus adhibitâ cautelâ, ut locus ille non convertatur ad usus sordidos: etsi verò, erectâ in illo loco cruce, ipse locus destinari usibus profanis possit, ligna ramen, lateres, & cœmenta ad usus profanos & laicos non erunt adhibenda, * sed alijs Ecclesijs reparandis, præsertim verò Matrîci ipsius Ecclesiæ dirutæ, applicabuntur.

Cæterùm meminerint fideles, Ecclesias aliâque loca Deo dicata summa Religione observari debere; Clerici autem exemplo suo cæteris in eo præluceant, vitentque propterea universi quidquid irreligiosi animi indicium censerî posset.

Nemo ergo sive Clericus, sive Laicus in ejusmodi locis sacris, in iis præsertim in quibus Sanctissimum Sacramentum asservatur, agere quidquam audeat quod illorum sanctitati repugnet; *ibi nullus tumultum excitet, clamores moveat, impetumve committat: cessent vana, sæda, & profana collo-*

Ex Bulla B. Pii
V. quæ incipit
Cum primum
§. 4.

Sacr. Cong.
Conc. in Cæse-
naten. Synodi
26. Febr. 1695.

colloquia, risus immoderati, & alia quaecumque, quæ Divina Officia perturbare possunt: dum autem hæc celebrantur, potissimum verò sacra Missarum mysteria, nullus intra Ecclesias deambulare presumat. Quicumque verò in dictis Ecclesiis, dum ibi sacrificium Missæ & Divina celebrantur Officia, aut verbum Dei predicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad Sanctissimum Sacramentum irreverenter sedere, aut aliquid quod scandalum generet, aut Divina perturbet Officia, facere presumpserit: pœnam viginti quinque ducatorum incurreret: præter alias arbitrio Nostro imponendas, & moderandas pœnas: & qui non habebit in ere, luet in Corpore, aut exilio multabitur. Qui verò in Ecclesiis cum mulieribus impudicis, si ve etiam honestis, colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, viginti quatuor ducatorum pœnam incurrat, & Carceris per mensem. Porro mandamus Ecclesiæ nostræ Cathedralis Capitulo, ejusdemque Rectori seu Parocho, nec non Carimoniarum Magistro, Sacristæ, Ostiariis, aliisque ipsius Custodibus, cæterarum autem omnium Ecclesiarum Parochialium pariter Rectoribus, Sacristis, atque Custodibus, ut præfatos omnes in Ecclesiis delinquentes admoneant, & in eis vetita fieri non permitant, vel saltem Nobis, aut Vicario nostro Generali puniendos deferant: quod si facere neglexerint, pœnâ duorum auroorum vice qualibet incurrant.

* PAN-

* Ex eadē Bul-
la B. Pii V.

* *Pauperes quoque mendicantes, seu eleemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, prædicationum, aliorumque Divinorum Officiorum ire non sinant, sed eos ad valvas Ecclesiarum stare faciant, sub pœna duorum aureorum Capitulo infligenda pro qualibet vice, nisi eos eiici curaverit, & Parochis dimidii aurei. Religiosi etiam Claustrales, siue Regulares deputare teneantur aliquem qui tales eiiciat, et si negligentes fuerint, à Nobis gravissimè corripientur: quod si verò parere renuerint, gravissimas pœnas incurrunt, & pro qualitate personarum etiam corporaliter punientur, arbitrio Summi Pontificis siue Superiorum.*

Edict. S. Car.
Eoromei 13.
Növéb. 1574.

Præterea; nemo Altaribus, Fontibus Baptismi, vel Aquæ benedictæ incumbat, aut innitatur, nec in Confessionalibus sedeat. Nulli etiam liceat ad Ecclesias arma hastata, vel Sclopos, cuiuscumque generis deferre; si quis cum eiusmodi Armis Ecclesiam ingredi præsumperit, trium aureorum pœna mulctabitur, cuius tertia pars secreto delatori ceder. * Sarcinæ item, & quævis onera per Ecclesias transportari non permittantur.

* Christus Do-
minus. Marci
11. 16.

Quicumq; verò in Ecclesiis verbis aut factis quemquam lacefcere ausus fuerit, scuta decem in pœnam temeritatis suæ ad pios usus solvet.

Propè Ecclesias, præsertim Sanctimonialium, choreas, saltationes, cantilenas, clamores, & ina-

inania spectacula fieri omninò prohibemus, sub pœnis arbitrio Nostro imponendis, ac moderandis. Immunditiæ quoque in earumdem Ecclesiarum vicinia nequaquàm proiciantur, sub eisdem pœnis.

Ecclesia Cathedralis, necnon Parochiales die desinente claudantur, nec manè aperiuntur nisi albescente luce: Regularium quoque Ecclesiæ post mediam noctis horam clausæ sint.

Altaria cultu singulis diebus conveniente ornare, ipsas Ecclesias sæpiùs verrere, & inde pulverem atque aranearum telas detrahare non negligant quibus id curæ incumbit.

* Moneant identidem Parochi sibi subiectos, ne secum ad Ecclesias Canes ducant, sedulàque diligentia curent ejusmodi abusum penitùs extirpare. * In Ecclesia verò Cathedrali Ostiarii, & Sacristiæ inservientes Clerici, singuli singulis januis à Magistro Cœremoniarum præpositi, arceant Canes ab Ecclesiæ ingressu, eosque indè eiciant, manè potissimùm cum Missæ celebrantur, ac tempore Vesperarum: in quo si negligentes fuerint, condigna animadversione corrigentur.

Nulla à Judicibus sæcularibus causà, præsertim criminalis, in locis Sacris agitur: Ne verò homines flagitiosi, spe confugiendi ad Ecclesias execranda quæque facinora audentiùs per-

N

petra-

* Acta Eccles. Mediol. p. 1. Edict. de Reverent. Eccles.

* Conc. Mediol. 1. p. 2. de Ostiario.

Synod. Albana. ann. 1687. sess. 23. cap. 1. §. 13.

petrare præsumant, vetitum omninò volumus Parochis, Rectoribus, & quibuscvis aliis, eos ultra triduum, sine licentia nostra, aut Vicarii nostri Generalis, ibidem retinere, contrafacientes poenis arbitrariis mulctabuntur.

Cæterùm, Immunitatis Ecclesiasticæ leges, quæ sacris Canonibus, Constitutionibus Summorum Pontificum, præsertim verò fel. rec. Greg. XIV. nec non decretis Sacræ Congregationis ejusdem Immunitatis, continentur, inviolabiliter observari mandamus.

In Oratoriis & Capellis, per agros sparsis, nemo audeat Missas celebrare sine Nostra, vel Vicarii nostri Generalis, licentia: neq; aliquis eam, quam pro privatis Missis tantùm concessam habebit, ad Missas solemnes, Sacramentorum administrationem, aliaque Divina Officia, atque functiones Parochiales extendere præsumat.

Dicta Oratoria, seu Capellæ habeant ostia ex parte Viæ publicæ, quæ semper, tempore illo dumtaxat quo inibi Missæ celebrantur excepto, clausa sint.

At Oratoria in Civitate existentia poterunt ab ortu Solis usque ad meridiem referata manere: signo tamen tunc dato Salutationis Angelicæ, Campanæ Ecclesiæ Cathedralis, mox claudantur, neque amplius horis pomeridianis aperiantur;

iis

iis diebus exceptis, quibus occurrit Festivitas tituli ipsorum Oratoriorum, & dum ibi prædictis horis pomeridianis consueta aliqua functio fieri deberet; idque sub pœna duorum aureorum, à Rectoribus, Prioribus, Custodibus, cæterisque ad quos spectat, exigendorum.

Oratoriola campestria, quæ vulgò Cellæ nuncupantur, quæque reparatione indigent, moneantur Parocho reparentur sumptibus eorum qui illa extruxerunt, aut hæredum; quod si illi obtemperare neglexerint, teneatur idem Parochus intra mensem à die monitionis factæ, huiusmodi negligentiam Nobis significare; ut illa elapso tempore, quod pro reparatione præfigemus, jussu nostro demoliantur, si ob inopiam, sive etià ob contumaciam, intra statuta tempora restaurata non fuerint: quæ autem integra reperiuntur, ita Ostiolo validè obserentur, ut illuc neque vagi homines pernoctare, neque animalia ingredi, possint.

Prohibemus res Venales in Ecclesiis, locisque sacris exponi, exceptis cercis aliisque huiusmodi ad Divinum cultum, aut ad pietatem spectantibus, quæ in Cœmeteriis de licentia Rectorum, gratis omninò concedenda, vendi poterunt.

Nullus in Ecclesiis, earumque Capellis & Sacristiis, reponat aut servet frumenta, cibaria, ar-

cas, & quidquid locis Sacris non convenit.

Cæterùm servantur ea omnia quæ à Nobis in Visitationibus decreta fuerunt, tam circa Ecclesias & Sacristias, quàm circa Cœmeteria; quæ quidem * Cœmeteria quoties undequaque ita septa & clausa non fuerint, ut illa ingredi non possint Canes, Animalia immunda, cæteraque quadrupedia carnivora, interdicto Ecclesiastico subjaceant eo ipso. Ad reparationem verò & conservationem sepium, seu murorum, quibus eadem Cœmeteria cinguntur, eos teneri volumus, quibus id oneris Sacri Canonibus * imposuerunt, quacumque consuetudine, etiàm immemorabili, non obstante.

* Syn. Diœces.
Mediol. xi. sub.
S. Car. Monit.
exec. decr. 9.
Quamobrem.

CAPUT II.

*De Capitulo, & Canonicis, ac disciplina
Chori.*

C. 12. sess. 24.
de Reformat.

MOnente Sacrosancto Tridentino Concilio, cœtus Canonicorum, Cathedralium præfertim Ecclesiarum, eà morum integritate præditos esse debere, ut meritò Ecclesiæ senatus dici possint; diligenti cura Canonici Nostri in id incumbant, ut cæteris Clericis Vitæ morumque integritate præeant: quod sanè efficient, si ea quæ
capite

capite de Vita & honestate Clericorum decreturi sumus, præ aliis accuratiùs & fideliùs servant.

Ubi aliquis Canonicatum obtinuerit, antequàm illius possessionem capiat, in manibus Nostri, vel Vicarii nostri Generalis, juramentum præstabit, se strenuè & viriliter bona & jura Ecclesiæ, & Capituli tuiturum: dein infra duos menses professionem fidei emittet juxta superiùs sancita lib. 1. cap. *de fide Catholica*; moxque operam dabit Cantui Gregoriano, ut officio suo par esse queat.

Tabella à Nobis præscribenda, quæ horas Divinorum Officiorum per omnes anni partes distributas continebit, semper in Sacristia interiori appensa maneat; neque liceat Canonicis, etiàm Capitularitè congregatis, ejus ordinem ac seriem immutare, sine Nostri speciali licentia: & ad illius Tabellæ præscriptum Sacristiæ Cathedralis Præfectus signa consueta Campanis dare tenebitur: quas pulsare prohibemus ad commonendum populum de vicinis festivitatibus, ante eorumdem Vigilias; & ante istarum meridiem: solemnitatem tamen S. Joannis Baptistæ, sub cujus invocatione Cathedralis existit Ecclesia, quemque uti principalem Protectorem veneratur Cæsena, annunciari Campanis permittimus per tres dies, quæ ipsam solemnitatem proximè præce-

dunt. At pro aliarum Ecclesiarum peculiaribus festivitatibus nequaquam Campanæ Ecclesiæ Cathedralis pulsantur, nisi de consensu Capituli, rarò præstando.

Elapsà semihorà post signum datum pro Divinis Officiis, omnes convenient ad Sacristiam, tam Canonici, quàm reliqui Beneficiati qui illis interesse tenentur; ac nullà interposità morà, ad pulsum Campanulæ bini ad Chorum procedent, vultu incessuque gravi & modesto; sine Chirothecis, & sine Flabellis; Pellicum seu Almutium non in humero, sed in brachio, gestantes; ii quidem qui à dextris in dextro, qui verò à sinistris in sinistro: summoque silentio Stalla sua ingredientur; ubi facta flexis genibus brevi oratione, annuente prima vel secunda Dignitate, aut iis absentibus alio Digniore ex Canonicis, mox cuncti surgent; & Hebdomadarius, facultate sibi data à Præfecto Chori, incipiet Horam temporis congruentem.

Dum Canonici Divinis inserviunt Officiis, brachio sustentent Almutia à festo omnium Sanctorum ad Vigiliam Pentecostes exclusivè; deinceps verò deponant illa in anteriori parte Stalli, quod omnes servare debebunt, ut, consonantià quàdam & harmonià, Sacri Ritus æqualitèr servantur.

Mode-

Modestix in Ecclesia leges studiosè observabunt; memores spectaculum eos ibi esse Angelis & Hominibus: ac proindè abstinebunt à confabulationibus, à sumptione Tabaci, à lectione Librorum profanorum, Epistolarum, rerumque novarum. Si quis verò contrafecerit, aut etiàm aliis psallentibus ipse privatim Officium recitaverit, tanquàm absens pro illa Officii parte à Punctatore notetur.

Dùm sedent, Biretis omnes capita tegant; manus Superpelliceis nunquàm inerant; crura non protendant; innixis super genua brachiis caput non sustentent, neq; brachia indecèntè Stal-
lis superponant; verùm oculis demissis, manibus dum stant junctis, dum sedent genibus ad-
motis, toto corpore ritè composito, * non cursim
& confuse, non oscitantè & negligentè, sed
lentè, distinctè, attentè, ac devotè, divina per-
agant: pro temporis & Officii ratione, juxta mo-
rem Ecclesiæ sedeant, stent, genuflectant, caput
operiant & inclinent: sicque & sibi & populo
Deum ibi peculiaritè, veluti in Domo Majesta-
tis suæ præsentem esse, continuò in memoriam
revocent.

Qui ad Matutinum finito Hymno venerit,
pro absente reputabitur, pro Matutino tantùm.
Qui ad Primam, Terriam, Sextam, Nonam,

N 4

abso-

* Synod. Cæ-
senat. an 1182.
De Div. Offi-
cit. cap. 24

absolutis similiter Hymnis Chorum intraverit , pro absente notabitur : in Vesperis adueniens finito primo Psalmo , in Completorio inchoato *Converte nos* , absentiae notam habebit .

Qui Canonicus tempore Missae sollemnis , seu conventualis , Missas privatas , etiam ex praescripto proprii Beneficii , celebrabit , pro absente censeri debebit ; * itemque ille qui finito Kyrie electionis Chorum ingreditur .

* Sac. Cong.
Conc. 29. Julii
1648.

Prohibemus autem Capituli Camerario , ne aliter , quam hic praescribimus , distributiones dividere audeat , sub poena duplicis solutionis , aliisque arbitrio Nostro taxandis .

Qui à Missa sollemni , Vesperis , ceterisque Canonicis Horis pluribus diebus continuis sine legitima causa aberunt , ad Nos , per Punctatorem deferantur , ut de illa negligentia à Nobis admonentur . Sciant etiam Canonici , negligentiam in Choro culpae reatu non vacare , etsi ipsi distributionibus ultrò renunciarent .

Antequàm à Choro discedant , iterum brevem flexis genibus facient orationem , nec aliquis , nisi annuente prima vel secunda Dignitate , vel illa absente , digniori ex Canonicis loco suo sese abripiat , sed bini , & modo quo venerunt , ad Sacristiam pergant . Qui verò ante absolutum Officium , nisi ob urgentem causam , à Praefecto Chori ap-

ri approbandam, discesserit, pro illa, vel illis Horis, ita absens notetur, ac si eis minimè interfuisset.

Quoniàm verò in Synodo Diœcesana anni 1582. statutum legitur, ut Horæ Canonicae pro dierum & festorum qualitate legerentur, vel canerentur, operæ pretium existimavimus recensere hîc festivitates, in quibus saltem, aut totum, ferè Officium, aut ejus partem, Cantu Gregoriano modulari debeant Canonici.

Itaque Canonici ceterique Choro addiçti, cantabunt Matutinum & Laudes in die Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, in tribus diebus præcedentibus Dominicam Resurrectionis, in ipsa Dominica Resurrectionis, & prima die Pentecostes. In festo porrò S. Joannis Baptistæ, in Assumptione B. M. V. & in festivitate omnium Sanctorum, ac reliquis diebus in quibus festa primæ classis occurrunt, cantabunt *Te Deum Laudamus*, cum Capitulo & Hymno Laudum, Cantico *Benedictus*, & Oratione tantùm.

In Festivitatibus secundæ Classis, *Te Deum*. Ceteris verò diebus Dominicis & festis minoribus de præcepto, Tertiam dumtaxat, quæ etiam in mox recensitis Solemnitatibus primæ & secundæ Classis decantabitur.

In Vigilia S. Silvestri Papæ, singulis annis,
eli-

Eodem tit. c. 4.
de Horis Canon. in Choro
recit.

eligent Canonici , per suffragia secreta , sub pœna nullitatis ipsius electionis , infra scriptos Officiales : nempe Camerarium , Præfectum Chori , Punctatorem , Notarium , Syndicum , Magistrum Cœremoniarum , & Sacristanum . Et quidem Præfectus Chori , & Magister cœremoniarum à Nobis approbati debebunt . Pro officio verò Punctatoris duo à Capitulo eligantur ; alter eorum à Nobis approbandus , qui antequam munus suum exercere incipiat , in manibus Vicarii nostri Generalis juramentum , ex formula post Constitutiones Synodales subiicienda , præstabit , de strenuè & fidelitè exequendo officio . Nemini porò liceat officia , ad quæ eligeretur , recusare , sub pœna scutorum decem , Sacristiæ applicandorum , nisi ejus legitima causa per Nos probata fuerit .

Camerarius quoscunque redditus ad Mensam Capitularem spectantes sollicitè exigat : ac quolibet semestri , infra decem dies , Librum perceptorum & expensorum coram pleno Capitulo exhibeat , præsentè tunc Syndico Capituli , qui ex revisione antecedentèr facta , dubiis si quæ exoriantur , satisfacere paratus sit . Sumptus verò extraordinarios , sine prævio ejusdem Capituli consensu , facere minimè possit .

Præfectus Chori , disciplinæ in eo servandæ curam habebit , cui si quis etiàm Canonicorum

non

non obtemperaverit , pœnas arbitrio Nostro taxandas luet .

Punctator in Librum eo nomine compingendum referet nomina absentium ad singulas Horas , neque ullo respectu humano ducetur in adnotandis negligentibus , memor semper , & juramenti præstiti , & legum circa hoc Ecclesiasticarum : quolibet etiam Anno sub finem Decembris eundem Punctionum Librum Nobis præsentabit .

Notarius Capituli omnia ejus acta Libro bene compacto fidelitèr & quamprimùm inferet : eaque in Armario ad id assignato , & serà clauso , diligentèr custodiet , unà cum Sigillo Capitulari : horum verò Actorum inventarii exemplum , manu Notarii subscribendum , unum penès se habebit prima Dignitas , alterum primus Canonicus .

Syndicus quolibet semestri Camerarii computa recognoscet ; sedulòque perscrutabitur , nùm ille omnes redditus in librum retulerit , ac singulos in usus destinatos expenderit . Et si cum in aliquo defecisse adverterit , non solùm monebit Capitulum , sed & ad Nos perferet ejusmodi defectum .

Cœremoniarum Magister continuò revolvat libros de Ritibus & Cœremoniis Ecclesiasticis tractantes , ut Divina Officia ordinatè & devotè persol-

solvantur. Ei omnes obediant: qui secùs fecerint, debita animadversione emendabuntur.

Præfectus Sacristiæ supellectilem sacram, mundam & nitidam conseruet, quæ aquà ablunda sunt, sæpe lavanda curet: atque illa, quæ circa Sacristias Edicto Nostro peculiari de anno 1689. statuimus, quodque hîc innovamus, omninò seruet, & servari ab aliis magnà curâ studeat; sub pœnis ibi expressis.

Quolibet saltem mense, ubi necessitas aliter non deposcet, Capitulum convocetur: qui verò legitimè non impeditus, ad illud venire neglexerit, aut inde antequàm finitum sit, sua spontè exiverit, vel ibi jurgiis causam dederit, pœnam duorum aureorum, Sacristiæ applicandorum, incurrat.

C A P U T III.

De Vicariis Foraneis.

Conc. Provinc.
Mediol. I. sub
S. Carolo p. 2.
de Vic. Foran.

E Piscope, ut faciliùs sanctiori disciplina populum rura incolentem continere, eumque suavi divinæ legis jugo subdere queant; utque Parochos, ac cæteros Clericos, ad munia sua strenuè exequenda efficacius inducant, & ubi opus est, compellant, Vicariorum Foraneorum ope & auxili-

auxilio utuntur ; qui veluti de inani nomine, aut de vano quodam honoris titulo non gloriantur, sed operosum sibi incumbere officium, seque reverà Episcoporum vice in Regione cui præficiuntur, fungi intelligant.

Eos proindè ejusmodi muneri parèssè oportet, ut pietatè, prudentià, doctrinàque præditi, ab omnibus, præcipuè tamen à Parochis, debità observantià colantur. Et certè tales semper, quantum licebit, constituere studebimus : jam verò à Nobis constitutis, si quis obedientiam, quocumque prætextu, præstare detrectaverit, aut eos irreverentèr habuerit, gravissimis subjacebit pœnis.

Hi Vicarii, Regionum sibi à Nobis commissarum Sacerdotes, curam Animarum habentes, necnon pro Confessionibus approbatos, singulis mensibus ad Ecclesiam quæ commodior Nobis visâ fuerit, congregabunt ; ubi ipsis præsidentibus, nisi à Nobis aliud statuatur, nō modò Collationes super Theologia morali, & ad confovendum Spiritum Ecclesiasticum fient, verùm etià, si quid in singulis Parochiis emendandum occurreret, cum iisdem Vicariis tunc communicabitur ; ut illi deprehenso malo opportuna maturè adhibeant remedia.

Totam porrò Diœcesim in quinque Vicariatus partitam esse volumus ; quorum primus à
Portu

Portu Cæsenatico nomen habebit : secundus Sancti Thomæ ; tertius Carpineti : quartus S. Victoris ; quintus demum S. Georgii, nuncupabuntur : & quidem singulis his Vicariatibus Parochiales hic descriptæ subiectæ erunt .

Vicariatui Portus Cæsenatensis addictæ erunt .

1. Ipsa Portus Cæsenaten. Parochialis Ecclesia .
2. Archipresbyteralis Calisensis ,
3. Archipresbyteralis Bulgaria ,
4. Archipresbyteralis Ruffi .
5. Parochialis Salæ .

Vicariatui Sancti Thomæ adscriptæ erunt .

1. Ipsa S. Thomæ Archipresbyteralis Ecclesia .
2. Archipresbyteralis Montis Acuti .
3. Archipresbyteralis Montis Regalis .
4. Parochialis S. Demetrii .
5. Parochialis Montis Veteris .
6. Parochialis Montis Codrutii ,
7. Parochialis de Roverfano .

Vicariatui Carpineti addictæ erunt ,

1. Ipsa Carpinetensis Parochialis Ecclesia .
2. Pa-

2. Parochialis Casalensis .
3. Parochialis de Saliano .
4. Parochialis Custodiæ Dei .
5. Parochialis de Ardiano .
6. Parochialis Sorivoliensis .

Vicariatui Sancti Victoris subiecta erunt .

1. Ipsa S. Victoris Archipresbyteralis Ecclesia .
2. Archipresbyteralis S. Mauri .
3. Archipresbyteralis de Solfrino .
4. Parochialis S. Mamantis .
5. Parochialis de Taypano .
6. Parochialis de Formignano .
7. Parochialis de Diegaro .
8. Parochialis Bonæ Villæ , seu de Casalbuono .
9. Parochialis de Bora .

Vicariatui Sancti Georgii adscripta erunt .

1. Ipsa S. Georgii Parochialis Ecclesia .
2. Archipresbyteralis de Ronta .
3. Parochialis S. Martini in Flumine .
4. Parochialis de Bagnile .
5. Parochialis de Martorano .

Et si verò hi Vicariatus denominationes desu-
mant à certis Ecclesiis, non idè tamen illarum
Rectores, Vicariorum Foraneorum officium jure
sibi vindicare præsumant, hos namque Vicarios
peculiaribus dotibus ad istud munus accommo-
dis præditos esse oportet; quæ non semper repe-
riuntur in illis quibus Ecclesiæ, Vicariatibus no-
mina commodantes, obtingunt.

Qui à Nobis Vicarii constituentur, libenter
hoc munus suscipiant, nec licitum sit cuiquam
illud renuere, sub pœna sex aurorum; amoveri
tamen ab illo poterit quilibet nutu & arbitrato
Nostro; nemo verò, præter istos quinque, no-
men Vicarii Foranei sibi retineat, aut usurpet,
sub pœnis Nobis benè visis; revocamus enim hic
quascumque antecedentes Vicariorum hujusmo-
di deputationes.

Sacr. Cong.
Episc. in una
Theanen. 3. Fe-
bruar. 1591. a-
pud Pellegr. de
Vic. Foran.

Si Vicarii constituti malè se gesserint, aut ne-
gligentes in officio fuerint, pœnas luent pro qua-
litate culpæ: in vim autem mercedum suarum
habebunt tertiam partem pœnarum, quæ à vio-
latoribus Festorum in eorum Regionibus exigen-
tur.

Jura Vicariorum Foraneorum hæc erunt.

Edict. Eminen-
tiss. Vrñi 1681

1. Poterunt cognoscere Causas civiles, quæ
summam Scutorum trium non excedunt: ne Cre-
dito-

ditores pro his levioribus Cæſenam venire cogantur .

2. In Criminalibus, ſive procedant ex officio, ſive iſtante parte, licitum eis erit, ſervatis de jure ſervandis, litem inſtruere, proceſſum formare uſque ad examen Teſtium incluſivè; quò cùm pervenerint, cautè & ſine mora, omnia acta ad Curiam Noſtram tranſmittent. Quod ſi autem quempiam in flagranti delicto deprehenderint, etiàm ad pœnæ pecuniariæ pro illo impoſitæ executionem conſeſtim devenire poterunt, quam tamen ad manus Depoſitarii pœnarum hujusmodi illicò mittent.

Idem Edit.

3. Facultas quoque concedendarum licentiarum exercendi opera ſervilia diebus feſtis, ex cauſis ab Eccleſia probatis, penès illos erit, non penès Archipreſbyteros, quas ſcriptis exarare tenebuntur; & gratis omninò impertiri.

Vicarii hujusmodi nullum jus præcedentiæ ſibi vindicent titulo iſtius officii in actibus & functionibus Eccleſiaſticis ſupra Archipreſbyteros, & alios Preſbyteros Regionis iſtis Vicariis antiquiores, & digniores; Congregationibus menſtruis quibus præſidebunt, dumtaxat exceptis.

Muneris illorum erit, inquirere in Vitam & mores Sacerdotum, & Clericorum; & an eorum incurià cultus divinus minuat, aut habeatur

O

irre-

irreverentè. An Parochi & Presbyteri, in Vicariatibus sibi commissis commorantes, observent Constitutiones Synodales, Edicta, Decreta, ceterasque ordinationes; de quibus omnibus certiores Nos reddant absque mora, si res ita exigat, vel certè absolutà per ipsos Visitatione: visitare namque debet quilibet eorum singulis annis Regionem suam, intra mensem Octobrem; ac circa festum S. Martini totum Vicariatùs visitatum sincerè Nobis referre, & verbis, & scripto.

Conc. Mediol.
I ubi supra.

Neque satis habeant observare ea que ad Clericorum vitam & honestatem, munia & officia pertinent, sed & Laicorum conversationem attentè pervestigent, ac quicquid in ea Legi Divinæ, Statutis Ecclesiasticis, Nostriisque Decretis & Ordinationibus, adversari animadvertint, ad Nos fidelitè perferant.

Invigilent ne bona Ecclesiastica immobilia à quovis possessa, quocumque nomine nuncupata, deteriorentur, aut alienentur; neve mobilia distrahantur; census parùm tutè constituantur; & extincti expendantur: sive id fiat ab Ecclesiasticis, sive ab Hospitalium Administratoribus, sodalitatum Prioribus, à quibus omnibus accepti & expensi rationes deposcere poterunt pro rerum exigentia. Et ut uno verbo multa comple-

plectamur, quaquaversum illi oculos intentos habeant; quo Nobis accuratam de omnibus rationem reddere parati sint, vicesque Nostras ea sollicitudine exequantur, ac si ipsi in illis locis praesentes essemus.

CAPUT IV.

De Parochis.

Parochi in partem sollicitudinis Episcopalis vocari, oves sibi concreditas sedula cura custodiant; salutaris doctrinae pabulo frequenter eas pascant, Sacramentorum medicamine morbos ab eis depellant, ac non modò verbo, sed & exemplo, à præcipitiis & lubricis sedulò cohibeant. Sæpè illi apud se perpendant quanti periculi sit hominem pro factis alienis rationem reddere, qui vix sufficit pro suis, hacque cogitatione permoti humilient animas suas sub potenti manu Dei, quæ sola eos inter discrimina constitutos eripere potest à perditione æterna.

In primis verò meminerint, munus Pastoris esse continuum exercitium amoris; Christo Domino id manifestè in persona Principis Apostolorum declarante, cui non priùs Pastoris officium largitus est, quàm is trinâ contestatione amoris

fui erga eum vim comprobasset. Quocirca illi Pastoralia munia ex animo exerceant, neque sibi in iis obeundis certas metas præscribant, sed quemadmodum ipsa Dei dilectio nullis coarctanda est limitibus, sic, hac urgente, salutem Animarum totà quærant charitatis amplitudine. Procul ergo à Pastoribus desidia, procul exulet avaritia, procul omnis terrenarum rerum affectio; unicumque illorum studium sit animarum luccum: *nihil enim tam Deo gratum acceptumque est, quàm pro viribus operam dare, ut homines redantur meliores.*

S. Iust. Martyr
contra Arist.
initio.

Quoniam verò jam superius plura Parochorum munia sparsim indicavimus, hìc reliqua breviter explicare pergimus.

c. r. sess 6. & c.
1. sess 23. de
Reform.

Ante cætera Sacrosancti Tridentini Concilii decreta, de Parochorum residentia edita, servari omninò ab illis volumus; Vicarioquè nostro Generali propterea interdicimus, ne illis discedendi à propriis Ecclesiis licentiam concedat contra eorundem decretorum sanctionem; aut ultra numerum dierum inferius declarandorum: imò ei præcipimus, ut procedat ad pœnas in eodem Concilio latas contra non residentes, si moniti, etiàm per sola Edicta, residere contempserint: decreta porro illa ad præscriptum ejusdem Concilii in hac Synodo promulgari jussimus.

Non

Non liceat Parochis , & Animarum curam habentibus , abesse à propriis Ecclesiis , sine Nostra vel Vicarii nostri Generalis licentia , ultra duos aut tres ad summum dies , sub pœnis pecuniariis Nostro arbitrio taxandis . Rurales tamèn Parochi nunquàm in Civitate pernoctare possint , eodem Vicario nostro Generali non premonito .

Ex quacumque verò causa Parochos à suis Ecclesiis abesse contingat , semper Sacerdotem ad Confessiones approbatum in locum suum subrogent . At si cum Nostra dispensatione longiori tempore extra residentiam manere cogentur , Sacerdotem illum non modò ad Confessiones , sed & ad reliqua Parochi officia idoneum , atque ad id à Nobis specialitèr approbatum , esse oportebit ; quod & circa adjuvantes Parochos , vulgò Capellanos dictos , servari volumus , etiàm Parochis residentibus . * Longè enim præstantioribus dotibus exornatos esse convenit , quos sibi Parochi diutino tempore in societatem totius oneris Pastoralis adsciscunt , quàm qui necessitate impellente paucis diebus Parochialia administrant .

Nemo Parochorum sine causa , à Nobis probanda , absit à sua Ecclesia Festis diebus , etiàm ad breve tempus , nisi cum adeò magna urgeat necessitas , ut eam priùs ad Nos perferre nequeat : mox tamen postea id ipsum Nobis significare

O 3

omni-

Edi&. Eminen-
tiſs. Vrſini de
Reſid. Paroch
1681. n. 1.

* Id. Edi&. n.
4. & Syn. Dice-
cef. 1638. de
Parochis.

omninò teneatur.

Quilibet per se munia Parochialia exerceat; Vicario verò, seu Capellano, in subsidium tantum utatur; neque se Parochus existimet residentia legibus aliter satisfacturum; hæ namque idè potissimum conditæ fuerunt, ut Pastores proprio obsequio animabus curæ suæ commissis opitularentur.

Singuli habeant Constitutiones has Synodales, eas diligenter legant, ac memoriâ teneant; quæretur enim ab illis, potissimum in Visitatione, quid quæque Constitutio eos tangens contineat, ut experimentum fiat an reverà quæ statui-mus ediscant.

Habebunt præterea summam aliquam probatam Casuum Conscientiæ, & Canonum, Concilium Tridentinum, ejusdem Catechismus, & Rituale Romanum, quæ sæpè pervolvant, nec tamen ceteros libros, in prima harum Constitutionum parte indicatos, comparare negligant.

Potestatem dispensandi cum Parochis, ut justà causâ ultra decem dies ab Ecclesiis suis abesse possint, Nobis ipsis reservamus; verùm & intrâ decem dies, Quadragesimæ & Adventus Domini tempore, ac præcipuis solemnitatibus anni, Vicario nostro Generali licentiam eis ad hoc concedere interdici-mus.

Memi-

Meminerint Pastores, vigilantiam ipsi in primis ab Apostolo commendari verbis illis ad Timotheum, *Tu vero vigila*, ac propterea diligenti examine inquirant de vita, & conversatione subditorum; quos publicè peccantes primùm moneant, deindè ad Nos deferre non cunctentur; ne illi laqueis Diaboli irretiti, nullo manum porrigente, miserè pereant; & quod gravius est, alios pravo suo exemplo in eadem discrimina inducant. At ejusmodi vigilantiam potissimè adhibebunt ergà extraneos, quorum negotia & actiones diligentè Parochi explorabunt; Fœminarum in primis; compertàque aliquà morum corruptelà, nisi admonitio profutura credatur, Nobis id rectà significabunt.

2. c. 4. v. 5.

Perpendant autem maturè verba illa Tridentini Concilii * *præcepto Divino mandatum esse omnibus quibus Animarum cura commissæ est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, & verbique divini predicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo, pascere; pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere.* Ad quæ quidem boni Pastoris munia passim in præcedentibus Constitutionibus Parochos cohortati sumus; hîc tamen eos impensissimè monemus, simul & obsecramus, ut curam pauperum & miserabilium personarum

* c. 1. sess. 23.
de Reform.

quam eis Concilium Tridentinum commendat, non verbo, & linguà, sed opere & veritate perficiant; eleemosynas eis elargiendo pro amplitudine portionis quæ eis superest ab honesta, ac frugali vita, statusque sui sustentatione: ne verò illi parentum avaritià & innatà eis Patrimonii Christi ingluvie, variis quæsitis coloribus ab hoc pietatis erga pauperes officio facilè abstrahantur; recenti semper memoria retineant, interdictum sibi ab eodem Concilio esse, * *Ne ex redditibus Ecclesie consanguineos familiaresque suos augere studeant, cum et Apostolorum Canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent: sed, si pauperes sint, iis ut pauperibus distribuant; eas autem non distrahant nec dissipent illorum causa; imò quam maximè potest, eos Sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga Fratres, Nepotes, propinquosque carnis affectum, unde multorum malorum in Ecclesia seminarium exstat, penitus deponant.* De hoc S. Hieronymus longè ante Sacerdotes admonuit dicens: * *qui ditior est Sacerdos, quàm venit ad Sacerdotium, quid quid plus habuerit, non filius aut nepotibus, debet dare, sed pauperibus & Sanctis fratribus, & domesticis fidei &c. Ut reddat ea quæ Domini sunt Domino suo.* * Infelices etiam Petrus Blefensis dixit, qui parentibus erogant, unde post illorum gaudeant obitum, cum vana Virorum gaudia sepe

* c. 1. sess. 15.
de Refor.

* In Ezech. c.
46.

* Ep. 102.

ſepè tranſeant in ſupplicia mortuorum .

Discordias exſurgentes Parochi ſummo Charitatis ſtudio componant ; quibus ſedandis ſi ipſi impares ſint : Nobis eas referant .

Ægrotante Parocho , ſive Urbano , ſive Rurali , mox cum viciniore viſitet , * eique omnem operam ſuam exhibeat : & ſi graviter decumbat , Sacramenta tùm Sacri Viatici , tùm Extremæ Unctionis ipſe , & non alius , ei miniſtret , atque illius peculiarem curam toto tempore ægri tudinis gerat . Quod ſi etiã Parochus æger Sacerdotem non haberet , qui cum in Animarum cura adjuvaret , idem viciniore Parochus vices ægrotantis ſupplebit , donec ille ſaluti reſtituatur , aut eo decedente , Oeconomus à Nobis Eccleſiæ vacanti deputetur . Mortuo Parocho rurali , Vicarius Foraneus ſtatim accurrat , & inventarium ſupelleſtilis Eccleſiæ , nec non Domûs Parochialis , coram duobus teſtibus conficiat ; ei nomen ſuum ſubſcribat , idemque à teſtibus ſolito more fieri jubeat : ſed cùm moritur ipſe Vicarius Foraneus , omnia ea quæ diximus , præſtet viciniore in illo Vicariatu Parochus . De Parochi obitu Vicarius Foraneus , necnon Parochus , qui morti præſens adfuit , ſine mora certiores Nos faciant ; verùm ſolus Vicarius funeri diem assignabit , ad quod omnes Parochi illius Vicariatûs , aut ſaltem Plebana-

* Syn. Diœceſ
1618. de Paro-
chis .

* S. Carol. in
Conc. Prov. 1.
p. 3. tit. 2. deccr.
15.

banatùs convenient, ubi celebratà à singulis prò anima defuncti Missà, inter preces & sacros cantus corpus sepulchro condetur. * *Quicumque verò ejusmodi pietatis officia præstiterint, eorum nomine causæ venihil neque exigant, neque petant.* Oeconomus etiàm, aut quispiam alius, pro sepultura, vel pro pulsu Campanarum, aut quovis alio titulo nihil prorsùs accipiat in funere Parochi mortui, jure enim ei debetur sepultura in Ecclesia cui deservivit, veluti ultima laborum ejus merces. Redeunte tandem anniverfaria die, iterùm iidem qui supra Parochi ad eandem Ecclesiam conveniant, atque ibi Missæ sacrificio solemnitè celebrando intersint: si tamen dies illa festo duplici esset impedita, ad proximiorum diem liberam officium hujusmodi differendum erit.

C A P U T V.

De Vita & honestate Clericorum.

* Petr. Blesens.
scrm. 61.

- (a) S. Cyrell.
Alexandr.
(b) Idem.
(c) Pet. Damia.
(d) S. Gregor.
Nazianzen.
(e) Ioh. (f) Petrus Damian.

* **V**idete ò Sacerdotes vocationem vestram, eminentiam & dignitatem ordinis vestri. Vos enim estis (a) Sacrum electumque genus, (b) divinis sacrisque ministeriis mancipatum, (c) contubernacles, & condomestis Angelorum, (d) mundi funaamenta, (e) vitæ lumina, (f) sanctiora membra
Eccle-

Ecclesia, (g) dispensatores Regia Domus: (h) Parentes Christi, (i) mediatores inter Deum, & populum: denique (k) Columna firmissima, quibus in Christo fundatis, innititur omnis multitudo credentium. Scdulò ergò perpendite, quàm sit (l) magna & multa, immensa & infinita, ipsius Sacerdotii dignitas, (m) ac erubescite si sacratioris vita inveniuntur Laici, qui huius mundi fluctibus sunt immersi; quia, (n) totius familie Christi ordo nutabit, si quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite, (o) eum quippe qui regendos alios suscipit, tantà decet gloriâ virtutis excellere, ut instar Solis, ceteros veluti stellarum igniculos, in suo fulgore obscuret. Nec verò Clericis satis sit Laicos probos virtute superare, ipsis etiam Monasticæ & Cœnobiticæ vitæ affectis sanctitate antecellere debent: Nam (p) per sacrum Ordinem Clericus deputatur ad dignissima Ministeria, quibus ipsi Christo servitur in Sacramento Altaris, ad quod requiritur major sanctitas interior quàm requirat etiam Religiosis status. Verùm sublimis Sacerdotum honor minimè intra illos concluditur cancellos, aliùs adhuc assurgit; nunquid enim non (q) summè veneranda ipsorum dignitas, in quòrum manibus Dei Filius velut in Utero Virginis incarnatur. Angelis quoque in ministerio præstant. (r) His enim datum est ut potestatem habeant, quàm Deus optimus neque Angelis, neque Ari-

(g) S. Prosp.
(h) S. Bernard.
(i) Idem.
(k) S. Prosp.

(l) S. Ephrem.
de Sacerd.

(m) Petrus Biesen.
ad Sacerd.
in Synod. ser.
59.

(n) S. Leo Ep.
87. ad Episc.
Africæ.

(o) S. Chrysost.
hom. 10. in
1. ad Tim.
c. 3.

(p) S. Thom.
2 2. q. 184. art.
8. in corp.

(q) S. August.

(r) S. Chrysost.
lib. 3. de Sacer.
c. 4.

can-

(f) S. Bernard.
ad Pastor. in
Synod. c. 1.

cangelis datam esse voluit, neque enim ad illos dictum est, quodcumque ligaveris super terram &c. (f) solisque Sacerdotibus Corporis & Sanguinis commisit Consecrationem.

(t) num. 16.

(u) S. August.
tra. 46. in
Ioann.

Hac animo revolventes cum metu & tremore nostram salutem operemur: consideremus, an vocati à Deo sublimes in Ecclesia Clericalis statum gradus conscenderimus. Hi enim soli (t) *quos elegerit Dominus, appropinquabunt ei*: (u) ipseque Christus est Ostium quo intramus, & Ostiarius qui aperit. Vocationis ergò Divinæ quisque, Sacerdotium appetens, in primis signa investiget; & nisi ea in se ipso reverà agnoscat, ulterius non progrediatur: (x) etenim *qui non fideliter introivit, neque per Christum; quidni infideliter agat & contra Christum? Faciet ad quod venit, ut mactet utique, & disperdat.* Qui verò jam Sacerdotio initiatus non vocatum se ad hoc munus deprehendit, assiduis precibus efflagitet gratiam vocationis, quæ destitutus manifesta propriæ, aliorumque salutis discrimina subit. Pœniteat eum ex corde vitæ anteaactæ, (y) *Præcingat sicut vir lumbos suos, bonas faciat deinceps vias suas, quatenus novissima sua antiqua sopiant; & delicta juventutis sue deleat vespertina correctio.*

(x) S. Bern. ep.
18 ad Ardu.
Gebn.

Porro etsi jam capite de Sacramento Ordinis vocationis divinæ signa attigerimus; hîc tamen

ca-

eadem prosequi , atque aliis Sanctorum Patrum testimoniis confirmare ac solidare perutile sanè fuerit . *Primum* ergo vocationis ad statum Ecclesiasticum signum, est vitæ innocentia , de qua S. Hieronymus ad Rusticum Monachum scribens sic loquitur . * *Ita age , & vive ut Clericus esse merearis, ut adolescentiam tuam nulla sorde commacules , ut ad Altare Christi quasi de thalamo virgo procedas . Secundum* signum , est aptitudo ad munia Ecclesiastica , juxta illud Apostoli , idoneos nos fecit Ministros novi Testamenti, non litera sed spiritu : idest non speciosa quâdam & extrinsecâ idoneitate , quæ ad instar literæ appareat , sed verâ & genuinâ , quæ profectus futuri spem non levem ingerat . *Tertium* , proprii , uti diximus , Episcopi de vocatione judicium, & ad Clericatum assumptio : cùm enim sint viva S. Spiritus organa , ejusque Ministri , per eos ille oracula sua pandit , Ecclesiamque regit . *Quartum* , intentionis rectitudo , quæ in tribus sita est : *primò* , non appetere Sacerdotium ob temporale commodum , nam certè * *dignius, ampliusque consentaneum rationi , ut pro carnali victu carnalia magis opera & negotia exerceret : nec fieret quisquis ejusmodi est, interfor rerum, aut inhonoraret ministerium Spirituale : secundò* , non propter honores aut otium : quia * *si altiore quàm meliorem esse delectat , non præmium , sed præcipitium* expe-

* Ep. 42.

* S. Bernar. de-
clam. c. 13.* S. Bernar. ep.
27. ad Ardur.

* S. Petr. Bles.
ep. 123. ad Rich.
Episc. London.

* S. Chrysost.
hom. 3. in Act.
Apost. prope si-
nem.

* Id. ibid.

* lib. 4 de con-
sid. c. 4.

* Psal. 142. v. 8.

* S. Bern. ser.
Quomodo vo-
luntas nostra Di-
vinæ subiecta-
tur § 3.

* S. Greg. hom.
in Ezech. Hom.

4.

*expectamus. Tertiò, sed propter Deum & Anima-
rum lucrum. * Sanè non honor aut questus debet esse
Ordinis occasio, sed Christi Charitas, & Anima salus.
Quantum signum, inculpatus ingressus, qui non
jam solà rectà intentione, verùm & actione ma-
nifestus fiat: & primò non ambitu & ad aucupan-
da Beneficia Ecclesiastica: * Et his quippe dicitur,
ambitio tua tecum sit in perditionem, quoniam putasti
ambitu humano parari donum Dei. Secundò, non
adulatione & obsequio. * Quid enim refert si non das
pecuniam, sed pecunia loco adularis, subornas, mul-
taque machinaris. Tertiò denique, non pretio nec
prece; neque verò de pretio ulla difficultas esse
potest, at de prece audiat Bernardus. * Huic,
inquit ille, negotio non se ingerat rogans; consilio non
prece agendum est.*

Divinæ verò vocationis indagandæ agno-
scendæque & exequendæ, ea ferè media sunt quæ
sequuntur. *Primum Oratio, quæ is qui necdum
sibi vitæ statum elegit, postulet lumen à Deo, di-
cens cum Davide, * notam fac mihi Domine viam
in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam.
Secundum, Indifferentia, * voluntatem nimirum
suspensam teneat, donec Prælatum interroget, & ab
eo quærat Domini voluntatem. Tertium, Consilium,
* quia enim privato Nos amore diligimus, clausis
Nobis oculis in nostra deceptione blandimur: istud
autem*

autem consilium non est expetendum *primò* à peccatoribus, * *Quis enim in cæno fontem requirat ? quis è turbida aqua potum petat ?* *Secundò*, non à Sæcularibus aut Juvenibus, ne qui id facit aut à cæcis ductum sibi præstari petat, aut * *incedens per viam Roboam consilium venerande maturitatis abiiciat.* *Tertiò*, non à domesticis & mercenariis, quia & * *inimici hominis domestici ejus*, quorum proinde * *proditoria consilia*, & parùm rura est sententia; * *quorum amicitia quesuaria est.* Consulendi ergo Viri sapientes & pii, atque * *eorum explorandum consilium*, quos organa Spiritus Sancti esse non ambigis, illisque soli ad id eligantur, qui * *prudentes esse videantur.*

Ubi autem exploratam quis habuerit Dei voluntatem, nihil prorsus cunctetur, promptè & sine mora vocanti obediat, imperanti humiliter se subdat, atque in Dei adiutorio fiduciam reponat: *ne enim sub magnitudine gratiæ succumbat infirmus, dabit virtutem qui contulit dignitatem.*

Quoniam verò Clericalis sinceritas, & modestia Ecclesiastica, non minus ex honesto habitu, quam honestis moribus ostenditur, & talis quis esse præsumitur, qualis ex habitu indicatur; hac nostra perpetuò duratura constitutione sancimus, ut is dumtaxat Clericalis habitus censeri debeat, cujus hinc formam præscribimus.

* S. Ambr. lib. 2. offic. c. 12.

* Pet. Blesen. ep. 10.

* Mich. 7. 6.

* Pet. Bles. ep. 10

* Id. de Instit. Episc.

* Id. ibid.

* S. Bern. Ep. ad Hér. Sec. on. c. 1.

S. Leo serm. 1. in die assump. suæ.

Syn. Veron. ann. 1542. de Vit. & honest. Cleric.

Sic

tota extrinseca forma habitus Clericalis vitæ gravitati ex æquo respondeat, tacitèque Mundi vanitatem ac Sæculi luxum reprehendat.

Talarem porrò habitum jugiter deferre tenebuntur omnes cujuscumque gradus Clerici qui in Sacris Ordinibus sunt constituti, vel Beneficia Ecclesiastica obtinent, atque in Civitate, vel prope ejus mœnia degunt; sub pœnis à Sacris Canonibus sancitis, ac nominatim in Concilio Tridentino c. 6. sess. 14. de Reform. & in Constitutione felicis record. Syxti V. quæ incipit *Cum sacrosancta*: ac etiã sub pœna pecuniaria per Nostaxanda, exceptis Casibus infra exprimendis; cui etiã subjacebunt qui sacris insigniti, aut Beneficiati, pagos incolunt, si vestes ejusmodi talaris in Ecclesiis, Dominicis & Festis diebus non deferant; aut dum Missam, & alia Divina Officia persolunt; vel cum in Civitate, extra dies mercatus, in locis publicis conspiciendos se præbent.

Ceteri autem Clerici, primà Tonsurà vel quatuor minoribus initiati, etsi illi nullum habeant Beneficium, si privilegio fori gaudere cupiunt, talari pariter habitu utantur, ad mentem Sac. Tridentini Concilii cap. 6. sess. 23. de Reform. . Interdicimus etiam iisdem, ne sine habitu talari compareant in Ecclesiis, manè præsertim cum Missæ celebrantur; aut alio quocumque tempore

frequente populo ; sub pœna arbitrio Nostro taxanda . Formamque hic præscriptam , omnes ad unguem ferverent .

Habitu breviori , qui tamen genua commodè regat , uti poterunt quicumque Clerici , dum iter faciunt , aut in Campos rei familiaris curandæ gratiâ excurrunt : at iste habitus sola brevitate à talari quem supra descripsimus distingui debet . Proinde si quis hunc alterius formæ , aut generis , quàm est ipse talaris , [Sæcularium more] gestare præsumpserit , pœnà pro Nostro arbitrio mulcabitur .

*. Conc. Trid.
c 6. sess. 23. de
Reform.

Tonsuram Clericalem gestent omnes , cujuscumque conditionis Clerici ; sub pœna * amissionis privilegii fori , si nec in Sacris sint constituti , neque aliquod Beneficium obtinent . Ejusmodi verò sub pœna medii aurèi . Tonsura Clericalis patentibus auribus esto . Corona autem in capite Ordini conveniēs : cujus varia forma ad calcem harum Constitutionum oculis subiicietur . Barbam Clerici non nutrant , & circa labia ita rasam habeant Sacerdotes , ut illa in sumptione Calicis tingi Sacris Speciebus nequeat : cuncti verò sedulò caveant Barbam gerere sæcularium more effictâ ; illius namque forma æquè clericalem gravitatem & modestiam ac reliqua declarare debet .

Clerici in Minoribus constituti , qui certis
Eccle-

Ecclesiis nominatim in Ordinatione addicti fuerunt, superpelliceo induti, & pileum quadratum, seu biretum, coloris utràque parte nigri gestantes, in iis Divinis Officiis, Dominicis præsertim, & Festis diebus, devotè assistant. Qui in Civitate, vel propè ejus mœnia habitant, Ecclesiæ Cathedrali, cui nomina dederunt, obsequium istud præstent. At rura incolentes dictis diebus ad Parochialem conveniant, sub periculo amissionis privilegii fori.*

* Idem Conc. ibidem.

Arma Clerici non deferant, Clericorum enim arma sunt Orationes & lachrimæ: * si quis cum his deprehenderur, arma amittet, & alias pœnas luet, quas arbitrio nostro statuemus.

* c. Clerici, de Vita & Honestate Cleric.

Illicitas Venationes, aucupia, choreas, tabernas, comestationes, lususque alearum, vetitos sibi esse intelligant Clerici. * Qui ergo contra Summorum Pontificum Sacrorumque Canonum præscripta; sive in illicitis venationibus & aucupiiis deprehendatur, sive Choreas duxisse, aut comestationibus & compotationibus indulgisse per testes convincatur, pœnam sex aureorum solvet. Qui aleis luserit, Edicti de istis 1691. 17. Januarii promulgati pœnis subiacebit. Qui verò in Taberna comedisse, & bibisse, causà itineris exceptà, repertus fuerit, sex paritèr aureorum, pœnà plectetur. Quod si quispiam Clericorum,

* c. 1. de Clerico venatore & extrator. tit. de Vit & Honestate Cleric.

Itemq; Conc. Trid. s. 12. 9. Vestim infu- per sess 24. & c. 1. sess 22. de Reform.

quod absit, intemperantior fuerit in vino, etiam in propriis, vel amicorum edibus, is si confiteatur, aut convincatur, poena graviore punietur, pro modo culpæ. * *Ebrietas enim in alio crimen est, in Sacerdote sacrilegium; quia alter animam suam necat, vino Sacerdos spiritum Sanctitatis exstinguit.*

Continentiæ sint studiosissimi Clerici, ac libidinem, cane pejus & angue, ut ajunt, exosam habeant. Nam * *fermentum cujus admixtione tota massa corrumpitur, incontinentia est Ecclesiasticorum; que subditos perversa imitatione corrumpit.* Et * *quisquis flammâ libidinis aestuat, qua fronte, qua conscientia, Divinis altaribus appropinquat; hinc est enim quod filii Aaron Divino sunt igne consumpti, quia alienum ignem offerre Domino præsumserunt: altaria quippe Domini non alienum, sed ignem dumtaxat Divini amoris accipiunt.*

Porro inter præcipua abigendæ incontinentiæ media, hæc duo meritò numerantur, fuga otiositatis & occasionum * *quia luxuria citò decipit hominem otiosum: hominem vagantem: gravius quoque urit, quem otiosum invenit: cedit verò libido laboribus, cedit operi, cedit industrie.* Et monuit Augustinus * *contra libidinis impetum apprehende fugam, si vis obtinere victoriam.*

Quia verò occasionum hujusmodi præcipua esse

* S. Pet. Chrys. sol. serm. 26. de Fidei dispens.

* Pet. Bles. ser. 57. in v. 11. c. 2. Levit.

* S. Pet. Dam. opusc. 27. de com. vitæ Can. c. 3.

* S. Bernat. de modo bene vivendi. 51.

* S. Idid. H. sp. de Contemptu Mundi.

* Serm. 250. de Tempore.

esse solet contubernium Clericorum cum Mulieribus, ut huic malo occurramus, nullus in posterum Clericus, Clericalem vitam agens, & statum Ecclesiasticum profitens, cum Mulieribus insimul habitet, & convivat; quæ non sint illi intra gradus à Sacris Canonibus permittos conjunctæ; etiã sub prætextu famulatùs, nisi prævia Nostrà, vel Vicarii nostri Generalis licentia, gratis dandà: alioquin condigna pœnà arbitrio Nostro punietur.

Nullus Clericus doceat Mulierès legere, scribere, cantare, pulsare Organa, fidibus canere, ulloque prorsùs instrumentorum musicorum genere eas erudiat, sine Nostra licentia, scripto dandà, servetque tunc accuratè conditiones inibi apponendas, sub pœna suspensionis.

* *Nemo militans Deo implicat se negotiis Sæcularibus*: quare Sacri Canones vetant Clericis, in fortem Domini vocatis, & * *perfectiõis professiõnem adeptis*, ne se sæcularibus negotiis immisceant: prohibent verò nominatim, * *ne Ministri Laicorum fiant, nec in rebus eorum procuratores existant*. Quos quidem Canones, cùm Tridentinum Concilium, unã cum aliis ad vitam & honestatem Clericorum pertinentibus, innovaverit, præcipimus ne in posterum Clerici Laicis operam suam dent titulo Oeconomorum, Agentium, Domùs

Sacr. Cong.
Conc. Casena-
ten. Synodi 16.
Martii 1695.

Edict. Eminen-
tiss. V. f. de
Vita & Honest.
Cleric. §. 8. n. 6.

* 1. Timot. 2. 4.

* S. Bernard.

* c. Sacerdoti-
bus, ne Clerici
vel Monachi
& c.
c. 1. sess. 22. de
Reform.

Magistrorum, Factorum, Administratorum, ac quocumque alio, quo negotiis Sæcularibus applicentur, & implicentur. Licebit tamen iis in Domibus Laicorum, honestam & Christianam vitam agentium, famulari Missarum celebrandarum, aut filiorum instituendorum causâ, dummodò ibi nullum aliud statu Clericali indignum obsequium præstent; habeantque ante omnia licentiam Nostram scripto exarandam, & quolibet anno renovandam; cujus conditionibus nisi fecerint satis, eâ deinceps carebunt: si autem aliquod ex supradictis Officiis veteris exercuerint, pœna decem aureorum, & in subsidium suspensionis, mulctabuntur.

Iidem Clerici, datâ secunda horâ noctis, per Plateas non vagentur, sub pœna duorum aureorum. Si tamen sint Parochi, vel Parochos adjuvantes, aut certè Cōfessarii, & vocentur ad Ægrotos, liberum illis erit etiâ tunc pergere quò ire decreverunt; adhibito tamen lumine, nec aliter, sub eadem pœna.

A' Spectaculis publicis, qualia sunt hastiludia, Comicorum recitationes, & agitationes; funambulorum saltationes, & ejusmodi, prorsus abstineant; dedecent enim ista status Clericalis gravitatem & dignitatem; nec debet esse * *sicut Populus, sic Sacerdos*. Qui huic decreto contravenire

non

Edict. Em. Vrsini sup. mem. §. 9.

Id Edict. §. 12. n. 3.

* Isaiæ 24. 2.

non dubitaverit, pœnam unius aurei dabit: at si quis in sacris Constitutus, aut Beneficium obtinens, carnisprivii vel quocumque alio tempore personatus incesserit, pœnam suspensionis à Divinis, Nobis reservatæ, juxta Edictum Nostrium sub die prima Februarii 1692. promulgatum, noverit se eo ipso incurrere. * *Quid enim interesset inter Populum & Sacerdotem; si eisdem adstringeretur legibus? Debet profectò præponderare una Sacerdotis, sicut præponderat gratia.*

* S. Ambros.
ep. 25.

CAPUT VI.

De Seminario.

Quia * meritis Patrum beatorum venerabiles sanctiones, cum de electione Sacerdotum loquerentur, eos demum sacris administrationibus idoneos censuerunt, quorum omnis ætas à puerilibus exordiis usque ad proveciores annos, per discipline Ecclesiasticæ stipendia cucurrisset. Divino plane consilio factum est, ut Tridentina Sacrosancta Synodus enixè * Episcopis commendaverit Seminaria Clericorum erigere, erectaque Ecclesiasticà disciplinà continere; quod ut uberius præstemus, nonnulla hinc fancienda esse duximus.

* S. Leo ep. 87.
ad Episc. Africæ
c. 1.

* Cap. 18. sess.
23. de Reform.

Ad Seminarium Ecclesiæ nostræ Cathedralis

* Concil. Trid.
loco cit.

non admittantur nisi * *qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competentèr norverint, & quorum indoles & voluntas spem afferat eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuò inservituros*: quapropter in dicto Seminario educandis à Vicario nostro Generali facultas scripto non concedatur, nisi huic priùs per diligens examen certò constiterit de eorum ætate, ac qualitatibus mox ex Concilio Tridentino recensitis.

Conc. Trid. ib.

Pauperum filii præcipuè eligantur, iique sumptibus Seminarii pro quantitate fructuum, & redituum, qui ei quoquo modo obveniunt, alantur: nec tamen ditiores excludantur, si propriis impensis vivere velint * *& studium præseferant Deo & Ecclesie inserviendi.*

* Conc. Trid.
loco cit.

* Idem ibid.

Dividantur omnes in varias Classes * *juxta eorum numerum, ætatem, atque in disciplina Ecclesiastica progressum. Tonsurà atque habitu Clericali semper utantur. Instituantur sedulò Grammatices, Cantùs, Computi Ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinis. In primis verò in Deum pietas, summaque religio teneræ Juvenum menti altè à Magistris imprimatur: atque propterea Seminarii Clerici * *Singulis diebus Missæ Sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & juxta Confessoris judicium sumant**

* Idem Conc.

mant Corpus Domini nostri Jesu Christi: observentq; cœtera fidelitèr, à Nobis, vel à Prædecessoribus Nostris ad vitæ sanctioris rationem incundam ipsis præscripta : seu etiàm in posterum præscribenda.

Contributiones, quæ Seminario ex fructibus Beneficiorum juxta Trid. Concilii * decretum, & literas Sacræ Congregationis Episcop. & Regul. de anno 1638. solvi debent, numerentur à Beneficiatis singulis annis, initio cujuscunque semestris anticipatè, apud eundem Seminarii Depositarium: hæ verò contributiones impendantur pro stipendiis Magistrorum, Clericis pauperibus alendis, ædificiis sartis rectis atque integris conservandis, atque pro suppellectili necessaria & idonea comparanda.

* loco cit.

Duo Canonici à Nobis electi, quoties nuntio nostro vocati fuerint ad consultandum de rebus ad Seminarii spirituale Regimen attinentibus, præstò aderunt; iique tunc, & quoties necessitas exiger, Seminarii negotia pertractabunt; distributiones etiàm quæ ex Choro proveniunt, pro rata temporis lucri facientes.

At Canonici, quorum unus à Nobis, alter à Capitulo eliguntur, & Clerici, seu Sacerdotes, quorum unus paritèr à Nobis, alter à Clero, assumi consueverunt, præsentem esse debebunt, cùm
à Sc-

à Seminarii Administris rationes reddituū singulis annis coram nobis exigentur: qui etiā ad Consilium vocabuntur, quoties gravem difficultatem exoriri contingeret circa taxationem Beneficiorum, vel quantitatem portionum detrahendarum. Itemque cū Bona Seminarii erunt locanda sive reficienda: vel si de modo ejusegestati subveniendi agendum foret.

Magistri adolescentibus morum innocentia & optimo exemplo præluceant, nec minùs pietate, ac literis diligentissimè instituant, strictam pro illis Deo rationem reddituri.

Clerici Seminarii in Ecclesia Cathedrali diebus Dominicis, & festis, Missæ solemni, Vesperis, cæterisque Divinis Officiis devotè intersint, & inserviant; quod & certis peculiaribus diebus anni in Ecclesiis Monialium, in Missa dumtaxat & in Vesperis, præstare poterunt.

Præscriptam à Nobis partitionem horarum, quæ ad Calcem Synodi reperietur, ad amussim servare meminerint, quælibet verò Communitatis actio Campanæ sono, horà præfinità, significetur; eademquè Campana pulsetur quoties Clerici simul è Domo exire debebunt.

Nemini in interiores Seminarii ædes intrare, nec cum Alumnis, aut Convictoribus, nisi in inferiore earundem porticu, & cum licentia Magistri

gistrum, vel Custodis, colloqui liceat; nec tamen licentia illa concedatur tempore Scholæ, Orationis, & Doctrinæ Christianæ.

Nulli etiã Clericorum, sed nec Magistro, & Custodi, licitum sit extra Seminarium pernoctare. Cùm autem aliquibus è Clericis à Nobis vel Vicario nostro Generali concessum fuerit, autumnalibus feriis, ad paternam commeari Domum; in reditu ad Seminarium literas illi testimoniales Parochorum exhibebunt, quibus hi testimonium perhibeant, eos Sacramenta Pœnitentiæ, & Sanctissimæ Eucharistiæ, frequentasse; Doctrinam Christianam, si annos quindecim expleverunt, pueris masculis tradidisse, & modeste tempus illud exegisse.

Qui Clerici sumptibus Seminarii alendi erunt impenfas victus ibi eorum causâ factas ad rationem Scutorum octodecim annuorum Seminario restituere tenebuntur, si volubilitate animi, & quadam mentis inconstantiâ ad statum laicalem redierint.

Sacr. Cong.
Conc. in Cæse.
naren. Synodi
16. Febr. 1695.

CAPUT VII.

De Monialibus.

SANCTIMONIALES, quæ se Jesu Christo Sponso suo totas devoverunt, eam oportet inire vitæ rationem, eum agendi servare modum, ut & uni illi Cœlesti Sponso per omnia placeant, & Ecclesiam, cujus nobilissima sunt portio, suavi virtutum odore recreent. Ut ergo Moniales Monasteriorum hujus Civitatis à perfectionis viam quam ingressæ sunt, haud aberrant, eis juxta sanctiones canonicas, metas quasdam præfiniendas esse duximus, simul & paucas præscribere leges, quibus veluti ducibus feliciter ad optatum meritum terminum tutè pervenire valeant.

Trid. Conc.
c. 1. sess. 23. de
Monial.

Sacr. Cong.
Conc. in Cæle-
naten. Synodi
26. Martii 1695

Studeant illæ ante omnia vitam suam secundum Regulam, quam professæ sunt, instituere & componere; diligentius nihilominus ad id incumbant, ut vota quæ solemniter emiserunt sanctè observent; atque præceptis, quæ eadem Regula, Constitutiones Summorum Pontificum, hæ ipsæ Constitutiones Synodales, necnon Edicta & decreta nostra continent, fideliter morem gerant.

loco cit.

Et quia Tridentinum Concilium inter bases & fundamenta totius Regularis disciplinæ con-
nume-

numerat Vitam communem in victu & vestitu, quam Moniales Monasteriorum Sancti Spiritus, & S. Catherinæ spontè susceperunt, ideo ut hæc Vitæ communis ratio, omnis proprietatis periculi expers, in Monasteriis illis semper servetur illibata, præcipimus & mandamus. Hortantes Moniales reliquorum Monasteriorum, in quibus vita ejusmodi Communis nondum est introducta, ut ejus beneficium à Deo assiduis precibus efflagitent, dumque se offeret opportuna occasio, Divinæ dispositioni obtemperare non negligant.

Jam verò, cum idem Concilium Tridentinum Episcopis præcipiat sub obestatione Divini Judicii, & interminatione maledictionis æternæ, Clausuræ Monialium diligentem habere curam, inhærendo illius Decretis; nec non Summorum Pontificum hac de re editis constitutionibus seu ordinationibus, strictè jubemus, ne qua Monialis extra Claustrum, exceptis Casibus à jure permissis, pedem efferat, neve quispiam intra Claustrum ingredi audeat, sine Nostri vel Vicarii nostri Generalis in scriptis licentia, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, Sedi Apostolicæ reservatæ: Abbatissa verò, cujus permissu vel negligentia ejusmodi violatio evenierit, ab officio deponetur, & pœnitentiæ condignæ addicetur: * sub eisdem etiã pœnis pueros vel

c. 5. ead. sess.

B. Pii V. Const.
Circa Pastoral.
et Cõstit. Deco-
ri. Greg. XIII.
Const. Vbi gra-
tiz.

* Trident. sacro
mor. cit.

puel-

puellas cujuscumque ætatis intra Clausuram admitteri prohibemus.

c. Periculoso
de Statu Reg.
in 6.

Nemini liceat, five Virorum, five Mulierum accedere ad Collocutoria Monialium sine Nostra vel Vicarii nostri Generalis licentia, scripto exarata, sub pœna octo aureorum Nostro arbitrio moderanda; licentias porrò hujusmodi concessas minimè suffragari volumus tempore Aduentûs & Quadragesimæ, neque diebus Festis, Quatuor Temporum, Vigiliarum in quibus jejunia observantur, & in certis Festivitatibus singulorum Monasteriorum, quarum occasione fit Communio generalis; neque horis incongruis infra specificandis.

Sacr. Cong.
Cong. ubi supr.

Excipimus nihilominus ab hac lege eos qui Monialibus in primo & secundo consanguinitatis gradu conjuncti sunt, quibus, extra tempora & dies mox enumeratos, licitum erit cum simplici attestazione graduum antedictorum, horis competentibus, alloqui sibi ut suprâ conjunctas tantum. Si autem iidem consanguinei in primo & secundo gradu, diebus & temporibus vetitis, vel horis incongruis in dictis gradibus conjunctas, vel alias Moniales, aut personas intra Clausuram degentes, in iisdem gradibus non conjunctas quocumque tempore, sine speciali licentia Nostra, alloqui præsumpserint, sciant illi eadem pœna

pœna mulctandos esse, quam supra contra ceteros accedentes ad Monasteria absque Nostro consensu, tulimus.

Accessum tamen hunc ad Moniales sibi conjunctas ita temperent consanguinei, ut Deo dicatæ Virgines colloquiis vanis à pietatis exercitiis non distrahanrur.

Nec ante Solis ortum, neque post occasum, licentiæ vel attestationes concessæ suffragentur cuiquam; quæ spatia tantum, ad effectum latarum pœnarum, horarum incongruarum nomine veniunt. At si quis tempore illo quo Moniales Orationi mentali vacant, aut Divina persolvunt Officia, vel primæ Mensæ, sive prandendo sive cœnando assident, ad Collocutoria sine urgente necessitate accesserit, famulis & famulabus Monasteriorum dumtaxat exceptis, in eum arbitraria pœna animadverteretur.

Sacr. Cong.
Conc. ibid.

Qui ad Crates Ecclesiæ vel Sacristiæ quocunque tempore alloqui Moniales, etiam Consanguineas ausus fuerit, pœnā decem aureorum dabit.

Sacr. Cong.
Conc. ibid.

Si quis verò januā apertā cum Monialibus, Novitiis, vel Educandis confabulari etiam ad breve tempus præsumpserit, duodecim aureorum pœnam solvet, aliasque arbitrio Nostro taxandas.

Nemo Moniales, Novitias, vel puellas indu-

educatione intra Claustra existentes, etià cum Nostra licentia , alloqui possit sine una saltem Auscultatrice , exceptis viris , qui intra primum consanguinitatis , & mulieribus , quæ etià intra secundum affinitatis gradum Monialibus conjunguntur: quod si quis alitèr fecerit, iisdem subjacebit pœnis ac si sine licentia ad Monasteria accessisset.

Quæ Monialis, vel Novitia , aut Educanda ad Crates Ecclesiæ vel Sacristiæ ad colloquendum, etià cum consensu Abbatissæ venerit , vel certè ad Collocutorium publicum , absque Nostra licentia , ac Abbatissæ non præmonitæ , accesserit , pro prima vice veritum illi sit ad easdem Crates accedere per Mensem , pro secunda vice activà & passivà voce eo ipso per duos Menses privata existat ; crescente autem contumacia Abbatissa ad Nos deferre teneatur obedire detrectantem. Sed si quæ Monialis ad colloquia extra gradus suprà relatos , Auscultatrices admittere renuerit , vel earum præsentiam signis externis molestam sibi esse significaverit , aut certè adeò submissè locuta fuerit, ut ab illis audiri non possit , ea toto sequenti bimestri ad Collocutorium non accedat : Abbatissæ verò quæ scientèr has disciplinæ Monasticæ leges violari siverint , aut pœnis hîc declaratis delinquentes in obedientia continere parvi penderint,

derint ab officio suo per duos menses suspendentur.

Monialem, quæ apertâ januâ cum exteris confabulabitur Abbatissa in cella separata manere jubebit qualibet vice per Mensem: si tamen sæpiùs delinquat, nec se corrigat, eam à Cratibus per annum integrum arcebit; Sin autem ipsa Abbatissa in hac re conniverit, gravitèr punietur.

Prohibemus Monialibus, nec non Novitiis, & Puellis educationis causâ in Monasteriis degentibus, sub pœna jejunandi in pane & aqua, ne literas scribant aut recipiant, quas Abbatissa non legerit, quasque mittendas non obsignaverit, & missas non resera verit ipsa, nisi illæ ad Nos vel ad alios legitimos Superiores recursùs gratiâ scriptæ fuerint: Abbatissa verò si in hoc negligentia affectatâ laborare reperiat; ab officio per Mensem suspendetur.

Sacr. Cong.
Conc. ibid.

Excommunicationi latæ sententiæ subjacebunt Moniales & Novitiæ, quæ quocumquè modo personatæ, & e mentito habitu vestitiæ ad Collocutoria aut ad januas accedent; cui pœnæ etiam subjacebunt Educandæ puellæ, quæ vestitu ignoto ad eadem loca se conferent; si annum duodecimum ætatis excesserint.

Laicis etiâ cujuscumque conditionis & sexûs sub pœna viginti aureorum interdicimus ac-

Q

ccf-

cessum ad eadem Collocutoria & ad portas Monasteriorum habitu eumentito, etiam ad breve tempus.

Prohibemus similiter Monialibus, Novitiis, & Educandis, sub pœna arbitrio Nostro infligenda, Comœdias, Scœnicalque actiones in Collocutoriis exhibere; atque ibi, & ad januas Cantilenas canere, nec non Citharas, & quęcumque alia instrumentorum musicorum genera pullare.

Educationis gratiā in Monasteriis degentes puellę, si absque assensu Abatissę, quem singulis vicibus postulare debebunt, ad Collocutoria accesserint, semel atque iterum per mensem & alterum ad Crates ire ab eadem Abbatissa prohibeantur; quod si ulteriùs contumaces fuerint, illicò ad Domum Parentum remittantur.

Regulares autem cujuscumque Ordinis cùm Monialibus, aut quibuscumque aliis Mulieribus intra Claustra manentibus, quamvis per modicum tempus, colloqui non audeant, absque expressa licentia Sacrę Congregationis, vel Nostre, sub pœnis contentis in ejusdem Sacrę Congregationis Decretis, per Summos Pontifices Sixtum V. Urbanum VIII. nec non Clementem IX. approbatis, ad quarum præscriptum quater in anno, cùm conditionibus quę in iisdem Decretis exprimuntur, alloquendi consanguineas in primo &

secun-

Sacr. Cong.
Conc. 11. Maii
& 7. Junii 1669.

secundo gradu facultatem illis impertire parati erimus. Iidem etiã Regulares vetitum sibi esse meminerint alloqui Moniales Sacrarum Concionum occasione, quocumque, etiã Spiritualis consilii vel auxilii, prætectu; neque Monialibus aut cæteris Mulieribus intra Clausuram commorantibus licitum sit ad illos scribere, vel ab illis literas recipere, sine Nostra speciali licentia, quã ex causa non negabimus; eam verò quam Abbatissa dare attentaverit, nullam declaramus, & tam Abbatissam, quàm Monialem quæ tali licentiã utetur, pœnis arbitrio Nostro infligendis subiicimus.

Sacr. Cong.
21. Maii 1678.

Ægrotantibus Abbatissis; Priorissæ scù Vicariæ earum vice hîc sancita exequi tenebuntur sub eisdem pœnis, illæ tamen, nisi Abbatissæ gravitèr decumbant, cum his cuncta communicent, ut mutuà animorum & consiliorum declaratione in charitate Monasteria regantur.

Confessarii Monialium sive ordinarii sive extraordinarii nihil prorsus à particularibus Monialibus dono accipiant, sub pœna suspensionis à Confessionibus ipso facto incurrendâ.

Confessarii ordinarii nunquam Monasterii septa ingrediantur nisi ex causa urgentis necessitatis. Extraordinarii verò habitâ Nostrâ speciali licentiã; ac tam hi, quàm illi quoties ingredien-

tur, superpelliceo & Stola sint induti, rectoque tramite procedant ad locum ægrotantium, quarum Confessiones ita excipiant, ut à comitantibus, quæ ad minus duæ è senioribus esse debent, videri possint; cætera verò Sacramenta, eisdem lectulis ægrotantium adstantibus, administrent: neque in Monasterio, officio suo perfuncti, moram trahant, aut aliò divertant.

Fenestella Communioni destinata clave obseretur, quæ si ab intra claudatur, clavis sit penes Abbatissam, si verò ab extra penes Confessarium Ordinarium: & nunquam aperiatur nisi pro facienda Communione.

Iidem Confessarii Ordinarii cum Monialibus, cæterisque intra Clausuram degentibus mulieribus, sine legitima causa sermones non misceant, & si illarum aliquæ diebus destinatis consilium ab ipsis in rebus ad animæ profectum pertinentibus exposcant, breviter se, quantum fieri poterit, expediant; nec nisi telà obductà cum eis colloquantur.

Medici, Chirurghi, Factores, Operarii, Coloni, cæterique omnes, qui cum Nostra, vel Vicarii nostri Generalis licentia septa Monasterii, urgente necessitate, ingredientur, recto tramite vadant ad locum ad quem ex officio vel ministerio suo pergere debent: quo perfuncti mox egredian-

diantur: cum Monialibus quæ eos comitantur, tempus vaniloquiis non terant, nec alias quas obvias habebunt sine causa alloquantur.

Quæ Moniales reliquas jure officii quod obtinent non præcedunt, in Choro, in Capitulo, & in Refectorio, professionis suæ locum teneant, neque eis licitum sit pro libitu locum capere, sub pœna arbitrio nostro infligenda.

Sacr. Cong.
Conc. in Cæse-
naten. Synodi
26. Martii 1695.

Singulis diebus Dominicis & festis Magistræ Novitiarum & Educandarum horâ integrâ, quæ absolutis Vesperis proximè excurrit, doceant puellas sibi respectivè subiectas rudimenta fidei, ac cætera quæ ad pietatem excolendam eis usui sint. Neque verò Novitiæ & Educandæ, aut etiâ Moniales, cantum figuratum ab exteris discant.

Meminerint cuncti, à Tridentino Concilio excommunicationis gladio ipso factò eos perimi, qui Mulieres, sive Virgines, sive Viduas, ad ingrediendum Monasteria cogunt; aut ad suscipiendum habitum, & ad emittendam Professionem compellunt; quique in hoc consilium, auxilium, vel favorem dant; & qui scientes, eas non spontè ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut Professionem emittere; quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interponunt: * simili quoque ana-

c. 18 sess. 25.
de Monial.

* loco cit.

normam addiscant.

Prohibemus Monialibus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub Excommunicationis pœna, tenere quoscumque libros seu scripturas de pietate, aut Religione tractantes, nisi priùs à Nobis libri recogniti, & scripturæ examinatæ fuerint; de quo Monialibus constare debet per subscriptionem manûs Nostræ: præcipientes Abbatissis, quæ suorum Monasteriorum, aut etiam Monialium librorum caralogos, vel ipsas scripturas suprà memoratas nondum exhibuerunt, ut infra tres menses à publicatione harum Synodaliû Constitutionum omninò id præstent: sub pœnis arbitrio Nostro imponendis, quas Abbatissæ incurrunt quotiescumque novum librum aut scripturam contra hæc statuta in Monasteriis suis recipi aut haberi patientur: si verò Confessarii prævaricationis hujusmodi autores, vel fautores fuerint; graviter contra eos animaduerretur.

Prohibemus etiam Abbatissis cæterisque Monialibus, ne transactiones, emptiones, locationes, aliosve quoscumque contractus obligatorios, sine Nostra licentia, & Vicarii nostri Generalis assistentia, facere præsumant, sub nullitate hujusmodi contractuum; neque cuiquam alteri præter Cancellarium Curiae Nostræ Episcopalis licitum sit Instrumenta ejusmodi, aut quævis alia rogare:

Q 4

si quis

si quis verò Notarius his contraire ausus fuerit, pœnà viginti aureorum mulctabitur.

Non possint Abbatissæ sine Nostro assensu nova Ædificia erigere, aut erecta ampliare, vel diruta renovare.

Eædem Abbatissæ primas & præcipuas ad regimen spirituale suarum Monialium conferant curas, rei verò familiaris & domesticæ solitudinem Cellerariæ, seu Oeconomæ, juxta laudabilia Religionum instituta, committant; inspectionem quandam generalem, & codicis accepti & expensæ revisionem sibi reservando: administrationis tamen temporalis rationem desinente triennio etiàm ipsæ reddere tenebuntur, curabuntque ut tam pecuniæ quæ in Ærario Monasterii asservatur, quàm Cellarum penariæ & vinariæ, cæterarumq; officinarum tabulæ seu notæ conficiantur, quæ insequentibus Abbatissis accepti loco sint; ut hoc modo Monasteriorum rationes nullo negotio & perspicuè recognosci possint.

Syndici Monasteriorum triennio tantum perdurent, quo expleto eo ipso officio suo functi censeantur: quamdiu verò in dicto officio permanebunt, nihil de propriis Bonis Monasterio vendere, nec ab eodem emere quidquam poterunt, directè vel indirectè: sub qua lege comprehendimus ipsorum Syndicorum conjunctos

in

in primo & secundo gradu Consanguinitatis, & Affinitatis.

C A P U T VIII.

De Regularibus.

SANCTISSIMI Virorum Religiosorum Ordines, quàm conspicuum Ecclesiæ Dei attulerint ornamentum, quàmque ei utiles fuerint, nemo nescit qui in Ecclesiastica historia non planè peregrinus est. Sive enim in fidei puritate tuenda, erroribusque propulsandis, sive in morum innocentia sectanda, & retroactis sæculis & hisce temporibus plurimam industriam contulerunt, atq; etiamnùm conferunt Instituti ejusmodi sectatores, doctrina ac pietate illustres: quorum ut augeatur numerus, rectè Sac. Trid. Conc. Spiritu Sancto consilia ejus dirigente, decrevit, *ut omnes Regulares, ad Regulam quam professi sunt prescriptam, vitam suam instituunt & componant*. Enim verò non latuit sapientissimos illos Ecclesiæ Patres, Vitæ Religiosæ candorem primùm quidem obscurari, tandem & penitus aboleri, nisi severiori disciplinà assiduè reparetur: nequè diu sine assiduo labore posse tenere summa quæ pondere suo ad ima deprimuntur. Enixè igitur & Nos in Do-

c. 1. sess. 25. de Regular.

* 1. Tim. 4. 12.

Domino admonemus & obsecramus Regularis Instituti Professores, qui in hac Diœcesi commorantur, ut dignè ambulent vocatione qua vocati sunt, utque exemplum sint fidelium * *in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate*. Ita enim curæ Nostræ Pastoralis onus, Angelicis etiàm humeris formidandum, non mediocriter alleviabunt.

Omnes Regulares in hac nostra Diœcesi ad munus Confessariorum vel Concionatorum approbati Synodales has Constitutiones frequenter legant. Ceteri verò earum notitiam non omnino negligant; plura enim in illis sparsim invenient, quæ ad ipsos pertinent.

Sacr. Cong.
Conc. 17. Aug.
1693.

Exteros Sacerdotes apud se celebrare non sinant, nisi id illi sibi à Nobis vel à Vicario nostro Generali concessum esse scripto edoceant.

c. 1. sess. 5. de
Reform.

Monemus etiàm ex Decreto Tridentini Concilii Abbates Monasteriorum in hac Diœcesi existentium, ut in illis lectionem Sacræ Scripturæ haberi curent, vel certè quod id commodè fieri non possit, demonstrent.

Conc. Trid.
c. 12. sess. 25. de
Regul.

Censuræ & Interdicta, nedùm à Sede Apostolica emanata, sed etiàm à Nobis promulgata, à Regularibus in eorum Ecclesiis, mandantibus Nobis, publicentur, atque servantur.

Qui extra Claustra degunt, nullo privilegio
sc

se contractos esse existiment, quominus si deliquerint, aut contraxerint, à Nobis secundum Canonicas Sanctiones puniri, corrigi, & respectivè civiliter judicari possint. Qui verò in Claustris habitabunt, & extra illa notoriè delinquere non verebuntur, à suis Superioribus intra tempus à Nobis præfigendum pro modo delicti puniri debebunt, isti verò de punitione certiores Nos facere; sin minùs, sic delinquentes Nos puniemus.

Quidquid demùm autoritatis, jurisdictionis, aut inspectionis, sive à jure communi, sive à Tridentina Synodo, sive per Constitutiones Apostolicas, & Sacrarum Congregationum decreta, Episcopis in Regulares competit, illud integrum, solum, rectumque Nobis reservamus.

CAPUT IX.

De Bonis Ecclesiarum, Locorumque piorum, eorum Inventariis, Archivis, ac Legatis piis.

CUM Ecclesiastica Bona sint (a) *res Deo dicata*, (b) *Patrimonium Crucifixi*, (c) *subera pauperum*, & (d) *deposita pietatis*, non modò rectè dispensari, verùm & ritè administrari debent. Idcirco Ecclesiarum, Beneficiorum, Locorumque Piorum

Trid. Conc. c. 3. sess. 6. & c. 14. sess. 7. de Reform. ac c. 14. sess. 25. de Regular.

(a) Conc. Parif. 6 lib. 1. c. 15.
(b) S. Bern. ad Past. in Syn.
(c) S. Paulin. ep. ad Alethiu. u. Eoisc.
(d) Tertul. in Apolog. c. 39.

Piorum Rectores, Possessores, atque Administra-
tores nullo modo præsumant Bona illorum im-
mobilia, aut mobilia pretiosa, vendere, aliena-
re, ultra triennium locare, vel quocumque mo-
do obligare, aut ad perpetuum Canonem dare,
etiam cum clausula *reservato beneplacito Apostolico*
quatenus opus sit, nisi realiter & cum effectu idem
Beneplacitum Apostolicum ante possessionis tra-
ditionem accesserit, sub pœnis quæ in Sacris Ca-
nonibus, & in Constitutionibus Apostolicis con-
tinentur.

Stabilia autem modici valoris, & mobilia
non pretiosa, quæ authoritate Episcopali alienari
de jure permittuntur, * quicumque sine Nostra
licentia in scriptis dandâ alienare attentaverit,
ultra nullitatem contractûs, pœnas condignas
arbitrio Nostro dabit.

Præfatis omnibus, nominatim verò Hospi-
taliû, Sacristiarumque, etiam Monialium,
Custodibus & Administris, districtè præcipimus,
ne quidpiam Sacræ aut profanæ Suppellectilis
aliis, etiâ Ecclesiis aut Locis Piis, commodare,
absque Nostra vel Vicarii nostri Generalis licen-
tia audeant.

Meminerint verò Beneficiati juramenti quo
se, capientes possessionem devinxerunt, non mo-
dò Bona prædicta, non alienaturos, sed & alie-
nata

C. Nulli. de
rebus Ecclesiæ
nō alienan. Ex-
travag. Ambi-
tiosæ cod. tit.
Const. Verb.
VIII. incip. Hu-
manæ.

* Can. Hoc Ius.
10. q. 2.
Can. Terrulas
12. q. 2.

nata pro viribus vindicatu-
ros, illudque strenuè
& fidelitèr adimplere satagant: & si quas in hoc
proposito difficultates arduas reperi-
erint, eas Nobiscum communicare festinent: nec super iisdem
alienatis, seu usurpatis Bonis ad aliquam com-
positionem, transactionem, aut innovationem,
Nobis inconsultis, ullo pacto deveniant.

In quovis contractu circa res & Bona Ec-
clesiarum celebrando adhibeantur periti, ad
verificanda ea quæ de jure requiruntur: qui si aut
tacendo verum, aut asserendo falsum, damni
inde secuti causa fuerint, præter hujusmodi dam-
ni compensationem, etiam excommunicationis
sententiam pertimescant.

Porro Prædiorum, Domorum, ac quorum-
cumque aliorum Bonorum immobilium, Eccle-
siarum, ac Locorum piorum locationes, non
solo nutu & voluntate Rectorum vel Admini-
stratorum, sed per publica Ediçta fiant; atque
ad extinctionem Candelæ coràm Vicario nostro
Generali, vel coràm Vicario Foraneo Regionis
in qua Ecclesiæ ipsæ aut Loca pia reperiuntur,
cum fidejussione idonea, per instrumentum pu-
blicum stipulentur, & concedantur, sub pœnis
nullitatis contractûs, refectionis damnorum,
aliisque arbitrio Nostro taxandis.

Bona verò illa vicinis non locentur, ne ii,
quod

quod sæpè contingere solet, limites suos in Ecclesiasticum solum protendant: at si id quandoque necessitas aut magna utilitas fieri suadeant, hujusmodi locationum documenta per Notarium publicum, cum accurata mensuræ, & confinium Bonorum ab omni latere descriptione, conficiantur: quod quidem etsi in omnibus locationibus, potissimum tamen ubi Conductor est vicinus; & ubi Bona in Emphiteusim conceduntur, servari volumus. Administratores seu Officiales Locorum piorum, necnon Confraternitatum, Bona eorundem conducere non possint, sed nec eorum Consanguinei aut Affines usque ad tertium gradum. Idemque statuimus circa Rectores Ecclesiarum, nisi tamen concurrentibus, & aliis Conductoribus idoneis, evidens utilitas dispensationem Nostram deposceret: si quid in contrarium actum, aut suppositis nominibus dolosè attentatum fuerit, præter pœnam nullitatis contractuum, aliis etiã, ad arbitrium, Rei subjacebunt.

Ecclesiarum Locorumque piorum Domos ac Ædificia quæcumque Beneficiati atque Administratores pro viribus reficiant, ac facta rectaque conservent; ea verò ex toto vel ex parte, etiã prætextu in meliorem formam redigendi, demoliri sine Nostra licentia non audeant.

In

In Vineis, Viridariis, Sylvis, vel Agris Beneficiorum, & respectivè Locorum piorum, extra casus à jure permisos, Vites aut Arbores, sine Nostra, vel Vicarii nostri Generalis licentia, cedere nemo præsumat, sub pœna unius scuti pro unaquaque Vite, seu Arbore, in quarum locum pretio earum soluto, novas plantare teneantur Beneficarii, & Administratores Rei.

Pecuniarum summæ Ecclesiis, Beneficiis, Capellaniis, Locisque piis, ex relictis, censibus extinctis, aliisque cujuscumque generis contractibus provenientes cum onere investiendi, non Re-ctoribus, Beneficiariis, Capellanis, vel Administratoribus solvantur; sed in Sacro Monte, vel in alio loco securo, à Nobis designando, rectè deponantur; nec inde tollantur nisi stipulato per acta Cancellarii nostri reinvestimenti instrumento. Qui aliter solverit, à solutione nequaquam sit liber; & qui pecuniæ receperit pœnâ condignâ mulctabitur. Accuratam verò diligentiam omnes adhibeant, ut pecuniæ illæ quàm tutissimè, & cum uberimo fructu reinvestiantur in Bonis stabilibus fructiferis, locis Montium, aut Censibus benè tutis, & exigibilibus, cum sufficiente cautione, aliisque requisitis juxta formulam Constitutionis B. Pii V. Neq; reinvestmenta illa fiant à præfatis super ipsorum propriis, seu illo-

Const. B. Pii V.
incipit. Cum
onus.

illorum fundis cum quibus in communione vivunt. Nec sine prævia licentia Nostra, quam non concedemus nisi Nobis prius legitime constiterit tam de valore fundi super quo Censùs imponitur, quàm quod ejusmodi Censu se obstringens habeat fundi dominium, ab omni hypotheca, & fideicommisso liberum; quodque sit solvendo idoneus, nec ære alieno gravatus; quæ quidem licentia gratis danda, de verbo ad verbum instrumento inferenda erit; qui licentiam hujusmodi obtinere, vel hanc formam servare neglexerit, pænâ viginti Scutorum mulctabitur, atque insuper de evictione Censùs in solidum tenebitur.

Quod si quis præfatorum Rectorum vel Officialiũ, summas capitales antedictas in proprios, aut etiã in Ecclesiarum, Locorum piorum, vel Confraternitatum usus absque legitima facultate, erogaverit, præter pœnas contra alienantes Bona Ecclesiastica à Sacris Canonibus latas, & compensationem damnorum, mulctis etiã pecuniariis in utilitatem Ecclesiarum, vel Locorum piorum, quorum erant summæ capitales, punietur.

Consuetudinem solvendi Decimas, ubi hæc viget, servari omninò præcipimus juxta sanctiones Sacrorum Canonum,* & usum hujus Regionis:

* c. Parochianos de Decimis

nis: de his pacisci & componere in præjudicium Ecclesiarum veritum sit Beneficiatis, sub pœnis contra alienantes Bona Ecclesiastica constitutis,

Usurpantes demùm; aut quocumquè prætextu, sive per se, sive per alios, indebitè derinentes Ecclesiæ, vel cujusvis loci pii, Bona, Jura, Census, fructus, emolumenta, obventiones, instrumenta, libros, aut cujuscumquè generis scripturas: ac etiàm quomodolibet impediētes ne præfata iis ad quos pertinent reddantur, & ab iisdem percipiantur, noverint se subiacere Excommunicationi Summo Pontifici reservatæ in Bulla Cœnæ Domini, * atque decreto Conc. Trid. *

Clerici verò, qui hujusmodi fraudibus & usurpationibus consentiunt, ultra Excommunicationem suprâ expressam, ejusdem Concilii decreto Beneficiis privantur, & ad quæcumq; alia Beneficia inhabiles efficiuntur: qui & suorum Ordinum executione arbitrio Nostro suspēdendi sūt. Quod si is Ecclesiæ Patronus fuerit, * etiam jure patronatus ultra prædictam Excommunicationis pœnam, eo ipso privatus existat. Consulentes autem, & conscientiæ fidelium, & indemnitati Ecclesiarum, volumus, ut decretum mox allegatum Tridentini Concilii, unà cùm particula Bullæ præfatæ, quolibet anno in festo Sanctorum Philippi & Jacobi, & in festo S. Joannis Evange-

R

listę

Conc. Trid.
c. 12. sess. 25.
de Reform.

* §. 11.
* c. 11. sess. 22.
de Reform.

* Trid. Conc.
loco cit.

listę ab omnibus Parochis legantur lingua Italica, intra Missarum Solemnia. Omnes etiā, sed potissimum Ecclesiarum Rectores, Beneficiati, Locorumquē piorum Administratores, seu Deputati, scientes hujusmodi Usurpatores, illicitos detentores, seu impediētes ut supra, necnon arborum depopulatores; teneantur infra quindecim dies, illos deferre ad Nos, vel Vicarium Nostrum Generalem sub Excommunicationis pœnā ipso facto incurrendā; ut hi à Nobis paterna Charitate corripiantur, & ad debitam restitutionem ac damnorum compensationem adigantur.

Apud Quarantam Verbo
Archivium.

Inhærendo verò Constitutioni scilicet. rec. Sixti Papæ V. præcipimus Capitulo Ecclesiæ Nostræ Cathedralis, necnon Archipresbyteris, Curatis, Ecclesiarum Rectoribus, cæterisque quibuscunque Beneficiatis, ac quorumvis Locorum piorum Administratoribus, ut Inventarium omnium stabilium cum suis Confinibus; Censuum cum indicatione temporis quo constituti fuerunt, ac nomine illos constituentium, seu recipientium, Notariorumque per quorum acta rogati existunt; Bonorum Emphyteuticorum, Canonum, Decimarum, & quorumlibet aliorum reddituum, atque obventionum, Jurium, Jurisdictionum, Privilegiorum, & Scripturarum, intra sex menses accuratè conficiant; illudque ad Archivium

Epi-

Episcopale, manibus suis subscriptum, transmittant; relicto sibi prius exemplari, successori in Beneficio vel Officio ab heredibus, vel ab Antecessoribus, consignando.

In eodem Inventario connotari mandamus Legata pia cum suis oneribus, mobilia, semoventia, sacram suppellectilem, nomina Debitorum, res malè alienatas, seu usurparas; ac denique quoscunque libros, actiones & Instrumenta, quæ ad Ecclesiam, Collegia, Beneficia etiam simplicia, & de jure patronatus, ac ad quævis alia Loca pia pertinent: in fine tamen hujusmodi Inventarii addatur quod ex illo nullum præjudicium Ecclesiæ seu Beneficio, vel Loco pio oriri debeat, si forte postea alia Bona reperiantur, quæ quomodocumque ad illas Ecclesias, Locaque pia pertinere dignoscantur.

Quia verò sæpè contingit, Bona Ecclesiarum Locorumque piorum commutari, & quandoque augeri vel minui, suppellectilem etiam sacram & domesticam cum tempore accrescere vel decrescere, proptèr quæ non modicè Inventaria alterantur; ideo quilibet recens Beneficiatus mox post adeptam sui Beneficii possessionem novum Inventarium modo supra expresso conficere, & transmittere tenebitur; deinde verò singulis trienniis notas tantum mutationum, si quæ accide-

runt , ad Cancellariam nostram mitter , vel saltem Nobis significabit nihil eo intervallo Beneficio accessisse vel decessisse . At Locorum piorum Administratores Inventaria hujusmodi singulis decenniis ex toto renovare debebunt , notas autem variationum singulis pariter trienniis Nobis exhibere :

Archivium Ecclesiæ Cathedralis , seu Episcopale , diligentissimè custodiri mandamus , ac Cancellario Episcopali strictè præcipimus , ut nunquam ad illud alicui aditum præstet , nisi se præsentè , aut aliquà personà benè fidà , quam suæ vice deputabit . Hoc verò Archivium Sede Episcopali vacante , antequàm Vicarius Capitularis eligatur , manebit sub custodia primæ Dignitatis , primi Canonici , & Camerarii tunc Capituli , ita ut hi tres præfati Vicario Capitulari electo rationem illius reddere teneantur , hic verò Episcopo successori , qui possit ad damna refarcienda compellere eos , quorum incurià hæc evenerint : atque in illos edicere pœnas pro arbitrio suo .

Locorum piorum Administratores , necnon Monasteriorum Monialium Abatissæ habeant Cameram Archivii nomine pro conservandis scripturis destinatam , aut saltem armarium congruæ amplitudinis , in quo inventaria Bonorum mobilium , & immobilium , cæterorumque superius

rius

rius specificatorum, ac quæcumque Scripturæ, eorundem Locorum piorum & Monasteriorum. Jura & interesse concernentes, reponantur, ac sub clavi custodiantur. Parochi item omnes armarium effosso Sacristiæ muro insertum, & serrà clausum, ad similem usum fieri curent: in quo etiã distinctis ordinibus, inventaria & scripturæ Beneficiatorum, qui in singulis Parochiis beneficia obtinent, asserventur.

Postremò quicumque intra sex menses post publicationem harum Constitutionum Inventarium conficere, Archivium erigere, scripturasq; eodem inferre neglexerint, aut fraudem aliquam in scribendo admiserint, decem aureorum pœnà, p'is usibus applicandà, punientur.

At cupientes, non minùs & pias fidelium dispositiones quàm accuratissimè ad exitù deduci, præcipimus omnibus Tabellionibus, seu Notariis, Cancellariis, Parochis, ViceParochis, & aliis quibuscumque qui in Civitate Cæsennæ, Oppidis, Castis, aut locis hujus Nostræ Diœcesis super hujusmodi piis dispositionibus quasvis scripturas jam confecerunt, aut in posterum conficient, ut earundem authenticas notulas, intra tres menses à publicatione hujus Synodi computandos quoad prærita, quo verò ad futura, intra mensem à morte testamenta condentium, vel

d. Bulla Syxti
V. quæ incipit
Propterea.

Conc. Trid.
c. 8. sess. 22. de
Reform.

Idem Conc.
decreto de Purgatorio, sess. 25.
c. Nos quidem.
c. Tuas nobis, de Testam.

Const. B. Pil
V. quæ incipit
Ad Romanum Pontificem.

si inter vivos , à die executionis vel solutionis faciendæ numerandum , ad nostram Curiam omninò transmittant . Quod si negligentes fuerint , pœnà decem Scutorum pro qualibet vice plectentur . Similiter & ii omnes qui notitiam cujusvis piæ dispositionis nondum completæ habent , eam sub excommunicationis pœnà , Nobis significare teneantur .

Porro , quoscumq; Piorum Legatorum executores sub Divinæ ultionis interminatione monemus , eisq; strictè præcipimus , ut ea fidelitè exequantur . Qui , ne hujusmodi Legata vel Donationes seu Concessionis fiant , directè , vel indirectè , ausu temerario impediverit , Omnipotentis Dei judicium meritò reformidet . Quiverò illa intra statuta ultimis tabulis tempor , aut si hæc ibi definita non sint , intra spatium unius anni à morte Testatoris computandi , exqui non curaverint , sciant executionem eorundem ad Nos eo ipso devoluendam .

Postquàm Ecclesiarum Rectores , Locorum piorum Administratores , necnò Monasteriorum Monialium Abbatissæ , Legata pia in numerata pecunia receperint , ea reonere eadem die in locis suprà de Censibus indicatis , teneantur . Observent etiàm circa illa omnia ibi præscripta , sub iisdem pœnis .

Deni-

Denique quia non rarò evenit , ut Parochiani coràm proprio Curato Notarii vices obeunte , ac duobus , vel tribus Testibus , ad præscriptum Sacrorum Canonum testamenta sua , non modò ad pias , sed etiam ad quascumque causas , in extremis constituti facere soleant ; ideò ne illa cum injuria multorum , Parochorum incurià pereant ; iisdem Parochis strictè mandamus , ut librum decentem & benè compactum habeant , in quem præfata Testamenta & Codicillos referant ; quibus tam ipsi , quàm testes , si scribere noverint , nomina sua subscribant ; atque intra mensem exempla inde exscripta ; ac iisdem manibus subscripta , ad nostram Cancellariam transmittant . Quascumque verò similes ultimarum voluntarum connotationes hucusque jam factas apud se habeant , eas in forma mox indicata intra tres menses à publicatione harum Constitutionum ad Nos perferant . Id præstare negligentes , aut vocati à testare volentibus ire renuentes , sciant se pœnà decem Scutorum plectendos esse .

c. Cum esset.
de Testamentis

CAPUT X.

De Foro Ecclesiastico, ejusque Officialibus.

Proverb, 21. 7.

QUONIÀM *facere misericordiam & judicium magis placet Domino quàm Victimæ*, incumbere Nos in id maximè oportet, ut Fori nostri Episcopalis ea sit ratio, is modus atq; ordo, quibus ad illud confugientium commodis prospiciatur quàm accuratissimè.

In primis verò, ut Causæ ad Forum nostrum spectantes summa æquitate expediantur, mandamus Vicario nostro Generali, necnon Officiali, scû Causarum Judici, ut eas quæ summam Scutorum trium non excedunt, summariè, & absq; figura judicii, solà facti veritate inspectà dirimant. Cæteras quoque Causas summarias, personarum præservim miserabilium, Ecclesiarum, Locorum, Legatorumque piorum, ab iisdem brevi manu terminari volumus. Causas verò Matrimoniales, item illas quæ ad pacem & concordiam spectant, cunctasque in quibus subest animarum periculum, vel quæ celeri provisione indigent, etiam feriarum tempore tractari permittimus.

c. Conquestus.
de Fecis.

Præfati quoque Vicarius noster Generalis, &
Off-

Officialis, sedulò studeant odia & dissidia pro Christiana prudentia & charitate amicè componere; vel saltem, si fortè alterutra pars litem experiri decreverit, quanta fieri poterit brevitate, explosis litigantium artibus, causas terminare.

Trid Conc
c. 10. sess. 25.
de Reform.

Quandocumque dictus Vicarius Generalis, Collationes, seu institutiones, aut quascumque Beneficiorum provisiones, de Nostro speciali mandato faciet, nihil prorsus pro iis accipiat, nec titulo emolumentorum Cancellariæ, nec quovis alio; sciatque non licere sibi, nisi fortè ex speciali mandato Nostro, alterum sui vice substituere, Beneficia conferre, absolutionem à juramento impertire; Literas dimissorias ad Clericalem tonsuram, aut Ordines concedere; alienationibus Bonorum Ecclesiasticorum auctoritatem interponere; Beneficiorum resignationes vel permutationes admittere, Constitutiones Nostras & Edicta immutare, aut interpretari; denique vetita sibi intelligat ea omnia; quæ generali concessione, aut diplomate ei à Nobis concessio, non comprehenduntur.

Taxam emolumentorum Cancellariæ, à Nobis evulgandâ, Officiales Curiae Nostræ fidelitèr observent, eamque sæpe præ oculis habeant, atque in Cancellaria loco patenti appensam semper teneant.

Con-

Conficiatur etiã intra sex menses à publicatione harum Constitutionum Inventarium omnium Instrumentorum, actorum, librorum, & quarumcumque scripturarum quæ in Archivio Episcopali asservantur, vel asservari debent; juxta quod Cancellarius officium dimittens, successori omnia tradere teneatur in præsentia testium, & personæ ad hoc per Vicarium Generalem deputandæ. Si qua autem Scriptura ita verustate corrosa fuerit, ut timeatur brevè interitura, contineatque illa rem alicujus momenti, fiat quamprimùm illius transumptum in forma probante, ut ea ratione à temporis injuria opportunè vindicetur.

Quicumque ex præfata Cancellaria qualvis scripturas aut jam exportavit, aut in posterum exportare audebit, nisi eas intra terminum quindecim dierum, quorum quinque pro primo, alii quinque pro secundo, cæteri quinque pro ultimo & peremptorio termino ei assignantur, reipsa restituerit, excommunicationem latæ sententiæ incurrat; à qua à Confessariis absolvi nequeat, nisi facta restitutione.

Cuncta acta judicialia, tam Civilia quàm Criminalia, non in folia aut schedulas, sed in ipsos actorum libros singulis diebus fidelissimè referantur; qui quidem libri maximà diligentia

gentià à Cancellario custodiantur, & nemini absque Nostra, vel Vicarii Nostri Generalis, expressa licentia commodentur; idemque in omnibus processibus originalibus servari volumus.

Si quis Advocatus, Procurator, Notarius, aliufve Curia Minister coràm Vicario nostro Generali, vel Officiali, in loco Audientia, vel in Cancellaria verbis injuriolis aliquem affecerit, poenà privationis officii, aliisque arbitrariis multabitur.

Qui verò Ministros dictae Curiae nostrae in citationibus aut in mandatis illius exequendis directè vel indirectè impediverit, se eo ipso excommunicationi, in Bulla Coenae Domini lata, obnoxium esse sciat; utpotè qui ordinariae jurisdictionis exercitium perturbat.

Vicarii nostri Generalis peculiari committimus curae Carceratos; quorum ille necessitatibus tum Spiritualibus, tum temporalibus magna charitate prospiciat; Parochumque intra cujus limites detinentur, moneat, eos saepius ut inviset, atque ad frequentem Sacramentorum usum adhorretur. Præterea mittat ad eos identidem Virum aliquem Religiosum & pium, ad eorum solamen: curet elemosynas pro ipsis collectas fideliter distribui; & si comperiat injuriam illis à Custode vel à quopiam alio inferri, illam quam cele-

celerrimè propulset.

Curia: Nostræ Baroncellus, ubi primùm aliquem ex his qui in Carceribus nostris detinentur agrotare intellexerit, confestim de ejus infirmitate Vicarium Nostrum Generalem certiorem faciat, ut ei subveniatur.

Idem Taxam à Nobis præscriptam ad unguem servet, nihilque ampliùs à quocumque accipere audeat, sub pœna dupli, aliisque arbitrio Nostro infligendis; quibus etiàm subiacebit quoties aliquid iniquè extorquebit.

Pignora quæ in executionibus auferet, eorundem Depositario infra unius diei terminum consignabit, & mox singulà ad acta Cancellariæ referet; neque illa semel ablata sine Vicarii Nostri Generalis licentia restituere ullatenùs præsumat: quod si aliter fecerit, pœnà arbitraria plectetur, et si aliqua deperdiderit, damnum proprio reſciet.

Procurator Pauperum, quem Nos nuper ad promovendas civiles eorundem causas constituimus, Christiana charitate, ubi poterit, eis opituletur; postquàm verò ei Vicarius Noster Generalis, visà de paupertate attestatione Parochi, & prælibatà causæ naturà ac Viribus, mandatum dederit, eos in Tribunali Nostro viriliter defendat: Cancellariæ porro Nostræ Officialibus

man-

mandamus, ut jussu dicti Vicarii Generalis hujusmodi pauperibus omnia gratis exhibeant.

Quia verò Feriarum Judicialium excessivus numerus, non sine gravi Litigantium, inopum potissimum detrimento, justitiæ cursum manifestè hætenùs morabatur, Feriarum prædictarum breviorē tabulam pro Foro Nostro Episcopali edendam decernimus, cui præsentī Constitutione Synodali perpetuæ firmitatis vim & robur adiicimus.

Porro, omnes licentiæ, quascumque in vim harum Constitutionum aut Edictorum Nostrorum expedire oportebit, volumus ut tam à Vicario nostro Generali, quàm à cæteris Officialibus nostris gratis omnino concedantur, & expediantur.

CONSTITUTIONVM SYNODALIVM

LIBER QVARTVS.

De Locis piis , Conversatione Laicorum , Con-
tractibus illicitis , Hæreticis , Judæis , Libris-
que prohibitis , atque de Funeribus ,
& Sepulturis .

C A P U T I.

*De Hospizalibus , Societatibus Laicorum ,
& sacro Pietatis Monte .*

HOSPITA-
LIA.

Admonitâ sæpiùs à Christo in
Evangelio Sanctâ Ecclesiâ
de gerenda sedula Paupe-
rum & Miserabilium cura ,
in id semper studiosè incu-
buit , ut loca quæ pietas
Christiana illorum usui de-
stinavit , quàm fidelissimè
administrarentur .

Quo circâ statuit illa in Concilio Viennen-
si ,

sii, * ut Xenodochiorum, Hospitalium, aliarumque ejusmodi Religiosarum Domorum administratio *Viris providis, idoneis, & boni testimonii* committerentur, qui *sciunt, velint, & valeant loca ipsa, bona eorum ac jura viriliter regere, & eorum proventus & redditus* in usus destinatos erogare. Inherendo ergo Sacrorum Canonum placitis, volumus ut omnes, quibus de jure vel consuetudine competit electio Administratorum Locorum piorum, sive intra, sive extra Civitatem existentium, constantem eligant, quos prefatis doribus instructos & exornatos esse noverint, quique vigesimum quintum ætatis suæ annum egressi sint.

* *Illi etiam quibus dictorum Locorum gubernatio seu administratio committeretur, ad instar Tutorum & Curatorum, juramentum prestare, ac de Locorum ipsorum bonis Inventaria conficere, & Nobis vel deputandis à Nobis annis singulis de administratione sua teneantur reddere rationem.* * Nec administratio seu gubernatio hujusmodi Locorum uni & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur: nisi aliter in fundatione cautum: pertinet, non obstante consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis, aut indulgentiis quibuscumque. Triennio autem illo exacto, is qui Administrator fuit, eo ipsotali officio privatus esse censeatur, & nisi ii ad quos electio

* Clem. Quia cōtingit de Relig. Domibus renovata à Cōc. Trid. c. 15. sess. 7. de Reform.

* Clementina à Trid. Concil. loco cit. innovata.

* Trid. Conc. c. 8. sess. 23. de Reform.

electio pertinet intra mensem alium elegerint; Nos interim alium subrogabimus, donec de idoneo Administratore ab iisdem provisum fuerit. Commendamus autem impensè Administratoribus præfatis, ut res, bonaque Locorum piorum summà diligentia curent, tanquàm Deo strictam de illis rationem reddituri; & quidem incitari eos hoc potissimùm fortissimo stimulo cupimus; verùm si quos religione parùm aut nihil moveri animaduerterimus, eiusmodi etià pœnis convenientibus ad implendum acceptum munus, juxta Capitula, cuique Loco pio peculiaria, necnon juxta Decreta & Ordinationes Nostras, compellemus.

At non modò præfati Administratores ipsi optimi esse debent, sed & ceteri Ministri inferioris ordinis diligenti adhibito examine deligendi sunt; & isti ergo maturo consilio assumantur, eorumque actiones in Congregationibus ab Administratoribus sæpè discutiantur; quòd si in aliquo deviaverint, semel aut bis seriò moneantur, deinde ab officio removeantur.

In Hospitalibus Peregrinorum, necnon Ægrotantium non modò singularis charitatis, sed etià totius honestatis leges accuratè servantur, proptereaque illorum Administratores frequenter ea visitent, simulque perquirant, an inferiores ministri

stri officiis suis plenè satisfaciant; an comitèr & benignè sive Peregrinos, sive Ægrotantes, tractent; eisque debita subsidia juxta cujusque Loci pii obligationem ministrent.

Caveant nihilominus, ne in his, sive Peregrinorum sive Ægrotantium, hospitiiis sinant in eodem cubiculo dormire mares & fœminas, etsi ii se asserant esse Conjuges vel Consanguineos, nisi fortè constiterit per authenticam attestationem, in Civitate à Vicario nostro Generali, alibi à Parochis loci probatam, legitimum inter primos intercedere conjugium, nequè tunc adsint alii præter eos in eodem cubiculo recipiendi. Pueri etiam & adolescentuli à Viris segregentur: si quis Virorum deprehendatur inhonestus, facinorosus, arma deferens, circulator, aleator, ebriosus, denique publicus peccator, nequaquam admittatur, & si jam admissus fuerit, detectus talis, pro loci religione incunctantèr inde eiiciatur: idemque fiat si quæ mulier inhonestà comperiat: famulari verò Viris mulieres etià honestas nulla ratione patiantur Locorum piorum Administratores.

In Civitate Vicarius noster Generalis executionis horum omnium Decretorum curam habebit, in Diœcesi verò etià Vicarii Foranei; qui si monita sua parvipendi adverterint, ad Nos non

Trid. Conc.
c. 8. sess. 25. de
Reform.

obtemperantes celerrimè deferent ; ut contra eos
juxta Canonicas sanctiones procedamus.

SOCIETA-
TES LAI-
CORUM.

Societates Laicorum , quæ providà Matris
Ecclesiæ curà , ad fovendam in animis fide-
lium per varià Religionis exercitia pietatem , in-
stitutæ sunt , si certis regulis aptè circumscriban-
tur , non mediocrem spiritualem fructum afferre
consueverunt .

Const. Clem.
VIII. incip. *Quæ-
sumus*.

Itaque ante omnia vetitum esse volumus
omnibus , etiàm Clericis Sæcularibus & Regula-
ribus , novas laicorum Confraternitates sine No-
stra licentia erigere .

Omnes porrò ejusmodi Sodalitates tam in
Civitate quàm extrà , habeant peculiaria statuta
proprio instituto accommodata , atque à Nobis ap-
probanda ; & quæ hactenùs illis caruerunt , ea
intra sex Menses , à publicatione hujus Synodi
computandos , omninò habere curent , sub pœnis
interdicti Oratoriorum ipsorum , aliisque arbi-
trio Nostro infligendis .

Cujuslibet Confraternitatis Priores librum
compactum habeant , in quem referantur nomi-
na Sodalium , ordine quo recipiuntur ; illi etiàm
qui jam in Catalogum relati sunt , in capite ejus-
dem libri describantur .

Nullus ad aliquam Societatem quocumque
respectu humano admittatur , si turpis aut faci-
noro-

norosæ vitæ, vel infamiæ notâ laboret; & qui tractu temporis tales evaserint, aut frequentare pia Societatis opera neglexerint, omninò dimittantur.

Nullus etiâ in socium recipiatur, qui proprii Parochi judicio rudimenta Doctrinæ Christianæ ignorat, quiquè priùs de Societatis statutis seu Capitulis, omnibusquè ad eandem spectantibus, edoctus non fuerit.

Admissio seu receptio fiat per vota secreta, indicta propterea in antecessum Congregatione: habitum autem Sodalitatis accipiat ei adscritus præfente Parocho, vel alio Sacerdote de illius licentia.

Ubi Officium B. M. V. recitari consuetum est, illud attentè, gravitèr, & devotè, statis horis, in habitu cuique Societati peculiari recitetur; alibi, præcipuè autem ubi Sodalium major pars literas non novit, Rosarium vel Corona ejusdem Dei Genitricis, voce clarâ religiosè persolvatur: cuncti verò toto tempore quo in Conventu consistunt, sine strepitu, sine profanis colloquiis, diligentèr & reverentèr exercitiis pietatis vacent.

Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta statis temporibus frequentent; istud verò saltem semel in anno conjunctim suscipiant. Sodales infirmos, ceteri visitent, illi præfertim qui quotannis ad hoc eligendi erunt: Defunctorum funera faccis

induti comitentur, officiumque mortuorum pro ipsis singulis mensibus, congregati perfolvant; eorumque animas multiplicibus suffragiis adjuvent.

Solemnitates cuilibet Societati peculiare verà pietate & sincera religione Sodales celebrent: à comestationibus verò, vanis seu profanis ornamētis, exquisitis musicorum choris, mortariorum emissionibus, tubulis ignitis volatilibus, tympanorum militari more sonitu, abstineant omninò; ut potè quæ magis apta sunt ad significandam sæcularem quandam lætitiā, quàm ad exprimendum religiosum gaudium; convenientissimumquè videtur, oblata Deo à fidelibus dona in ejusmodi inanibus non insumere: excipiuntur tamen ab hac lege Processiones solennes quæ fiunt in die, & infra octavam, Corporis Christi; necnon summo mane Dominica Resurrectionis, in his enim mortaria exonerare in signum triumphi Christi Domini permittimus.

Si quandoque contingat in pagis, occasione hujusmodi solemnitarum quas Sodales celebrant, prandium parari, istud frugale sit, nec plura in illo ponantur fercula quàm notula à Vicario nostro Generali subscribenda exhibebit: Sacerdotes etiā tunc & Clerici in distincto à Laicis cubiculo modestè refectiōem sumant: & Parochi quàm-

quamprimum ad Cancellariam nostram transmittant notam dierum certorum, æquè ac incertorum, in quibus in eorum Parochiis mensæ instrui solent.

Oratoria Sodalitatum, sint curà Priorum facta, tecta, munda, & supellectili sacra sufficienter provisa; in illis tamen Sanctissimum Sacramentum non asservetur, nec publicè adorandum exponatur, * nisi fortè ex publica causa, vel pro supplicationibus Quadraginta horarum, Nobis id concedentibus: & tunc à Parocho, vel à Sacerdote ab eo deputato, fiat & expositio, & depositio horis congruis; sub pœna interdicti Oratorii in quo istud non servaretur: porro quamdiù Sanctissima Eucharistia exposita remanebit, duo saltem Sodales faccis amicti, alternis vicibus ibi assistant, ubi autem commodè haberi poterit, & Clericus, isque superpelliceo indutus, medius inter Sodales, flexis ut & isti genibus, devotè oret.

In iisdem Oratoriis feriis V. & VI. majoris hebdomadæ, ac Sabbato Sancto, Missæ non celebrantur; aliis verò diebus tùm in his, tùm in cæteris Oratoriis quibuscumque ita Missæ ordinantur, ut Parochialium Ecclesiarum Conventuales Missæ, Conciones, & Divina Officia non impediantur: neque ibi Mulieres post partum, palmæ aut candelæ benedicantur, vel istè populo distri-

* Sac. Cong. Conc. in una Placēt. 29 Maii 1660. & in una Neapolit. 1609. apud Genuen. in Praxi Curie Arch. Neapol.

buantur; quod in solis Parochialibus fieri debet. Singulæ Sodalitates habeant Presbyterum, cujus operâ utantur in functionibus Ecclesiasticis; hic verò à Nobis scripto approbandus erit.

Priores eligantur per votâ secreta, præsentem in Civitate Vicario nostro Generali, in Diœcesi verò Parocho loci, sintque illi viri pietate & rerum experienciâ cæteris præstantes, qui annum vigesimum quartum sint egressi, & Bona propria possideant, sub pœna nullitatis Electionis. Electio ritè facta, in Civitate à Vicario nostro Generali, extrâ à Vicariis Foraneis cujusque Regionis, approbetur, & mox electi Priores juramentum præstent de fideli & diligenti administratione, ac de reddenda ratione perceptorum & expensorum: Electio autem hæc singulis annis statâ die celebretur; neque elapso triennio iterùm eligi aut confirmari poterunt iidem sive Priores, sive alii Officiales.

Qui quomodocumque Sodalitati aliquid debet, vel ab ea Bona conductâ tenet, non admittatur ad officia Prioris, Camerarii, vel Depositarii: Camerarius verò, vel Depositarius absque licentia Prioris, & aliorum Officialium, vinum, frumentum, aliosque Sodalitatis fructus, quovis prætextu vendere, vel dare non audeat; sub pœna decem Scutorum, privationis officii, ac refectionis

nis

nis damnorum: iidem verò nemini mutuò dent pecunias, aut res Sodalitatis, sine Nostra, vel Vicarii nostri Generalis, in scriptis licentia: neque eis licitum sit, etià consentientibus omnibus Sodalibus, sumptus extraordinarios facere, nomine litis contestandæ, fabricæ novæ construendæ, & alio simili, nisi id priùs à Nobis probeatur. Conventus etià Sodalium pro rebus gravioribus non indicentur, nec celebrentur, sine Vicarii nostri Generalis assensu & præsentia in Civitate, alibi sine Parocho loci.

Libros denique duos benè compactos quævis Sodalitas habeat, in quorum uno adnotetur quantum illa in parata pecunia habeat, quanto etià arre alieno gravata sit: in quo etià omnium perceptorum & expensorum rationem teneat. In altero Inventaria, Erectiones, Aggregationes, Indulgentias, Diplomata, Testamenta, Legata pia, Instrumenta, & quæcumque alia monimenta distinctè & ordinatè describi faciat.

Processiones de nocte fieri omninò prohibemus; cùm autem illæ clarà luce diebus consuectis fient, Sodales frequentes illis adsint; Viri à Mulieribus distincti incedant, qui saccis sunt induti, modestiam & pietatem præferant: ad quarum virtutum studium vel ipso vestium, poenitentiae professionem significantium, intuitu incitari po-

SACER
MONSPIE
TATIS.

terunt.

Sacri Montis Pietatis Ministros paternè monemus, simulquè illis præcipimus, ut memores juramenti quod præstiterunt de observandis ejusdem Sacri Montis Capitulis, auctoritate ordinaria sub die 21. mensis Aprilis 1665. approbatis, illa inviolabiliter servent. Quæcumque ei damnum aut præjudicium afferre possent, maturè prævertant. Quà vià, quàve ratione majora illius incrementa & commoda promovenda essent, Nobis suggerere non graventur. Pecuniam hujus Loci pii, solis pauperum usibus destinatam, personis quæ hoc nomine non censentur, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, Summo Pontifici reservatæ; * nequaquam illi dent. Ac tandem decretis à Nobis in Visitatione sub die 16. Junii 1690. euulgatis fideliter morem gerere satagant.

* Const. Pauli
V. Incip. *Onerosa*

C A P U T II.

De Vita à Laicis sobriè, justè, & piè agenda.

Quisquis de Christianorum dignitate, eorumque officiis, admoto fidei lumine, judicium ferre voluerit, eos profectò sanctè conversari debere ultro fatebitur: nam si

* *Mem-*

* *Membra sumus Corporis Christi*, utique idoncos nos esse oportet, qui tam sàcto adheremus Capiti: ipse enim nos propterea spiritu suo vivificat & sanctificat, Corpore, & Sanguine saginat; ut
 * *expolantes Nos veterem hominem cum actibus suis, & induentes novum, * in veritate vite ambulemus.*

* Ephes. 5. 30.

* Coloss. 3. 9.
& 10.

* Rom. 6. 4.

*Induite vos ergo dilectissimi, quos cura Nostra complectitur, sicut electi Dei, Sancti, & dilecti, viscera misericordie, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam. * Obsecro vos tamquam advenas & peregrinos, abstinere vos à carnalibus desideriis, quæ militant aduersus animam. * Sicut in die honeste ambulemus, non in comestationibus & ebrietatibus, non in cubilibus & impudicitis, non in contentione & emulatione, sed induimini Dominum Jesum Christum, & carnis curam ne feceritis in desideriis.*

* Coloss. 3. 12.

* 1. Petri 2. 11.

* Rom. 13. 13.

Et ea quidem multos sua sponte præstituros non dubitamus, quia tamen idem de omnibus confidere vix licet, statuere hic nonnulla decrevimus, quæ discipulos in Officio contineant: ac in primis ut *sobrietatis* leges seruentur.

Mandamus omnibus Parochis, potissimum verò Vicariis Foraneis, ut quas Mulieres meretricis intra Parochiarum vel Regionum sibi addictarum limitesprehenderint, Vicario nostro Ge-

nera-

nerali denunciare quamprimum non negligant: qui eas etiam totâ Diœcesi pellere, aut certè in locis in Civitate ab Ecclesiis, Oratoriis, & Monasteriis longè remotis morari, sub pœnis arbitrato suo infligendis, cogere possit; indicta etiam Dominis Domorum, in quibus illæ habitant, earum dimissione, sub pœna duplicis solutionis censûs quem illi ex locatione percipiunt, viciniore attribuendę Ecclesię.

Ejusmodi verò scemina puellas apud se, etiã titulo consanguinitatis, tenere nequaquam audeant; eisque severè interdiciamus, ne noctis tempore, sub habitu præsertim virili, divagentur; aut nè à prima Dominica Adventûs usque ad diem Epiphanię, & à die Cinerum usque ad octavam Palcharis inclusivè, horis vel locis suspectis cum Viris conversentur; quod si in hujusmodi conversatione inventę fuerint, pœnâ tam ipsæ quàm Viri decem Scutorum mulctentur. At si qui lege matrimonii obstricti in suspecto consortio quovis tempore reperti fuerint, Mulieres ultigationis, Viri viginti quinque Scutorum, pœnam subibunt.

Qui in concubinaru vitam ducunt, nisi à Parocho moniti resipuerint, Nobis ab eodem, sub pœna negligentia suâ digna, deferantur; ut contra eos juxta Sacrorum Canonum præscripta pro-

procedamus. Quod si Parochus sibi à Concubinario timeat; nullà ei facta monitione, ad Nos totum negotium perferat.

Lenones, alienæ libidinis interpretes & ministri, quotiescumque à Parochis detecti fuerint, vel quod artem ejusmodi exerceant suspicionem dederint; ad Vicarium nostrum Generalem ab iisdem deferantur, qui in illos severissimè animadvertat; ac possit procedere etiàm ad pœnas in Bulla Pauli IV. quæ incipit *Sanctissimus* contentas: hoc autem decreto Viros paritèr ac Mulieres ejusdem farinae comprehendi volumus.

At si qui utriusque sexùs conjunctas sibi in primo Consanguinitatis gradu fœminas, aut Viri proprias Vxores, aliorum libidini prostituere, vel ei rei assensum suum, sive tacitum sive expressum, qui tamen actu aliquo externo significetur, præstare veriti non fuerint, si secuta fuerit copula, præter alias gravissimas, etiàm excommunicationis pœnam, quam Nobis reservamus, ipso facto incurrant.

Mulieribus de honestate suspectis cauponariam exercere vetitum sit, imò & manere cum Cauponibus Consanguinitatis sed affinitatis prætextu: quod & ad famulas similiter suspectas extendimus.

Damna-

Damnatos item conventus, seu liberas Virorum cum fœminis conversationes in Domibus suspectis, penitus dissolvi & aboleri mandamus, statuta poenâ arbitrio Nostro taxandâ in eos qui illis interfuerint, aut eos fovere quavis ratione præsumpserint.

Fœminæ pariter inhonestæ quæ à Satellitibus Curiae Nostræ Episcopalis repertæ fuerint in privatis Virorum Domibus, tam in Civitate, quàm extrâ, vel in Pastorum campestribus Casulis, ab iisdem etiâ sine mandato comprehendantur, & Carceribus includantur.

Homines vagi, Circulatores, Circumforanei Pharmacopola, & id genus hominum, si Fœminas secum ducant, morari ultra unum diem in Civitate non permittantur, nisi legitimè docuerint de Matrimonio, vel Consanguinitatis gradu; quod curæ Vicarii nostri Generalis commitimus; & ut idem à Vicariis Foraneis præstetur, jubemus.

Parochi sæpius Parentes inter Missarum Solemnia commonefaciant, ne masculos & Fœminas, post completum septimum ætatis annum, simul in eodem lecto, multoque minùs in cubili ubi ipsi, aut alii quivis Conjugati, dormiunt, jaccere sinant: comminantes unicuique districtam Dei ultionē

* Matth. 18. 6.

* *qui scandalizaverit unū de pusillis istis.*

Justè ut Laici vivant, justitiæ leges religiosè servant; quarum legum executionem Vicario nostro Generali potissimùm demandamus: at etiàm Vicariorum Foraneorum vigilantia commendamus, ut perquirant & investigent.

An contractus qui stipulantur liciti sint ex omni parte, nec ne?

An non Usurarii, sive manifestè, sive sub pallio licitæ conventionis?

An à mutuo accipientibus aliquid ultra sortem principalem exigatur? Eriam si pecunia, aut res, ad Loca pia vel ad Pupillos pertinerent.

An ob dilatam solutionem res pluris quàm justum exigit pretium venundetur?

An tandem Contractus bona fide, ac seclusis dolo, metu, collusione, simulatione, celebrantur?

Quod si Vicarii Foranei aut Parochi de hujusmodi Contractibus dubium habuerint, Nobis quamprimùm facti seriem significant, ut mature indemnitati publicæ, pauperum ante omnia, provideamus; utque Usurarios quoscumque, cæterosque qui Contractus Sacris Canonibus vetitos stipulantur, aut illis præsentiam suam vel auctoritatem interponunt, pœnis quas Ecclesia gravissimas inflixit,* cohibeamus. Notarii autem qui usurariorum Contractuum, sive illi manifesti
sint,

* c. fin. de Usuris in 6. c. Quia de Usuris. Clement. 1. de sepult. & Clement. unica de Usuris.

sint, siue palliati, & quorumvis aliorum à jure prohibitorum, Instrumenta conficere ausi fuerint, Scutorum quinquaginta solutione muldebuntur.

Confessariorum etiàm muneris erit, Contractuum doctrinam ex optimis Auctoribus depromptam, recenti tenere memoria, ut poenitentibus, iniquis conventionibus implicatis, salubre consilium dare queant, & adjutricem porrigere dexteram, ad extrahendos eos è baratro obligationum restituendi æris alieni: meminerint verò ipsos eodem restitutionis vinculo stringi, si poenitentes crassà vel affectatà ignorantia, aut damnabili conniventia à debita restitutione solverint. Ut verò notum fiat, qui præcipuè Contractus illiciti à Summis Pontificibus censentur, Bullas B. Pii V. & Sixti V. ea de re editas ad calcem hujus Synodi oculis subiiciemus.

Ea quæ ad *pietatem* in Deum pertinent, passim in his Cõstitutionibus adnotavimus, & ediximus: nunc quæ à fidelibus impietatem abigant statuemus.

1. Quicumque palàm & publicè Deum & Dominum nostrum Jesum Christum, ac Beatissimam Virginem Mariam ejus Matrem, sacrilego ore blasphemaverit, si ille Clericus fuerit, quod vel cogitare horret animus, prima vice fructibus unius

Leo X. in
Conc. Lateran.
sess. 9. in Bullar.
Constit. 7. §. 43.
Supernæ dispositionis. Julius
III. Const. 25.
In multis.

unius anni Beneficiorum Ecclesiasticorum quæ possidet privabitur; si secundò deliquerit, ipsa Beneficia amittet, & inhabilis ad alia in posterum obtinenda reddetur: si verò tertio peccaverit, omnibus dignitatibus exutus in exilium pellatur. Quod si nullum possidet Beneficium, vel pecuniæ, vel carceris pœnà, qualibet vice Nostro arbitrio augendà, mulctandus erit, ac etiàm graviùs puniendus, ad præscriptum Bullæ B. Pii V. quæ incipit *Cum primum*. §. 10.

Si verò is Laicus fuerit, primò & secundò pecunià mulctabitur, juxta Concilii Lateranen. V. decreta; tertio gravem pœnitentiam publicè aget; normà à Sacris Canonibus & Constitutionibus Apostolicis præscriptà.

Si quis autem Clericus vel Laicus in Sanctos contumeliosus fuerit, pœnas luet pro gravitate criminis.

Ut autem detestabile hoc vitium faciliùs eliminetur, Parochi singulis primis Dominicis mensis legent intra Missarum solemnità Summarium Bullæ B. Pii V. quod post Constitutiones Synodales reperient; monebuntque Parentes, & Heros, ut Filios & Servos blasphemantes durè increpent, hos in prava consuetudine persistentes Domo eiiciant, ne divinæ ultionis pœnas unà cum ipsis luant.

Verum si quis blasphemiam hæreticam in Deum, ejus Gloriosissimam Matrem, aut in Sanctos cum Christo regnantes, protulerit, volumus ut eum omnes, qui id sciverint, vel audierint, cujuscumque illi sint gradus vel conditionis, Nobis vel Vicario nostro Generali intra quindecim dies denuncient, modo & formâ in Constitutione Julii III. quæ incipit *In multis* præscriptis; idque sub pœna excommunicationis, ex Summorum Pontificum Constitutionibus, & Sacræ Inquisitionis Edicto ipso facto incurrendæ; aliisque ibidem latis. Porro sciant ii qui filiali obedientiâ reos denunciabunt se Indulgentiam decem annorum consecuturos.*

* Lco X. di&. Conf. 7. §. 33.

Confessariorum proptereâ præcipuè munus erit, admonere Pœnitentes de hac obligatione denunciandi sic blasphemantes; hos verò, præsertim recidivos, nisi gravissimâ injunctâ pœnitentiâ, haud absolvant: doceant nihilominus pœnitentes suos, rudiores præsertim, quæ sint veræ blasphemix, quæ verò solùm imprecationes.

Ut autem occasionem proximam execrando huic peccato subtrahamus, publicos alcarum & talorum ludos sub modis, forma ac pœnis in peculiari de his Edicto Nostro* contentis, interdiciamus: & ut ii qui Laica potestate pollent idem præstent, eos vehementer in Domino, illius amo-

Anno 1692. die
20. Julii.

re adhortamur.

Abolutionem à crimine maleficii Nobis reservamus. Est autè maleficiù vanæ observationis species, per quam Dæmonis ope aliquis aliis vel in corpore, vel in animo, vel in bonis externis nocet, aut nocere intendit: qualia sunt maleficiù amatoriù, & maleficium veneficum; uti hæc, declarando casus conscientia Nobis reservatos, fusiùs docuimus.

Incantationes, necnon superstitiones, præsertim cum abusu Sacramentorum, Sacramentaliumque, severissimè interdiciamus, sub pœnis in Edicto Sacrae Inquisitionis sub die 10. Maii 1666, edito contentis.

Cingari etiàm, qui ad hanc Diœcesim pervenient, exhibebunt Vicario nostro Generali literas testimoniales Communionis Paschalis, & Matrimonii, vel Consanguinitatis, inter Viros & Feminas; nec tamen licitum illis sit ultra triduum subsistere, neque eo tempore de cuiuspiam sorte iudicium facere; aut furto ablata divinare, sub pœnà carceris: quod si quis illorum sine præfatis testimonialibus, vel sine sinceræ Religionis signis moriatur, hunc Ecclesiasticà sepulturà carere jubemus.

CAPUT III.

De Hæreticis, Judeis, ac Libris prohibitis.

* Tit. 3. 10.

PRæavorum dogmatum peste infectos fugiendos monet Apostolus his verbis: **Hæreticum hominem devita*: quocirca & nos hortamur omnes, ab hujusmodi hominum familiaritate, si forrè illos alicubi offendant, prorsus abstinere. Si verò, quod absit, in hac Diœcesi aliqui reperirentur, qui malè de Fide Catholica sentirent, ac propterea de hæresi suspecti crederentur; eos non solum Parochi, sed & singuli fideles ad Nos deferre incunctantèr teneantur.

Suspecti porrò de Hæresi dicuntur. *Primò*. Qui Sacram Scripturam ad scurrilia & nugatoria detorquent. *Secundò*. Qui de rebus divinis irreverenter, & irreligiosè loquuntur. *Tertiò*. Qui Sacerdotium & Sacerdotes contemnunt. *Quartò*. Qui Ecclesiasticam auctoritatem parvipendunt. *Quintò*. Qui Ecclesiæ immunitatem & libertatem injustè minuere tentant. *Sextò*. Qui in Censuris Ecclesiasticis per annum spontè inlорdesunt. *Septimò*. Arioli, Incantatores, Magi, Sacrilegi, Superstitionibus addicti; ac tandem omnes illi quos Sancta Ecclesia in Sacris Canonibus suspectos

Etos de fide expressè declaravit.

Inhærendo quoque Constitutionibus Clementis V. Gregorii XIII. & Clementis VIII. necnon aliis Sedis Apostolicæ Ordinationibus, prohibemus Hebræis manere in hac Civitate ultrâ præfinitum in licentiis à Nobis concedendis tempus, quod plerumque erit de mane ad vespèram, & de vespere ad mane; exceptis diebus nundinarum. Præcipimus verò, ut per id tempus vittam crocei coloris in pileis, distinctionis causâ, omnino gestet. Volumus etiâ ut in iis domibus tantum habitet, quas eis in prædictis licentiis assignabimus, neque extra illas dormire, vel manducare audeant, quocûq; quæsito colore. Ad Monasteria Monialiû non accedant, libros quomodocumq; prohibitos non teneant, neq; dispensent. Contra Catholicæ fidei dogmata nihil prorsus proferant. Festa S. Ecclesiæ, & circa illa ordinationes Ecclesiasticas, fidelitèr observet. Cum Christianis solâ licitorû contractuum causâ conversentur; idq; horis diei, & non noctis; quibus propterea veritû sit duabus horis post occasum Solis per plateas divagari. Contra non obtemperantes hic à Nobis decretis, pœnam quinquaginta scutorum Locis piis applicandorum decernimus; quod procedi contra eos possit per inquisitionem declaramus. Quod si pluries contra hîc sancita deliquerint,

T 2

etiâ

etiàm graviùs in eos animadvertetur.

Prohibet S. Ecclesia teneri & legi libros, qui aut doctrinam sanam subvertunt, aut bonos mores corrumpunt: ut ergo ab istiusmodi contagione liberi evadât fideles, Nostræ sollicitudini à Deo commissi: præcipimus Vicariis foraneis, omnibusq; Parochis, ut indicem librorum prohibitorum ad manum habeant, & quolibet saltem semestri diligentèr, prudentèr tamen, perquirant an aliqui eos non teneant, qui legitimà ad id facultate instructi non sunt.

Bibliopolæ & Typographi, atq; etiam ii qui libros venales pèr oppida & pagos circumferunt, præter præfatum prohibitorum indicem, habeant quoque alium quorumcumque librorum, qui in eorum officinis reperiuntur; ut is à Nobis semper recognosci possit: nullumque cujusvis generis librum, aut scripturam typis excusam, vendere præsumant, nisi præviâ licentia Nostra, in scriptis grâtis concedenda, sub pœna triginta Scutorum.

Caveant etiàm Typographi libros, Conclusiones Theologicas, & quidquid aliud excogitari potest, sive sacrum, sive profanum, Typis excudere, sine Nostra vel Vicarii nostri Generalis antecedente licentia, sub pœnis juris & arbitrii.

CAPUT IV.

De Funeribus & Sepulchris.

QUàm sit Deo gratum pium charitatis officium sepeliendi mortuos, testantur sacræ Paginæ multis in locis, signantèr verò Tobiaë 12. V. 12. ubi Angelus Raphael dicit, se Tobiaë Senioris orationes, & in humandis popularibus suis sedulitatem, Domino obtulisse; ipsumque propterea acceptum Deo fuisse. Impenso ergò studio adlaborandum est unicuique Christianorum, pro loco condicionis suæ, ut corpora fidelium Defunctorum, aliquando resurrectura, ritu ab Ecclesia usitato, Sepulchro honorificè condantur.

Verùm quia Catholica Ecclesia firmitèr credit, animas in Purgatorio detineri, easquè ibi fidelium suffragiis juvari; ubi primùm Parochus de morte alicujus suorum Parochianorum monitus fuerit, siquidem ille in Communione Ecclesiæ, & in gratia Dei mortuus esse piè credatur, mox Campanarum signo incitabit cunctos, ut pro eo preces Deo adhibeant, atque etiàm sacrificiis, eleemosynis, aliisque operibus bonis animæ illius æternam requiem promereri satagent.

Ritualè Rom.
de Exequiis par-
vulorum .

Sonitum autem Campanarum moderatum esse convenit, ideoquè ille spatium mediæ horæ, etiàm in Cathedrali Ecclesia, non excedat : qui in obitu parvulorum, ex præscripto Ritualis Romani festivus sit, non lugubris .

Corpora Defunctorum non sepeliantur nisi elapsis à morte viginti horis; illorum verò qui repentinà morte è vivis excedunt, non nisi post viginti quatuor, ac etiàm ampliùs, si peritis dubium aliquod remaneret de obitu .

De Exequiis
rit. Exequiarum
ordo .

Cùm constituta Sepulturæ dies advenerit, Parochus Defuncti ad Ecclesiam suam Parochialem, vel ad Cathedralè, tempestivè veniat; indequè processionalitèr, si processio indicta fuerit, ad domum ejusdem se conferat, prout in Rituali Romano præscribitur; cujus quidem Ritualis normam & ritus in omnibus accuratissimè observare meminerit .

Porrò in Processione quisque suum locum teneat, juxta consuetudinem hujus Civitatis & Diocesis; ita tamen ut Parochus defuncti ceteros præcedat, & solus inter Parochos Stola deferat, nisi in alia Parochiali Ecclesia sepeliendus ille sit; tunc enim Parochus Sepulturæ Parochum Defuncti cum Stola paritèr associabit. Et si Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Processioni interfuerit, illud cum ejusdem Ecclesiæ Clero præcedere debet

bebit præfatos Parochos, hi autem quoscumque alios Presbyteros. * E' domo ad Ecclesiam Sepulturæ eodem ordine progrediantur omnes; ubi Parochus illius, si Parocho subsit, Officium mortuorum, aliaque munia Parochialia persolvat.

* Sac. Cong.
in una Niter-
lien apud Barb.
de off. Parochi
c. 9. n. 7.

Regulares cujuscumque Ordinis, Parocho non vocato nec expectato, mortuorum corpora levare, & ad Ecclesias suas deferre non possint, nisi ipse aut ita fieri permiserit, aut adesse renuerit.

Ante Solis ortum, & post ejus occasum corpora humanda non efferantur processionalitèr, nec privatim cum funeralibus & luminibus accèsis, sine Nostra vel Vicarii nostri Generalis speciali licentia; nunquàm verò Parocho non monito, nec annuente; semel autem terræ mandata non exhumentur, neque ad alium locum transferantur, Nobis inconsultis.

Clerici Seculares funus comitantes veste talari, superpelliceo, & bireto utantur. Sodalitatum Confratres saccis sibi propriis. Regulares verò habitu, quem in Choro adhibent induti sint, sicque omnes pias in itinere preces ex Rituali Romano, cantu plano, non figurato, decantantes, per breviorẽ viam rectà tendant ad Ecclesiam in qua funus celebrabitur: neque inde

* Synod. Far.
fen. 1685. n. 3.
& Card. Ton-
tus in Ordinat.
Funerum.

discedant, aut candelas extinguant, nisi iustis integre persolutis,* sub pœna amissionis eleemosynæ illius funeris, & aliis arbitrii.

Locus Sepulturæ cuique proprius, est Ecclesiæ Parochialis; nisi quis aliter elegerit, vel adsit ipsius majorum Conditorium, quod pro tota domo aut familia extructum sit.

Nemo Clericorum, sive Sæcularium, sive Regularium, audeat, sub maledictione æterna quemquam inducere, ut voto, juramento, fide interposita, seu aliàs se obstringat ad Sepulturam eligendam, vel electam non immutandam in eorum Ecclesiis, sub pœnis, in Cap. *Animarum periculis* de Sepulturis in 6. contentis.

Sicut in ceteris officiis, ita potissimum occasione funerum, Parochi ceterique Ecclesiarum Rectores, alienos se præbeant ab omni avaritiæ & sordidi quæstus suspicione, ac propterea nihil omninò eo nomine paciscantur, aut exigant, præter id quod antiqua, pia, & probata consuetudo invexit. Neminem ergo, prætextu eleemosynæ funeralis non solutæ, insepultum ultra superius præfinitum tempus relinquant, sub pœna arbitrio Nostro infligenda; imò pauperum & miserabilium personarum corpora gratis, adhibitis saltem duabus candelis, sepeliantur: nisi in loco illo adsit pia aliqua Sodalitas, quæ hujusmodi

cha-

charitatis officia impendere soleat. Caveant porò Parochi quidquàm petere vel exigere pro loco Sepulturæ, non modò in Cœmeteriis, * sed & in

* c. Non satis.
de Simon'ia, &
c. Cùm in Ec-
clesiæ ibid.

ipsis Ecclesiis, nisi fortè ex causa impensarum, factarum pro extruendis Sepulchris, aut eisdem identidem expurgandis & reficiendis; ne licitari videantur Terram Sanctam, quæ pietate fidelium liberalitè donata fuit.

Nemini liceat nova Sepulchra extruere, absq; Nostra vel Vicarii nostri Generalis licentia, sub pœnà interdicti: neque supra pavementum, vel sub altaribus, * aut nimis propè illa; & si quæ adhuc ita extructa existunt, hæc intra duos menses amoveri mandamus, juxtà decreta à Nobis facta in Visitatione: illaque extractis inde ossibus & cineribus, compleri & claudi jubemus; in obtrectantes parere condignas laturi pœnas.

* c. Præcipien-
dum 13. q. 2. 9.
Prohibendum.

Sepulchra opere concamerato extrui debent, & lapide uno, eoque integro aptè claudi; nec sepelienda sunt Corpora rupto Ecclesiæ pavimento. Quod si aliqua Sepulchra aliter clausa reperiantur, ac propter eam fœtorem exhalent; qui & Sanctitatem loci dedecet, & populos ab Ecclesiis quandoquæ arcet; licitum sit Parochis ea cumulare, vel illa aliis solertioribus fruenda tradere; nisi iis ad quos spectant, intra mensem, modo superius expresso, ea refici curaverint.

In

* Rit. Roman.
de Exequiis
Parvulorū.

In singulis Parochialibus Ecclesiis Sepulchra distincta habeantur pro Clericis, pro Laicis adultis, necnon pro parvulis, qui septennio nondum expleto decesserunt. * Si quam verò matrem, foetu nondum in lucem edito, ex hac vita migrare contingat, hic unà cum matre, tanquàm pars viscerum ejus, sepeliatur.

Nullus sive Parochus, sive quicumque alius, etiàm Regularis, audeat in sua Ecclesia vel Cœmiterio inhumare aliquos, qui à Sacris Canonibus Ecclesiasticà Sepulturà arcentur; sub pœnis in iis sancitis, aliisque arbitrii. Hujus generis sunt: Infideles, Judæi, Hæretici, Schismatici, & eorum fautores; publicè excommunicati ac denunciati; notorii Clericorum percussores; multi-que alii qui in Rituali Romano tit. *de Exequiis* recensentur; quod idcirco consulatur; & interveniente dubio circa casus ibi expressos, ad Nos recurratur. Sepelienda verò sunt ejusmodi personarum Cadavera eo ab Ecclesia intervallo, ut inde Clericorum Divina Officia psallentium voces audiri nequeant: quòd si jam sepulta in loco Sacro fuerint; inde extrahantur, atque in loco profano sepeliantur; ipsa autem Ecclesia, vel Cœmiterium reconcilietur, casu parvulorum sine Baptismo decedentium excepto; hos enim, etsi in loco Sacro sepelire piaculum sit, probabile nihilominus

nus videtur locum propterea sacrum non pollui .

Parochus habeat librum mortuorum benè compactum , in quo ordinatè , juxta formulam Ritualis Romani , adnotet Defunctorum suæ Parochiæ obitum , iisdem ubique cautelis adhibitis , ac sub iisdem pœnis , quas pro describendis Baptizatis supra præscripsimus ; cujus quidem libri authenticum exemplum ad Cancellariam nostram intra tres menses à die publicationis harum Constitutionum numerandos , transmittere tenebitur : & singulis deinde annis eorum qui accesserint notulam , circa festum Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi , ad Nos mittet .

Præcipimus tandèm , ut taxatio impensarum funeralium , necnon modus convocandi Parochos Civitatis , & Capellanos Ecclesiæ Cathedralis , prout à recolendæ memoriæ Cardinali Tonto constituta fuerunt , ab omnibus ad amussim observentur , quæ propterea iterùm prælo subiici mandavimus , eisquè perpetuæ firmitatis robur præsentis statuto adiicimus ; jubemusquè ut dicta taxatio & modus recusa , à singulis Parochis , ac à quibuscvis aliis Ecclesias vel Oratoria cum Sepulchris habentibus , in locis Sacristiarum patulis affixa teneantur . Verùm ut Officia mortuorum ad normam Sacrorum Rituum . & ex ordine peragantur , volumus ut in omnibus Ecclesiis Mo-

nia-

nialium, cæterisque jurisdictioni Nostræ ordinariæ subiectis, ubi ad funera præter Parochum saltèm quatuor alii Sacerdotes invitati fuerint, Magister Cærimoniarum Ecclesiæ Cathedralis præfens illis semper assistat: cui hæredes defuncti, vel alii quibus Sepulturæ incumbit cura, duos cerceos, singulos ponderis duarum unciarum, & duos semisses, mercedis loco dabunt.

C A P U T V.

*De Judicibus, Examinatoribus, & Testibus
Synodalibus.*

AD præscriptum Sacri Tridentini Concilii, Judices, Examinatores, ac Testes Synodales constituendi erant.

Quare Judices Synodales, quibus causæ Ecclesiasticæ ac spirituales in hac Nostra Diœcesi à Sede Apostolica committantur, & è quorum numero, juxta Greg. XV. Constitutionem, Regulares assumere sibi debeant Conservatores, electi fuerunt infra scripti.

JUDICES SYNODALES.

Illustrissimus, & Reverendissimus D. Nicolaus
ex Comitibus de Arcanis, Episcopus Coma-
clen-

clensis, Rector Beneficii simplic. sub titulo S. Mauri de Martorano, in Ecclesia Cathedrali. Illustrissimus, & Reverendissimus D. Mutius ex Comitibus Dandinis, Episcopus Senogalliensis. Illustrissimus, & Reverendissimus D. Marius Spinola, Utriusque Signaturæ Sanctissimi D. N. Referendarius, ac Brevium ad Principes à secretis, Rector Benef. simplicis S. Marię de Arla. Illustrissimus, & Reverendissimus D. Raynaldus de Albitiis, Utriusque Signaturæ Sanctissimi D. N. Referendarius, & Pręlatus Domesticus, Rector Beneficiorum simplicium S. Leonardı, & S. Ursulę.

Illustrissimus D. Hyacinthus de Pilastris, Utriusque Signaturæ Sanctissimi D. N. Referendarius, Rector Beneficii simplicis sub titulo S. Andreę.

Perillustis, & Admodum R. D. Joannes ex Comitibus Fontana, J. U. D. Prothonotarius Apostolicus, & Eminentiss. ac Reverendiss. Domini Cardinalis Episcopi Vicarius Generalis: alique Vicarii pro tempore.

Admodum R. D. Almericus de Almericis Archidiaconus.

Admodum R. D. Canonicus Franciscus de Septembrinis.

Admodum R. D. Canonicus Thomas de Rubeis.
Ad-

Admodum R. D. Canonicus Joannes Baptista de Rubeis.

Admodum R. D. Canonicus Joannes Baptista Turrinus.

Admodum R. D. Canonicus Joannes Baptista Braschius.

Admodum R. D. Canonicus Joseph Maria Pasinus Pœnitentiarius.

Admodum R. D. Canonicus Joannes Franciscus Augusellius.

Admodum R. D. Canonicus Faustus de Guidatiis.

EXAMINATORES SYNODALES

A Synodo approbati.

Perillustis, & Admodum R. D. Joannes ex Comitibus Fontana, J. U. D. Prothonotarius Apostolicus, & Eminentiss. ac Reverendiss. D. Cardinalis Episcopi in Spirit. & Temp. Vicarius General. aliique pro tempore.

Reverendissimus P. D. Arcangelus Romanus, Abbas S. Mariæ à Monte.

Reverendissimus P. D. Antonius Maria Illioneus Abbas Cœlestinorum.

Admodum R. D. Almericus de Almericis Archidiaconus.

Admo-

Admodum R. D. Canonicus Thomas de Rubeis.
Admodum R. D. Canonicus Joann. Baptista de
Rubeis.

Admodum R. D. Canonicus Joannes Baptista
Turrinus.

Admodum R. D. Canonicus Joseph Maria Pas-
nus, Pœnitentiarius.

R. P. Jacobus Navachia Cong. Orator.

R. D. Julius Cæsar Parolettus, Parochus.

R. D. Hyacinthus de Lazaris, Parochus.

R. D. Antonius Maria Pasinus, Parochus.

R. P. M. Felix Brunorius, Guardianus S. Francisci.

R. P. Joannes Benedictus à Medicina, Guardianus
Fratr. Min. de Observ. Reform.

R. P. Joseph Angelinus Soc. Jesu. Theol. Emin.
D. Cardinalis Episcopi.

R. P. Gaetanus Molara, Lector Major S. Dominici.

Quorum quidem Examinatorum munera
superius attigimus, hic verò edicimus, quòd ii
non modò cum in tali officio constituuntur, ve-
rùm etià singulis annis, Kalendis Januarii, co-
ram Nobis vel Vicario nostro Generali, jura-
mentum præstare teneantur, sub hac verborum
formula.

*Ego N. N. Synodalis Examinator, ab Emi-
nentissimo & Reverendissimo Domino Cardinali Epi-
scopo nominatus, & à Synodo approbatus, promitto,
spon-*

Spondeo, & juro, me omni spe, metu, premio, ac humana affectione remotis, munus hoc meum ritè & rectè adimpleturum; sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Testes porro Synodales, ut liberiùs & fide-
liùs officia sua adimpleant, in schedula sigillata,
atque in Synodo exhibita, descriptos secretò ha-
beri volumus; quibus qua ratione munus suum
exercere debeant, breves quasdam seorsùm præ-
scribemus regulas: hi verò in manibus Nostris,
vel Vicarii nostri Generalis, juramentum infra-
scriptis verbis præstare omninò teneantur.

*Ego N. N. testis Synodalis ab Eminentissimo
Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & juro,
quòd amodò in antea, quidquid novi, aut audivi, aut
postmodum inquisiturus sum, quod contra voluntatem
Dei, & Vitæ Christianæ institutum in Diœcesi, vel
Regione mihi commissa, factum sit, vel futurum erit,
si in diebus meis evenit, tantùm ut ad meam cog-
nitionem quocumque modo pervenerit, si sci vero, aut
indicatum fuerit mihi, Synodalem causam esse, & ad
ministerium Eminentissimi Episcopi pertinere, quod
ego nec propter timorem, nec propter premium, nec
propter parentelam ullatenùs celabo Eminentissimo
Episcopo, aut ejus misso, cui hoc inquirere jussit,
quandocumque de hoc me interrogaverit; sic me Deus
adjuvet, & hæc Sancta Evangelia.*

CA-

CAPUT VI.

De Constitutionibus Synodalibus.

FRustrà leges conduntur, nisi illæ custodiantur; custodiri verò nequeunt, nisi cunctis quos adstringunt manifestæ fiant. Quocirca statui-
mus, ut harum Constitutionum Synodali-
um fiat die per peculiare Edictum designanda, pu-
blicatio ad valvas Ecclesiæ nostræ Cathedralis, ac
ita infra tempus in eodem Edicto definiendum
vim legis obtineant, omnesque sive Clericos Sæ-
culares & Regulares, sive Laicos cujuscumque
gradus, conditionis, & dignitatis obligent & af-
ficient, non secus ac si de illis specialis mentio
fieret, & singulis personalitè intimatæ fuissent.

Et ne eadem Constitutiones præcipiti cursu
in desuetudinem abeant, volumus ut in singulis
Archiviis tam Cathedralis Ecclesiæ, quàm Pa-
rochialium Ecclesiarum, unum illarum exemplar
impressum perpetuis futuris temporibus conser-
vetur, quod jussu Nostro, & Successorum No-
strorum promptè exhibere, quoties opus fuerit,
parati semper sint & Canonici, & Parochi; sub
pœna vigintiquinque Scutorum à Capitularibus;
à Curatis verò, decem subeundà. * Cæteri item

* Synod. Al-
banē. 1687 less.
3. cap. ult. §. 2.

Sacerdotes & Clerici, quantum fieri poterit, eas habere curent: ac scire omnia ea quæ ad eos pertinent non negligant.

Quoniam verò non licuit adeò arctis harum Constitutionum Synodaliū limitibus omnia ea comprehendere, quæ à Sac. Canonibus sapientissimè sancita fuerunt, idcirco Sanctorum Patrum Sententias, Conciliorum Decreta, Bullas Apostolicas, ceterasque Ecclesiasticas Leges, inconcussas & illibatas ipso jure remanere declaramus. Verum quia & humanum superat intellectum cunctos in condendis legibus prævidere casus, propterea mens non est, auctoritatem Nostram hinc circumscribere, quin possimus easdem Constitutiones, ubi opus fuerit, mutare, corrigere, declarare, interpretari, super his dispensare, eisque addere quæcumque expedire in Domino judicaverimus, servato semper æquitatis dictamine, idque necessitate, vel utilitate Ecclesiarum, aut Subditorum, ita suadente ac exigente.

Sed ut boni, qui Leges Dei & Ecclesiæ, ea quæ par est reverentiâ & obedientiâ, custodiunt, maiorum exemplis ad earum violationem non provocentur. Hi sanè severioris disciplinæ censurâ compescendi sunt, proindequæ præter pœnas, & Censuras, quæ his Constitutionibus continentur, etiâ alias, quas Sac. Canones, Concilia Oecumēnica,

nica, Summorumquè Pontificum sanctiones salubritè decreverunt, experturos se isti noverint, nisi vitam suam ad normam bonorum, componere seriò studuerint ; Imò & aliis pœnis tum Corporalibus, tum pecuniariis, nostro arbitrio infligendis, ad Officium suum à Nobis fore revocandos certò intelligant, ut sic piè in eorum vitia sæviendo, ipsos à vitiorum lue, urgente nos ad id Charitate, liberemus .

Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quam cæterarum omnium Ecclesiarum Matrem ac Magistram confitemur, & veneramur, cuncta in hac Synodo nostra sancita & contenta omni humilitatis & debitæ obedientiæ sensu submittimus, ut ipsa quæ emendanda & corrigenda fuerint, pro sua suprema autoritate emendet, & corrigat ; quæ verò Sacris Canonibus consentanea, ac disciplinæ Ecclesiasticæ promovendæ idonea inveniuntur, fulcire & protegere clementèr dignetur .

Harum porrò Constitutionum executionem diligentæ Vicarii nostri Generalis plurimum commendamus, ut postposito omni affectu, & respectu humano, exigat à singulis quæ singulos attingunt, solum Deum præ oculis habens, pro cujus amore vigiles indefessè quaquaversum oculos intendant, intelligens se Deo strictam rationem redditurum, si suà negligentia, hæc tam salubres

leges concidant ; sin verò quocumque terreno amore & timore posthabito , strenuè rem prosequatur , amplam sibi à Bonitate Divina parari mercedem .

Monemus denique Vicarios Foraneos , Parochos , necnon Confessarios , illosque omnes enixè Christi amore obsecramus , in id omni studio , omnique industria incumbere , ut Constitutiones has Nostras , ad commune & spirituale cunctorum bonum sancitas , cuncti alacritè , & magno animo amplectantur , illasque jugitè custodiant ; in quem finem etià preces ad Deum ferventissimè fundere non prætermittant , quò ipse Deus Optimus Maximus in hac Vita mentes singulorum , de quorum salute æterna solliciti sumus , sic misericorditè possideat , & regat , ut tandem eos ad Cœlestem Patriam clemens perducatur : quod ab immensa ejus bonitate humillimè deprecamur , & toto cordis affectu efflagitamus .

F I N I S .

ROGI-

ROGITVS NOTARII

SUPER ACTIS.

SYNODI

Uprascriptæ Constitutiones, & Synodalia Decreta pluries in privatis Congregationibus à Viris, doctrinà, prudentià, ac pietate præstantibus, sedulò & multa maturitate discussa, Præsidente Eminentissimo, & Reverendissimo Domino, D. Joanne Casimiro tituli S. Joannis ante Portam Latinam Presbytero Cardinali Denhoff, Episcopo Cæsarense; præsentè Capitulo, & universo Clero Civitatis, & Diocesis; servatis de more servandis legitimè congregato, altà, & intelligibili voce lecta fuerunt per Perillustrem, & Admodùm Reverendum D. Tiberium Fantagutium Cathedralis Ecclesiæ Canonicum, præsentis Synodi Secretarium; & per Presbyterum Dominicum Balassium, ejusdem Secretarii Coadjutorem; Anno à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio, Indictione prima; Pontificatùs Sanctissimi
in

in Christo Patris, & D. N. INNOCENTII Divi-
 nà Providentià Papæ Duodecimi, Anno secundo :
 diebus verò trigessimà Junii, primà, & secundà
 Julii, tribus Sessionibus ritè, & juxtà formam
 habitis, atque etià à prandio continuatis; mul-
 tis ibi præsentibus, & audientibus, & in specie
 Reverendis DD. Francisco de Julianinis, Marino
 de Martellis, & Josepho de Francischinis Cœri-
 moniarum Magistris, Testibus ad præmissa omnia
 habitis specialitè, atque rogatis.

*Ita est . Ego Joannes Antonius Pirinus Casenaten-
 publicus Apostolica auctoritate Notarius, &
 ad præsens Curie Episcopalis Cancellarius; ro-
 gatus .*

EDICTVM
DE PUBLICATIONE
SYNODI
IOANNES CASIMIRVS

Tit. S. Joan. ante Portam Latinam S. R. E.
Presb. Card. DENHOFF, Misericordie
Divina, & Apostolicæ Sedis gratia,
EPISCOPUS CÆSENÆ.

Hoc præfenti authentico Ediçto, ad
valvas Ecclesiæ Nostræ Cathedra-
lis, nec non aliarum singula-
rum Ecclesiarum Parochialium
Nostræ Diocæsi subiectarum, af-
figendo, publicantur omnia, &
singula acta, & decreta, facta in Synodo Diocæ-
sana, per Nos, servatis servandis, habita diebus tri-
gesima Junii, primâ & secundâ Julii; Anno Dñi
Millesimo Sexcêtesimo Nonagesimo Tertio, ut ea
omnes ad quos spectat, sedulo, accuratèque stu-
deant observare. Volumus autem quòd elapso
termino duorum Mensium à die promulgatio-
nis

nis præsentis Edicti computātorum, omnes præfatos afficiant, & adstringant, perindè ac si unicuique eorum personalitèr exhibita, & intimata fuissent &c. Ideo &c. ne de prædictis &c. ignorantiam &c. alias &c.

Datum die secunda Februarii; Gloriosissimæ Dei Genitrici Mariæ, ab ejus Purificatione, Sacrà.
Anno Domini 1696.

APPENDIX
TUM EORUM, QUÆ IN
SYNODO DIOECESANA
ENVNTIANTVR,
ET PUBLICARI JUBENTUR;
TUM ETIAM
Nonnullorum, quæ scire omnium
interest.

L I T E R Æ

Sacrae Congregationis S. R. E. Cardinalium Sacrosancti
Concilii Tridentini Interpretum

SUPER VERBI DEI PRÆDICATIONE

Em.^{me} ac Rev.^{me} Dñe Obs.^{me}

 pluribus Christiani Orbis Provinciis graves frequentesque Romam, atque ad ipsam Sanctam Sedem adventant seu delationes, seu querelæ adversus præsentem prædicationis usum tanquàm à primævo Apostolorum instituto prorsus aberrantem. Ac quidem, cum Verbum Dei, quod Apostolo teste, omninò esse debet sanum, ac salutare, multiplici lue per plures ex ipsis Evangelii Præconibus reddatur infectum, meritò SS. D. N. decrevit contagionem istam universo Gregi tam exitiosam, longèque parentem omni Apostolicæ autoritatis conatu prorsus excindere; nam quæ pestis esse, aut excogitari violentior cà potest, quæ cibos ipsos ad vitæ præsidium institutos, ipsasque medicinas pro morbis depellendis inventa, in mortis instrumenta, & præsentissima venena con-

verterit? Verbum profectò Dei panis est ille vitæ,
 & intellectus, quo cibari, & aqua simul saluta-
 ris, quâ potari fidelium animas ab ipsis Religio-
 nis Christianæ incunabulis Redemptor noster
 edocuit: at verò, si sal, quod pro Dei Verbo à
 Sanctis accipitur, per futes conciones evanuerit,
 in quò putrescentia mortalium vitia condientur?
 Quinimò si sal idem, quod Prædicatores apertè
 significat, per eloquentiam planè stultam infa-
 tuatum fuerit, reverà non ultrà valebit, nisi ut
 conculcetur; & utinàm jam non conculcaretur
 ab omnibus; quæ enim ministerio tam sacro
 majestatis, quæ decor, quæ sanctitas, quæ utili-
 tas inest? Quando plurimi, ut Paulus clamat,
 Verbum Dei adulterantes, aut jocos, tamquàm
 histriones, aut conversis ad fabulas, uti Poetæ,
 auditores sibi prurientes auribus coacervant, aut
 inanis facundiæ lenocinio, & calamistrato, ac
 meretricio planè stylo prædicationis Fidem cor-
 rumpunt. Mandat ergò Sanctitas Sua zelo verè
 Apostolico accensa, ut omnes Primates, Archi-
 episcopi, Episcopi, ceterarumque Ecclesiarum
 Præsides, quorum præcipuum munus est Ver-
 bum Dei administrare, Gregemque pascere, tan-
 tis corruptelis occurrant, easque Concionatori-
 bus opportunè ob oculos ponant, ut fugiant à
 facie tot pestium potiùs quàm colubrorum; & præ-

præfertim universè intelligant, quod per Hieremiam Deus illis indixit, *Propheta, qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum verè, quid paleis ad triticum? nunquid verba mea non sunt ignis, dicit Dominus, & quasi malleus conterens petram?* Videlicet oportere Conciones non paleis refertas esse ad vanitatem, sed igne veritatis succensas. Porro sciant, non levem esse culpam, sed grande piaculum; gravissimàque pœnà mulctandi sunt, ubi per scurrilitatem Verbum Dei veluti in scenam adducunt, atque auditoribus deridendam traduxerint. Præterea neque per quæstiones curiosas, ac paradoxa tam vana, ita suprà caprum populorum assurgant, ut verè querantur, *parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis.* Similiter neque per illecebras inanum verborum res non minùs vanas obtrudant, & per ostentationem memoriæ, atque pronunciationis præcipientiam, quasi prætigiis auditorum animas, aureque ludificent. Quamobrem Antistites per se, si tempus vacaverit, tùm in Cathedralibus, tùm in aliis Ecclesiis seriò animadvertant, & in Diœcesi Vicariis foraneis, aliisque Ministris, probisque viris, à quibus eà super re relationes exigant, vigilantiam demandent. Ac si Concionatores normam hujusmodi transgressos compererint, eos à prædicationis munere ad tempus benè vi-

sum suspendant, aliàve ratione pro modo culpæ
 plectere curent, subrogando interim alios, qui
 salutari modo populo ostendant vitia, quæ eos
 declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut
 pœnam æternam evadere, & cœlestem gloriam
 valeant consequi. Eminentia igitur Vestræ, in
 Diœcesi suæ curæ credita, SS. D. N. jussibus ac
 proprio muneri satisfacere non gravabitur, &
 Eminentia Vestræ manus humillimè deosculor.

Romæ 6. Julii 1680.

Eminentia Vestræ

Humillimus, & Addictiss. servus
 FR. CARD. COLUMNA.

S. Archiep. Brancaccius, Episc. Viterb. Secretarius.

INSRU-

I N S T R U T T I O N E

PER I PREDICATORI.

I Predicatori devono mirare unicamente la gloria di Dio, e la salute dell' Anime, ed à tale scopo indirizzare tutta l'opera loro, considerando, che il loro ministero è santissimo; esercitato da i Profeti, dagli Apostoli, e, quel che lo rende sopra ogn'altra cosa cospicuo, dall' istesso Figlio di Dio; e che è grandissimo il premio di chi riduce le anime alla strada della salute; dicendo S. Giacomo, che chi converte il peccatore, ricuopre i suoi peccati, ancorche siano di gran numero. Procurino dunque di eccitare gl' Uditori alla vera penitenza, con i motivi hora del timore delle pene eterne, hora del premio del Paradiso, mà sempre proponghino loro Iddio infinitamente buono, che solo merita essere amato. Persuadino la fuga de' vizii, e l' esercizio delle virtù.

2. Prima di predicare si presentino al Vescovo, e poi intendano dal Parocho i bisogni di quel popolo, al quale son mandati à predicare la parola di Dio, per poterlo fare con frutto.

3. Non raccontino favole ne' Pulpiti, ò altre

coſe da muovere riſo .

4. Nè meno miracoli, ò hiſtorie apocriſe, e non approvate da S. Chieſa .
5. Nè ardiſcano interpretare coſa alcuna della ſagra Scrittura, che non ſia cõforme l'unanime conſenſo de' Padri , e la Dottrina di S. Chieſa .
6. Nè dalla medema Scrittura, ò luoghi di eſſa, profetizare a' popoli , ò al Mondo avvenimenti di alcuna forte; ancorche foſſe ciò per incutere timore , ſe non quelli , che ſpiegano i Santi Padri .
7. Riprendano i vizii con carità , e ſi guardino, anzi ſ' aſtengano onninamente, con taccite ò eſpreſſe parole ferire alcuno , onde poſſeſſe queſti fare argomento , che ſi parlaſſe di lui .
8. S' aſtengano di riferire in Pulpito ragioni ò argomenti d' heretici, per quanto falſi , maſſime alla preſenza di perſone idiote .
9. Non publicchino Indulgenze, che non ſiano ſottoſcritte dal Veſcovo , ò ſuo Vicario Generale .
10. Nè ſenza licenza dell' iſteſſo Veſcovo, ò ſuo Vicario, raccomandino alcun povero per l' elemoſina , e ne' luoghi di fuori, del Vicario foraneo , ò Paroco .
11. Non predichino di notte .

12. Non

12. Non dissuadano alcuno direttamente, ò indirettamente dalla frequenza della Comunione.
13. Spieghino la parola di Dio con semplicità, es'accomodino all'intendimento di tutti.
14. Inculchino la sodisfazione de' Legati pii.
15. La sodisfazione delle Decime.
16. La veneratione delle Chiese.
17. La frequenza de' Sacramenti.
18. L'attenzione in fare che i Maggiori mandino i subordinati ad imparare la Dottrina Christiana.
19. Insegnino il modo di ben confessarsi, l'obbligo di restituire la fama, e robba d'altri.
20. E d'esprimere le qualità che mutano specie.
21. Di rimuovere gli odii, e rancori contro il prossimo.
22. Di fuggire l'occasione del peccato.
23. Di sentire Messa ne' giorni di precetto, & osservare le feste.
24. Di fuggire le superstizioni.
25. Il Predicatore non dia risoluzione di casi di coscienza nè pubblicamente, nè privatamente, se non è ben sicuro della dottrina; conciosia che l'errore di uno che predica, fa gran pregiudizio per lo credito, che le persone gli hanno ordinariamente.

26. Ricordi a' Popoli la Dottrina Christiana ,
l' orazione per li Morti , lo stare alla Messa re-
ligiosamente , la divozione della Santissima
Vergine , dell' Angelo Custode , e de' Santi .
27. Inculchi sovente la frequenza de' Santissimi
Sagramenti , e spieghi le grandissime utilità ,
che ridondano all' anime dal confessarsi , e
comunicarsi spesso .
28. Non lasci occasione di trattare del Sagramen-
to della Penitenza , del modo di ben confessar-
si , e nella Quadragesima ecciti gli Uditori à
farlo per tempo , e à non aspettare la Settima-
na Santa .
29. Dichiarì con buona occasione i Misteri della
Santa Messa , de i Sagramenti , degli Uffici
Divini , e delle solennità , che celebra la Santa
Chiesa infra annum .
30. Rapresenti quanto si debbano temere le Cen-
sure Ecclesiastiche , e specialmente le Scom-
muniche ; e particolarmente da chi tenesse ef-
fetti Ecclesiastici , ò fosse tenuto à soddisfare
Messe , ò Legati pii .
31. Insegna con quale riverenza si debba stare
nella Chiesa , come Casa di Dio .
32. Sia molto sollecito in ammonire i Padri e le
Madri per la buona educazione de' loro figli ,
con tenere ogni modo perche siano ben coltu-
mati

- mati e timorati di Dio, dipendendo da questo il bene di tutta la loro vita.
33. Ricordi sovente la carità verso il prossimo, e l'obbligo di perdonare l'ingiurie, ed il bene di tollerare le tribulazioni di questa vita.
 34. Gridi contro l'orrendo vizio della bestemia.
 35. Contro l'incantesimi, malefizii, e superstizioni.
 36. Contro l'inosservanza delle feste.
 37. Contro gli spergiuri, e falsi testimonii, massime in giudizio.
 38. Esclami contro i contratti simulati, mascherati, d'usure, e l'ingiustizie.
 39. Contro gli adulterii, stupri, incesti, concubinati, ed altri vizii di carne, mà sotto forme, che non offendino le caste orecchie.
 40. Contro il vizio del gioco.
 41. Contro l'abuso di conversare gli sposi insieme, prima che sia solénizzato il matrimonio.
 42. Insegna, che si commette il peccato ancor solo pensiero, e quanto sia necessario fuggire l'occasione, per liberarsi dal peccato medesimo.
 43. E predicando ad huomini di villa farà grand' utilità valersi di alcune similitudini (come appunto si cava dall' Evangelo, che faceva Christo Signore nostro) che si prendono dall' agri-

agricoltura, verbigrazia; de' Campi, Vigne, Frumento, Alberi, e cose simili: e quando tratterà con altra sorte d'huomini, farà anco bene che si serva degli esempi dell'arte, ch'essi esercitano.

44. Avvertirà di non essere ordinariamente tanto longo, che apporti tedio, ò ritraha le persone dal venire à sentirlo.
45. Finito di predicare, comparisca avanti di Noi, ò del nostro Vicario Gen. e dia conto di ciò che haverà fatto per salute, e profitto spirituale di quel popolo, al quale haverà predicato.
46. E porti lettere del Paroco del luogo, che attestino il frutto che haverà fatto con le sue Prediche, ed il buon esempio, che haverà dato a' popoli, altrimenti non predicherà più nella nostra Diocesi.

SOMMARIO

DELLA BOLLA DI PIO QUINTO

Circa l'obbligo de' Medici, e de' Parenti, e famigliari degl' infermi d' ammonire li medesimi di confessarsi secondo il rito di Santa Romana Chiesa.

*Da publicarsi ogni Anno da tutti i Parochi della Città,
e Diocesi di Cesena, la seconda Domenica
di Quadragesima.*

INnocenzo III. di fel. mem. Predecessore nostro comanda alli Medici, che quando saranno chiamati agl' Infermi, prima d'ogn' altra cosa gli ammonischino di fare chiamare li Medici dell' anime, di paura, che differendo d' avvertirli di ciò sin' all' estremo punto della malattia, cadino in disperazione.

c. Cum Infirmis . De Pœnit. & remiss.

§ 2. e 3. Perciò volendo Noi, ch' un sì salutare precetto non s' abolisca da qualsisia lunghezza di tempo, mà al contrario che sempre s' osservi, con questa nostra Costituzione innoviamo quella di detto nostro Predecessore, ed ordiniamo, che tutti li Medici, quando saranno chiamati agl' Infermi giacenti in letto, avanti
ogn'

ogn' altra cosa gli ammonischino di confessare tutti i suoi peccati ad un Confessore idoneo , secondo il Rito della S. R. Chiesa , nè dopo il terzo giorno li visitino più (fuor che in caso , ch' il Confessore per qualche causa ragionevole avesse loro concesso un tempo più lungo , in che Noi aggraviamo la di lui coscienza) se non apparirà à loro per un' attestazione in scritto fatta dal Confessore , che gl' Infermi habbino già confessati li peccati loro nella maniera già detta .

§. 4. Efortiamo , & ammoniamo tutti li parenti , famigliari , e domestici dell' infermo di notificare al Parocho l' infermità , e tanto il Parocho , quanto li Parenti e Famigliari consiglino ed induchino l' Infermo à fare la confessione de' Peccati .

§. 5. Se alcuni Medici non osserveranno quanto di sopra, oltre la pena dell' interdetto d'entrare in Chiesa , siano perpetuamente infami , e si privino affatto del grado di Medicina , col quale erano honorati , si caccino dal Collegio , ò Università de' Medici , e si multino ancora con pena pecuniaria ad arbitrio degli Ordinarii de' Luoghi , dove haveranno delinquitì .

LETTERA

Della Sagra Congregatione

DE' VESCOVI , E REGOLARI

Colla quale si avifa, che Nostro Sig. ingionga e a tutti gli Ordinarii l'osservanza , e la publicazione della Bolla del B. Pio V. circa l'obbligo de' Medici quando visitano gl' Infermi.

*Da publicarsi anche questa la seconda Domenica di
Quadragesima come sopra .*

Em.^{mo} e Rev.^{mo} Sig. mio Off.^{mo}

IL Paterno zelo di Nostro Signore indefessamente applicato à ciò , che può ridondare in beneficio , e salute de' suoi fedeli , non hà potuto ricevere , che con particolare sentimento dell'animo suo le notizie pervenutegli , ch' in molte Diocesi non viene osservata la disposizione della Costituzione terza della S. mem. del B. Pio V. che comincia-*Supra Gregem Dominicum*-&c. circa l'amministrazione del Sacramento della Penitenza agl' Infermi , la precisa proibizione , che hanno li Medici di potere visitare li medemi dopo il ter-

zo

zo giorno, se essi non si faranno confessati, e l'obbligo che tengono li Parenti e famigliari d'avvisare li Parochi dell'infermità de' loro congiunti e Domestici; onde volendo Sua Santità rimediare à sì pernicioso abuso ridondante in grave pregiudizio della salute dell' Anime e del corpo; mentre dal peccato molte volte derivano le infermità corporali, vuole, & espressamente comanda à tutti gli Ordinarii de' Luoghi, che facciano esattamente osservare, quanto providamente si dispone nella predetta Constitutione della S. mem. del B. Pio V. ordinando che venga ogn' anno pubblicata tanto da i Parochi, che da i Predicatori sotto le pene in essa contenute, ed altre ad arbitrio della Santità Sua. Resterà per tanto servita Vostra Eminenza di dare esecuzione à questa santa ordinazione di Sua Beatitudine. Mentre per fine bacio à V. Em. humilmente le mani.

Roma 30. Settembre 1682.

Di V. Em.

Humilis. & Affectionatiss. Servitore.
C. CARD. FACCHINETTI.

B. Panciatici Segr.

SOM-

SOMMARIO

DELLA BOLLA DEL B. PIO V.

Circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese,
e venerazione delle Feste, e contro i Bestemi-
miatori , data sotto il primo Aprile
1566. che comincia *Cum primum*.

*Da publicarsi da tutti i Parochi della Città, e Diocefi di
Cesena , la prima Domenica di ciaschedun mese.*

A Cciò si dia il debito honore al Sig. Iddio ,
alla Gloriosissima Vergine , ed à tutti i
Santi , confermando la Costituzione di Gregorio
X. e volendo che si osservino i Decreti del Sacro
Concilio di Trento; la S. mem. di Pio V. ordinò
e comandò.

Che nelle Chiese vi si entri con humiltà, e de-
vozione, che la conversazione sia ivi quieta, e
che vi si faccia orazione devotamente, e che si
faccia l'adorazione al Santissimo Sacramento con
le ginocchia piegate, e che al Santissimo Nome
di Giesù riverentemente s'inchini il capo. Che
nessuno in dette Chiese faccia sedizioni, ecciti tu-
multi, muova clamori, e cometta impeti, che

Y

non

non vi si facciano ragionamenti vani, inhonesti, e profani, risi immoderati, e qualunque strepito giudiziale, e qualsivoglia cosa, che possa perturbare il Divino Offizio. Che nessuno ardisca passeggiare in Chiesa, quando si celebrano le Messe, & altri Divini Offizii. Quelli, li quali con temerario animo disprezzaranno li detti Ordini, oltre la Divina Vendetta, incorreranno nelle pene arbitrarie, alla Santità Sua riservate; e gli Ordinarii de' Luoghi ancora procureranno l'osservanza di dette cose. Mà quelli, li quali in dette Chiese haveranno ardire, mentre ivi si celebraranno le Messe, e li Divini Offizii, ovvero si predicarà, di passeggiare, gridare, ovvero sedere irreverentemente con la schiena voltata al Santissimo Sacramento, ovvero apportar alcuno scandalo, ovvero perturbare li Divini Offizii, caschino nella pena di venticinque Ducati, oltre all'altre arbitrarie, e quelli, li quali non haveranno possibilità di pagare la detta pena, saranno castigati nel corpo, ò coll'esilio. Mà quello che nelle Chiese haverà ragionamento di buffonerie con Donne impudiche, ovvero inhoneste; ovvero farà atti inhonesti, incorrerà nella medesima pena di 25. Ducati, e della Carcere per un Mese. Chi nelle Chiese, come sopra, proferirà parole oscene, & inhoneste, e farà segni simili, & haverà altri ragionamenti sporchi

sporchi con qualsivoglia persona ; incorrerà nella pena di 10. Scudi d' oro , ovvero altrimenti , sarà castigato corporalmente . In oltre comanda à tutti , e ciaschedun Capitoli , Rettori , Vicarii , Sagrestani , Portinari , & altri Custodi delle Cattedrali , Collegiate , e Chiese Parochiali , che ammoniscano i delinquenti in dette Chiese , e che non permettano che vi si facciano dette cose proibite , ovvero almeno lo deducano à notizia degli Ordinarii , ed altri Officiali , e se faranno in ciò negligenzi , incorreranno ciascheduna volta nella pena di due Scudi .

§. 5. Che non permettano , che li Poveri , ovvero quelli che cercano elemosine , vadano per le Chiese caminando nel tempo delle Messe , Prediche , e degli altri Divini Offizii , mà procurino che stiano alle Porte di esse Chiese , sotto pena alli Capitoli , per qualsivoglia volta , di due Scudi , se non procureranno di scacciarli , & alli Parochi di mezzo Scudo ; e comanda in virtù di Sant' Obedienza alli Claustrali Regolari , che nelle loro Chiese deputino qualcheduno , che li scaccino , e li negligenzi faranno gravissimamente corretti dall' Ordinario , e se ricuseranno di obedire , incorreranno in gravissime pene , e saranno castigati secondo la qualità delle persone anche corporalmente .

§. 6. Et acciò che nelle Chiese non vi sia cosa , che apporti indecenza , che li medemi procurino, che tutte le Casse, e Depositi de' Cadaveri esistenti sopra terra, onninamente si rimovino, e si sotterrino, e pongano nelle Sepulture.

§. 7. Comanda in oltre , che tutti i giorni di Domenica , e destinati in honor di Dio , e della Beata Vergine , e de' Santi Apostoli , si osservino con venerazione; e che tutti in detti giorni frequentino le Chiese devotamente; assistano alli Divini Offizii , e si astenghino dall'opere illecite , e servili, non si facciano i mercati, e stiano in silenzio, le negoziazioni profane, e strepiti giudiziali . Mà quello che sarà trovato in detti giorni festivi à fare qualche opera illecita , oltre la Divina vendetta , e la perdita degli Animalì , che condurrà à Vettura, caschi ancora in gravi pene ad arbitrio di Sua Santità, e del suo Vicario in Roma , e negli altri luoghi ad arbitrio degli Ordinarii , ovvero degli altri Magistrati , in modo che habbia luogo la prevenzione.

§. 10. E confermando i Decreti fatti nel Concilio Lateranense da Leone X. Comanda , che ciascun Laico espresso bestemmiatore del Nome di Dio , di Giesù , ò della Sua Beata Madre sempre Vergine Maria , per la prima volta caschi in pena di Scudi 25. ; per la seconda
di

di Scudi 50. , e per la terza di Cento , e d'infamia , e di più dell'esilio .

Che se fosse huomo plebeo , e povero talmente che non potesse pagare la sudetta pena , per la prima volta posto con le mani ligate di dietro sia d'avanti la Porta della Chiesa per un' giorno intiero , per la seconda sia frustato , e per la terza gli sia forata la Lingua , e mandato in Galera .

Che ciascū Chierico, ò Prete bestemiatore per la prima volta sia priuato di tutti li frutti d'un'anno delli Benefitii suoi , per la seconda d'essi Benefitii , per la terza spogliato , e privo d'ogni dignità , sia mandato in Esilio .

Che non havendo Benefitio , per la prima volta sia castigato in pena pecuniaria , ò Corporale , per la seconda in pena della prigione , per la terza della degradazione , e della Galera .

Che generalmente tutti quelli , che bestemiano altri Santi, secondo la qualità delle bestemie , e delle persone siano puniti ad arbitrio del Giudice . L' istesso Pontefice rinnova la detta Costituzione di Leone X. nel Concilio Lateranense , nella quale si comanda .

Che i Giudici Secolari , i quali non punissero i Rei convinti di delitto così esecrabile , soggiacciono alle medesime pene de' delinquenti , **mà** dall'altra parte tutti i Giudici , che puniran-

no i delinquenti, per ciascuna volta conseguiscono Indulgenza d'anni dieci, e la terza parte della detta pena.

Che chi udirà bestemmia, sia obbligato di riprendere il delinquente aspramente con parole (purchè ciò possa fare senza suo pericolo) e poi denunciarlo, e notificarlo frà tre giorni al Giudice Ecclesiastico, ò Secolare.

Che se fossero più d'uno che l'havessero udito bestemmia, tutti siano tenuti à denunciarlo, eccetto se frà di loro si fossero convenuti, che un solo facesse l'offizio per tutti.

Che i denunziatori, e notificatori guadagnino la medesima Indulgenza sopradetta d'anni dieci, e la terza parte della detta pena.

Che finalmente nel foro della Penitenza, ò della coscienza nessun bestemmiatore possa essere assoluto senza gravissima penitenza da imporgli dal Confessore.

SOMMARIO

DELL' INDULGENZE

Concedute dalli Sommi Pontefici à quelli che frequentano la Dottrina Christiana.

Da publicarsi da tutti i Parochi della Città e Diocefi di Cesena quattro volte l' anno, cioè nelle prime Domeniche di Gennaio , d' Aprile , di Luglio , e d' Ottobre .

IL Beato Pio V. concede à tutti li fedeli Christiani dell' uno , e dell' altro sesso , che saranno ascritti nella Compagnia della Dottrina Christiana per ogni volta , che ò con insegnare ad altri , ò con imparare s' occuperanno in questo santo esercizio , Indulgenza d'anni quaranta .

Questa da Gregorio XIII. fù confermata aggiungendovi altri cento anni di vera Indulgenza.

Clemente VIII. ampliando questi Telori spirituali , concessè à quelli che saranno in detta Compagnia , il primo giorno del loro ingresso Confessati , e Comunicati , Indulgenza Plenaria : e nell' articolo della morte loro dopo la debita Confessione , e Comunione , e se saranno impediti , dato alcun segno di contrizione , invocando il Nome di Giesù colla bocca , ovvero col

cuore, conseguiranno Indulgenza Plenaria.

Similmente à tutti i Cōfrati, che esercitati nell' opere pie di questa Confraternità, la terza Domenica di qualunque mese, veramente confessi, e contriti si Communicheranno, e pregheranno Dio per la concordia de' Principi Christiani, per l'estirpazione dell'Eresie, e per l'esaltazione di Santa Chiesa, concede Indulgenza Plenaria.

In oltre à tutti quelli della Compagnia che si troveranno presenti nelle Congregazioni pubbliche, e private di detta Compagnia, ovvero, che insegneranno la Dottrina Christiana, ò altri principii della Fede, ogni volta che in una di queste cose si occuperanno, concede cento anni d'Indulgenza.

Et à ciascheduno che attualmēte insegnerà, ovvero farà l'assistente, ò coadiutore à tal esercizio, ogni volta concede parimēte anni cento d'Indulg.

Alli Padri, Madri, & à chi manderanno putti ò putte ad imparare la Dottrina Christiana divotamente recitando cinque *Pater noster*, e cinque *Ave Maria* per l'esaltazione di S. Chiesa, e per l'estirpazione dell'Eresie, e per la conservazione, & augmento di quest'opera, concede cento anni d'Indulgenza: le quali tutte sono state grandemente accresciute da Papa Palo V. per l'Archiconfraternità della Dott. Christiana di Roma, e per quelle Comp. che alla medesima Archiconfraternità faranno aggregate.

FESTE

FESTE DI PRECETTO,

Che da tutti i Fedeli si devono vniversalmente osservare,

Da publicarsi ogn' Anno nel giorno dell' Epiphania insieme colle Feste Mobili, le quali si prenderanno dalla Tavola delle medesime, posta auanti il Calend. del Breniarso, ò del Messale.

FESTE DI PRECETTO

Gennaro	1. Circoncisione del Signore.
	6. Epifania del Signore.
Febbraro	2. Purificazione della B. V. Maria.
	24. S. Mattia Apostolo. Enell' anno Bissest. li si celebra alli 25.
Marzo	19. S. Gioseppe Confessore.
	25. Annunziatione della B. V. Maria.
Aprile	
Maggio	1. Santi Filippo, e Giacomo Apost.
	3. Invenzione della Croce.
Giugno	24. Natività di S. Gio: Battista.
	29. Santi Pietro, e Paolo Apostoli.
Luglio	25. S. Giacomo Apostolo.
	26. S. Anna Madre della B. V. Maria.
Agosto	10. S. Lorenzo Martire.
	15. Assunzione della B. Verg. Maria.
	25. S. Bar-

25. S. Bartolomeo Apostolo.
 Settembre 8. Natività della B. Verg. Maria.
 21. S. Matteo Apostolo, & Evangel.
 29. Dedicazione di S. Michele Arcag.
 Ottobre 28. Santi Simone, e Giuda Apostoli.
 Novembre 1. Tutti i Santi.
 30. S. Andrea Apostolo.
 Dicembre 21. S. Tomaso Apostolo.
 25. Natività del Signore.
 26. S. Stefano Protomartire.
 27. S. Giovanni Apostolo.
 28. Santi Innocenti.
 31. S. Silvestro Papa, e Confessore.

FESTE DI PARTICOLARE DIVOZIONE
 NELLA DIOCESI DI CESENA.

- Aprile 30. S. Aldobrando, nativo di questa
 Diocesi; Vesc. di Fossambruno.
 Maggio 15. S. Mancio, nativo parimenti di
 questa Diocesi; Martire.
 Luglio 6. S. Severo Vescovo di Cesena.
 Novembre 21. S. Mauro Vescovo di Cesena.

Le sudette feste di Precetto, oltre al giorno dell' Epifania, si doveranno pubblicare anche le Domeniche, immediatamente antecedenti ciascheduna delle medesime, non solo da i Parochi, ma anche da i Capellani delli Oratorii in Campagna, ne' quali si celebra la Messa.

GIOR-

GIORNI DI DIGIVNO

CHE PARIMENTI DA TUTTI I FEDELI
SI DEVONO OSSERVARE.

Da publicarsi da i Parochi, e Capellani dei Oratorii in
Campagna, le Domeniche della Sexagesima, e
Quinquagesima, insieme col Sommario dell'
Editto sopra l'osservanza della Quaresima.
E in oltre le Domeniche che prece-
dono immediatamente ciasche-
duno dei digiuni che
sieguono.

Tutti i giorni della Quaresima, eccettuaten-
le Domeniche.

I quattro Tempi dell' anno : cioè

1. I Mercordì, Venerdì, e Sabato, dopo la festa
di Santa Lucia.
 2. Dopo la prima Domenica di Quaresima.
 3. Dopo la prima Domenica di Pentecoste.
 4. Dopo la festa dell' Esaltazione della S. Croce.
- La Vigilia della Pentecoste.
23. Febraio Vigilia di S. Mattia Apost.
 23. Giugno Vig. della Natività di S. Gio: Battista
 28. Giugno Vigilia de' SS. Apost. Pietro, e Paolo.
 24. Luglio Vigilia di S. Giacomo Apostolo.
 9. Agosto Vigilia di S. Lorenzo Martire.

14. Ago-

14. Agosto Vigilia dell' Assunzione della Santissima Vergine .
 23. Agosto Vigilia di S. Bartolomeo Apostolo .
 20. Settēb. Vigilia di S. Matteo Apostolo .
 27. Ottobre Vigilia de' Ss. Simone, e Giuda Apost. .
 31. Ottobre Vigilia di tutti i Santi .
 29. Novēb. Vigilia di S. Andrea Apostolo .
 20. Decēb. Vigilia di S. Tomaso Apostolo .
 24. Decēb. Vigilia della Natività di Nostro Signore Giesù Christo .

Et anco astenersi dalla Carne tutti li Venerdì, e Sabbati dell' anno .

E se bene il digiuno nella Vigilia del Santo Titolare, ò della Chiesa Parochiale, ò pure del Santo principale del luogo non porta obbligo di precetto; nondimeno esorteranno i Parochi il loro Gregge ad osservarlo, e celebrarlo per atto di pietà, e di devozione .

TABELLA

FERIARVM.

*Tùm Solemnium, seu in honorem Dei & SS. instituta-
rum, tùm Publicarum, aliter Rusticarum: tùm
deniq; Repentinarum, seu ex accidenti ob-
tingentium; in quibus dumtaxat, ex
reformatione Synodali, in Epi-
scopali Curia Jus nō dicetur.*

JANUARIO.

A prima die Mensis usque ad Epiphaniam
inclusivè.

- 17. S. Antonii Abbatis.
- 18. Cathedræ Romanæ S. Petri Apost.
- 20. SS. Fabiani, & Sebastiani.
- 25. Conversionis S. Pauli Apost.

FEBRUARIO.

- 2. Purificationis B. Mariæ Virginis.
- 3. S. Blasii Episcopi, & Mart.
- 9. S. Apolloniæ Virg. & Mart.
- 22. Cathedræ Antiochenæ S. Petri Apost.
- 24. S. Matthiæ Apost.

MAR-

M A R T I O.

- 7. S. Thomæ de Aquino .
- 12. S. Gregorii Papæ .
- 19. S. Iosephi Sponsi B. Mariæ Virg.
- 25. Annunciationis B. Mariæ Virg.

A P R I L E.

- 2. S. Francisci de Paula .
- 25. S. Marci Evangelistæ .
- 30. S. Aldobrandi Cæsenatis , Episcopi Forisempronii .

M A J O.

- 1. SS. Philippi & Jacobi Apostol.
- 3. Inventionis Sanctæ Crucis .
- 6. S. Joannis ante Portam Latinam .
- 8. Apparitionis S. Michaelis Archang.
- 15. S. Mancii Cæsenatis , Episcopi , & Mart.
- 19. S. Ivonis , Advocati Pauperum .

J U N I O.

- 11. S. Barnabæ Apostoli .
- 13. S. Antonii de Padua .

24. Na-

- 24. Nativitatis S. Joannis Baptistæ.
- 29. SS. Petri & Pauli Apostol.
- 30. Commemor. S. Pauli Apost.

J U L I O.

- 2. Visitationis B. Mariæ Virginis.
- 6. S. Severi Episcopi Cæsenæ.
- 22. S. Mariæ Magdalenæ.
- 23. S. Apollinaris Episcopi & Mart.
- 25. S. Jacobi Apost.
- 26. S. Annæ Matris B. Mariæ Virg.

A U G U S T O.

Primi tantum quindecim Dies hujus Mensis
erunt feriati, in honoré Assumptionis Beatæ
Mariæ Virginis.

- 16. S. Rocchi Confessoris.
- 24. S. Bartholomæi Apost.
- 25. S. Ludovici Confessoris.
- 28. S. Augustini Episc. & Confessoris.
- 29. Decollationis S. Joann. Baptist.

S E P T E M B R E.

- 8. Nativitatis B. Mariæ Virg.

14. Exal-

- 14. Exaltationis Sanctæ Crucis.
- 21. S. Mathæi Apostoli & Evang.
- 29. Dedicationis S. Michaelis Archang.
- 30. S. Hieronymi Confessoris, & Eccl. Doct.

O C T O B R E.

- 4. S. Francisci Confessoris.
- 18. S. Luca Evangelistæ.
- 20. Dedicationis Ecclesiæ Cathed. Cæsenæ.
- 28. SS. Simonis & Judæ Apostolorum.

N O V E M B R E.

- 1. In Festivitate Omnium Sanctorum.
- 2. Die Commemor. Omnium Defunctorum.
- 4. S. Caroli.
- 9. Dedication. Basilicæ Salvatoris.
- 11. S. Martini Episcopi, & Confess.
- 18. Dedicationis Basilicæ SS. Petri & Pauli Ap.
- 21. Præsentationis B. Mariæ Virg. & S. Mauri
Cæsenæ Episcopi.
- 22. S. Cæciliæ Virg. & Mart.
- 23. S. Clementis Papæ, & Mart.
- 25. S. Catharinæ Virg. & Mart.
- 30. S. Andreæ Apost.

D E C E M -

D E C E M B R E .

- 6. S. Nicolai Episcopi , & Confess.
- 7. S. Ambrosii Episc. & Confess.
- 8. Conceptionis B. Mariæ Virg.
- 13. S. Lucie Virg. & Mart.
- 21. S. Thomæ Apost.

Hic incipiunt Ferie Natalitiæ D.N. Jesu Christi , & perdurant usque ad diem Epiphaniæ.

F E R I Æ M O B I L E S .

Singulæ Dominicæ Anni , & sextæ Ferie Mensis Martii .

Dies Cinerum , cum decē diebus præcedentibus .
A Dominica Palmarum per totam Octavam Paschæ .

Dominicâ Pentecostes cum duobus diebus proximè sequentibus .

Dies Corporis Christi , & per totam Octavam .
Dies Ascensionis Dñi Nostri Jesu Christi .

VIGILIÆ FERIATÆ.

Pentecostes .

Solemnitatis Corporis Christi .

Ascensionis .

Z

S. Jo-

S. Joannis' Baptistæ .

Omnium Sanctorum .

S. Mauri, Cæsenæ Episcopi , & ComproteCTORis .

FERIÆ RUSTICÆ.

Feriæ Messis erunt à die 23. Junii usque ad diem
15. Julii .

Feriæ Vindemiarum erunt à die proclamationis
earundem , usque ad diem 4. Octobris .

FERIÆ INCERTÆ.

Quando Legatus , vel Vicelegatus prima vice so-
lemniter ingreditur Civitatem, vel alter eorum
venit causâ visitandi , tunc primi tres dies
erunt Feriati .

Quotiès etiâ novus Vicarius Generalis , aut Ju-
dex Curia Episcopalis constitueretur , per tres
dies Jura silebunt ; ut eis suppetat congruum
tempus , pro informando animo circa praxim
Curia , & Curiales .

TAVO-

TAVOLA

DEGL' IMPEDIMENTI DEL MATRIMONIO

*Da publicarsi da i Parochi nella Domenica
susseguente all' Epifania : e nella
Domenica in Albis .*

GL'impedimenti del Matrimonio, che impediscono il contraerlo, & annullano il contratto, sono compresi ne' versi seguenti.

*Error, Conditio, Votum, Cognatio, Crimen ;
Cultus Disparitas, Vis, Ordo, Ligamen, Honestas.
Affinis, Raptor, si Clandestinus, & Impos.
Hæc facienda petant connubia, facta retractant.*

Error.

Il primo è l'Errore circa la sostanza della persona, cioè, se io intendo di far parentela con Berta, e lo fo con Antonia, ovvero intendo di far parentado con la primogenita, e me ne vien data un'altra; in tutti questi casi, e simili, il Matrimonio è nullo. Ma se l'errore fosse circa la qualità della persona, come à dire, che credeva, che fosse bella, e ricca, mà il fatto non stà così, il Matrimonio è valido.

Cap. Tua, de
Spons. c. unic.
29 q. 1. & 2. l.
1. ff. de dolima-
li except.

c. proposuit,
c. 2. de Conju-
gio fervor.

Conditio.

Il secondo è la Condizione, cioè servile, come à dire, se uno s'apparenta con una schiava, che credeva esser libera, essendo egli libero, il Matrimonio non tiene: il medesimo è, se la Donna libera piglia un schiavo, il che se sapesse, non lo farebbe.

Votum.

c. unic. de Vo-
to in 6. c. Me-
nimus, c. In-
sinuantes, qui
Clerici, vel Vo-
vantes. Conc.
Trid. sess. 24. de
Matrim. c. 9.

Il terzo impedimento è il Voto solenne, fatto per professione espressa, ò tacita, in una Religione approvata, ò nel pigliar gli Ordini sacri.

Cognatio.

c. non debet
de Consanguin-
tate, & Affini-
tate, Clem. cod.
tit. Conc. Trid.
de Matrim. cap.
3. & cap. 2. cap.
1. & cap. finali
de Cognat. Spi-
rituali in 6.

B. Pius V. in
Const. incip.
Sancti 20 Aug.
& Const. Cum
ill' 15, 4 Kaléd.
Decemb. 1566.
Sac. Cong. in
Trid. 16. Martii
1610. c. ita dili-
gere 10. q. 30.
c. unic. de Co-
gnat. legali.

Il quarto impedimento è la parentela, la quale è in trè modi, cioè Naturale, Spirituale, e Legale; la naturale toglie, & impedisce il Matrimonio infino al quarto grado inclusivè; e facendo il Matrimonio con tale impedimento, sono scomunicati, se l'ignoranza non li scusa. La parentela spirituale si piglia dalli Sacramenti del Battesimo, e della Confermazione; e questa impedisce, & annulla il Matrimonio solamente trà colui che battezza, ò Cresima, ò tiene nel Battesimo, ò nella Cresima, e colui, che è battezzato, ò cresimato, e similmente trà quello, che battezza, ò cresima, ò tiene, e trà il Padre, e la Madre del battezzato, ò cresimato. La Parentela Le-
gale

gale è una propinquità , che nasce dall' adozione , e questa hà tre gradi . Il primo è degli ascendenti , e discendenti , cioè dell' adottante , e dell' adottato , e discendenti dall' adottato , e questo impedimento non si toglie per isligamento dell' adozione , nè per l' emancipazione .

Il secondo è quasi trasversale , cioè frà l' adottato , e li figliuoli naturali dell' adottante , durante l' adozione , e stando il figliuolo naturale nella potestà del Padre , e non altrimenti .

Il terzo grado , è una certa affinità legale , cioè trà la moglie dell' adottato , e l' adottante , e trà l' adottato , e la Moglie dell' adottante , la quale dura perpetuamente , come la prima ; e ciascheduna di queste parentele impedisce , & annulla il Matrimonio .

Crimen .

Il quinto impedimento è il delitto , e questo è di due sorti . Il primo è , se uno amazza il Marito con intenzione di contraere Matrimonio con la Moglie di lui , il quale homicidio fatto con consenso d' ambe le Parti , impedisce , & annulla per sempre , come impedisce & annulla ancora il Matrimonio , se uno solo delli Consorti machina la morte dell' altro , purchè v' interven- ga l' adulterio , che altrimenti non impedirebbe .

Z 3

L' al-

c. Si quis vi-
vente 31 q. 1.

c. Super c. Si-
gnificasti, de co-
qui duxit &c.

c. 1. de Con-
vers. Infidelium
c. si Vxor, de
co, qui duxit &c
c. Relatum

31. q. 1.

L'altro impedimento è, l'adulterare scientemēte con la Moglie d'altri, e contraere con essa Matrimonio vivente l'altro Conforte, ovvero promettere di contraere; il che impedisce, & annulla ancorche il primo Matrimonio non fosse ancora consumato.

Cultus disparitas.

c. si quis ludaicæ,
c. cauc. 28. q. 1.

Il sesto impedimento è la diversità della Religione, perche trà il battezzato, e quello che non hà il battesimo non può esser Matrimonio: non potendo riceverfi Sacramento alcuno senza il Battesimo. Mà può esser Matrimonio con li battezzati, benche fossero Heretici, Scommunicati, & Apostati, essendo il Matrimonio valido, benchè si faccia male à contrahere con essi.

Vis.

c. cum locum;
c. Cōsultationi.
c. Veniens. de
Sponsatibus.

Il settimo impedimento è la forza, ovvero violenza, quando alcuno è forzato, ò violentato à contrahere Matrimonio, volendo la Sāta Chiesa, e la ragion naturale, che li Matrimonii sian liberi.

Ordo.

Clem. unic.
de Cōsangu &
Affinit. cap. 1. &
2. Qui Cleric.
vel vovent. c.
unic. de Voto
in 6.

L'ottavo impedimento è l'Ordine sacro, e se alcuno, havendo l'Ordine sacro contrahesse, non tiene; mà resta scomunicato.

Conc. Trid.
can. 9. sess. 24.

Liga-

Ligamen.

Il nono impedimento è quando alcuna persona hà moglie, ò marito, perche non può contrahere altro **Marrimonio**.

Conc. Trid.
ubi sup. c. 2.

Honestas.

Il decimo impedimento è la giustizia della publica honestà, la quale hà principio dagli Spōsalizii, cioè quando si promette di doverli in futuro pigliar per marito, ò per moglie; e questo impedimento consiste in una proibizione Canonica, la quale annulla (se i Spōsalizii sono validi) il **Marrimonio**, che l' uno, ò l' una di detti promettenti contraesse con qualche Parente nel primo grado dell' altro; ò dell' altra: mà quella publica honestà, che viene dal **Marrimonio** rato, annulla anche fin' al quarto grado.

Conc. Trid.
sess. 24. de Re-
for. Matrim. c. 3

Tolet. in sum-
ma lib. 7. c. 14.
in fine. Sanch.
de Matrim. lib.
7. disp. 68. n. 8.
d. c. unic. de
Sponsal. in 6.

B. Pius V. Con-
sist. ad Roman.
anno 1568. in-
ter suas 62.

Affinis.

L' undecimo impedimento è l' affinità, la quale non è altro, che una approssimatione di persona che nasce dalla Copula carnale, che manca d' ogni parentado; e se la Copula sarà lecita, come quella del **Marrimonio**, impedisce fino al quarto grado inclusivè; se sarà illecita, insino al secondo, anco inclusivè.

c. non debet
de Consang. &
Affinit. Conc.
Trid. ubi supra
c. 4.

Raptor.

Conc. Trid.
sess. 24. de Re-
form. Matrim.
c. 6.

Il duodecimo impedimento è, quando alcuno rubasse una Donna, e mentre stà in sua potestà, contraesse con quella *de facto* Matrimonio; il detto Matrimonio è nullo: mà se prima la ponesse separata da sè in luogo sicuro, e libero, e quella lo volesse per suo marito, il Matrimonio farebbe valido.

Si Claudefstinus.

Conc. Trid.
cap. 1. sess. 24.
de Refor. Ma-
trim.

Il decimo terzo impedimento è quando si celebrasse il Matrimonio senza la presenza del proprio Paroco, e di due Testimonii.

Et Impos.

c. 1. & tot. tit.
de frigid. &
maleficiat.

Il decimoquarto impedimento è l'impotenza di poter consumare il Matrimonio, ò che proceda da cagion naturale, ò da accidentale, purché sia perpetua.

In oltre, il difetto dell'età di quattordici anni compiuti nell'huomo; e di dodici parimenti compiuti nella donna, impedisce, & annulla il matrimonio; se la malitia, ò prudenza, dà giudicarsi dall'Ordinario, non supplisse al detto difetto.

COMPENDIO

DELLA BOLLA DEL B. PIO V.

Sopra il modo , e forma di crear i Censi,

*Da publicarsi nella terza Domenica di Gennaro , nella
terza d' Aprile , nella terza di Luglio ,
e nella terza d' Ottobre .*

ORdinò questo Pontefice che i Censi redimi-
bili non si potessero creare, se non sopra
cosa stabile circonscritta con suoi certi Confini,
e di sua natura fruttifera .

E che nell' atto della celebrazione dell' Instru-
mento si faccia lo sborso reale del denaro e del
prezzo, presente il Notaro , e Testimoni .

Proibisce li pagamenti anticipati , cioè lo
sborso del prezzo avanti la stipulazione dell' In-
strumento, e l' obbligazione per li casi fortuiti di
quello che per natura del contratto non è obliga-
to . Come anche proibisce li patti che togliono
la facoltà di alienare la cosa censuata . Vuole
anco, che in caso d' alienazione della cosa censua-
ta , sia preferito il Padrone del Censo .

Vuole che non si possa patteggiare atto preju-
dicia-

diciale alcuno , contro il debitore moroso del Censo .

Prohibisce, che non si possa nè accrescere , nè crear nuovo Censo con li frutti , nè imporvi pesi non soliti .

Vuole che il Censo perisca pro rata della cosa censuata fatta infruttifera , ò perita ; e che si possa ricomprare sempre , precedendo l' intimazione per due mesi avanti , & in tal caso , frà il termine d' un anno anco si possa ripetere , *etiam ab invito* .

Et in ogni altro caso prohibisce il patteggiare di esser obbligato à redimerlo .

Dichiara , che gli contratti , che si celebranno in altra forma , dopo la detta Bolla , siano Usurarii , e se accadesse , che contro questi ordini qualche cosa s' aggiungesse , ò sminuisse , si applichi , come cosa propria al Fisco .

E le cose sopradette l'estende ancora alli Censi già creati d' alienarsi in qualsivoglia tempo ; e prohibisce il crescere , ò sminuire il prezzo una volta costituito e determinato .

Esorta tutti che li contratti de' Censi fin' all' hora celebrati si ponghino al giudizio de' Religiosi .

SOMMARIO

DELLA BOLLA DI SISTO V.

SOPRA I CONTRATTI ILLECITI

*Da publicarsi nella terza Domenica di Gennaio, nella
terza d' Aprile, nella terza di Luglio,
e nella terza d' Ottobre.*

LA fel. mem. di Sisto V. havendo inteso il contagioso morbo de' falsi, & ingiusti contratti, che in molte parti del Mondo si facevano; acciò più largamente serpendo, non si dilatarasse per tutto, & infettasse tutta la sua greggia, dannò, e reprovò tutti, e cialchedun Contratto, Convenzione, e Patto, dove sotto nome di Compagnia, si danno da alcuni, denari, animali, ò qualsivoglia altra cosa, quale ancorche per caso parisse danno, ò perisse affatto; vogliono ad ogni modo, che la sorte principale, ò il Capitale resti salvo, & intiero, e sia obligato il Compagno, che hà ricevuto, à restituirglielo, ò rispondergli una certa somma, ò quantità di denari, ogni Mese, ovvero ogn' Anno, finche dura detta Compagnia: ovvero danno simili cose con patto d' have-
re

re ogn' anno un tanto per cento , senza haver riguardo all' emolumento , ò danno , che ricevesse in quel' anno il Compagno . E dichiarando Sua Santità simili Contratti , Convenzioni , ò Patti , usurarii , & illeciti ; ordina , che da quì innanzi non si facciano simili Compagnie ; mà più tosto si facciano in questo modo .

“ Che uno vi metta i denari , ò animali , ò altra robba senza riservarsi l' integrità del Capitale , se per caso perisse , mà stia soggetto ad ogni caso fortuito ; e l' altro la fatica , e l' industria , e poi tutti due mettano insieme la rendita , le spese , & i danni , e come il giusto , e l' honesto richiede , se le dividano , e partano egualmente , ò pure si facciano altri Contratti , conforme a i Sacri Canoni , che questo sarà lontan da ogni sospetto di fraude , & usura . Vero è , che se finita la Compagnia , il Capitale fosse in essere , s' hà da restituire à chi lo diede ; se però non sarà stato fatto comune trà i Compagni , ò trà di loro non si farà fatto altro accordo ; che in tal caso s' hà da stare a i patti fatti ; se non saranno contrarii a i modi , che prescrivono i Sacri Canoni &c. Se succedesse , che per l' auvenire si facessero simili Contratti , e patti usurarii , & illeciti , vuole , e statuisce Sua Santità , che oltre che non possano domandare cos' alcuna in giudizio , nè Capitale , nè altro , incorrino anco
nelle

nelle pene statuite nelli Sacri Canoni , e Concilii generali contro i manifesti Usurarii; e come contro tali si possa procedere con oportuni rimedii : dando facoltà à tutti i Giudici di giudicarli , e punirli; conforme à quest' ordine, e leuandolo à tutti (ancorche siano Cardinali) di giudicarli altrimenti, dichiarando irrito, e nullo ogni altro giudizio.

SOM-

SOMMARIO

Della disposizione del Concilio Lateranense, sotto
Papa Innocenzo III. riportata nel Cap. *Omnis
Vtriusque Sexus, de pœnit. & remis.*

*Da publicarsi ogn' anno dalli Parochi, inter Missarum
solemnia, nella Domenica quarta della Quare-
sima, e nella Domenica di Passione.*

TUtti li Fedeli Christiani dell' uno, e dell' altro Sesso, quando siano ariuati ad haver l' uso della ragione, sono tenuti à Confessarsi de' proprii peccati, almeno una volta l' anno, e parimente quando per l' età siano capaci, à Comunicarsi ogn' anno nella propria Parochia; almeno la Palqua di Resurrezzione di Nostro Signor Giesù Christo. Perciò si notifica à tutti che onninamente nell' anno presente sodisfacciano à questo precetto della Santa Chiesa; altrimenti quelli, che ne trascureranno l' adempimento, conforme dispongono li Sacri Canoni, saranno dichiarati publicamente scomunicati, & interdetti dall' ingresso della Chiesa, e privi della sepoltura Ecclesiastica in evento di morte.

FOR-

FORMA

DI CITATIONE

Per quelli che non si faranno Communicati
la Pasqua.

*Da affiggersi alle Porte delle Chiese Parochiali, dopo
essersi prima fatte le tre publiche monizioni ordi-
nate nel Synodo, in tre giorni festivi, cioè
nella seconda, terza, e quarta
Domenica dopo Pasqua.*

D' Ordine dell' Eminentiss. e Reverendiss.
Sig. Cardinale Denhoff, Vescovo di Cese-
na, col presente Editto, ò Citatione. s' intima à tutti
quelli della Parochia N. che nell' anno presente
hanno trascurato d' adempire il precetto Ecclesia-
stico della Comunione Pascale, come continuando
essi nella loro empia contumacia, nel terzo
giorno della prossima festa di Pêtecoste si dichiara-
ranno pubblicamente, e nominatamente incorsti
nella scomunica, interdetti dall' ingresso della
Chiesa, e privi della sepoltura Ecclesiastica. Di-
chiarendo, che la presente Citatione per Editto af-
fissa alla Porta di questa Chiesa, habbia à produrre
l' istesso effetto, come se à tutti, e singoli fosse
personalmente intimata, & eseguita.

FOR-

FORMA

DI SCOMMUNICA.

Contro quelli, che precedenti le monizioni ordinate nel Sinodo, e la Citatione *ad valvas*, non si faranno Cōmunicati la Pasqua

Da publicarsi dalli Parochi nella terza Festa della Pentecoste, e poi da affigersi alle Porte delle Chiese Parochiali.

D'Ordine dell' Eminentissimo, e Reverendissimo Sig. Cardinale Denhoff, Vescovo di Cesena, overo del Reverendissimo Sig. N. N. Vicario Generale, si dichiarano interdetti dall' ingresso della Chiesa, e privi della sepoltura Ecclesiastica in evento di morte, senza evidenti segni di penitenza, gl' infra scritti, per non essersi Confessati, e Communicati nella Pasqua di Resurrezione di Nostro Signore prossima passata, come comanda la Santa Madre Chiesa, cioè

N. N.

N. N.

SOM-

SOMMARIO

DELLA COSTITUZIONE DI PAOLO V.

Circa gli Amministratori de' Monti di Pietà, data
li 5. Febbrao 1615. la quale comincia.

Onerosa Pastoralis Officii Cura &c.

Da publicarsi ogn' anno la Domenica in Albis.

HAvendo Sua Santità havuto notizia che i denari de' Monti chiamati di Pietà dello Stato Ecclesiastico, destinati per imprestanza de' Poveri, si convertino in altro uso, e che perciò ogni giorno più diminuiscono, e volendo a questo disordine dare opportuno rimedio, proibisce à tutti, & à ciascheduno Officiale di qualsivoglia condizione di detti Monti, & alle Comunità, Università, & à i loro Officiali delle Città, Terre, e Luoghi dello Stato Ecclesiastico in qualunque dignità costituiti, benche Vescovo, Arcivescovo, Patriarca, ò Cardinale, anche Legato de Latere, che de' denari à detti Monti spettanti, e da principio assegnati, tanto per la sorte principale, quanto poi acquistati per augmento di detta sorte, non presumino disporre in altri usi, che de'

A a

Po-

Poveri , secondo la forma nell' erezione di detti Monti prescritta , senza sua licenza , e della Sede Apostolica , sotto qualsivoglia pretesto , ò questo colore , e coll' obbligo di restituirlo frà breve tempo .

Impone la pena della sospensione à Cardinali , Patriarchi , Arcivescovi , e Vescovi che contravverranno ; mà persone inferiori la scomunica da immediatamente incorrersi , dalla quale non possino essere assoluti , che dal Romano Pontefice , fuori che nell' articolo di morte .

SOM-

SOMMARIO

DELL' INDULGENZE

Concedute da' Sommi Pontefici Urbano IV. Martino V. & Eugenio IV. à quelli , che intervengono agli Officii Divini nel giorno del Santissimo Corpo di Christo; e per tutta l' Ottava .

Da publicarsi ogn' anno la Domenica avanti la festa del Corpus Domini , che è l' Ottava di Pentecoste .

PRimicramente, chiunque il giorno della festa del Santissimo Corpo di Christo farà presente in qualsivoglia Chiesa, mentre si recita, ò canta il Matutino di quel giorno, guadagna quattrocento giorni d' Indulgenza.

Alla Messa che l' istesso giorno si dice, ò si canta, altri quattrocento giorni d' Indulgenza.

Alli Vespri della medesima festa, quattrocento giorni per il primo, e quattrocento altri per il secondo.

All' altre hore canoniche nell' istesso giorno, cioè Prima, Terza, Sesta, Nona, e Compieta,

A a 2

cen-

cento sessanta giorni d'Indulgenza per ciascheduna .

Item chiunque , come di sopra , sarà presente alli Matutini per li giorni dell' Ottava di detta festa , guadagna ogni volta ducento giorni d'Indulgenza .

Alli Vespri per la medesima Ottava , ogni volta ducento giorni d'Indulgenza .

Alle Messe per la medesima Ottava , ogni volta ducento giorni d'Indulgenza .

All' altre hore Canoniche in detta Ottava , ottanta giorni d'Indulgenza per ciascheduna .

Item ogn' uno , che il giorno di detta festa sarà presente , & accompagnerà la Processione solita col Santissimo Sacramento , guadagna ducento giorni d'Indulgenza .

Item ogn' uno , che digiunerà il giorno prossimo precedente à detta festa del Santissimo Corpo di Christo , ovvero s' eserciterà in altr' opera pia secondo il consiglio del Confessore , guadagna ducento giorni d'Indulgenza .

Item ogn' uno , che il giorno di detta festa , ò per sua Ottava si comunicherà , ò essendo Sacerdote dirà Messa , guadagna per ogni volta ducento giorni d'Indulgenza .

Finalmente , chiunque con lume acceso accompagnerà il Santissimo Sacramento , mentre si por-

porta agl' Infermi , acquista ducento giorni d' Indulgenza per ciascheduna volta ; e chi in quel tempo l' anderà divotamente seguitando , ne acquista cento giorni per ciascheduna volta .

Si esortano perciò tutti li Fedeli Christiani à non trascurare l'acquisto di questi tesori spirituali , & à prepararsi à riceverli con la necessaria disposizione, per mezzo de' Santi Sacramenti della Confessione , e Comunione .

SOMMARIO

DELL' INDULGENZE.

Concedute da Papa Paolo V. all' Archiconfraternità del Santissimo Sacramento eretta nella Chiesa di S. Maria sopra Minerva di Roma , delle quali per decreto della Sacra Congregazione dell' Indulgenze , approvato dal medesimo Pontefice , godono ancora tutti li fratelli, e sorelle della Compagnia del Santissimo Sacramento in qualsivoglia luogo eretta con la sola autorità ordinaria , anco senza speciale aggregazione alla medesima Archiconfraternità.

Da publicarsi dalli Parochi nella Domenica dentro l'Ottava della festa del Santissimo Corpo di Christo .

LA fel. mem. di Papa Paolo V. rivocando , & annullando tutte le Indulgenze concedute da' Pontefici Predecessori alli Fratelli , e Sorelle della Compagnia del Santissimo Sacramento concedè loro di nuovo .

Primieramente Indulgenza plenaria, e remissione di tutti i peccati, nel giorno che ciascheduno

entre-

entrerà in detta Compagnia , e si confesserà e comunicherà .

In oltre Indulgenza plenaria à tutti li Fratelli, e Sorelle, che confessati , e comunicati divotamente, interverranno alla Processione solita à farsi ogn' anno dalla medesima Compagnia, nell' ottava del *Corpus Domini* , & accompagnando il Santissimo , pregheranno S. D. M. per l' unione de' Prencipi Christiani , per l' estirpatione dell' Eresie , e per l' esaltazione della Santa Madre Chiesa . L' istessa Indulgenza conseguiranno anche quelli , che legittimamente impediti non interverranno alla detta Processione , mà in quel giorno si confesseranno , e comunicheranno , e pregheranno Dio come sopra .

Concedè parimente Indulgenza plenaria , e remissione di tutti li peccati alli medesimi Confrati , che confessati , e comunicati nel punto della morte invocheranno almeno col cuore il Nome Santissimo di Giesù .

A quelli che nel giorno della Festa del Santissimo Corpo di Christo si confesseranno , e comunicheranno , e pregheranno Dio come sopra, sette anni d' Indulgenza , & altrettante quarantene ; e l' istessa parimente à quelli che confessati , e comunicati interverranno alla Processione solita farsi da detta Compagnia ogni terza Domenica

del Mese , e nel Giovedì Santo . Quelli però , che non faranno ascritti alla Compagnia con assistere alle sudette Processioni , acquisteranno solo duecento giorni d' Indulgenza .

Li medesimi Confrati , che solamente confessati , accompagneranno processionalmente il Santissimo Sacramento nel Giovedì Santo , conseguiranno cento giorni d' Indulgenza , & altrettanti ne acquisteranno con visitarlo divotamente nel luogo dove suole tenersi esposto in quel giorno .

Quelli che , ò con lume , ò senza , divotamente l' accompagneranno , quando suole portarsi agl' Infermi , ò in qualsivoglia altra occasione , acquisteranno cinque anni d' Indulgenza , & altrettante quarantene , per ciascheduna volta ; e se faranno impediti , col recitare una volta il *Pater noster* , & una volta l' *Ave Maria* , guadagneranno cento giorni d' Indulgenza per ciascheduna volta .

Finalmente le Donne , alle quali non è lecito d' andar girando per le strade , con recitare una volta il *Pater noster* , & una volta l' *Ave Maria* , e pregar Dio per l' Infermo , al quale si porta il Santissimo Sacramento , conseguiranno l' istessa Indulgenza di cento giorni per ciascheduna volta .

DECRETO

DEL SACRO CONCILIO DI TRENTO

Sess. 22. Cap. 11. de Reform.

Con una parte della Bolla in *Cena Domini*,
contro quelli, che occupano, ò usur-
pano Beni Ecclesiastici.

*Da publicarsi ogn' anno nelle Feste dei Santi
Apostoli Filippo, e Giacomo, e di
S. Giovanni Evangelista.*

SE l' Avaritia radice d' ogni male occuperà in tanto qualsivoglia Chierico, ò Laico di qualunque dignità, ò grado si sia, benchè Imperiale, ò Regale, che per se, ò per interposte persone, ò sotto qualsivoglia pretesto, ò quesito colore, haverà ardire d' usurpare, ò convertire in usi proprii le giurisdizioni, beni, censi, e ragioni feudali, & enfiteotiche, frutti, & emolumenti di qualsivoglia sorte delle Chiese Secolari, ò Regolari, Beneficii, Monte della Pietà, ò altri luoghi Pii; ovvero impedirà, che li detti beni, frutti, & emolumenti per forza, ò per timore non pervenghino à quelli, ai quali di ragione si devono, sia per tan-

tanto tempo soggetto alla scomunica maggiore ,
 fin tanto , che dette giurisdizioni , frutti , beni , &
 emolumenti da lui occupati restituirà intiera-
 mente agli Amministratori , Rettori , ò Benefi-
 ciati delle Chiese , alle quali sono state usurpate , e
 che otterrà anche l'assoluzione dal Pontefice Ro-
 mano : e se l'usurpatore delle cose predette ha-
 verà il Juspatronato in quella Chiesa , della quale
 hà usurpati , & occupati li Beni , oltre le pene
 predette , resti ancora privato del Juspatronato
ipso facto.

Li Chierici poi , che saranno Autori , e con-
 sentienti di questa nefaria usurpazione , e fraude ,
 siano sottoposti alle pene predette , & in oltre
 privati di tutti i loro Beneficii , e resi inhabili ad
 ottenerne degli altri . Di più dopo che haveran-
 no fatta la restituzione , & ottenuta l'assoluzione ,
 siano ancora sospesi dall' esecuzione degli Ordini
 ad arbitrio del loro Ordinario .

P A R T E

DELLA BOLLA IN COENA DOMINI

Intorno l' istessa materia .

S Communichiamo ancora, & anatematiziamo quelli, che usurpano le giurisdizioni, ò frutti, rendite, e proventi, appartenenti alla Sede Apostolica, & a qualsivoglia persona Ecclesiastica, per ragione di Chiese, Monasteri, & altri Beneficii Ecclesiastici; ovvero per qualsivoglia occasione, ò causa, senza espressa licenza del Pontefice Romano, ò d' altri, che in ciò habbino legitima facoltà, le sequestrano, *ovvero che senza speciale, & espressa licenza del Pontefice Romano, impongono collette, decime, taglie, prestanze, & altri pesi alli Chierici, Prelati, & altre persone Ecclesiastiche, ò a' loro Beni, ò delle Chiese, Monasteri, & altri Beneficii Ecclesiastici, & a' frutti, rendite, proventi di quelli, e con diversi artificiosi modi le riscuotono, ovvero le accettano anche da chi gli le dà, e concede spontaneamente.*

Estendendo il tutto anco contro quelli, che in qualsivoglia modo ardiscono eseguire, procurare, ò dare nelle predette cose consiglio, ajuto, ò favore, con riserva dell' assoluzione alla Santità Sua, come più amplamente nella detta Bolla.

SOM-

SOMMARIO

DELLA BOLLA DI GREGORIO XV.

Contro i Confessori sollecitanti.

*Da publicarsi due volte l'anno , cioè nella
seconda Domenica d' Agosto , e nella
seconda dell' Avvento.*

LA Santità di Gregorio XV. per sua Costituzione sotto li 30. Agosto 1622. comanda , che tutti i Sacerdoti , tanto Secolari , quanto Regolari , e di qualsivoglia dignità , li quali nell'atto della Confessione sacramentale , overo inanzi , ò dopo immediatamente , overo per occasione , ò pretesto di Confessione , ancorche la Confessione non seguisse , overo fuori dell'occasione di essa , nel Confessionario , ò in qualunque luogo , nel quale si odono le Confessioni Sacramentali , overo in luogo eletto ad udire le dette Confessioni , simulando detti Sacerdoti in quei luoghi d' udir le Confessioni solleciteranno , ò tenteranno di sollecitare , ò provocare i Penitenti à peccati carnali , overo con quelli haveranno colloquii , e tratti illeciti , & inhonesti , debbano esser puniti dal

dal Sant' Officio, come heretici, ò sospetti d' heresia; e secondo la qualità de' delitti, e circostanze, possono esser sospesi dall' Ordine, e privati de' Beneficii, Dignità, e di qualsivoglia Officio, e resi perpetuamente inhabili ad altri, e condannati anco in esilio, alla Galera, & à perpetuo Carcere, senza speranza alcuna di gratia, e quando l' enormità del delitto meritasse maggior pena, si debbano degradare, e dare in mano alla Corte secolare: & acciò che per difetto di prova un delitto tanto enorme, e pernicioso non rimanga impunito, rimette all' arbitrio de' Sig. Cardinali del S. Officio, che possino giudicare il delitto provato per testimonii singolari, presunzioni, & indizii.

E di più comanda à tutti i Confessori, li quali sapranno, che i loro Penitenti siano stati da altri sollecitati, che debbano auvertire detti penitenti sollecitati, che sono obligati à denunziare li Confessori sollecitanti, ovvero che habbiano trattato di sollecitare, al S. Officio, ovvero ai Vescovi, & Ordinarii de' luoghi: e caso che detti Confessori tralasciassero d' auvertire, ovvero insegnassero a' Penitenti, che non fossero obligati à denunziare i Confessori sollecitanti, ovvero trattanti di sollecitare, come di sopra, gli Ordinarii, ò gl' Inquisitori li devono castigare.

DE-

DECRETO

DEL SACRO CONCILIO DI TRENTO

Cap. 18. sess 25. de Regularibus, che comincia Anathemati, della libertà necessaria nel pigliar l' habito, e far professione.

Da publicarsi una volta l' anno nella festa dell' Assunta della Beatissima Vergine li 15. Agosto.

IL Sacro Concilio scommunica tutte le persone di qualunque condizione, e qualità, tanto Chierici, quanto Laici, e tanto Secolari, come Regolari, ancorche siano in qualsivoglia dignità, li quali in qualunque modo sforzeranno qualche Vergine, Vedova, ò altra Donna contro la volontà di lei, fuorchè ne' casi espressi dalle leggi, ad entrar nel Monastero, ò ricever l' habito di qualsivoglia Religione, ouero à far professione, e quelli, che in ciò daranno consiglio, ajuto, e favore; overo sapendo, che quella ch'entra nel Monastero, ò piglia l' habito, ò fa professione, non fa spontaneamente alcuno de' predetti atti, faranno presenti ad alcuno di essi, ò vi presteranno il

no il loro consenso , ò v'interporranno la loro autorità.

Similmente scommunicà coloro, i quali senza giusta causa, in qualsivoglia modo, impediranno la santa volontà delle Vergini, ò d'altre Donne à pigliar l'abito, ò far professione.

E di più si osservi, tanto ne' Monasterii soggetti al Vescovo, quanto in tutti gli altri, quello che fa bisogno di osservare, così inanzi, come in essa professione, eccettuando le Convertite; le Cōstituzioni delle quali si doveranno osservare.

Nel Cap. 22. di detta Sessione si ordina, che tutte le cose ordinate dal Sacro Concilio ne' Capitoli precedenti, che parlano in materia di Monache, siano osservate da tutte le Vergini, e Vedove Monache, siano di qual Ordine, e Religione si vogliano, e sotto il governo, e custodia di chi si sia; non intendendo però il Sacro Concilio di rimuovere quelle dall' istituto, & osservāza loro, che sotto regola, ò statuti più stretti vivono; eccettuata però la facoltà d' haver Beni stabili in comune.

E finalmente esorta li Rè, Principi, Repubbliche, Magistrati, e comanda loro in virtù di Santa obediēza, che diano il loro ajuto à Vescovi, & altri Prefetti, per l'effecuzione delle Riformazioni cōtenute ne' Capitoli di sopra, & interpōgano la loro autorità ogni volta, che saranno richiesti.

NOTI-

NOTIFICATIONE

*Da farsi al Popolo congiuntamente con le Denūciazioni
di quelli che vorranno esser promossi à gli Ordini,
con la quale si proibisce da i Sac. Canoni di
ammettere à gli Ordini i seguenti .*

GL' Illeterati .
I Neofiti .

Quelli che non hanno l'età requisita à ciascun' Ordine .

Gli Ordinati avanti il tempo debito , overo per salto .

I Notabilmente deformi , e difettosi di corpo ,
come Leprosi , Paralitici , Frenetici , Indemoniati , Epileptici , & altri simili .

Gl' Illegitimi .

I Servi , overo Schiavi .

Gli Obligati à rendimento de' conti , ò alla Corte .

I Bigami .

Gl' Irregolari .

E chi in causa di sangue seguita la morte , ò mutilazione come ministro di Giustitia vi haurà cooperato in qualche maniera , come Giudice , Accusatore , Denunziatore , Promotor Fiscale , Auvocato , Notaro , e Testimonio .

I Soldati , se hanno ammazzato qualcheduno , ò muti-

mutilato in guerra, anche giusta aggressiva .
 Quelli , che hanno commesso homicidio , ò mutilazione ingiusta, overo vi hanno dato mandato, consiglio, consenso , ò ajuto in qualsivisia maniera, seguitone l' effetto .

I non Battezzati ; quelli , che hanno ribattezzato, ò à ciò cooperato, e quelli che sono stati ribattezzati scientemente, e che sapendo ciò essere proibito, si sono lasciati battezzare da Heretici .

I Scommunicati .

Gl' Interdetti .

I Sospesi .

Gli Apostati .

Gli Heretici .

I Sospetti d' heresia .

I Descendenti da Heretici per linea paterna fin' al secondo grado , e per materna fin' al primo grado .

Gl' Infami tanto de Jure, che di fatto, come gli Usurarii manifesti , i Spergiuri, i rattori di Donne, e chi da loro consiglio, ò ajuto .

Chi fa duello, ò vi assiste .

Le Donne .

Gli Eunuchi, ò Castrati .

Gli Energumeni .

I Matti .

Bb

I Fu-

I Furiosi.

I soggetti al mal Caduco

I Buffoni.

Gli Histrioni.

Gli Abstemii.

I Macellari.

Gli Osti, & altri, che professano arti, & occupazioni indecenti.

DECRE-

DECRETA

SACRÆ CONGREGATIONIS CONCILII

Sanctissimi D. N. Urbani Divina Providen-
tia Papæ VIII. auctoritate edita, de
celebratione Missarum.

*Legenda in Congregationibus Casuum conscien-
tiæ, bis in anno, mensibus scilicet
Maii, & Septembris.*

Cum sæpè contingat in quibusdam Ecclesiis
tàm magnum Missarum celebrandarum
numerum ex variis Defunctorum relictis, aut
piorum eleemosynis impositum esse, ut illis pro
singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri; &
tamen nova onera Missarum in dies suscipiantur;
indeque fiat, ut depereant piæ restantium volun-
tates, obstricta benefactoribus fides violetur, De-
functorum animæ suffragiis priventur; Ecclesiis
debitus subtrahatur cultus, ac Christi fideles gra-
vi scandalo affecti plerumque à similibus chari-
tatis operibus retrahantur: cumque his malis
maximum inter cætera fomentum præbeat, aut
quod ii, qui Missas supra vires celebrandas susci-

Bb 2

piunt

piunt, sperent illas brevi ad paucio-
rum à Superioribus reductum iri; aut quod Ec-
clesiis, sorte pecuniarum absumpta, plerumque
nuda remaneant onera Missarum absque ullo
emolumento; aut quod eleemosyna pro illis ce-
lebrandis sit adeò tenuis, ut non facile invenian-
tur, qui velint huic se muneri subiicere, & redi-
tus Ecclesiæ, aut Monasterii adeò exigui, ut Sa-
cerdotes pro necessaria sua sustentatione novis se
oneribus obstringere compellantur: Sacra Con-
gregatio Cardinalium Concilii Tridentini Inter-
pretum animaduertens, facturam se rem Deo gra-
tissimam, charitativam, ac Justitiæ maximè con-
sentaneam, si pro viribus satagat, hunc terri-
mum abusum è Christiana Republica convelle-
re, atque eradicare, Sanctissimi D. N. Urbani
Divina Providentia Papæ VIII. auctoritate sibi
specialiter attributa, infra scripta decreta edidit.

Ac primò dillicte prohibet, atque interdic-
it, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales
in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquo modo
reducant onera ulla Missarum celebrandarum,
aut post idem Concilium imposita, aut in limine
foundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut
moderandis, vel commutandis, ad Apostolicam
Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta,
id statuet, quod magis in Domino expedire arbi-

tra-

trabitur; alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujusmodi si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit; omnino nullas atque inanes decernit.

Deinde, ubi pro pluribus Missis etiam ejusdem qualitatis celebrandis plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, sive ab una, sive à pluribus personis collata fuerunt, aut conferrentur infuturum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus, ac Locis piis quibuscumque, tam Sæcularibus, quàm Regularibus, Sacra Congregatio sub attestazione Divini Judicii mandat, ac præcipit, ut absolutè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint; ita ut aliòquin ii, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant; quinimò gravitèr peccent, & ad restitutionem teneantur.

Id verò, ut deinceps observetur exactius, Sacra Congreg. eadem auctoritate revocat privilegia, & indulta omnia quibuscvis personis, Ecclesiis, ac Locis piis, tam Sæcularibus, quàm Regularibus cujuscumque Ordinis, Congregationis & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Col-

lectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfaciatur.

Ac similiter, omne damnabile lucrum ab Ecclesia remove volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Præterea ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eò repidiores, ac segniores reddantur, quod onera hujusmodi cum nulla, aut parva sint utilitate conjuncta, statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac Locis omnibus, tam Secularibus, quàm Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda, cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab iis, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda, à die realis acquisitionis statim deponi debeant penès Ædem Sacram, vel personam, fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum investiendi in Bonis immobilibus, fructiferis cum expressa, & individua mentione oneris, quod

quod illis annexum reperitur ; ac si eadem Bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari contigerit , eorundem pretium sub eadem pœna , ut supra , deponi , atque in aliis Bonis stabilibus itidem fructiferis , cum ejusdem oneris repetitione , atque annexione converti debeat .

Ad hæc Sacra Congregatio quibusvis Capitulis , Collegiis , Societatibus , & Congregationibus , necnon omnibus , & singulis Ecclesiarum , ac piorum Locorum , tam Sæcularium , quàm Regularium Superioribus , vel aliis ad quos pertinet , districtè prohibet , ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum , Sæculares quidem , sine Episcopi , vel ejus generalis Vicarii ; Regulares verò sine Generalis , vel Provincialis consensu , & licentia in scriptis , & gratis concedenda ; alioquin Sæcularis , qui hujus prohibitionis transgressor extiterit , ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso . Regularis verò pœnam privationis omnium officiorum , quæ tunc obtinebit , ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda , vocisque activæ , ac passivæ , absque alia declaratione incurrat . Eleemosynas verò manuales ; & quotidianas pro Missis celebrandis ita demùm iidem accipere possint , si oneribus antea impositis ita satisfecerint , ut nova quoque onera suscipere valeant : alioquin

omninò abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiàm sponte oblaris, in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa, eleemosyna pro Missis, vel alia simili, sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustrentur. Episcopus verò, seu ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligentè inquirent de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut Loco pio incumbentibus: nec antea assensum hujusmodi, aut licentiam præbeant, quàm eis legitimè constiterit, illius Sacerdotes tam novo oneri suscipiendo, quàm antiquis iam susceptis satisfacere posse: præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, & Locis piis relinquuntur, omninò respondeant oneribus adiunctis, secundùm morem cujusque Civitatis, vel Provinciæ, intelligantque si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in Novissimo die se hujus prætermissi muneris rationem esse reddituros.

Postremò Illustrissimi Patres, non sine gravi animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, quæ regularem disciplinam evertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fovēt, in oneribus Missarum supra vires suscipiendis, veluti ex infecta radi-

radice, pullulare ex majori Regularium numero, quàm ferant redditus, & eleemosynæ cujusque Monasterii, inhærentes Summorum Pontificum, ac Sacri Trid. Conc. decretis hac de re editis, Sanctissimi D. N. auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & singulis Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicariis, & quibuscumque aliis superioribus Monasteriorum, Conventuum, ac Domorum Regularium, Bona immobilia possidentium, vel non possidentium, cujuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti existentium intra fines Italiæ, & Insularum adjacentium, ut singuli ad quos pertinet, in qualibet Provincia adhibitis duobus, aut tribus Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis probatoribus, & rerum usu peritioribus, bona immobilia, Census, redditus, & proventus omnes, consuetas item eleemosynas, & obventiones, tam communes Monasteriorum, Conventuum, & Domorum ejusdem Provinciæ, quàm etiam singularibus personis Religiosis assignatas, seu permissas, in communem usum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione, diligenter, & maturè recognoscant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, alia-

aliave cujuslibet generis onera consueverunt absorbere, eaque omnia scripto fidelitè exarata, idem superior, cujus interest, in proximo Capitulo, seu Congregatione generali, vel Provinciali coram tribus Judicibus ab ipsomet Capitulo, seu Congregatione deligendis, proponat, qui computatis hujusmodi redditibus, eleemosynis, & obventionibus universis, & oneribus, ut supra, detractis, sedulò examinent, quot Religiosi homines, connumeratis etiam Laicis, aliisque necessariis servantibus in unoquoque Monasterio, Conventu, & Domo Regulari, juxta regionis, & proprii instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tùm eorumden bonorum, reddituum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant, ut in illo diligentè omnibus discussis, cujusque familiæ, Monasterii, Conventus, ac Domus Regularis in singula quaque Provincia certus earum tantum personarum numerus, Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obventionibus, ut superius, sufficienter ali possint. Ne verò Superiores qui id præstare debent, seriùs aut remissiùs, quàm par est, suo muneri satisfaciant; mandat Sacra Congregatio, ut infra annum post proximum

num Capitulum generale, vel provinciale computandum, omnia hoc de genere particulariter gesta in autenticam formam redacta, ad Sacram ipsam Congregationem Concilii singuli mittant, numerumque familiæ, singulorumque Conventuum, Monasteriorum, & Domorum hujusmodi Regularium, Capituli, seu Congregationis Generalis, vel Provincialis sententiâ, & auctoritate præfinitum, iidem Superiores, tam Generales, & Provinciales omnes, quàm Locales perpetuò servare omninò teneantur, nec possint illum quoquo modo augere, etiâ prætextu augmenti reddituum absque ipsius Sacræ Congregationis licentia. Superiores autem hujusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum, ut supra præscriptum quovis modo augere præsumpserint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque activæ, ac passivæ, & ad omnia suæ Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque aliis etiâ gravioribus à Sede Apostolica infligendis pœnis Sacra Congregatio subiacere voluit, & declaravit.

Deinceps verò Monasterium, Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi, præter
alia

alia ad id requisita , in singulis ejusmodi locis , duodecim saltem Fratres , aut Monachi , seu Religiosi degere , & ex redditibus , & consuetis elemosynis , detractis omnibus , ut supra , detrahendis competentè sustentari valeant , ad præscriptum Decreti fel. rec. Greg. XV. hac de re editi . Alioquin Monasteria , & Loca hujusmodi posthàc recipienda , in quibus duodecim Religiosi ut supra sustentari atque inhabitare non poterunt , & actu non inhabitaverint ; Ordinarii loci visitationi , correctioni , atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur .

Porro , ne ullo unquam tempore hæc in oblivionem , seu desuetudinem abeant , superiores locales cujuscumque Monasterii , Conventus , ac Domus Regularis curare , atque efficere teneantur sub pœna privationis officii , vocisque activæ , & passivæ ipso facto incurrenda , ut in perpetuum , sexto quoque mense , idest feria secunda post primam Dominicam Adventus , & feria sexta post Octavam Corporis Christi , præsentēs ordinationes in publica mensa perlegantur . Omnibus tam Ecclesiasticis personis , cujuscumque sint ordinis , conditionis , & gradus , quàm Laicis , quocumque honore , ac potestate præditis præsentia decreta declarandi , vel interpretandi facultate penitus interdicta .

Non

Non obstantibus quoad suprascripta omnia , & singula in præsentibus decretis contenta , Constitutionibus , & Ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcumque personarum , atque Ordinum, tam Mendicantium , quàm non Mendicantiũ, Militariũ, etiã S. Joannis Hierosolymitani, Congregationũ, Societatũ, ac cujuslibet alterius Instituti etiã necessariò, & in individuo exprimendi, Ecclesiarũ, Monasteriorũ, Conventuũ, Collegiorũ, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum , & aliorum quorumcumque tam Sæcularium , quàm Regularium , Locorum ; necnon illorum , etiã juramento , confirmatione Apostolica , vel quavis firmitate alia roboratis , statutis , & consuetudinibus , etiã immemorabilibus , privilegiis quoque, indultis , & literis Apostolicis , etiã Mari magno, seu Bulla Aurea , aut aliàs nuncupatis , sub quibuscumque tenoribus , & formis , ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis , aliisque efficacioribus , & insolitis clausulis , necnon irritantibus decretis etiã motu proprio , & ex certa scientia , ac de Apostolicæ potestatis plenitudine , aut aliàs quomodolibet , etiã per viam communicationis , seu extensionis concessis , & iteratis vicibus approbatis , & innovatis , etiã si pro illorum sufficienti derogatione de illis , eorumque totis

teno-

tenoribus, & formis, specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habens, quibus, quoad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis aliàs in suo robore permansuris, Sacra Congregatio, Sanctitatis Sux autoritate specialiter, & expressè derogat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Et ne præmissorum ignorantia à quoquam prætendi possit, voluit eadem Sacra Congregatio, ut præsentis ordinationes in valvis Basilicarum S. Joannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe, ac in Acie Campi Floræ, ut moris est, affixæ, omnes ad quos pertinet, ita arctent, & afficiant, ac si unicuique personaliter intimatæ fuissent. Utque earundem præsentium transumptis, etià impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadē prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ die 11 Junii 1625.

COSMUS CARD. DE TORRES.

Locus ✠ Sigilli.

Prosper Fagnanus Sac. Cong. Sec.

An-

Anno Domini Nostri Jesu Christi millesimo
 sexcentesimo vigesimo quinto, Indictione octa-
 va, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo
 Patris, & D. N. D. Urbani Divina Providentia
 Papæ VIII. Anno ejus tertio, die verò vigesima
 secunda mensis Septembris, suprascripta decreta
 affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilica-
 rum S. Joannis Lateranensis, & principis Apo-
 stolorum de Urbe, ac in Acie Campi Floræ ut
 moris est, per nos Camillum Fundatum, & Fa-
 bium Emilianum Sanctissimi D. N. Papæ Curs.

*Brandimartes Latinus, Prelibati Sanctissi-
 mi D. N. Papæ, ac Sanctæ Romane, & Uni-
 versalis Inquisitionis Cursor, pro mag. DD. Curs.*

DECLARATIONES

*Aliquot Sacræ Congregationis Concilii Sanctissimi D.
N. Urbani Papæ VIII. auctoritate editæ super
Decretis ejusdem Sacræ Congregationis de
celebratione Missarum.*

Super primo Sacræ Congregationis Decreto de Celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquomodo, reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis,

Quæritur, quid si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi iniunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum infumendum sit prò expensis ad id necessariis?

Et quid, si permittatur Episcopo in foundatione, ut possit hujusmodi onera moderari?

Secundò, super secundo ejusdem Congregationis Decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint,

Quæritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente,

tè, vel ab Ordinario?

Tertiò, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minùs congruo teneantur Missas illis ab offerente præscriptas celebrare?

Quartò, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seu Capellæ, Legati, aut Salarii, possint etiam manualement eleemosynam, pro Missis votivis, aut Defûctorum recipere, & unico Missæ Sacrificio utriq; oneri satisfacere?

Quintò, posito, quod Testator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Missæ, absq; ulla præscriptione eleemosynæ: quæritur; an liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi benè visam præscribere, an verò eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

Sextò, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congreg. revocat Privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Quæritur, an verba (*in futurum suscipiendis*) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post Privilegium?

Septimò, super quarto ejusdem Congregationis

Cc

tionis

tionis Decreto , quo prohibetur Sacerdoti , qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna , ne eandem Missam alteri , parte ejusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandam committat,

Quæritur , an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum , ut retineant aliquam elemosynarû portionem pro expensis manutentionis Ecclesiæ , Altarium , intervientium , paramentorum , luminum , vini , hostiæ , & similia ?

Octavò , an hoc Decretum habeat locum in Beneficiis , quæ conferuntur in titulum , idest , an Rector Beneficii , qui potest per alium celebrare , teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum Beneficii ?

Nonò , an Sacerdotes , quibus aliquando offertur elemosyna major solita pro celebratione Missæ , debeant dare eandem integram elemosynam iis , quibus Missas celebrandas committunt : an verò satis sit , ut dent celebrantibus elemosynam consuetam ?

Decimò , super quinto ejusdem Congregationis Decreto , quo inter cætera statuitur in hæc Verba [*elemosynas verò manuales , & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum idem accipere possint , si oneribus antea impositis ita satisfecerint , ut novæ quoque onera obire valeant ;*
alio-

alioquin omnino abstineant ab huiusmodi elemosynis, etiam spontè oblati, in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.]

Quæritur, an hoc Decretum prohibeat absolute, quò minùs accipiant novas elemosynas ii, qui acceptis non satisfecerunt, & quid si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Undecimò, quid si offerens elemosynas audito impedimento, consentiat ut Sacerdos Missam celebret cum primùm poterit?

Duodecimò, an pœna interdicti, & aliæ appositæ in eodem Decreto afficiant tam eos, qui accipiunt elemosynas contra formam ibi præscriptam, quàm eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesiis, ut ibidem præcipitur?

Decimotertiò, an in hoc Decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesiis in die Commemorationis omnium Sanctorum, & vulgò dicuntur, *casse de' Morti*?

Decimoquartò, an Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis, & concursus possint elemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, ne aliàs cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus fidelium, ut ajunt, minuantur?

Decimoquintò, quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directæ solis Capitulis, Collegiis,

Societatibus, Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum Locorum, tam Sæcularium, quàm Regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus, qui tamen comprehendendi videntur sub clausula generali [*& aliis ad quos pertinet*] supplicatur pro opportuna declaratione.

Decimo sexto, super septimo ejusdem Sacrae Congregationis Decreto, quo cavetur, ut in singulis Monasteriis Religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut elemosynis commodè possit sustentari,

Quæritur, an ubi hæc præfixio facta jam fuit in vim similis Decreti S. mem. Pauli V. absque tamen computatione reddituum cujusque Religiosi, sit denuò facienda, nec ne?

Decimoseptimò, an Novitii ad habitum Regularem admissi possint admitti ad professionem in Monasteriis, in quibus, habita ut supra præfixione numeri, comodè ali non possunt?

Decimooctavò, super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur Conventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alioquin subsint jurisdictioni ordinariae,

Quæ-

Quæritur, an hoc Decretum, quod videtur editum in ordine ad Celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Jesu?

Ultimò, an idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia dumtaxat, ad quam est restrictum Decretum proximè antecedens, an verò etiam extra Italiam?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, auctoritate sibi à Sanctissimo D. N. attributa, ad singula dubia superiùs proposita ad hunc modum respondit, videlicet,

Ad primum, etsi legatum adsit adeò tenue, nihilominùs, pro reductione oneris, ut supra impositi, ab iis ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absque ulla impensa, id statuet, quod magis in Domino è re esse judicaverit; verumtamen si in ipsa beneficii erectione expressè cautum fuerit, ut liceat Episcopo injectum onus reducere, ac moderari, legem hanc foundationis quam decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemolynam tribuit non autem ab Ordinario. Quod si tribuens eleemo-

synam, numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundum morem suæ Civitatis, vel Provinciæ.

Ad tertium, teneri.

Ad quartum, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione Beneficii seu Cappellæ, Legati, aut Salarii, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad quintum, censuit, ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad sextum, ita esse intelligenda.

Ad septimum respondit, permittendum non esse, ut Ecclesiæ, ac Loca pia, seu illorum Administratores ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam, utcumque minimam, portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in usum earundem expensarum erogare licite possint, & tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ Sacrificio necessario sunt
su-

subeundæ, & nihilominus eo etiã casu curandum esse, ut ex pecuniis, quæ supersunt, expensis, ut supra, deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

Ad octavum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector Beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ, nisi in fundatione ipsius Beneficii aliud cautum fuerit.

Ad decimum, debere absolute integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad undecimum respondit, non prohibere absolute; ac propterea, etsi oneribus jam susceptis non satisfecerint, posse tamen nova onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodò infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad duodecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione id sciat, & consentiat, ut illæ tunc demùm celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quo minùs eo casu eleemosyna accipiat pro iisdem Missis juxta Benefactoris consensum ce-

lebrandis .

Ad decimum tertium , has pœnas non habere locum , nisi in suscipientibus onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi , vel ejus Generalis Vicarii , aut Generalis , vel Provincialis .

Ad decimumquartum , comprehendi .

Ad decimumquintum , non posse nisi de consensu eorum , qui eleemosynas tribuunt , ut supra in responsione ad duodecimum .

Ad decimum sextum , comprehendi etiam privatos Sacerdotes .

Ad decimum septimum , numeri præfixionem esse iterum faciendam servatà formà ultimi Decreti hac de re editi .

Ad decimum octavum , esse admittendos ad professionem , si aliàs habiles existant , ac deinde in aliquo alio Monasterio ejusdem Religionis esse collocandos , ubi commodè ali possint .

Ad decimum nonum , censuit comprehendere :

Ad ultimum , habere locum etiam extra Italiam .

COSMUS CARDINALIS DE TORRES .

Loco ✠ Sigilli .

Prosper Fagnanus Sac. Cong. Secr.

ALIA

ALIA DECLARATIO

*Sacrae Congregationis super Eleemosyna
Missarum.*

CUM Auctores nonnulli scriptis suis typis editis asseruerint, Sacerdoti pro alio Missam, recepta eleemosyna, celebranti licitum esse, aliam eleemosynam quoque accipere ab altero, cui partem illam fructus, seu valoris ejusdem Sacrificii ipsimet celebranti debitam [specialem nuncupatam] applicet, ac proinde hunc casum sub Decreto Sacrae Congregationis Concilii prohibente duplex pro unica Missa stipendium seu eleemosynam recipi, non esse comprehensum;

Propterea Sacra Congreg. &c. sub die 25. Januarii 1659. censuit, nulli Sacerdoti licitum esse præfata ratione, sive prætextu, aliam eleemosynam accipere præter illam, quam accepit ab eo, pro quo Missam offerre tenetur; ac proinde casum hunc esse comprehensum in Decretis aliàs per eandem Sacram Congregationem Concilii editis, quibus prohibetur, ne duplex stipendium pro unica Missa recipiatur.

INSTRU-

INSTRUCTIO

Pro examine illorum Testium, qui inducuntur
pro contrahendis Matrimoniis, tam in Curia
Eminentiss. & Reuerendiss. D. Cardinalis
Urbis Vicarii, quam in aliis
Curiis cæterorum Ordina-
riorum nuperrimè edita

Feria V. die 21. Augusti 1670.

*In Congregatione generali S. Romana, & Uni-
versalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico
Montis Quirinalis coram Sanctissimo D. N. D. Cle-
mente Divina Providentia Papa X. ac Eminētiss. &
Reuerendiss. DD. S. R. E. Cardinalibus in tota Re-
publica Christiana contra hereticā pravitatē Genera-
libus Inquisitorib⁹ à S. Sede Apost. specialiter deputatis.*

CUm aliàs per Sanctā Congregationem S. Of-
ficii iteratis instructionibus ab eadem ema-
natis de anno 1658. & 1665. Locorumque Or-
dinariis transmissis provisum fuerit, ut præscri-
ptis Interrogatoriis faciendis testibus, qui ad pro-
bandum statum liberum contrahentium Matri-
nium inducuntur, omnis prorsùs secluderetur
aditus

aditus iis, qui adhuc vivente altero Coniuge, aut aliàs impediti ad secunda illicita vota transire saggebant: videns nihilominus Sanctiss. D. N. quamplures Locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, & Deputatos ad excipiendas testium depositiones, nec non Parochos, & Notarios in casibus expressis, aut omittere, aut non observare earundem Instructionum tenorẽ; & licet aliquando plenè observent, non tamen interrogare Testes super aliis impedimentis dirimentibus.

Ideo volens Sanctitas Sua prædictis malis occurrere, re maturè considerata cum Eminentissimis, & Reverendissimis DD. Cardinalibus Generalibus Inquisitoribus præfenti Decreto perpetuis futuris temporibus duraturo iterum injungit omnibus Vicariis, seu Deputatis pro examinandis Testibus ad probandum statum liberum contrahentium Matrimonium, necnon Parochis, Notariis, & quibuscumque aliis respectivè, sub pœnis etiã gravibus corporalibus arbitrio Sacræ Congregationis, ut Instructionem infrascriptam ad unguem observent.

Ut autem præfens Decretum, & Instructio ad omnium notitiam faciliùs deveniant, decrevit, illa ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ de Urbe, ac Palatio S. Officii ejusdem Urbis

Urbis per aliquem ex Cursoribus Sanctitatis Suae publicari, ac eorum exempla ibidem affixa relinqui; illaque sic publicata omnes, & singulos, quos concernunt post duos menses à die publicationis in Urbe faciendæ numerandos, perinde afficere, ac arctare, ac si illorum unicuique personaliter notificata, & intimata fuissent.

I N S T R U C T I O.

IN primis Testis moneatur de gravitate iuramenti in hoc præsertim negotio pertimescendi, in quo Divina simul, & humana majestas læditur, ob rei de qua tractatur, importantiam, & gravitatem, & quòd imminet pœna trirremium, & fustigationis deponenti falsum.

2. Interrogetur de Nomine, Cognomine, patria, ætate, exercitio, & habitatione.

3. An sit Civis, vel exterus, & quatenus sit exterus, à quanto tempore est in loco, in quo testis ipse deponit.

4. An ad examen accesserit spontè, vel requisitus; si dixerit accessisse spontè à nemine requisitum, dimittatur, quia præsumitur mendax; si verò dixerit accessisse requisitum; interrogetur à quo, vel à quibus, ubi, quando, quomodo, coram quibus, & quoties fuerit requisitus, & an
sciat

sciat adesse aliquod impedimentum inter contrahere volentes .

5. Interrogetur, an sibi pro hoc testimonio ferendo, fuerit aliquid datum, promissum, remissum, vel oblatum à contrahere volentibus, vel ab alio ipsorum nomine .

6. Interrogetur, an cognoscat ipsos contrahere volentes, & à quanto tempore; in quo loco, qua occasione, & cujus qualitatís, vel conditionis existant .

Si responderit negativè, testis dimittatur, si verò affirmativè .

7. Interrogetur; an contrahere volentes sint Cives, vel exteri; si responderit esse exteros, superfedetur in licentia contrahendi, donec per literas Ordinarii ipsorum contrahere volentium doceatur de eorum statu libero de eo tempore, quo permanserunt in sua Civitate, vel Diœcesi . Ad probandum verò eorundem contrahere volentium statum liberum pro reliquo temporis spatio, scilicet usque ad tempus, quo volunt contrahere, admittantur testes idonei, qui legitimè, & concludenter deponant statum liberum contrahere volentium, & reddant sufficientem rationem causæ eorum scientiæ, absque eo quòd teneantur deferre attestaciones Ordinariorum Locorum, in quibus contrahere volentes moram-

tra-

traxerunt.

Si verò responderit contrahere volentes esse Cives.

8. Interrogetur sub qua Parochia hætenus contrahere volentes habitarunt, vel habitent de præfenti.

9. Item an ipse Testis sciat aliquem ex prædictis contrahere volentibus quandoque habuisse Uxorem, vel Maritum, aut professum fuisse in aliqua Religione approbata, vel suscepisse aliquem ex Ordinibus Sacris, Subdiaconatum scilicet, Diaconatum, vel Presbyteratum, vel habere aliud impedimentum, ex quo non possit contrahi Marrimonium.

Si verò testis responderit non habuisse Uxorem, vel Maritum, neque aliud impedimentum, ut supra.

10. Interrogetur de causa scientiæ, & an sit possibile, quod aliquis ex illis habuerit Uxorem, vel Maritum, aut aliud impedimentum &c. & quod ipse testis nesciat;

Si responderit affirmativè, supersedeatur, nisi ex aliis testibus probetur, concludenter non habuisse Uxorem, vel Maritum, neque ullum aliud impedimentum, &c.

Si verò responderit negativè.

11. Interrogetur de causa scientiæ, ex qua deinde

inde Judex colligere poterit, an testi sit danda fides.

Si responderit contrahere volentes habuisse Uxorem, vel Maritum, sed esse mortuos.

12. Interrogetur de loco, & tempore quo sunt mortui, & quomodo ipse testis sciat fuisse conjuges, & nunc esse mortuos. Et si respondeat mortuos fuisse in aliquo Hospitali, vel vidisse sepeliri in certa Ecclesia, vel occasione militiæ sepultos fuisse à militibus, non detur licentia contrahendi, nisi prius recepto testimonio authentico à Rectore Hospitalis, in quo prædicti decesserunt, vel à Rectore Ecclesiæ in qua humata fuerunt eorum cadavera, vel si fieri potest, à duce illius cohortis, in qua descriptus erat miles. Si tamen hujusmodi testimonia haberi non possunt, Sacra Congregatio non intendit excludere alias probationes, quæ de jure cōmuni possunt admitti, dummodo sint legitimæ, & sufficientes.

13. Interrogetur an post mortem d. Conjugis defuncti aliquis ex prædictis contrahere volentibus transferit ad secunda vota.

Si responderit negativè.

14. Interrogetur, an esse possit, quod aliquis ex illis transferit ad secunda vota, absque eo quòd ipse testis sciat.

Si responderit affirmativè, supersedeatur in licen-

licentia , donec producantur testes , per quos negativa coarctetur concludenter .

Si verò negativè .

15. Interrogetur de causa scientiæ , quæ perpensa , Judex poterit judicare , an sit concedenda licentia , nec ne .

Si contrahentes sunt vagi , non procedatur ad licentiam contrahendi , nisi doceant per fides Ordinariorum suorum esse liberos , & in aliis servata forma Concilii Tridentini in cap. multi , sess. 24.

Fides , aliaque documenta , quæ producuntur de partibus , non admittantur , nisi sint munita sigillo , & legalitate Episcopi Ordinarii , & recognita saltem per testes , qui habeant notam manum , & sigillum , & attentè consideretur quod fides , seu testimonia benè , & concludentèr identifcent personas , de quibus agitur .

Pro testibus in hac materia recipiantur magis consanguinei , quàm extranei ; quia præsumuntur melius informati , & Cives magis , quàm extranei , nec admittantur homines vagi , & milites , nisi data causa , & maturo consilio ; & Notarius exactè describat personam testis , quem si cognoscit , utatur clausula , *mihi benè cognitus* ; sin minus , examen non recipiat , nisi unà cum persona testis aliqua alia compareat cognita Notario , & quæ

quæ attesteretur de nomine , & cognomine ipsius testis , necnon de idoneitate ejusdem ad testimonium ferendum : & hujusmodi examinibus debet interesse in Urbe ultra Notarium , Officialis specialiter deputandus ab Eminentissimo Vicario , & extra Urbem , vel Vicarius Episcopi , vel aliqua alia persona insignis , & idonea ab Episcopo specialiter deputanda ; aliàs puniatur Notarius arbitrio Sacræ Congregationis , & Ordinarius non permittat fieri publicationes .

Ordinarii præcipiant omnibus , & singulis Parochis in eorum Dioccesibus existentibus , ut pro Matrimoniis cum exteris contrahendis non faciant publicationes in eorum Ecclesiis , nisi certiorato Ordinario , à quo , vel ejus Generali Vicario priùs teneantur authenticam reportare , quod pro tali Matrimonio fuerunt examinati testes in eorum Tribunali , qui probant statum liberum contrahere volentium &c.

Contravenientes autem severè punientur .

*Franciscus Riccardus S. R. & Universalis
Inquisitionis Notarius .*

Loco ✠ Sigilli .

Dd

An-

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo sexcentesimo septuagesimo, Indictione octava, die verò 30. mensis Augusti, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis Divina Providentia Papæ X. Anno primo supradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valvas Principis Apostolorum, Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ de Urbe, ac Palatii S. Officii ejusdem Urbis per me Petrum Paulum Desiderium ejusdem Sanctissimi D. N. Papæ, & Sanctissimæ Inquisitionis Cursores,

SOMMARIO

DE' DECRETI SINODALI

Sopra l'osservanza delle Feste.

Da publicarsi il giorno della Circoncisione, e la Domenica dopo la Festa di S. Gio. Battista.

LA Santa Chiesa guidata dal lume dello Spirito Santo, comanda à tutti i Christiani suoi figli, che osservino colla dovuta riverenza le Feste: sotto il quale nome comprende ella e tutte le Domeniche dell' Anno, in memoria della Resurrezzione di N. S. Giesù Christo seguita in tal giorno; e tutti gli altri giorni Festivi di precetto. L'osservanza delle Feste consiste parte in fare alcune opere, e parte in astenersi da certe altre. L'opera unica da farsi sotto la colpa mortale, è d'ascoltare divotamente la santa Messa: e le opere da astenersi, sotto simil peccato, sono le servili. Et ancorche la Chiesa non habbia voluto con rigorosi precetti obligare i Fedeli ad altro i giorni festivi, ch' ad ascoltare la Messa, come s'è detto, nulladimeno, ella hà dichiarato, essere suo desiderio & intenzione, che i medesimi fedeli impieghino simili giornate tutte in servizio di Dio, e

Dd 2

negli

negli esercizi delle opere pie: perciò, il Catechismo del sac. Concilio di Trento, da' Sommi Pontefici approvato, e con speciale maniera comendato, spiegando il terzo precetto del Decalogo, dopo avere premessa l' ammonizione sopra l' obbligo d' andare in Chiesa, ed ivi assistere con animo attento e divoto all' augustissimo sacrificio della Messa, dichiara in quali esercizi si debba spendere la giornata le Domeniche e le Feste, e dice.

1. *Essere opportuna in tali giorni frequentare il Sacramento della Confessione.*

2. *D'acquistarsi spesso alla Santissima Comunione, colle dovute però disposizioni, e preparazioni d'animo.*

3. *Sentire colla diligente attenzione la predica, essendo cosa affatto indegna, e da non soffrirsi, il dispreggiare, o non fare conto della parola di Christo.*

4. *Occuparsi più del solito in pregare Iddio, lodarlo, e ringraziare Sua Divina Maestà de' beneficii ricevuti.*

5. *Imparare ciò che ogn' uno deve sapere nel suo stato, acciò non rimanga nell' ignoranza volontaria, che gli farebbe computata per colpa.*

6. *Esercitarli negli uffizi di carità, facendo la limosina a' poveri ed indigenti, visitando gli ammalati, consolando gli afflitti: e ciò ad imitazione de' primi Christiani.*

7. *Assistere al Vespro, ogni qual volta fare ciò si pos-*

si possa , senza grave incommodo .

Procuri dunque ogn' uno di fecondare la pia-
mente della Santa Chiesa , impiegando i giorni
Festivi negli accennati santi esercizi , ed haven-
doci il Signore concessi tanti giorni dell' anno, per
provederci de' sussidii temporali, non gli neghia-
mo questi pochi, i quali egli vuole che spendia-
mo nell' importantissimo negozio della salute
eterna .

Le Feste cominciano dalla mezza notte , e
durano alla mezza notte , dentro il quale tempo
sono proibite tutte le opere servili , ò siano rusti-
cane , ò mecaniche , e sono le seguenti .

1. Non è lecito ne' giorni di Feste tenere Mer-
cati d' Animali , di Grano , ò d' altro , anche co-
mestibile , fuori di quelle cose che sono necessarie
per il vitto quotidiano, e che il giorno anteceden-
te non si possono provvedere , senza scommodo
notabile . E perciò occorrendo qualche Festa in
un giorno consueto di Mercato , questo deve ò
anticiparsi , ò posticiparsi in un giorno di lavoro,
sotto pena di sei scudi d' oro .

2. E' proibito di trasportare ò sopra i Carri, ò
sopra gli Animali , merci ed altro ; se non fosse
per continuare il viaggio incominciato un gior-
no di lavoro , e ciò colla licenza de' Superiori Ec-
clesiastici , sotto pena d' un scudo d' oro .

Dd 3

3. Tut-

3. Tutte le botteghe de' Mercàti e delli Artisti devono essere chiuse, ed i soli Speziali, Macellari, e Pizzicaroli possano tenere i sportelli aperti, per vendere: mà non già nel tempo de' Divini Offizii; cioè, quando nella Chiesa Cattedrale si canta la Messa solenne, ò il Vespri, ò ivi si predica.

I Speziali nondimeno, anche nelle ore de' Divini Offizii, potranno vendere liberamente i medicamenti. Chi farà trasgressore di questa legge, pagherà un scudo d'oro per volta, alla quale pena saranno sottoposti anche quei che daranno causa alla contravvenzione, come i Padri rispetto à i Figliuoli, ed i Padroni rispetto à i Garzoni, ò Servitori.

4. Sono proibite le opere di Campagna, quali sono: attaccare i bovi, ò per carreggio, ò per lavorare. Arare, seminare, vangare, mietere, battere il grano, tagliare le viti, ed alberi, ovvero abbattere questi; vendemiare, ed altre simili.

5. E' proibito à i Molinari, ed à i Padroni de' Molini all'oglio, di lavorare le Feste, se ciò non esigesse la necessità approvata colla licenza de' Superiori Ecclesiastici, la quale si darà sempre gratis, come tutte le altre.

6. Non è lecito d' esercitare l' arte meccanica, etiam à chi non ne fa professione.

7. E' proibito à i Fornari il fare, & il cuocere
il pa-

il pane , se in Città il servizio publico non l' esigesse, nel quale caso si darà speditamente la licenza ad istanza de' Sig. Abbondanzieri . E nelle Case private, se non si succedessero più di due feste immediatamente , ò non v' intervenisse una manifesta necessità , non si può nè preparare , nè cuocere il pane .

8. E' proibito à i Barbieri di fare barba , ò tagliare capegli nella bottega , ed anche nelle Case private in tempo de' Divini Officii ; mà è lecito à i medesimi fare ciò etiã nelle botteghe, il dopo pranzo, fuori de' Divini Officii; à Forastieri, e Contadini; esigendo tale tolleranza una specie di necessità .

9. E' vietato ogni strepito forense , come anche rogare Instrumenti , se nò nei casi permessi dalle leggi Ecclesiastiche , e nelle urgentissime necessità , sotto pena di cinque scudi d' oro .

10. Nel tempo delle Raccolte, e delle Vendemie, non si può lavorare prima che sia publicata la licenza generale per tale effetto, sotto pena di due scudi d' oro . E per tali facende non s' ometta mai la santa Messa , rimanendo il precetto di sentirla , nel suo vigore .

11. In tempo , che nella Chiesa Cattedrale si cantano i Divini Officii , cioè la mattina la Messa solenne Conventuale , ed il dopo pranzo il Vespro , ovvero in essa si fa la Predica , ò le suppli-

cazioni pubbliche, per qualche grave necessità della Chiesa; le Osterie e Bettole, così pubbliche come private, siano non solo chiuse, mà vuote de' Bevitori. Gli Osti pubblici nondimeno possono liberamente somministrare à i Pellegrini e Viandanti ogni bisognevole: come anche ogn' uno può vendere il Vino à i particolari, purchè lo portino via. E tutto ciò sotto pena di trè scudi d'oro rispetto à i Padroni delle Case, e gli Osti: d'un scudo d'oro, rispetto à i Bevitori; e della Carcere, rispetto à i serventi che vendono e somministrano il Vino.

12. E' proibito, fuori della Città, radunarsi per bere, come anche il vendere del Vino, dentro quaranta passi dalle Chiese Parochiali, e trenta dall'altre; se dentro tale circonferenza non fosse già la Casa ò Cantina à tale uso destinata, sotto le accennate pene.

13. In tempo della Fiera della Madonna d'Agosto, mentre si cantano nella Chiesa Cattedrale i Divini Officii, e sinche sia finita la Predica, e le pubbliche supplicazioni, quando queste si fanno, si devono tenere chiuse le Botteghe de' Mercanti, e Mercatanti; sotto pena di dieci scudi d'oro.

14. In tempo della Fiera della Canepa, non è lecito vendere la medesima, ò fare circa di essa
alcu-

alcuna opera servile, senza la dovuta licenza, che non si negherà ne' bisogni particolari .

15. In tempo delle Fiere, ed in qualsivisia altro, non si possono tenere cose venali, vicino alle porte delle Chiese; sotto pena di un Scudo d'oro .

16. E' proibito à i Ciarlatani, Ballatori sù la corda, Histrioni, e simil razza di gente, ballare, recitare Comedie, radunare popolo per vendere medicamenti &c. sotto pena di cinque Scudi d'oro . E' parimenti vietato il fare Giostre, ò Tornei, sotto pene di dieci Scudi d'oro, rispetto à i Giostratori .

17. Sono proibiti i Balli e le Danze in luoghi pubblici, e per tali s'intendono non solo le Piazze, e le Strade, mà anche i Cortili delle Case private, e tutti gli altri che sono esposti alla vista di chi passa: sotto pena di sei Scudi d'oro, rispetto agli autori di simili Balli ò Danze, ed i Sonatori; e di trè, rispetto à i Ballatori e Danzatori .

18. E' proibito il tenere Giochi pubblici di carte ò daddi, come anche di giocare, ed assistervi come spettatore; sotto pena di sei Scudi d'oro rispetto à i Padroni, ò Conduttori delle Case; di due, rispetto à i Giocatori; e d'uno, rispetto à i Spettatori . E di tutte queste pene esatte, il segreto delatore ne haverà la quarta parte .

19. Alle medesime pene sono sottoposti quei
che

che giocheranno, ò permetteranno, che si giochi, come nell' ultimo articolo, ò vi assisteranno, nelle Osterie, Cantine, Piazze, ed altri luoghi pubblici; sì in Città, come in tutta la Diocesi.

20. Il giorno della Resurrezione, e della Natività di Giesù Christo Nostro Signore, è proibito in tutte le ore fare radunanze de' Bevitori, e tutte le altre cose tollerate ò concesse i giorni festivi, come sopra, sono vietate in questi due giorni, ne' quali nelle sole urgentissime necessità si concederanno le dispense dall' osservanza di essi.

21. Al sono che si dà, colle Campane Parochiali per un quarto d' ora, dopo l' *Ave Maria* della sera, i giorni che immediatamente precedono le Feste, ogn' uno cominci à disporfi per celebrarle divotamente il giorno seguente: auverendo di finire tutte le opere servili, ò rusticane, ò meccaniche, prima di mezza notte.

22. Alla fine ciascuno procuri con speciale applicazione, d' astenersi ne i giorni consagrati à Dio, ò à i Santi, da' peccati mortali, i quali rendono l' uomo servo del Peccato, e del Diavolo, autore di esso; e lo separano infelicemente da Dio, suo unico e sommo bene.

SOMMARIO

DE' DECRETI SINODALI

Circa l' osservanza Quadragesimale.

*Da publicarsi le Domeniche della Sessagesima,
e Quinquagesima.*

IL Santo tempo della Quadragesima, instituito dagli Apostoli, e continuato per tutti i secoli fino à noi, deve spenderfi da i Fedeli; in digiuno, opere, & atti di penitenza; in frequentare le Chiese, sentire divotamente le Prediche, & in prepararsi, con molti esercizi di pietà e di religione, à celebrare degnamente il giorno di Pasqua: giorno in cui Nostro Signor Giesù Christo hà compiuta la sua vittoria, de i tre nemici del genere humano; cioè, del Diavolo, del peccato, e della morte; e che ci raviva la nostra speranza di dovere anche noi un giorno risorgere con corpi gloriosi, esenti di corrottione, & impassibili, per i meriti della passione e morte del medesimo Redentore.

Per disporci dunque alla Santa Pasqua dobbiamo digiunare tutto il tempo della Quaresima,
co-

cominciandó dalla mezza notte precedente al mercordì delle Ceneri, fino à mezza notte che precede la Domenica della Resurrettione. A tal digiuno è obligato sotto peccato mortale ogni Cristiano, che hà compiti vinti e un anno; e consiste in non mangiare nè carne, nè brodo di carne, nè latticini, nè fare più d'un sol pasto il giorno; con una ben leggiera collatione alla sera; eccettuate le Domeniche, nelle quali è permesso di cenare.

Niuno si deve esimere da per se da i digiuni comandati dalla Chiesa, se non per causa di manifesta necessità: perche ne' casi dubbii la regola è di consultare il Medico, & il prudente Confessore, ò il proprio Paroco.

Non ogni opera manuale, ò fatica corporale, scusa dal digiuno, anzi quella sola, la quale in qualche modo è necessaria, e dalla quale s'indeboliscono talmente le forze del corpo, che diventi incompatibile col digiuno, per il probabile pericolo di ricevere notabil pregiudizio nella salute.

La collatione della sera, che la Chiesa tolera da qualche tempo, deve essere molto parca: e non potendosi questa desfinire precisamente in che quantità consista; per la diversità delle complessioni; ogn' uno cerchi di regolarli colle dottrine de' migliori Autori; e si contenti di quanto basta, che

che non riceva notabil danno nella salute dall' inedia.

Si esortano le persone che hanno finito l' anno decimoquinto , di digiunare nella Quaresima qualche giorno della settimana , acciò che essendo già assuefatti al digiuno , più facilmente l' osservino quando verrà il loro tempo .

Chi non potrà digiunare nella Quaresima , doverà ottenere dal Medico l' attestazione della causa di tale impotenza , sottoscritta anche dal proprio Curato , nel qual caso gli sarà data la licenza dal Sig. Vicario Generale , ò dal Vicario Foraneo , quando dimori in Campagna . Ove non si troverà Medico , basterà la sottoscrizione del Paroco ; e quando non si possa aspettare la licenza del Vicario Foraneo , la potrà all' ora dare l'istesso Paroco . Auvertino nondimeno i Parochi , e più ancora i Medici , di non dare facilmente simili attestazioni , mà per vere necessità . E quando bastino i latticini , non l' estendino alla carne ; altrimenti faranno partecipi della prevaricatione della legge .

Chi haverà licenza de' Superiori , come sopra , mangiare carne , la mangi in modo che da ciò gli altri non prendino scandalo ; cioè in un luogo separato , & allegando la licenza havuta . E chi la mangiasse senza licenza , fuori de' casi di mani-

manifesta necessità, si ricordi che l'assoluzione di tal caso è riservato all'Eminentissimo Vescovo.

E' proibito nella Città, e fuori, sotto pena di due scudi d'oro, e la perdita della robba, il vendere pubblicamente le cose comestibili vietate nella Quaresima; e fuori de' luoghi, e siti da depurarsi.

Alla medesima pena saranno sottoposti quei che compreranno simil robba mangiativa, senza la licenza di poterla mangiare; e quei che la venderanno a chi non l'havesse. Frà le cose proibite di vendere s'intendono i salami, & i pasticci; robba da fani, e non da ammalari.

Gli Hosti, Locandieri, & altre persone, che ricevono indifferentemente passaggieri, ò pellegrini, non ardischino, sotto qualsivisia pretesto, dar da mangiare carne, ò altri cibi proibiti a i loro hospiti, ò permettere ch'essi mangino nelle loro hosterie, ò case, senza la dovuta licenza; e ciò sotto pena di due scudi d'oro; contro de' quali si procederà anche per inquisizione. Terranno i medesimi in un luogo patente tutto il tempo della Quaresima l'Editto stampato a i 4. di Febbraro 1689. sopra l'osservanza della Quaresima, sotto la stessa pena.

E' proibito parimenti in questo santo tempo, sotto pena della carcere, il ballare, tenere danze,
fare

fare conviti; le musiche, i giochi, i spettacoli, le comedie, e simili divertimenti incompatibili collo spirito di compunzione, e di penitenza, in cui devono vivere i Christiani nella Quaresima.

Quando il martedì grasso si dà colle campagne della Cattedrale il segno della vicina mezza notte, ogn' uno in Città e nei borghi si levi dalla Tavola; perche se avesse mangiato carne dopo mezza notte, non solo farebbe punito colle pene sopra specificate, mà da tal peccato non potrebbe essere assoluto che da chi hà facoltà de' casi in questa Diocesi riservati.

I Mercanti, e gli Artisti, tenghino le loro Botteghe serrate quando si predica nella Chiesa Cattedrale, anche ne' giorni di lavoro: dovendo essi quel puoco di scommodo à Dio, & alla salute delle loro anime.

A' tutti gli altri digiuni comandati dalla Chiesa sono tenuti sotto simil reato di peccato mortale, tutti i Fedeli come sopra, e perciò ogn' uno s'informi dal proprio Paroco, quali sono i giorni di digiuno nell' Anno.

Si esortano tutti di fuggire con più attentione i peccati in questi giorni destinati per liberarsene colli esercizi di penitèza. Et in particolare si trascuri la frequenza delle bettole, sentine d'ogni sorte di viti; e la causa della rovina delle povere famiglie.

PRI-

PRIMA DI MINISTRARE L'ESTREMA UNZIONE

Il Curato rivolto all' Infermo, e circostanti dirà.

Fratelli miei **Q**uesto Sacramento dell' estrema Unzione instituito da Christo Signor Nostro, conferisce grazia particolare di resistere alle tentazioni del Demonio più fiere che mai, in questo ultimo puto, nel quale si tratta dell' Eternità. Scancella le Colpe veniali, purga, & abolisce le reliquie de' Peccati mortali già perdonati, che lasciano dopo di sé languori, sgomenti, mestizie, & altre perturbazioni dell' Animo: accresce la grazia, consola, e solleva l' Ammalato, acciò che soffrisca con pazienza le pene, & i dolori cagionatigli dal male, e lo fortifica contro le apprensioni della morte: finalmente giova anche alla salute del corpo, quando questa sia espediente per quella dell' Anima.

Per ricevere così salutevoli effetti, conviene eccitare nell' animo nostro atti d' indubitata fede, di ferma speranza, e di viva carità, con rassegnarsi intieramente nelle mani di Christo Sig. Nostro, e sottoporsi di tutto cuore alla sua Santa, & adorabile volontà. Perciò, fratelli, porgiamo tutti calde preghiere à Dio, acciò si degni far godere
la

la pienezza di tali grazie à questo nostro infermo. E voi fratello mio dite meco, se non con la bocca almeno col cuore.

Io credo fermamente, Signor mio Giesù Christo, tutto quello, che voi havete rivelato alla Santa Chiesa Cattolica, e spero che mi darete grazia di vivere, e morire da buon Christiano, con perdonarmi tutti li miei peccati commessi, & ajutarmi in quest' ultimo passo: io vi amo Dio mio sopra tutte le cose create, mi pento d' haver-
vi offeso, detesto i miei peccati, & accetto dalle mani vostre volentieri questi dolori, e la morte istessa: vi prego per la vostra misericordia, e bontà infinita, per li meriti della Passione di Christo Signor Nostro, e per l' intercessione della Beatissima Vergine, di ajutarmi in quest' hora, e di farmi vedere nel Cielo la faccia vostra, per amarvi, e lodarvi eternamente. Amen.

Ec

MO-

M O D V S

EXPLORANDI VOLUNTATEM

Initiandi primà Tonfurà.

Interrogetur.

AN ex suæ propensione voluntatis, an verò Parentum incitatione ad Clericalem statum impellatur.

An verè propositum in eodem statu perseverandi teneat, & ad majores Ordines ascendendi, Deoque inserviendi, non autem Sæcularis Judicii fugiendi, aliave fraude hoc vitæ genus eligere cupiat.

FIDES REQUISITORVM

Pro promovendis ad Ordines

PRO PRIMA TONSURA.

1. De Baptismo, natalibus, & ætate septem saltem annorum completorum.
2. De Confirmatione.
3. De vita, & moribus, Doctrinæque Christianæ frequentatione.
4. De

4. De Schola .
5. De Denunciatione nominis , & desiderii facta in Ecclesia suæ Parochiæ .

PRO MINORIBUS ORDINIBUS .

1. De prima Tōsura , vel ultimo Ordine suscepto .
2. De Vita , & moribus , & habitùs Clericalis gestatione .
3. De frequenti perceptione Sacræ Communionis ; & quoad Acolytatum de ætate duodecim annorum .
4. De frequentatione Doctrinæ Christianæ .
5. De exercitio Ordinumceptorum , & servitio Ecclesiæ , cui est adscriptus , præstito , nisi studiorum causâ absit .
6. De Schola .
7. De frequentatione Collationum Casuum conscientiæ .

PRO SUBDIACONATU .

1. De ultimo Ordine minore suscepto .
 2. De denunciationibus in Ecclesia Parochiali factis tam quoad nomen , & desiderium personæ ordinandæ , quàm quoad Beneficium , seu Pensionem , seu Patrimonium , & de pacifica
- Ec 2

fica possessione ejusdem.

3. De ætate annorum viginti duorum inceptorum.
4. De Ordinis suscepti exercitio, & servitio Ecclesiæ, cui est adscriptus, præstito, & Clericalis habitus gestatione.
5. De frequentatione Sacræ Communionis.
6. De natalibus, vita, & moribus, Doctrinæque Christianæ frequentatione.
7. De frequentatione Collationum Casuum conscientie.
8. De titulo ad quem ordinari petit, ejusque pacifica possessione, & fructuum inde perceptione.

PRO DIACONATU.

1. De Ordine Subdiaconatus suscepti.
2. De Denunciationibus ut supra.
3. De ætate viginti trium annorum inceptorum.
4. De Subdiaconatus exercitio, & servitio Ecclesiæ, cui est adscriptus, præstito, & Clericalis habitus gestatione.
5. De frequentatione Sacræ Communionis.
6. De natalibus, vita, & moribus, Doctrinæque Christianæ frequentatione.

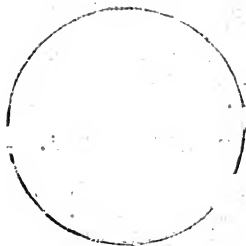
7. De

7. De frequentatione Collationum Casuum conscientiarum.
8. De titulo, ad quem ordinari petit, ejusque pacifica possessione, & fructuum inde perceptione.

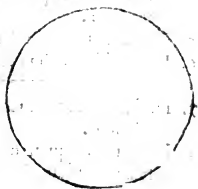
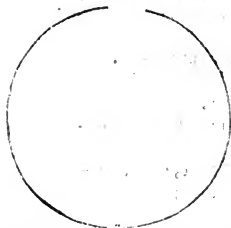
PRO PRESBYTERATU :

1. De ordine Diaconatus suscepti.
2. De denunciationibus ut supra.
3. De ætate viginti quinque annorum inceptorum.
4. De exercitio ordinis Diaconatus in Ecclesia; cui est adscriptus; & Clericalis habitus gestatione.
5. De frequentatione Sacrae Communionis.
6. De natalibus, vita, & moribus, Doctrinaeque Christianae frequentatione.
7. De frequentatione Collationum Casuum conscientiarum.
8. De titulo ad quem ordinari petit, ejusque pacifica possessione, & fructuum inde perceptione.

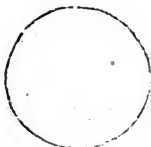
Forma Coronæ Sacerdotalis.

Forma Coronæ Diaconalis. Forma Coronæ Subdiaconalis.

Presbyteri, Diaconi, & alii Clerici, Clericali Tonſura ſunt inſigniti, ad eam formam quam ratio uniꝰſcuiꝰq; Ordinis, Epiſcopi arbitrio poſtulabit. S. Carolus Borrom. in Conc. Prov. Mediol. x. ſub Pio IV. p. 2. de Clericorũ veſtitu.

For-

Forma Coronæ
Minorum Ordinum .

Forma Coronæ
Clericalis .

*Summitatem Capitis in modum Coronæ radimus,
ut mentem quæ nostrum superius est, ad superna con-
templanda & desideranda liberam habere doceamur.
Hugo à S. Victore .*

FORMA IVRAMENTI

*A Beneficiatis in capienda Beneficiorum suorum
possessione præstandi.*

EGO N. provivus de Ecclesia N. (si Ecclesia in ritulum Collata fuerit) seu de Beneficio N. (si Beneficium collatum in Altari consistat) juro me futurum fidelem, & obedientem Sæctæ Matri Ecclesiæ Catholicæ Romanæ, & Eminentiss., ac Reverendiss. D. Cardinali Denhoff, Episcopo Cæsena, & cuicumque ejus legitimo Successori; neque me de Bonis Ecclesiæ prædictæ, seu Beneficii prædicti, vel de ejus fructibus, aut super eis pacta aliqua illicita cum ullo prorsus inivisse: juro item, de Bonis ejusdem Ecclesiæ, aut Beneficii, tam mobilibus, quàm immobilibus Inventarium quàm primùm potero, me facturum, & intra sex menses Ordinario exhibiturum, juxta decretum in Diœcesana Synodo lib. 3. cap. 9. §. *inherendo*, latum: Possessiones, & Bona ad ipsam Ecclesiam, seu Beneficium pertinentes, & pertinentia non venditurum, donaturum, pignoratuum, aut alio quovis modo contra juris dispositionem alienaturum, imò alienata pro meis viribus recuperaturum, & Ecclesiæ, seu Beneficii jura defensurum, (si Ecclesia, vel Beneficium requirit residentiam, ad-

addatur) Ecclesiæque ipsi, vel Beneficio per me deservituro, & ad eam, vel ad illud assiduam residentiam facturum. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Si provisio virtute electionis, vel presentationis facta fuerit, servetur forma que sequitur.

EGO N. nominatus, & præsentatus, vel electus ad Ecclesiam N. vel Beneficium N. juro me Ecclesiæ, vel Beneficii obtinendi gratia, ut ad illam, vel ad illud præsentarer, vel nominarer, vel eligerer, neque alium quemquam meo nomine, me sciente, & consentiente, quicquam Patrono, seu Patronis, vel cuiquam alteri promississe, dedisse, compensasse, aut prius datum confirmasse, vel apud quemquam deposuisse, aut mutuo dedisse, sive prius mutuo datum, commodatum, aut quocumque titulo mihi debitum remisisse; neque de domibus, terris, prædiis, redditibus hujus Ecclesiæ, vel Beneficii, fructibusq; decimis, aut oblationibus ejusdem præteritis presentibus, & futuris donationem, remissionem, locationem, promissionem fecisse, aut inivisse. Juroque me futurum fidelem &c. ut supra.

DE-

DECRETO

*Del Sacro Concilio di Trento cap. 17. della sessione 25.
che comincia Libertati Professionis, di quelle,
che pigliano l'habito Regolare, e dell'esplora-
zione della lor volontà, quando
hauranno da far professione.*

IL Sacro Concilio determina, che le Putte, che non faranno maggiori di dodici anni, non possano pigliar l'habito Regolare, e che nè esse, nè altre facciano la professione, prima che il Vescovo, ovvero il Vicario in assenza di lui, ò in occasione d' impedimento, ò altra persona à loro spese deputata, non esplori, ò ricerchi diligentemente la volontà d' esse, per saper, se liberamente, ò pur sedotte, ò sforzate si facciano Monache, e se hanno le condizioni necessarie conforme all' Ordine, e Regola che hanno da professare, e se il Monasterio sia sufficiente.

Et acciò il Vescovo sappia il tempo della Professione da farsi, la Prefetta del Monasterio sia tenuta à significarlo al Vescovo per un Mese innanzi, altrimenti sia sospesa dall' officio per quanto piaccia ad esso Vescovo.

DI-

DICHIARAZIONE

*Della Sacra Congregazione data li 6. Settembre 1604.
sopra i luoghi vacanti per morte delle
Monache numerarie.*

Prohibisce strettamente , che i luoghi da vacare per morte delle numerarie non si concedano , nè promettano ad alcune Giovani da riceverli all' habito , se realmente , e veramente non saranno vacanti , e di essi non prima si possa disporre , nè far promissione , ò ricever alcuna in Capitolo , ò in qualsivoglia modo , se quella , che si hà da ricevere non hà à quel tempo l' età sufficiente , e gli altri requisiti , li quali douranno havere anche le sopranumerarie , e se si farà altrimenti , sia ogni cosa irrita , e nulla . E le Abbadesse , Prioresse , & altri Superiori del Monastero di qualsivoglia sorte , che alla recettione , ovvero ammissione di alcuna Giovane , ò alla promissione , ovvero concessione de' luoghi da vacare consentiranno ; contro la disposizione del presente decreto , dichiara soggetti alla privazione di voce attiva , e passiva , & ad altre pene da imporsi ad arbitrio della Sacra Cong.

Volendo però , che stiano nel loro vigore gli altri decreti altre volte fatti dalla Sacra Congre-

gregazione non contrarii al presente, e particolarmente quelli fatti circa l'ammissione, ò receptione delle Monache all' habito, e professione, e circa il deposito dell' elemosine, e pagamenti, & impieghi di quelle in beni stabili, a' quali in niuna parte vuole, nè intende derogare.

DECRETO

*Del Sacro Concilio di Trento, sopra l' Elezione
delle Abbadesse, e Superiore di Monache,
sess. 25. cap. 6. e 7. de Regularibus.*

NELL' Elezione delle Abbadesse, e Superiore,
il Sacro Concilio commanda, che s' hab-
biano da eleggere per voti segreti, in maniera,
che mai si publicchino i nomi di quelle, che in-
terverranno nell' Elezione, sotto pena di nullità.

Nel cap. 7. della medesima sessione.

Non si dourà eleggere Abbadesa, Prioreffa,
nè altra di qualsivoglia nome Prefetta, ò Prepo-
sita, che sia minore di 40. anni, e che per otto
anni dopo la professione non habbia lodevol-
mente vissuto.

E se per auventura non si ritroverà in quel
Monastero Monaca con tali qualità, se ne possa
eleggere una d' altro Monastero del medesimo
Ordine; e se ciò parerà scommodo al Superiore,
se n' elegga col consenso del Vescovo, ò Superio-
re di quelle del medesimo Monastero una, che
habbia passati li 30. anni, e cinque anni almeno
dopo la professione habbia vissuto rettamente.

Nissuna possa esser fatta Prefetta à due Mona-
sterii:

sterii: e se vi fosse Monaca, che n' avesse due, ò più, sia sforzata, e cettuatone uno, à risegnar gli altri frà sei mesi, dopo li quali non havendo fatta la detta risegna, s' intendino esser tutti vacanti ipso jure &c.

Il Vescovo, overo altro Superiore, che presederà all' Elezione, non entri nella Clausura de' Monasterii: mà inanzi la fenestrella oda, ò riceva i voti di ciascuna. Nel rimanente si osservino le Costituzioni di ciascun Ordine, overo Monastero.

MO-

MODO D' INTERROGARE

LA ZITELLA,

*Che deve Monacarsi, e far professione per saper la
di lei volontà, conforme li requisiti del
Sacro Concilio di Trento.*

S' interroghi,

Che cosa intenda per farsi Religiosa, e spieghi
la sua libera volontà.

Se sforzata, ingannata, se spontaneamente, ovvero per vocatione di Dio, ovvero per consiglio, persuasione, preghiere, ò minacce fatte dalli Parenti di Monache; ovvero da qualsivoglia altra persona si vuol far Monaca.

Da che tempo sia stata chiamata alla Religione.
E se dalla puerizia habbia havuto l'animo inclinato alla pietà.

E se sappia, che cosa faccia.

E per qual causa si voglia far Monaca.

Se per avanti habbia fatto voto di farsi di più stretta Religione.

Se habbia contratto con qualche persona i sponsali *de futuro*, ovvero *de presenti*.

Se sia sana di corpo, e di mente, ovvero habbia qualche difetto occulto, e che difetto, e da che

tem-

tempo .

Se intenda la forza, ed il peso della Religione, e se sappia li voti, che in essa si fanno .

Se sia apparecchiata à viver in commune, in perpetua Clausura, e sotto l'obedienza de' suoi Superiori .

Di che età sia .

E s'interrogghi del nome, cognome, e patria .

Se volentieri abbracci le regole del Monastero', nel quale desidera professar Religione, e se onninamente desidera quelle osservare .

Se sia apparecchiata à portar la Croce del Signore, negar se stessa, e seguitare Christo Crocefisso .

S'interrogghi ancora la detta Zitella della Dottrina Christiana, e se in quella sia bene, e veramente istruita .

E se sappia leggere, si faccia leggere .

E quello, che dall' esame si haverà si riferisca in iscritto all' Eminentissimo Ordinario .

DECLARATIO

Sacræ Congregationis Concili Tridentini
à Sanctissimo D. N. Clemente
Papa IX. approbata.

Super accessu Regularium ad Monasteria Monialium.

Die 11. Maii 1669. Sacra Congregatio Eminentissimorum S.R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, habita notitia, quod nonnulli Regulares, absque licentia crates Monasteriorum Monialium adire, & frequentare non dubitent, prætendentes non esse interdictum per breve tempus, etiàm usque ad quadrantem horæ cum dimidio, quod horologio arenario aliquando metiuntur, Moniales, aliàsque personas intra Clausuram existentes, alloqui, & hanc opinionem tanquam tutam affirmant, disseminant, & forsàn etiàm scriptis evulgent, proprias gravitèr illaqueantes conscientias, & scandala confoventes, ad hujusmodi perniciosos errores eliminandos, opinionem prædictam improbens, reiiciens, ac damnans, declaravit, Regulares cujuscumque Ordinis, Militiæ, Societatis, Congregationis, & Instituti, etiàm de quibus

Ff

spe-

specialis mentio foret habenda, qui ad Monasteria Monialium, quamvis ab Ordinarii Jurisdictione quomodolibet exempta, & etiã ipsis Regularibus subiecta, vel aliàs speciali mentione digna, absque legitima facultate accedunt, colloquendo, etiã per quodcumque modicum temporis spacium, cum Monialibus, aut aliis intra Clausuram degentibus, peccare mortalitèr, eosque sub excommunicationis, privationis vocis activæ, & passivæ, aliisque contra Regulares accedentes sine licentia ad Monasteria Monialium statutis pœnis, posse ab Ordinario, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri.

Et die 7. Junii ejusdem anni, facta relatione Sanctissimo D. N. Sanctitas Sua præsentem declarationem approbavit, ac Typis dari, servarique jussit.

A. CARD. CELSUS PRÆFECTUS.

Loco ✠ Sigilli.

S. Brancaccius Archiep. Adrianopolit. Secr.

TA-

TABELLA

HORARIA

Juxtà quam in Ecclesia Cathedrali Casenæ
pullari consuetum est pro Divinis Of-
ficiis, & Horis Canonicis, pro
temporum diversitate.

AD MATUTINVM.

MENSE JANUARIO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur ho-
ra 14. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 14.

MENSE FEBRUARIO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur ho-
ra 13. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 13.

MENSE MARTIO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 12. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 12.

F f 2

MEN-

AD MATVTINVM.

MENSE APRILI.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 11. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 11.

MENSE MAJO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 10 cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 10.

MENSE JUNIO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 9. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 9.

MENSE JULIO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 9. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 10.

MENSE AUGUSTO.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 10. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 11.

MEN-

MENSE SEPTEMBRI.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 11. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 12.

MENSE OCTOBRI.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 12. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 13.

MENSE NOVEMBRI.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 13. cum dimidia.

A die 15. usque ad finem, hora 14.

MENSE DECEMBRI.

A prima die usque ad diem 15. pulsatur
hora 15.

A die 15. usque ad finem, hora 15.

MENSE JANUARIO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto pullatur hora 17. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 17.

MENSE FEBRUARIO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 16. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 16.

MENSE MARTIO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto pullatur hora 15. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 15.

MENSE APRILI.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 14. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 14.

MEN-

MENSE MAJO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pulsatur hora 13. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 13.

MENSE JUNIO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pulsatur hora 12. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 12.

MENSE JULIO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pulsatur hora 12. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 12.

MENSE AUGUSTO.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pulsatur hora 13. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora 13.

MENSE SEPTEMBRI.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 14. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora

14.

MENSE OCTOBRI.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 15. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora

15.

MENSE NOVEMBRI.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 16. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora

16.

MENSE DECEMBRI.

Dominicis diebus, aliisque Sanctorum festis de præcepto, pullatur hora 17. cum tertia parte horæ.

Ferialibus verò diebus, hora

17.

AD

- A Dominica Resurrectionis D. N.
J. Christi usque ad Octavam S.
Joannis Baptistæ, hora 18.
- A die Octavæ S. Joannis Baptistæ
usque ad festivitatem Exalta-
tionis S. Crucis, hora 18. cū dimidia.
- A die Exaltationis S. Crucis usque
ad festivitatem omnium San-
ctorum, hora 19. cū dimidia.
- A festivitate omnium Sanctorum
usque ad Nativitatem D. N. J.
Christi, hora 20. cū dimidia.
- A Nativitate D. N. J. Christi us-
que ad diem Cinerum, hora 20.
- In omnibus Dominicis Quadra-
gesimæ, hora 19.

MODO DIFOMARE LO STATO DELL'ANIME.

A Fine che con più facilità, e con maggiore esattezza possà il Paroco sapere il vero stato dell'anime à lui commesse, dourà havere un libro, di cui ogni pagina sia divisa in trè parti uguali, conforme alla tabella qui proposta; dividendone la prima in nove colonnette, nelle quali noterà di ciascheduna persona l'età; se sia Cresciuta, ò nò; se habbia fatta la prima Comunione; se si sia comunicata à Pasqua: se sappia il Pater noster, e l'Ave Maria; il Credo; i Commandamenti di Dio, e della Chiesa; la Dottrina Christiana, l'Esercizio del Christiano: il sì, noterà dirimpetto al suo nome con una †, ed il nò, con un Q. In tal modo il Paroco saperà in un batter d'occhio i bisogni d'ogn'uno, per provedervi opportunamente.

Nella seconda parte della divisione si scriveranno i nomi e cognomi, prima del Padre e della Madre, poscia de' figlioli, maschi, e femine: ed alla fine de' Garzoni e delle Serve; specificando le Parocchie di questi, se non fossero di quella del Paroco.

Nella terza si noteranno i bisogni spirituali, ed anche alle volte, quando siano notabili, i temporali; per portarvi remedi à tēpo e luogo; se per esempio, per quello riguarda lo spirituale, tal uno havellè qualche vizio palese al Paroco ò dalle relationi di persone degne di fede, ò per la pubblicità del fatto; come farebbero, la pratica sospetta in materia di honestà; le inimicizie, i traticchi illeciti, la frequenza delle tavernes e bettoles &c. Doverà egli nondimeno contrassegnare simili vizii con certi segni, ò note che à lui solo siano cognite; perche in questo modo provvederà il Paroco & alle convenienze con suoi Parochiani, ed alla propria coscienza; à cui è preciso obbligo di tenere à mente ciò che può contribuire alla salute dell'anime, che hà sotto la sua cura.

MO-

MODO DI FORMARE LO STATO DELL'ANIME.

Famiglia di Pietro N.		
Età.		35
Cresima.		29
Prima Comunione.		15
Comunione Pascale.		8
Pater. Ave.		11
Credo.		3
I Comandamenti di Dio della Chiesa.		60
Dottrina Cristiana.		28
Esercizio del Cristiano.		40
		20
Pietro N.		Pietro N. frequenta le
Maria N. sua moglie.		Bettole; in vece di scri-
Pietro } loro figlioli.		verlo fare segno v.g. Δ
Giovanni } loro figliole.		Da ad Viuro. A
Maria }		La sua moglie ha inimi-
Anna }		citie con N. e
Catterina Madre di Pietro N.		Da a i figli cattiva edu-
Giac. Fratello di Pietro N.		catione. r
Antonio N. loro Garzone,		Pietro il maggiore gio-
della Parochia di N.		ca. e così degl'altri.
Gioana loro serva della Par. N.		Ant. Garzone stà nella
		mia Parochia da anni ...
		Gioanna serva dimora in
		questa casa da anni

In tale forma si notano tutte le altre famiglie; dividendo lo stato delle anime in Città per contrade, o strade.

M O D O

*Di notare la presenza, e l'assenza de' Putti, e Putte,
alla Dottrina Christiana.*

IL Curato doverà ogni trè mesi formarli una Tabella, nella forma qui proposta, di tutti i Putti, e Putte, che non haveranno compiti i quattordici anni, e venendo la Domenica, ò la Festa, nella quale secondo le Costituzioni Sinodali si debba insegnare la Dottrina Christiana, chiamarli uno ad uno, con i loro nomi, e cognomi, notando nelle Colonnette i presenti con una ✕, e gl'assenti con un O; di modo che ò siano presenti, ò assenti, si dia loro la nota convenevole.

Ogni pagina sarà divisa in quattro parti uguali: la prima delle quali sarà senza colonnette, e servirà per mettervi il nome e cognome del Putto ò Putta, soggiungendovi il nome e cognome di chi ne hà cura in Casa. Se è figlio, ò figlia di Famiglia, si metterà figlio, ò figlia d' un tale, ò d' una tale. E se è garzone, ò serva, garzone, ò serva di un tale. Le trè altre porzioni della Tabella si divideranno per tante Colonnette, quante saranno le feste in ciaschedun mese di quel trimestre: avvertendo che la linea, dove finisce lo spazio di un mese, sia più longa dell' altre, per distinguere i mesi. Alla fine del Trimestre, il Curato, manderà i fogli nella guisa accennata essformati, in Cancellaria, sigillati; à fine che si possano ammonire i negligenti, e prendersi provvedimenti opportuni per l'avenire.

TABEL-

TABELLA

PER LA DOTTRINA CHRISTIANA.

	GENNARO APRILE LUGLIO OTTOBRE				FEBBARO MAGGIO AGOSTO NOVEMBRE				MARZO GIUGNO SETTEMB. DECEMB.			
Pietro Bartolino figlio di Gioanni.	†	o	o	†	o	o	o	†	o	†	o	†
Paulo Pietro gar- zone di Antonio Martello.	o	†	†	o	o	†	o	o	o	o	†	†
Anna Gattolini figli di Catterina Vedova.	†	o	o	o	o	†	†	o	†	†	o	†
Domenico San- tini nipote di Giu- lio Cesare.	o	†	o	o	†	o	o	†	o	†	†	o
Francesca Mara- ni ferva di Marga- rita.	†	o	†	o	o	o	†	†	o	o	o	†
Carlo Magnani dell' Ospitale di S. Antonio.	o	o	†	o	o	o	o	†	o	†	†	o

DISTRI-

DISTRIBUZIONE

DELL' ORE PER I CHIERICI
DEL SEMINARIO.

I Giorni Festivi.

Dal primo di Novembre fino al primo di Maggio.

Si leveranno sei ore dopo mezza Notte.

Mezza ora dopo, entreranno nell' Oratorio per fare l' orazione mentale di mezza ora.

Poſcia faranno un' altra mezza ora di Conferenza ſpirituale ſopra la materia meditata : ed in mancanza di perſona atta à fare tale Conferenza, ſi leggerà in preſenza di tutti qualche libro ſpirituale, da aſſegnarſi dal Veſcovo pro tempore, ò ſuo Vicario Generale.

Indi anderanno alla Cattedrale ad aſcoltare la S. Meſſa divotamente, e ritornati à Caſa, reciteranno le Ore piccole dell' Offizio della Madonna, trattenendofi nel Seminario in ſentire la lezione della vita de' Santi, ſinche ſia tempo di andare alla Cattedrale ad aſſiſtere alla Meſſa cantata.

Finiti i Divini Offizii ſi ſuonerà la Tavola: dopo la quale ſi tratterranno inſieme in ricreazione un' ora : e dopo ſi ſpiegherà loro la Dottrina Chri-

Christiana colle solite ripetizioni della medesima, da farsi ora dagli uni, ora dagli altri.

Indi reciteranno il Vespri, e la Compieta dell' Offizio della Madonna, e poscia anderanno alla Cattedrale ad assistere al Vespri.

Ritornati al Seminario, si permetterà loro di ricrearsi ò in Giardino, ò nelle Camere, sin' all' ora di recitare Matutino e Laudi dell' Offizio della Madonna, per il dì seguente: la qual' ora s'enunzia nella distribuzione delle ore à i giorni feriali: e questo finito rivederanno le composizioni e le lezioni per la mattina d'appresso: e finiranno quella giornata come le feriali.

I Giorni Feriali.

Dal primo di Novembre sino al primo di Maggio.

Si leveranno sei ore dopo mezza notte.

Mezza ora dopo entreranno nell' Oratorio, per fare l' orazione mentale di mezza ora.

Poscia studieranno privatamente un' ora.

Indi principierà la Scuola, e durerà trè ore.

Dopo questa, anderanno alla Cattedrale ad ascoltare divotamente la santa Messa, e ritornati che faranno al Seminario, reciteranno le Ore piccole dell' Officio della Madonna.

Anderanno à Tavola all' ora notata sopra, i giorni
fe-

festivi .

Faranno la ricreazione come sopra , dopo la quale s' insegnerà loro il Canto fermo , che conchiuderanno col recitare il Vespro e la Compieta dell' Ufficio della Madonna .

Studieranno trè quarti d' ora in circa privatamente , e poscia entreranno in Scuola , ove si tratteranno un' ora e mezza .

Dopo la Scuola si reciterà il Matutino e le Laudi dell' Ufficio della Madonna , per il dì seguente : e data una mezza ora di riposo à i Giovani , s' applicheranno allo studio privato per lo spazio di due ore . Dopo si suonerà la Cena , e finita questa , si concederà loro un' altra ora di ricreazione : la quale finita , anderanno all' Oratorio per fare l' esame di coscienza , col recitare le Litanie della B. V. e si leggerà all' ultimo la meditazione per la mattina seguente .

Indi si ritireranno tutti nelle loro Camere , ed à due ore avanti mezza notte doveranno ritrovarsi al letto .

§ Dal giorno di Maggio fin' al primo di Novembre si leveranno i Chierici del Seminario à cinque ore dopo mezza notte ; anderanno à Tavola un' ora avanti mezzo giorno , à letto à trè ore prima di mezza notte , anticipando perciò in questi sei mesi tutte le cose di un' ora : coll'

coll' osservare nondimeno la medesima disposizione e serie delle loro occupationi; come sopra nelli altri sei mesi.

Dal giorno di S. Francesco fin'à Maggio haveranno vacanze il Giovedì, solo dopo pranzo, e la mattina il Maestro insegnerà loro à leggere il greco ed i primi rudimenti di questa lingua, come anche l' Aritmetica .

Da Maggio poi sino alle vacanze della Madonna di Settembre, haveranno tutto il sudetto giorno di Giovedì libero dallo studio: dovranno però fare la recreatione ò dentro ò fuori di casa, secondo i tempi, sotto l' occhio del Maestro, ò del Custode .

CENSURE E CASI RISERVATI COLLA LEGGE SINODALE

Nella Diocesi di Cesena.

Da publicarsi da tutti i Parochi dentro alla Messa Parochiale due volte l'anno; à i 25. di Marzo, giorno dell' Annunziazione della B. Maria Verg. e la seconda Domenica di Novembre, come siegue

A fine che ogni uno resti informato quali siano i peccati, che sono riservati all' Eminentissimo nostro Vescovo, ò giontamente colla Scommunica, ed altra Censura, ò senza; per evitarli con maggiore diligenza, come peccati più gravi; e nondimeno, essendovi caduto, possa andare à dirittura à i Confessori, che hanno facoltà speciale d' assolverne; la lista de' quali si trova stampata à beneficio del publico; si stia attento mentre questi si leggeranno.

Casi

*Casi Riservati all' Eminentissimo Vescovo
colla Scommunica.*

1. Contro quei che porteranno fuori della Sagrestia della Cattedrale, senza la legitima licenza, libri ne' quali si notano gli adempimenti delle Messe de' Beneficii e Capellanie, ò che altereranno le partite descritte in essi.
2. Contro le Donne invereconde, le quali col petto ò le spalle notabilmente scoperte, ò con soli veli trasparenti coperte, si presentano à i Sacramenti della Penitenza, e della Communionione.
3. Contro quelli, i quali scrivono à i Superiori ò altri, ovvero mandano, ò solo procurano che si scriva e mandi, memoriali ò lettere cieche, contro la riputatione ò buona fama del prossimo: e per memoriali ò lettere cieche s'intendano scritture fatte senza sottoscrizione del nome e cognome, come anche colla sottoscrizione de' nomi finti.
4. Contro quelli e quelle, che prostituiscono le Consanguinee in primo grado; come figlie, forelle &c. come anche contro i Mariti che accudiscano alle cattive pratiche delle loro Moglie; quando siegua da tali commercii la copula.

5. Contro quei, che minacciano il Paroco, ò altro Sacerdote da lui deputato, quando essi à loro negano la Comunione Pascale, secondo le regole de' Sagri Canonì, e le Costitutioni Sinodali.

*Casi Riservati all' Eminentissimo Vescovo
senza Scommunica.*

1. La Bestemia hereticale contro Dio, e la Beatissima Vergine.
2. L' Adoratione, ò invocatione espressa del Demonio. Il Maleficio: e qualsivoglia Superstitione coll' abuso de' Sacramenti, ò de' Sacramentali, ò delle Sagre Reliquie; ben che con tacita solamente invocatione del Demonio.
3. L' Omicidio volontario, non solo rispetto alli Uccisori, mà anche rispetto à i mandanti; à quelli che lo consigliano; ò che à tal fine prestano ajuto ò favore; quando siegua l' effetto.
4. Il procurare l' aborto, con fatti ò consiglio, quando ne succeda l' effetto.
5. L' Incesto nel primo ò secondo grado di Consanguinità, ò nel primo di Affinità. La Sodomia attiva ò passiva consumata frà Maschi. La Bestialità. La Copula carnale colla Figlia spirituale.

6. D'an-

6. D'andare per fine impuro alle Monache, ò altre femine dimoranti dentro alla Clausura: e lo scrivere alle medesime cose oscene, ò amatorie.
7. La suergognatezza delle Donne, le quali scuoprono notabilmente il petto ò le spalle in luogo publico, ò gli cuoprono solamente con velli trasparenti.
8. L' Usura manifesta rispetto a' contraenti, & à quei che fanno scientemente le scritture.
9. Il portare i Figlioli all' Ospedale per esservi alimentati, senza grave necessità de' Parenti.
10. Il mangiar carne, ovvero darla à mangiare in tēpo di Quaresima, senza licenza de' Superiori.

*Sospensioni riservate all' Eminentissimo
Vescovo.*

1. *A Divinis.* Contro gli Ecclesiastici costituiti nelli Ordini Sacri, i quali faranno Attori nelle comedie. Come anche contro i medesimi, & i beneficiati, che si malchereranno.
2. *Dalle Confessioni.* Contro i Confessori, che sentiranno le Confessioni delle Donne fuori del Confessionario.
3. *Dall' Ordine ricevuto.* Contro i Chierici, i quali scientemente si faranno ordinare col titolo patrimoniale falso, o finto, ò fiduciario.

4. *A. Divinis*. Contro i Parochi, i quali faranno negligenti in trasmettere la nota delle persone, che non haveranno sodisfatto al precetto della Comunione Pascale, dentro i prescritti termini. E contro i Sacerdoti Secolari e Regolari, i quali admetteranno alla Comunione le Donne inverecondamente vestite: ò presumiranno d'assolverle, quando in tale forma si presentano alla Confessione.

FORMA

IVRAMENTI

A' Punctatore præstandi.

EGO N. N. Chori Ecclesiæ Cathedralis Cæsarenensis Punctator electus, arque ab Eminentissimo Episcopo deputatus & confirmatus, Promitto, spondeo, & juro; me officium meum fidelitèr, & accuratè impleturum; nec quidquam in eo, favore aut gratià humana acturum, sed solum Deum præ oculis habiturum. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

TAVOLA

Delle cose le quali , per lo più , in esecuzione del Sinodo Diocefano debbono publicarsi ogni anno da i Parochi della Città e Diocefi di Cesena , alla Messa Conventuale , ò Parochiale , gl'Infrascritti giorni .

Sotto pena à quelli che tralascieranno la publicatione di uno Scudo per ciascheduna volta , ed altre pene maggiori ad arbitrio .

GENNARO .

Nel giorno della Circoncisione del Signore si publichi il Sommario de' Decreti Sinodali circa l'osservanza delle Feste , che è qui stampato alla carta 411 .

Nella prima Domenica di questo Mese si publichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese , e Venerazione delle Feste , contro i Bestemmiatori , ed altri . cart. 329 .

Nella medesima prima Domenica si publichi ancora il Sommario dell' Indulgenze concedute dalli

dalli Sommi Pontefici à quelli che frequentano la Dottrina Christiana. *cart.* 335.

Nel giorno dell' Epifania , si faccia la publicatione delle Feste di precetto, che da tutti i Fedeli si devono universalmente osservare , conforme si trova à *cart.* 337. insieme colle Feste Mobili , al prescritto alla detta *carta* 337.

Nella Domenica susseguente all' Epifania , si pubblicino gl'impedimenti del matrimonio, *cart.* 347.

Nella Terza Domenica di detto mese , si pubblichi il Compendio della Bolla di B. Pio V. sopra il modo e forma di creare Censi. *cart.* 353. Ed il Sommario della Bolla di Sisto V. sopra i Contratti illeciti. *cart.* 355.

FEBBARO.

Nella prima Domenica di questo mese , si pubblichi di nuouo il Sommario del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart.* 329.

Nella Domenica della Sessagesima si faccia la publicatione de i giorni di digiuno , che da tutti i fedeli si devono osservare. *cart.* 339. Ed il Sommario de' Decreti Sinodali sopra l'osservanza Quadragesimale. *cart.* 419.

Nel-

Nella Domenica della Quinquagesima si faccia di nuovo la publicazione dei giorni di digiuno, che da tutti i Fedeli si devono osservare *cart. 339.* ed il Sommario de' Decreti Sinodali sopra l'osservanza Quadragesimale. *cart. 429.*

MARZO.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart. 329.*

Nella seconda Domenica di Quaresima si pubblichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. e la Lettera della Sag. Congregazione de' Vescovi circa l'obbligo de' Medici verso gl' Infermi. *cart. 325. e 327.*

Nella quarta Domenica di Quaresima si pubblichi il Sommario della disposizione del Concilio Lateranense, intorno all'obligazione che hà ciaschedun Fedele di confessarsi almeno una volta l'anno, e comunicarsi à Pasqua. *cart. 358.*

Alli 25. Marzo, giorno dell' Annunziatione della B. V. si pubblichi il Sommario delle Censure e Casi riservati, per Decreto Sinodale, in questa Diocesi, che si hà à *cart. 458.*

APRI-

APRILE.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. è contro i Bestemmiatori. *cart. 329.*

Nella medesima Domenica si publichi anco per la seconda volta il Sommario dell' Indulgenze della Dottrina Christiana. *cart. 335.*

Nella Domenica della Resurrezzione si publichi di nuovo il Sommario della disposizione del Conc. Lateranense intorno all' obbligazione che hà ciaschedun Fedele di confessarsi almeno una volta l'anno, e comunicarsi à Pasqua. *cart. 358.*

Nella Domenica in Albis si replichi la pubblicazione degl' impedimenti del Matrimonio. *cart. 347.*

Nella medesima Domenica si publichi il Sommario della Costituzione di Paolo V. circa gli Amministratori de' Monti di pietà. *cart. 361.*

Nella terza Domenica di questo mese, si publichi per la seconda volta il compendio della Bolla del B. Pio V. sopra il modo, e forma di creare Censi. *cart. 353.* Ed il Sommario della Bolla di Sisto V. sopra li Contratti illeciti. *cart. 355.*

Nella

Nella seconda Domenica dopo Pasqua, e nelle altre due Domeniche susseguenti, cioè terza, e quarta dopo Pasqua, s' ammonischino quelli, che non haveranno adempito il precetto della Confessione, e della Santa Comunione; e si prefiggano loro i tre termini in luogo di canonica monizione, conforme si dispone nel Sinodo lib. 2. cap. 4. *de Sanctissimo Eucharistiae Sacramento*; e si legga la sostanza del medesimo Decreto, per potere poi dopo l' affissione alla porta della Chiesa della Citazione stampata alla *cart. 359.* procedere contro i Contumaci alla fulminazione della scomunica.

M A G G I O.

Al primo di questo mese, Festa de' Santi Filippo, e Giacomo Apostoli, si publichi il Decreto del Sag. Conc. di Trento sess. 22. cap. 11. con una parte della Bolla in Cœna Domini, contro quelli che occupano, ò usurpano beni Ecclesiastici. *cart. 369.*

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart. 329.*

Nella terza Festa della Pentecoste, ricevendone ordi-

ordine, si dichiarino scomunicati, secondo la formola stampata *cart. 360.* quelli, che non si faranno confessati e comunicati per Pasqua antecedente; si legghino pubblicamente i loro nomi, e cognomi, e si affiggano alla porta della Chiesa, e sene mandi la nota all' Eminentissimo Sig. Card. Vescovo, ò suo Vicario Generale conforme si ordina nel *lib. 2. cap. 4. de Sanctissimo Eucharistiae Sacramento. §. Quos Parochi.*

GIUGNO.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l' osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. E contro i Bestemmiatori. *cart. 329.*

Nella Domenica della Santissima Trinità si pubblichi il Sommario delle Indulgenze concesse da' Sommi Pontefici à quei che intervengono agli Offizii Divini del *Corpus Domini*, e per tutta l'Ottava di detta Festa. *cart. 363.* e si esorti il popolo ad intervenire alle Messe, e Vespri ne i detti giorni; e parimenti si esorti all' ornamento delle strade, per le quali dourà portarsi in Processione il Santissimo Sacramento; ed alla frequenza e divozione nell' accompagnarlo. Nella Domenica dentro l'Ottava della festa del San-

Santissimo Corpo di Christo, si publichi l'altro Sommario delle Indulgenze concedute da Papa Paolo V. all' Archiconfraternità eretta nella Chiesa di S. Maria sopra Minerva di Roma, delle quali per decreto della Sag. Congregazione dell' Indulgenze, approvato dal medesimo Pontefice, godono ancora tutti li Fratelli e Sorelle della Compagnia del Santissimo Sacramento in qualsivoglia luogo eretta colla sola autorità ordinaria, anco senza speciale aggregazione alla medesima Archiconfraternità. *cart. 366.*

Nel giorno della Natività di S. Gio: Battista, si publichi di nuovo il Sommario de' Decreti Sinodali circa l' osservanza delle Feste. *cart. 411.*

LUGLIO.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l' osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart. 329.*

Nella medesima Domenica si publichi anco per la terza volta il Sommario dell' Indulgenze della Dottrina Christiana. *cart. 335.*

Nella terza Domenica di detto mese si publichi per la terza volta il compendio della Bolla del
B. Pio

B. Pio V. circa il modo e forma di creare Cens. *cart.* 353. Ed il Sommario della Bolla di Sisto V. circa li Contratti illeciti. *cart.* 355.

AGOSTO.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart.* 329.

Nella seconda Domenica di questo mese si pubblichi il Sommario della Bolla di Greg. XV. contro i Confessori sollecitanti. *cart.* 372.

Alli 15. di questo mese, Festa dell' Assunzione della Beatissima Vergine, si pubblichi il decreto del Sag. Conc. Tridentino contro quelli, che per forza fanno entrare le giovani ne' Monasterii, ò le fanno fare Monache, ò gl' impediscono il monacarsi. *cart.* 374.

SETTEMBRE.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori. *cart.* 329.

OT-

DECEMBRE.

Nella prima Domenica di questo mese si replichi il Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osservanza del Culto Divino nelle Chiese &c. e contro i Bestemmiatori .*cart.* 329.

Nella seconda Domenica dell'Auvento si replichi il Sommario della Bolla di Gregorio XV. contro i Confessori sollecitanti .*cart.* 372.

Nella Domenica precedente à i 14. di questo mese , si publichi il detto giorno , che è Anniversario della Consacrazione dell'Eminentissimo e Reverendissimo Sig. Card. DENHOFF, Vescovo presente di Cesena , e si raccomandì al popolo che preghi Iddio per l'Eminenza Sua .

Alli 27. di questo mese Festa di S. Giovanni Evangelista , si publichi per la seconda volta il Decreto del Sag. Concilio di Trento sess. 22. cap. 11. de Reform. con una parte della Bolla in Coena Domini , contro quelli , che occupano , ò usurpano Beni Ecclesiastici . *cart.* 369.

Hh

PUBLI-

PVBLICAZIONI MOBILI.

PER due ò trè Domeniche consecutive inanzi alla Cresima, si publichi il giorno determinato per la medesima; secondo sarà significato ad ogni Paroco, e frà tanto ciascheduno di essi adempisca tutto ciò che è contenuto ne' Decreti Sinodali *al L. 2. cap. 3. de Sacramento Confirmationis.*

Ogni volta, che si faranno da' Parochi le denunciazioni al popolo di quelli, che vorranno essere promossi à gli Ordini, si auverta da' medesimi, di fare giuntamente con esse anco la notificazione delle persone alle quali si proibisce da' Sagri Canonì di essere ammesse a' predetti Ordini. *cart. 376.*

I N D E X

G E M I N V S

TOTIUS OPERIS.

*Alter Decretorum Synodaliū, alter rerum
in appendice contentarum.*

LIB. I.

De Fide Catholica. <i>Cap. I.</i>	pag. 1.
De lectione Sacræ Scripturæ. <i>Cap. II.</i>	8.
De Doctrina Christiana. <i>Cap. III.</i>	10.
De Prædicatoribus Verbi Dei. <i>Cap. IV.</i>	17.
De Ludi Magistris. <i>Cap. V.</i>	24.
De Collationibus Sacræ Scripturæ, Sacrorum Rituum, Casuum Conscientiæ, nec non circa materias aptas ad excitandam, ac confoven- dam in Clericis pietatem. <i>Cap. VI.</i>	28.
De studio & libris Ecclesiasticorum. <i>Cap. VII.</i>	33.
De Festorum observantia. <i>Cap. VIII.</i>	36.
De Jejunio. <i>Cap. IX.</i>	47.
De cultu & veneratione B. Virginis Mariæ, & Sanctorum. <i>Cap. X.</i>	54.
De Veneratione Sacrarum Reliquiarum, & Ima- ginum	Hh 2

LIB. II.

<i>De Sacramentis. Cap. I.</i>	66.
<i>De Sacramento Baptismi. Cap. II.</i>	71.
<i>De Sacramento Confirmationis. Cap. III.</i>	87.
<i>De Sanctis, Eucharistiæ Sacramento. Cap. IV.</i>	93.
<i>De Sacrificio Missæ. Cap. V.</i>	111.
<i>De Sacramento Pœnitentiæ. Cap. VI.</i>	126.
<i>De Sacramento Extremæ Unctionis. Cap. VII.</i>	148.
<i>De Sacramento Ordinis. Cap. VIII.</i>	155.
<i>De Sacramento Matrimonii. Cap. IX.</i>	173.
<i>De Indulgentiis. Cap. X.</i>	185.

LIB. III.

<i>De Sacrosanctis Ecclesiis, & earum reverentia, ornatu, ac immunitate. Cap. I.</i>	189.
<i>De Capitulo & Canonicis, ac Disciplina Chori. Cap. II.</i>	196.
<i>De Vicariis Foraneis. Cap. III.</i>	204.
<i>De Parochis. Cap. IV.</i>	211.
<i>De Vita & honestate Clericorum. Cap. V.</i>	218.
<i>De Seminario. Cap. VI.</i>	231.
<i>De Monialibus. Cap. VII.</i>	236.
<i>De Regularibus. Cap. VIII.</i>	249.
<i>De Bo-</i>	

De Bonis Ecclesiarum , Locorumque piorum ,
eorum Inventariis , Archiviis , ac Legatis piis .

Cap. IX. 251.

De Foro Ecclesiastico , ejusque Officialibus .

Cap. X. 264.

LIB. IV.

De Hospitalibus , Societatibus laicorum , & Sa-
cro Pietatis Monte. Cap. I. 270.

De Vita à laicis sobriè , justè , & piè agenda .
Cap. II. 280.

De Hæreticis , Judæis , ac libris prohibitis .
Cap. III. 290.

De Funeribus & Sepulturis. Cap. IV. 293.

De Judicibus , Examinatoribus , & Testibus Sy-
nodalibus. Cap. V. 300.

De Constitutionibus Synodalibus. Cap. VI. 305.

Rogitus Notarii super actis Synodi. 309.

Edictum de publicatione Synodi. 311.

IN APPENDICE

Litteræ Sac. Congregationis S. R. E. Cardinalium Sacrosancti Concilii Tridentini Interpretum .	
Super Verbi Dei prædicatione . pag.	315.
Istruzione per i Predicatori .	319.
Sommario della Bolla di Pio V. circa l'obbligo de' Medici, e de' Parenti, e famigliari degl' Infer- mi d'ammonire li medesimi di confessarsi , secondo il Rito di S Romana Chiesa .	325.
Lettera della Sag. Congregazione de' Vescovi e Regolari, colla quale si avisa, che Nostro Si- gnore ingiunge à tutti gli Ordinarii l'osservàza e la pubblicazione della detta Bolla circa l'obbligo de' Medici quando visitano gl' Infermi .	327.
Sommario della Bolla del B. Pio V. circa l'osser- vanza del Culto Divino nelle Chiese, e venera- zione delle Feste, e contro i Bestemiatori	329.
Sommario dell' Indulgenze concedute dalli Som- mi Pontefici à quelli che frequentano la Dot- trina Christiana .	335.
Feste di precetto, che da tutti i Fedeli si devono universalmente osservare .	337.
Giorni di digiuno, che parimenti da tutti i Fede- li si devono osservare .	339.
Tabella Feriarum tum Solemniurn, seù in ho- norem Dei, & Ss. institutarum, tum publica- rum,	

rum , aliter Rusticarum : tùm denique Repentinarum , seù ex accidenti obtingentium ; in quibus dumtaxat , ex reformatione Synodali , in Episcopali Curia Jus non dicitur . 341.

Tavola degl' Impedimenti del Matrimonio. 347.

Compendio della Bolla del B. Pio V. sopra il modo e forma di creare i Censi . 353.

Sommario della Bolla di Sisto V. sopra i Contratti illeciti . 355.

Sommario della disposizione del Concilio Lateranense , sotto Papa Innoc. III. riportata nel cap. *Omnis utriusque sexus , de pœnst. & remiss.* 358.

Forma di Citazione per quelli che non si faranno comunicati la Pasqua . 359.

Forma di Scomunica contro quelli, che precedeti le monizioni ordinate nel Sinodo, e la citazione *ad valvas*, nõ si faranno comunicati la Pasqua. 360.

Sommario della Costituzione di Paolo V. circa gli Amministratori de' Monti di Pietà . 361.

Sommario dell'Indulgenze concesse da' Sommi Põtefici Urb. IV. Mart. V. Eug. IV. à quelli che intervengono agli Officii Divini nel giorno del Ss. Corpo di Christo, e per tutta l'Ottava. 363.

Sommario dell'Indulgenze concesse da Papa Paolo V. all' Archiconfraternità del Santissimo Sacramento eretta nelle Chiesa di S. Maria sopra Minerva di Roma , delle quali per

De-

Decreto della Sag. Congregazione dell' Indulgenze , approvato dal medesimo Pontefice , godono ancora tutti li Fratelli e Sorelle della Compagnia del Santiss. Sacramento in qualsivoglia luogo eretta colla sola autorità ordinaria , anco senza speciale aggregazione alla medesima Archiconfraternità . 366.

Decreto del Sag. Conc. di Trento *sess.* 22. *cap.* 11. *de Ref.* contro quelli che occupano, ò usurpano Beni Ecclesiastici . 369.

Parte della Bolla in Cœna Domini , intorno l' istessa materia . 371.

Sommario della Bolla di Gregorio XV. contro i Confessori Sollecitanti . 372.

Decreto del Sag. Conc. di Trento *cap.* 18. *sess.* 25. *de Regul.* che comincia , *Anathemati* , della libertà necessaria nel pigliare l' abito , e fare professione . 374.

Notificazione da farsi al Popolo congiuntamente colle denunciazioni di quelli che vorranno essere promossi agli Ordini . 376.

Decreta Sac. Congregationis Conc. Sanctissimi D. N. Urbani Divina Providentia Papæ VIII. autoritate edita , de celebratione Missarū. 379.

Declarationes aliquot Sacrę Congreg: Conc. Sanctissimi D. N. Urbani Papæ VIII. autoritate editę super Decretis ejusdem Sac. Congregationis

nis de Celebratione Missarum.	392.
<u>Alia declaratio Sacre Congregationis super elec-</u> <u>mosynà Missarum.</u>	<u>401.</u>
<u>Instructio pro examine illorum Testium, qui in-</u> <u>ducuntur pro contrahendis Matrimoniiis, tam</u> <u>in Curia Eminentiss. & Reverendiss. D. Car-</u> <u>dinalis Urbis Vicarii, quàm in aliis Curiis</u> <u>cœterorum Ordinariorum.</u>	<u>402.</u>
Sommario de' Decreti Sinodali sopra l'osservan- za delle Feste-	411.
<u>Sommario de' Decreti Sinodali circa l'osservanza</u> <u>Quadragesimale.</u>	<u>419.</u>
<u>Discorso da farsi dal Curato prima di ministrare</u> <u>l'Estrema Unzione.</u>	<u>424.</u>
<u>Modus explorandi voluntatem initiandi primà</u> <u>Tonsurà.</u>	<u>426.</u>
Fides requisitorum pro promovendis ad Ordines, ibid.	
<u>Varia Forma Coronæ Clericalis.</u>	<u>430.</u>
<u>Forma Juramenti à Beneficiariis in capienda Bene-</u> <u>ficiarum suorum possessione præstandi.</u>	<u>432.</u>
Decreto del Sag. Conc. di Trento cap. 17. della sess. 25. che comincia, <i>Libertati Professionis</i> , di quelle, che pigliano l'abito Regolare, e dell' esplorazione della loro volontà, quando ha- veranno da fare professione.	434.
<u>Dichiarazione della Sag. Cong. sopra i luoghi va-</u> <u>cati per morte delle Monache numerarie.</u>	<u>435.</u>

De-

Decreto del Sag. Conc. di Trento , sopra l' elezio- ne delle Abbadesse , e Superiore di Monache , less. 25. cap. 6. e 7. <i>de Regular.</i>	437.
Modo d'interrogare la Zitella che deve Monacarsi e fare professione per sapere la di lei volòrà, con- forme li requisiti del Sag. Conc. di Tréto.	439.
Declaratio Sac. Cong. Conc. Trid. à Sanctiss. D N. Clemente Papa IX. approbata, <i>super accessu Re- gularium ad Monasteria Monialium.</i>	441.
Tabella horaria , juxtà quam in Ecclesia Cathed. Cesene pulsari consuetū est pro Divinis Officiis, & Horis Canonicis, pro tēporū diversitate.	443.
Modo di formare lo stato dell' Anime .	450.
Tabella dello stato dell' Anime .	451.
Modo di notare la presenza , e l' assenza de' Putti , e Putte alla Dottrina Christiana .	452.
Tabella della Dottrina Christiana .	453.
Distribuzione dell' ore per i Chierici del Semi- nario .	454.
Censure e Casi riservati colla legge Sinodale nella Diocesi di Cesena .	458.
Forma Juramenti à Punctatore præstandi .	463.
Tavola delle cose, le quali per lo più, in esecuzio- ne del Sinodo Diocesano debbono publicarsi ogn'anno da i Parochi della Città e Diocesi di Cesena , alla Messa Conventuale, ò Paro- chiale .	464.

MONITIO

ETfi in Constitutionibus hifce Synodalibus plurimæ contra earum transgressores fancitæ reperiantur pœnæ, proptereaue videatur feueriori quadam disciplina feù Clerus, feù Populus fidelis compelli potiùs quàm allici ad bene agendum, atque à malo deterrèri; nihilominùs, quisquis muneris Paftoralis omnes numeros expenderit, facilè agnofcet, quod

* *Reftoribus inefse debeat juftè consulens mifericordia, & piè feruiens disciplina; ut nec in discipline rigore benignitatem mansuetudinis, nec rursùs in mansuetudine diftrictionem deferant discipline: dummodò quod feueriùs caftigare neceffe est, non feruiens pleftatur animo, fed medentis.*

* Inftit. Iuris Canon. l. 1. tit. 12. §. 2.

Pauci liquidem inveniuntur, quos folus Dei & virtutis amor inter agenda dirigat, quique identidem calcaribus non indigeant ad incendendum impigrè per recti atque æqui tramitem. Caterùm ut à penis pecuniariis fparfim contra Legum Synodaliùm prævaricatores latis quæcumque etiàm minima privati lucris fufpicio depelleretur, ftatutum eft l. 1. c. 5. §. *Quia verò*, quafcunque pœnas pecuniarias, fiue hìc, fiue in Edictis contentas, appli-

can-

candas omninò fore vel Locis, vel Operibus
piis, easque rectà solvendas iis quorum inte-
rerit. Item l. 3. c. 10. § *fin.* injungitur Officia-
libus Curiaë Episcopalis, ut omnes licentias
ex causa concedendas, gratis prorsùs expediant.

~~10 J. 8~~

~~8-9-9~~

8 C. 32

4743